

De wonderen en de gelijkenissen van onze Heiland

Prekenserie uit het Evangelie van Markus

door

C. H. Spurgeon

Predikant te Londen

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2003

INHOUD

1. Jezus' toorn en droefheid over harde harten

"En als Hij hen met toorn rondom aangezien had, meteen bedroefd zijnde over de volharding van hun hart, zeide Hij tot de mens: Streck uw hand uit." Markus 3: 5.

2. Het zaad op de steenachtige grond

"En het andere viel op het steenachtige, waar het niet veel aarde had en het ging terstond op, omdat het geen diepte van aarde had. Maar als de zon opgegaan was, zo is het verbrand geworden, enz." Markus 4:6.

3. Christus' hulpprediker in Dekapolis

"En zij begonnen Hem te bidden, dat Hij van hunne landpalen wegging. En als Hij in het schip ging, bad Hem degene, die bezeten was geweest, dat hij met Hem mocht zijn." Markus 5:17-19.

4. Het wonder der broden

"Want zij hadden niet gelet op het wonder der broden." Markus 6:52.

5. Ziende en niet ziende, of de mensen als bomen wandelende

"En Hij kwam te Bethsaïda; en zij brachten tot Hem een blinde, en baden Hem, dat Hij Hem aanraakte." Markus 8 : 22-25.

6. De Heere en de melaatse

"En tot Hem kwam een melaatse, biddende Hem, en vallende voor Hem op de knieën, en tot Hem zeggende: Indien u wilt, u kunt mij reinigen." Markus 1 : 40-42.

7. Het zaad, groeiende in het verborgen; of, wat de arbeiders kunnen, en wat zij niet kunnen.

"En hij zei: alzo is het koninkrijk Gods, gelijk een mens het zaad in de aarde wierp, en voorts sliiep, en opstond, nacht en dag; en het zaad uitsproot, enz " Markus 4:26-29.

8. Christus slapende in het schip

"Meester! Bekommert het U niet, dat wij vergaan?" Markus 4 : 38.

9.

1. Jezus' toorn en droefheid over harde harten

"En als Hij hen met toorn rondom aangezien had, meteen bedroefd zijnde over de volharding van hun hart, zeide Hij tot de mens: Strek uw hand uit." Markus 3: 5.

Mijn tekst zal in werkelijkheid bestaan uit deze woorden: *"Hij zag hen met toorn rondom aan, meteen bedroefd zijnde over de volharding van hun hart."* Het is de Goddelijke Heere, de barmhartige Jezus, de zachtmoedige en nederige van hart, die hier als vertoornd beschreven wordt. Waar anders ontmoeten wij een dergelijke verklaring zolang Hij hier onder de mensen vertoefde? Een arme man, die een dorre hand had, was in de synagoge aanwezig. Die hand was nog wel zijn rechter. En ieder, die zijn dagelijks brood moet verdienen, kan zich voorstellen, wat het zijn moet, wanneer dat nuttige lid opgedroogd of verlamd is. In dezelfde synagoge was de Zaligmaker, bereid om aan die hand al haar vroegere kracht en vaardigheid weer te geven. Gelukkig samentreffen! Het gezelschap, dat in de synagoge samengekomen was, klaarblijkelijk met het doel om God te dienen en te vereren, zou dat daartoe geen bijzondere reden hebben, wanneer er een wonder van goddelijke goedheid te aanschouwen gegeven werd? Ik kan mij voorstellen, dat zij elkander toefluisterden: "Wij zullen vandaag de herstelling van onze arme buurman te zien krijgen; want de Zoon van God is onder ons gekomen met de macht om te genezen en Hij zal door Zijn werk van genadig machtsbetoon van deze dag een zeer heerlijke Sabbat maken."

Maar ik moet mij niet door mijn verbeelding laten misleiden: de mensen deden niets van die aard. In plaats daarvan zaten zij neer om de Heere Jezus te bespieden, niet om door een daad van Zijn almacht te worden verrukt, maar om iets te vinden, waardoor zij Hem konden beschuldigen. Wanneer alles samengevat werd, dan was het hoogste wat zij konden nalaten te erkennen, wel dit, dat Hij *op de Sabbat* een dorre hand had genezen. Wanneer zij de lof nog eens nagingen, waarop het wonder van de genezing terecht aanspraak kon maken, dan legden zij er de nadruk op, dat het op de Sabbat geschied was; en dan staken zij van schrik de handen in de hoogte, dat zulk een alledaagse handeling op zulk een gewijde dag verricht was. Nu legt de Zaligmaker hun op een zeer eenvoudige wijze de vraag voor: "Is het geoorloofd op Sabbatdagen goed te doen, of kwaad te doen?" Hij stelt ze in een vorm, welke maar één antwoord toelaat. De vraag kon zonder twijfel door die Schriftgeleerden en Farizeeën gemakkelijk beantwoord worden, maar met hun antwoord zouden zij zich zelf veroordeeld hebben, en daarom waren zij allen zo stil als een muis. Schriftgeleerden, die in allerlei haarkloverijen wel bedreven waren, en Farizeeën, die de zoom van een kleed tot het achtste deel van een duim konden afmeten, weigerden te antwoorden op één van de eenvoudigste vragen op het gebied van de zedenkunde. Markus beschrijft de Zaligmaker als hen daarop rondom met toorn en droefheid aanziende, waartoe Hij werkelijk ook wel reden had.

U weet hoe nauwkeurig Markus is in zijn verhaal: zijn opmerking stelt ons de zaak tot in bijzonderheden voor ogen en zijn beschrijving is zo levendig mogelijk. Met behulp van de duidelijke woorden van Markus kunt gij uzelf de Zaligmaker gemakkelijk afschilderen, terwijl Hij hen daar rondom aanblijft. Vrijmoedig staat Hij op, als iemand, die niets heeft te verbergen; als iemand, die op het punt is iets te doen, dat geen verdediging nodig heeft. Hij daagde hen uit Hem waar te nemen en hun opmerkingen in het midden te brengen, ofschoon Hij wist, dat Zijn tegenstand tegen

het geestelijke gezag Zijn eigen dood met zich zou brengen en het uur van de kruisiging zou verhaasten. Hij tartte hen wel niet, maar deed hen toch hun onbeduidendheid gevoelen, waar Hij hen daar allen rondom aanzag. Kunt u het machtige van die blik bevatten? De blik van een mens, die zeer licht tot toorn geneigd is, heeft weinig kracht in zich: hij is gelijk aan de vlammen van een strovuurtje, hoog opstijgende, maar snel voorbij gaande. In vele gevallen zijn wij bijna geneigd te glimlachen bij de machteloze woede, welke er uit toornige ogen spreekt; maar een zachtmoedige geest, gelijk die van de Zaligmaker, dwingt eerbied af, wanneer die eenmaal tot verontwaardiging wordt bewogen. Zijn zachtmoedig en nederig hart kon alleen door geweldige oorzaken tot toorn worden opgewekt. Wij zijn er zeker van, dat Jezus met recht vertoornd was.

Toen onze Heere tot een blik vol verontwaardiging werd bewogen, eindigde daar Zijn toorn. Hij zag alleen rond, maar sprak geen woord van berisping. En de blik zelf had meer medelijden dan verachting in zich, meer mededogen dan hartstochtelijkheid. De blik van onze Heere op die vergadering van tegenstanders verdient onze ernstige overweging. Hij wachtte lang genoeg bij dat rondzien, dat ieder door Zijn blik werd getroffen, zodat Hij iedereen liet weten wat met die aanschouwing bedoeld werd. Niemand ontkwam aan het onderzoekende licht, hetwelk er van dat oog zo vol uitdrukking op iedere boosaardige bespieder uitstraalde. Zij zagen allen, dat hun snood gedrag Hem met afkeer vervulde. Hij doorgrondde hen en was door hun hardnekkigheid diep bewogen.

Merkt wel op, dat Jezus geen woord sprak, en dat Hij nochtans meer zei zonder woorden, dan een ander met woorden kon hebben gezegd. Zij waren geen enkel woord waard, terwijl meer woorden ook niet de geringste uitwerking op hen zouden gehad hebben. Hij bespaarde Zijn woorden voor de arme man met de dorre hand; maar voor deze lieden was een blik het beste antwoord: zij zagen op Hem, en nu zag Hij op hen. Dit is mij tot hulp om die plaats uit de Openbaring te verstaan, waar de goddelozen worden voorgesteld als roepende tot de bergen, dat zij hen zullen bedekken, en tot de heuvelen, dat zij hen zullen verbergen voor het aangezicht van Hem, Die op de troon zit. De rechter heeft zelfs geen enkel woord gesproken; Hij heeft de boeken nog niet geopend; het vonnis: "Gaat weg van Mij, u vervloekten," heeft Hij nog niet laten horen. En toch zijn zij allen te samen vol schrik en ontzetting door de aanblik van dat verheven aangezicht. Liefde in de hoogste graad woont er op het aangezicht van Jezus, de Rechter. Maar in de grote dag zullen Zijn vijanden het als in vlam gezet zien door toorn en gramschap. De grimmigheid van een leeuw is groot; maar zij is niets, vergeleken met de toorn van het Lam. Ik zou wel wensen, dat ik de bekwaamheid bezat om een omschrijving te geven van die blik van onze Heere; ik laat het evenwel aan uw oordeel en aan uw verbeelding over u die voor de geest te plaatsen.

Nadat Markus ons van die blik heeft gesproken, gaat hij verder om ons de gemengde gewaarwordingen mee te delen, welke zich daarin openbaarden. In die blik lagen twee dingen: toorn en droefheid, verontwaardiging en inwendige smart. "Hij zag hen rondom met toorn aan, meteen bedroefd zijnde over de verharding van hun hart." Hij was vertoornd, dat zij willens en wetens hun ogen voor een zo duidelijke waarheid, voor een zo overtuigende bewijsgrond gingen sluiten. Hij had hun een vraag gesteld waarop slechts één antwoord mogelijk was. En dat antwoord wilden zij niet geven. Hij

had licht op hun ogen geworpen en zij wilden het niet zien. Wat zij uitgekozen hadden als een voorwendsel om Hem tegen te staan, had Hij geheel en al vernietigd, en toch volhardden zij in hun tegenstand. Klaarblijkelijk is het mogelijk toornig te zijn, en toch recht te handelen. Moeilijk voor velen is het voorschrift: "Wordt toornig, en zondigt niet." En dit feit maakt het gedrag van de Zaligmaker des te meer bewonderenswaardig, aangezien Hij zo gemakkelijk volvoerde wat voor ons zo moeilijk is. Hij kon toornen tegen de zonde en toch niet ophouden medelijden te oefenen met de zondaar. Zijn toorn was niet een zodanige, welke het kwade begeert voor het voorwerp van de toorn; geen zweem van kwaadwilligheid was er in. Het was eenvoudig liefde, die in gloed ontstoken was. Liefde, die van verontwaardiging brandde tegen datgene, hetwelk met de liefde in strijd is.

Met deze toorn ondereen gemengd, was er ook droefheid. Zijn hart brak, omdat het hart van die lieden zo hard was. Gelijk zeker schrijver het uitdrukt: Hij werd verzacht door hun verhardheid. Bij Hem niet die meedogenloze vlam van de woede, welke in een droog oog brandt; tranen waren er bij Hem, zowel als toornigheid. Het onweer bracht bij Hem een regenbui van medelijden met zich. Het Griekse woord is moeilijk te vertalen. Er is, wat een voortreffelijke criticus noemt, een soort van samenvatting in het woord. Hij was met of over hen bedroefd. Hij gevoelde, dat de hardheid van hun hart eens een vreselijk lot over hen zou brengen. En die komende smart voorziende, was Hij van tevoren reeds over hen bedroefd. Hij was bedroefd vanwege hun verharding, omdat deze hen zelf in het verderf zou storten. Hun blinde vijandschap deed Hem innig leed, omdat hun eigen ondergang daarvan het gevolg was. Hij was vertoornd, omdat zij moedwillig het licht verwierpen, hetwelk hen met hemelse glans zou hebben bestraald; het leven, hetwelk hun een volheid van blijdschap kon hebben aangebracht. Uit haat tegen Hem brachten zij dus met volle bewustheid en met grote vastberadenheid verwoesting over hun eigen ziel. En nu was Hij meer vertoornd om hunnentwil dan om Zich zelf.

Er is iets zeer bewonderenswaardigs in onze Zaligmaker, ook wanneer wij Hem in een ongewone toestand zien. Zelfs wanneer Hij op de mensen vertoornd is, is Hij op hen vertoornd, omdat zij niet willen toelaten, dat Hij hen zegent; omdat zij in hun tegenstand tegen Hem volharden om redenen, waarvoor zij zelf geen gronden kunnen aangeven en die zij niet eens durven bekennen. Als ik één van de discipelen geweest was, die bij Hem in de synagoge waren, mij dunkt, ik zou van verontwaardiging gebrand hebben wanneer ik al die tegenstanders daar had zien zitten, weigerende om van hun haat afstand te doen en nochtans niet in staat om een woord tot verdediging daarvan te zeggen. Ik twijfel er niet aan of de liefhebbende geest van Johannes werd warm. Wat een afschuwelijke zaak, dat een schepsel in de gedaante van een mens zo onwaardig ging handelen tegenover de gezegende Zoon van God, dat men kwalijk van Hem sprak, omdat Hij goed deed! Wat een schande voor ons geslacht, dat er mensen zijn zo onmenselijk, dat zij de wens koesteren hun medemens in een toestand van dorheid en verlamming te zien blijven en de moed hebben hun afkeuring uit te spreken over de tedere Geneesmeester, die op het punt stond hem volkomen te genezen! De mens is toch wel in een staat van vijandschap tegen God, waar hij in een daad van de liefde een grond vindt om te haten.

Onze eerste vraag is: *Wat was de oorzaak van deze toorn en van deze droefheid?* Laat ons vervolgens vragen: *Is daarvoor bij ons ook grond aanwezig?* Veroorzaken wij

onze Heere ook toorn en droefheid? En laat ons in de derde plaats de vraag stellen: *Hoe moeten wij ons gevoelen, wanneer wij zien, dat er bij ons iets is, hetwelk Hem toorn en smart kan veroorzaken, of werkelijk veroorzaakt?* En dat de Heilige Geest deze predikatie mocht zegenen voor allen, die mij heden horen!

1. WAT VEROORZAAKTE DEZE TOORN EN DEZE DROEFHEID?
2. IS DAARVOOR BIJ ONS OOK GROND AANWEZIG?
3. HOE MOETEN WIJ ONS GEVOELEN IN BETREKKING TOT DIT ONDERWERP?

I.

WAT VEROORZAAKTE DEZE TOORN EN DEZE DROEFHEID? Het was de verharding van hun hart. Of om andere woorden te gebruiken, het was de verhardheid van hun consciëntie, hun gemis aan gevoel. Hun hart was als het ware hoornachtig geworden, de zachtheid daarvan was verloren gegaan. De hand kan ons de zaak nader ophelderen. Sommige mensen hebben zeer fijnegevoelende handen; blinden met name, die met hun vingers boeken lezen met verheven druk, leggen een grote gevoeligheid aan de dag, en die gevoeligheid is van grote waarde. Maar als mensen allerlei ruw werk verrichten, bij voorbeeld als zij voortdurend stenen door hun handen laten gaan, worden deze hard en met eelt bedekt. En evenzo nu is het met het hart, hetwelk buitengewoon teer behoort te zijn: door het voortdurend zich bewegen in de zonde wordt het als het ware met eelt overtrokken en ongevoelig.

De gewoonte is een tweede natuur: de voet van de reiziger wordt hard van de weg, waarop hij gaat; zijn gezicht wordt gehard tegen de koude; zijn ganse gestel wordt door zijn levenswijze gehard. Er zijn mensen geweest, die bij kleine hoeveelheden dodelijke vergiften innamen, totdat zij ten laatste tegen de uitwerking daarvan gehard waren: de geschiedenis meldt ons van Mithridates, dat hij zolang vergif gebruikte, tot hij tenslotte niet meer in staat was zichzelf daardoor te doden, zo verhard was hij geworden. Die verharding nu is van de ergste aard, wanneer zij plaats heeft in het hart. Het hart behoort niets dan tederheid te zijn. En wanneer het dat niet is, moet het leven wel ruw en onverschillig wezen. En toch zijn er ganse scharen van mensen, die in zedelijke zin aangetast zijn door een verstening van het hart. Kennen wij geen mensen, bij welke het hart eenvoudig niets anders is dan een zeer grote spier? Als zij nog een hart hebben, dan is het van leer, want zij hebben met geen mens medelijden, met hun bloedverwanten gevoelen zij zelfs niet mee. God behoeft ons voor een verhard hart: het leidt tot iets, dat erger is dan de dood. Het is mogelijk, dat er geen vleser hart meer in een mens is, en dat er in plaats daarvan een stenen hart is gekomen; een hart, harder dan diamant, ongevoelig, onbruikbaar, ondoordringbaar, onverzettelijk. De vijanden van onze Heere, die op die Sabbatdag in de synagoge zaten, waren onverbeterlijk. Vastberaden hadden zij hun zinnen er op gezet om Hem te haten. Zij versterkten zich zelf in het besluit, dat zij zich niet wilden laten overtuigen, dat zij niet wilden ophouden Hem tegen te staan, wat Hij ook mocht zeggen of doen. Onze Heere Jezus werd op hen vertoornd; Hij werd door droefheid en grote smart om hunnentwil aangedaan.

Wat was nu, wanneer wij de zaak nauwkeurig beschouwen, hun fout?

In de eerste plaats, *zij wilden niet zien*, ofschoon het geval duidelijk was. Hij had hun de waarheid zo helder voor ogen gesteld, dat zij genoodzaakt waren aan hun verstand het zwijgen op te leggen, wanneer zij dan toch met alle geweld niet overtuigd wilden

zijn. De blinden van hun ziel en de luiken van hun geest moesten zij wel dicht doen, anders was het niet mogelijk, dat zij niet zagen. Er zijn geen mensen zo blind als degenen, die niet willen zien, en deze lieden waren van die blindste soort; het waren blinde schepselen, die ogen hadden en er zich op beroemden, dat zij konden zien. En daarom was er voor hun zonde dan ook geen verontschuldiging. Helaas! Ik vrees, dat wij velen rondom ons hebben, die niet van kennis ontbloot zijn, maar naar die kennis niet handelen. Die de wens niet hebben om overtuigd en bekeerd te worden, maar zich verharderen tegen de plicht, die zij zo goed kennen. En het recht, dat hun zo duidelijk is. Wat meer is, *wat deze lieden genoodzaakt waren te zien, wilden zij niet erkennen*. Zij zaten allen als stommen neer, waar het hun plicht was om te spreken. Gebeurt het nog niet menigmaal, dat het evangelie op vele mensen een zodanige kracht uitoefent, dat zij verstandelijk gedwongen zijn de waarheid daarvan te erkennen? Zij gevoelen, dat zij geen enkele bewijsgrond zouden kunnen bedenken tegen de goddelijke waarheid, die hun wordt voorgesteld; het woord komt met zulk een overtuigende macht tot hen, dat zij daardoor als door een voorhamer worden getroffen; maar zij hebben het er nu eenmaal op gezet, dat zij aan die macht niet willen toegeven. En daarom maken zij zich sterk om de slag te kunnen verdragen zonder zich van hun stuk te laten brengen. Zij klemmen de tanden op elkaar voor het water des levens, hetwelk hun in de gouden beker van het evangelie wordt voorgehouden. Geen kind verzet zich halsstarriger tegen het innemen van een medicijn, dan zij tegen het evangelie. Eén man kan een paard afleiden naar het water, maar tienduizend kunnen het niet noodzaken om te drinken. En met menig hoorder van het woord hebben wij hetzelfde geval. Daar zaten die Schriftgeleerden en Farizeeën. Het is een wonder, dat de stenen hun stem niet tegen hen verhieven, zo onbeschaamd als zij hun besluit toonden om niet te willen toegeven wat zij niet konden ontkennen. Zijn er onder ons geen lieden, die met hen van hetzelfde geslacht zijn?

Wat meer zegt, *terwijl zij niet wilden zien wat zo duidelijk was, waren zij ijverig in de weer om gebreken en fouten te ontdekken waar zij niet te vinden waren, namelijk bij de Heere Jezus*. Zo ook zijn er velen, die voorgeven, dat zij het evangelie niet kunnen begrijpen, maar zij hebben wel verstand genoeg om er allerlei spitsvondige aanmerkingen op te maken en er kladden op te werpen. Zij hebben een afgrijselijk scherpziend oog voor niet bestaande dwalingen in de Schrift; in Deuteronomium vinden zij deze fout, en in Genesis die vergissing. Wat toch een grote wijsheid, naarstig bezig te zijn tot het doen van ontdekkingen, die tegen iemands eeuwige belangen zouden inlopen! Het evangelie van de Heere Jezus is 's mensen enige hoop op zaligheid. Hoe erbarmelijk, het de hoogste schrandereid te achten onze enige hoop te vernietigen. Och, och, die twijfelzuchtige, uiterst schrandere vernuftigen! Zij zien zo scherp als arenden, waar het tegen hun heil ingaat; maar zij zijn zo blind als vleermuizen ten opzichte van die dingen, welke hun vrede zouden bewerken. Die Schriftgeleerden en Farizeeën trachtten te ontdekken wat niet te ontdekken was, namelijk, fouten in Jezus. En toch konden zij of wilden zij de boosheid niet zien van hun eigen tegenstand tegen hem.

Zij verstoutten zich de vierschaar over de Heere te spannen, Die door Zijn wonderen bewees de goddelijke Meester te zijn; en onder al die bedrijven beleden zij grote eerbied te hebben voor God en voor Zijn wet. Ofschoon zij tegen God streden, deden zij het voorkomen *alsof zij zeer voor Hem en in het bijzonder voor Zijn heilige dag ijverden*. Dit is een oude streek van de vijand, de ware godsdienst met de valse

godsdienst te bestrijden. En in naam van de rechtzinnigheid de godzaligheid te bekampen. Het is een holle vertoning. En het verwondert ons niet, dat onze steeds oprechte en waarheidminnende Heere er Zich verontwaardigd over gevoelde. U zult zelf wel weten of u dit ook wel eens doet. Ik vrees er voor, dat velen er zich aan schuldig maken. Door hun ijver voor de uitwendige dingen van de godsdienst trachten zij hun tegenstand tegen het wezenlijke bezit ervan te rechtvaardigen.

Broeders, het is mijn bede, dat er onder ons geen geveinsden mogen zijn, want de Heere Jezus kan dezulken niet verdragen. Hij gruwet van witgepleisterde graven. En spreekt het wee uit over alle valse belijders. Laat mij u hieromtrent een gelijkenis voorhouden. In onze prachtige oude kerken en kathedralen ziet u monumenten voor de doden opgericht. Deze vertegenwoordigen een grote waarde door het kostelijke marmer en het fraaie beeldhouwwerk, terwijl u hier en daar versieringen van goud aantreft, benevens Latijnse opschriften, waarin de doden geprezen worden. Welk een sierlijke vertoning! Maar wat betekent dat alles? Wel, niets anders dan dat daar lijken onder liggen. Neem die marmeren steenklompen weg, verwijder een weinig aarde, en u komt tot het bederf, tot iets, dat u doet walgen. Graven passen beter op het kerkhof dan op de plaats, welke gewijd is aan de dienst van de levende God. Ik wil hiermee geen afkeurend oordeel over de graftekenen uitspreken, welke sierlijk genoeg zijn. Ik gebruik ze alleen als een gelijkenis. Wat zal ik zeggen van die mannen en vrouwen, waarvan zij een type en zinnebeeld zijn? Dezulke zijn dood, terwijl zij leven; zij hebben een gedaante van godzaligheid, maar de kracht daarvan verloochenen zij. Van buiten is alles schoon en aanlokkelijk, maar heimelijk bedenken zij allerlei gruwelijke dingen. Wat hebben die in de kerk van God te maken? Welk een verschrikkelijke zaak, te weten, dat er zodanigen in de vergaderingen der heiligen zijn! O, mijn hoorders, zijt met vrees vervuld voor de verharding, welke er toe zou kunnen leiden, dat u geveinsden werd! Vliedt boven alles die dodigheid van de ziel, welke een valse belijdenis mogelijk maakt, want dit is zeer smartelijk voor de Heere.

Een verhard hart is ongevoelig, ondoordringbaar, onbuigbaar. U kunt er niets meer tegen doen dan dat u met de hand tegen een stenen muur slaat. Satan heeft het versterkt en het in bezit genomen om standvastig, onbeweeglijk, altijd overvloedig te zijn in de werken der zonde. De vijandschap van zulk een hart brengt het er toe om al wat goed is te weerstaan. Zijn hardheid doet de pogingen der liefde in de vorm van tegenstand terugkeren. Onze Zaligmaker had personen tegenover Zich, die Hem tegenstonden, wat Hij ook mocht doen. En die niet van gedachten veranderden, hoe klaar zij hun dwalingen ook mochten inzien. Laat dit voldoende zijn om het toneel, dat zich aan onze ogen voor doet, van onze vertoornde en bedroefde Heere te verklaren.

II.

Wij moeten nu de zaak meer bij ons zelf tehuis zoeken, waar ik de vraag stel: IS DAARVOOR BIJ ONS OOK GROND AANWEZIG? God helpe ons in het werk van het zelfonderzoek!

Laat ons bedenken, dat wij de Heere smart kunnen veroorzaken vanwege de hardheid van ons hart en toch zeer achtenswaardige lieden zijn. Wij kunnen naar de synagoge gaan, evenals de lieden, van welke wij spreken. Wij kunnen lezers van de Bijbel zijn, wat de Schriftgeleerden ook waren. Wij kunnen al de uitwendige vormen van de godsdienst waarnemen, wat met de Farizeeën ook het geval was. En met dat alles kan de Heere Jezus toch over ons bedroefd zijn vanwege de verharding van ons hart.

Wij kunnen de Heere vertoornen, zonder ons rechtstreeks tegen Hem te stellen. Ik verstout mij om te zeggen, dat zich hier sommigen bevinden, die geen christenen zijn en die toch nooit een woord tegen het Christendom over hun lippen laten komen. Zij zijn strikt onzijdig. Zij oordelen, dat hoe minder zij omtrent deze grote zaak denken of zeggen, hoe beter. Jezus was vertoornd dat de lieden zwegen, waar een eerlijk bestaan en oprechtheid van gemoed van hen eisten om zich uit te spreken. U moet niet denken, dat u vrijuit gaat, wanneer u maar zegt: "Ik ben geen belijder." In deze zaak is er geen derde geval mogelijk; het moet zijn voor of tegen. Op het gebied van de eeuwige dingen is er geen voorziening gemaakt voor de onzijdigen. Zij, die niet met Jezus zijn, zijn tegen Hem, en die niet met Hem vergaderen, worden verstrooid. U zijt een van beide, tarwe of onkruid, tussen die twee is geen middenweg. O vrienden, u veroorzaakt Hem smart en droefheid, al stelt gij uzelf ook niet openlijk tegenover Hem. Sommigen van u staan in het bijzonder schuldig, want u behoorde onder de eersten van Zijn vrienden te zijn. Schande over u om de Heere zo slecht te behandelen!

Het is daarom wel mogelijk, dat u zeer teder zijt tegenover andere mensen; het kan inderdaad wel zijn, dat gij, evenals in oude tijden de koning der Joden, grote tederheid bezit tegenover iedereen, behalve tegenover de Heere. Was het niet Zedekia, die zei: "De koning kan niets tegen u doen?" Ik ken velen, die er zo op gesteld zijn om anderen te behagen, dat zij geen christenen kunnen zijn. Zij bezitten niet de zedelijke moed om iemand ter wille van de waarheid tegen te staan. O vrienden, dit is wel geschikt om Jezus met toorn en droefheid op u te doen neerzien; dat u nu toch zo zelfverloochenend, zo vriendelijk en zo behoedzaam te werk moet gaan tegenover anderen en aan de andere zijde zo wreed moet handelen tegenover u zelf! Voor u zelf is het een wrede vriendelijkheid, dat gij uzelf zelf wilt sparen door u niet uit te spreken. Uw vrees drijft u aan tot geestelijke zelfmoord. Om voor het tegenwoordige een weinig moeite te ontgaan, laadt u de toorn en het oordeel van God op u.

Helaas! Deze hardheid van het hart kan bij ons aanwezig zijn, ofschoon van tijd tot tijd ons gevoel wordt vertederd. Volgens mijn gedachte heeft die mens een zeer hard hart, die bij tijden diep bewogen is, maar zijn aandoeningen met geweld onderdrukt. In grote angst spoedt hij zich naar zijn woning en gaat naar zijn kamer, maar in korte tijd is hij weer de oude en schudt hij de vrees van zich af. Hij gaat naar een begrafenis en beeft, staande aan de rand van het graf; maar daar begeeft hij zich weer te midden van zijn vrolijke makers. En nu leeft hij ook weer in de zonde. Hij mag wel gaarne een opwekkende, een roerende predikatie horen; maar hij neemt zich zorgvuldig in acht, dat hij er niet te diep op ingaat. Hij is op zijn hoede tegen zijn eigen welzijn en doet al zijn best om aan een zegen te ontkomen. Door een wanhopig besluit verzet hij zich hardnekkig tegen de aandrang van de genade Gods, wanneer deze tot hem komt in vermaningen en smekingen. Hij wordt dikwijls bestraft, maar hij verhardt zijn nek. Soms staat hij in gedachten of hij zal toegeven, maar daar wordt hij zijn boze vastberadenheid weer meester. En hij holt voort op zijn weg met een volharding, een betere zaak waardig. Hoe dikwijls hebben wij ten aanzien van sommigen van u betere dingen gehoopt! Hoe menigmaal hebt u die hoop weer in rook doen opgaan! u moet wel zeer hard van hart zijn om het zolang uit te houden. Het is een blijk van een sterk gestel, wanneer een mens menigmaal aan de oever van de dood geweest is en toch iedere keer weer herstelt. En het geeft evenzeer blijk van een huiveringwekkende standvastigheid in het kwade, wanneer u tot aan de rand van de boetvaardigheid

gedreven zijn en dan vastbesloten op de weg der boosheid bent teruggekeerd, zondigende tegen uw geweten en tegen uw overtuiging.

En nu kunnen wij deze hardheid van het hart nog wel bezitten, zonder dat wij ons schuldig maken aan grove zonden. Ik heb mij wel eens over sommige mensen verwonderd, hoe zij in zekere richtingen voor zich zelf op hun hoede zijn geweest en toch in andere zaken zich zeer lauw hebben aangesteld. Terwijl zij in zonden tegen God van geen perk of maat wisten, waren zij angstvallig in het vermijden van alle onrecht tegenover hun medemensen. Hun zonden waren geen stenen, maar zand. En ik hoop, dat zij niet vergeten, dat "het zand zwaar is," en dat een schip evengoed kan vergaan op een zandbank als op een rots. De uitwendig zedige mens is dikwijls een verharde rebel tegen God. De trots van zijn karakter is hem behulpzaam om zich te verharden tegen het evangelie der genade. Hij veracht anderen, die in werkelijkheid niet slechter zijn dan hij zelf is. Er bestaat een verfoeilijke soort van voorzichtigheid, welke sommige mensen van zekere zonden afhoudt: zij zijn te aards gezind om verkwistend te zijn, te zeer op hun gemak gesteld om zich te storten in zonden, waarbij iets te wagen valt. Menig mens wordt door een plotseling opkomende vloed van verleiding meegevoerd en zondigt schromelijk. En toch kan hij in zijn hart nog wel niet eens zo verhard zijn als de koele, kalm berekenende overtreder. Wee die mens, die geleerd heeft met vastberadenheid te zondigen en de ongerechtigheid af te meten, alsof het een geoorloofde koopwaar was, die bij de maat of bij het gewicht verkocht wordt! Wel vriend, uit hoofde van uw geestkracht, welke uit alles blijkt, worden er betere dingen van u verwacht. U kunt u niet beroepen op heftigheid of hartstochtelijkheid. En evenmin op zwakheid van oordeel. Voor u zal de diepere hel in gereedheid worden gehouden, ofschoon u voor het tegenwoordige aan de veroordeling ontkomt.

Het is wel mogelijk, dat deze verhardheid van het hart zich voor het heden nog niet ten volle van u heeft meester gemaakt en dat u toch wel ernstige reden hebt om met angst en vrees daarvoor vervuld te zijn. Ongevoelig in steeds sterkere mate, op deze wijze vat die hardheid van het hart bij de mensen post. De mens, die nu het hardste hart van de wereld bezit is niet altijd zo geweest; het vlees van zijn hart is van lieverlee tot verstening overgegaan. Hij, die zich nu niet ontziet om te vloeken en godslasterlijke taal uit te slaan, heeft als knaap om zijn verkeerdheden aan de knie van zijn moeder geweend en zou gehuiverd hebben alleen bij de gedachte te gaan slapen zonder eerst zijn gebed te doen. Er zijn er om ons heen, die werelden zouden willen geven om vrij te zijn van de banden der gewoonte, om zo te gevoelen als eens het geval was. Hun ziel is dor en droog als de Sahara, zij is de dauw van de tranen vergeten. Hun hart is heet als een oven door de boze hartstochten. En geen zachte adem van heilige boetvaardigheid is er ooit merkbaar. O, dat zij konden wenen! O, dat zij konden gevoelen! Het berouw is verborgen voor hun ogen. Er blijft niets gevoeligs aan of bij hen, of het mag zijn die ellendige nabootsing daarvan, welke over hen komt, wanneer zij door de sterke drank in een toestand zijn, die aan berouw doet denken. Welke ramp kan groter zijn? Wat kan er van de zonde gezegd worden, meer verschrikkelijk dan dat zij verhardt en doodt? Wel mocht de apostel zeggen: "Vermaant elkander dagelijks, terwijl het nog het heden genaamd wordt; opdat niet iemand van u verhard wordt door de bedrieglijkheid der zonde."

Ik kan niet nalaten te zeggen, dat er onder de verhardten sommigen zijn, van wie gezegd kan worden, dat zij in bijzondere mate de Heere tergen. Onder dezulken

moeten wij melding maken van hen, die door hun geboorte en opvoeding een buitengewoon scherp zedelijk gevoel ontvingen, maar dit door herhaalde misdaden hebben verstompt. Zij zondigen dubbel, die dubbel licht en een bijzonder tedere aard hebben gehad. Oordeelt, o u kinderen van godvrezende mensen, of er niet velen van de zodanigen onder u zijn! Ezaü was des te meer een "onheilige," omdat hij een zoon van Izak was, enigermate bekend was met de erve van het verbond en door de natuur met enige schone trekken was begiftigd, waardoor hij een betere man had moeten zijn.

Dit is ook waar ten aanzien van hen, die door de voorzienigheid Gods zich in gelukkige omstandigheden mogen verheugen. God heeft met een bijzondere gunst hun lot beschikt. Zij hebben lang een goede gezondheid genoten; in hun zaken zijn zij voorspoedig geweest. Hun kinderen zijn rondom hen opgegroeid; zij hebben alles wat hun hart maar kan begeren. En toch ontvangt God van hen geen dank, zij denken zelfs bijna niet aan Hem. Ondankbaarheid brengt gewis een vloek op de mens, die daaraan schuldig staat. Helaas! De ondankbaren zijn allerwegen talrijk. Sommigen, die ik zeer goed ken, dienden de Heere in gedachtenis te hebben gehouden, want Hij heeft hen een effen pad, een volle beurs, en zonneshijn om hen heen vergund. Zo u een eerlijk gemoed had, zou uw hart de Heere in diepe en innige liefde aankleven. Bij oprechte mensen zijn zijden koorden van liefde sterker dan ijzeren boeien voor dieven zijn.

Laat mij niet de verplichtingen vergeten van anderen, die dikwijls kastijdingen hebben ondergaan, want deze zijde van het vraagstuk heeft ook haar kracht. Sommige personen hebben menigerlei beproeving doorstaan: menigmaal hebben zij lichaamspijn geleden en bij tijden zijn zij aan de rand van het graf geweest. Met een enkele slag hebben zij hun dierbaren verloren, hun kinderen hebben zij gevolgd op de weg naar het graf en allerlei smarten hebben zich over hen vermenigvuldigd. En toch zijn zij tenslotte nog hard van harte. Het vuur der beproeving heeft hun ijzeren natuur niet verzacht. Waarom zouden zij meer geslagen worden? Zij zullen zich des te meer verzetten. De Heere zelf roept: "O Efraïm, wat zal Ik u doen?" Het langdurige lijden mist zijn uitwerking, de genade wordt vermoeid. Er zijn geen roeden meer om die voor u te gebruiken. Gelijk de jonge stier tegen de prikkel slaat, zo wederstaat u de kastijding van de Heere God. De Zaligmaker ziet op al de zodanigen neer met die met droefheid vermengde toorn, waarvan de tekst spreekt.

Helaas! Ik durf hen niet overslaan, tegenover wie de Zaligmaker deze toorn in zeer bijzondere mate moet gevoelen, omdat zij het voorwerp van een getrouwe, tedere en ernstige bediening zijn geweest. Ik wil niet veel zeggen van mijn eigen persoonlijke bediening, welke jaren achtereen aan velen van u ten koste is gelegd. Maar hiervan kunt u zeker zijn, zo zij op u geen invloed heeft uitgeoefend, komt dit niet door gemis van een sterke begeerte en een innig verlangen om voor uw ziel van dienst te zijn. God is mijn getuige, dat ik niets van Zijn waarheid heb achtergehouden. Ik heb u nooit gevleid, ook heb ik dit spreekgestoelte niet bezet om het te gebruiken voor het ten toon spreiden van iets, dat aan mij zelf behoort. Ik heb niet nagelaten u de ganse raad van God te verklaren. Maar buitendien zijn velen van u het voorwerp geweest van de tedere werkzaamheden van een heilige moeder, die nu bij God is. Van een wijze vader, die nog leeft om voor u te bidden. Van welmenende onderwijzers, die u terechtwezen. Van liefhebbende vrienden, die het goede voor u zochten. Vader, uw kind heeft voor u gebeden en gesmeekt. Jonge man, uw pas bekeerde vrouw heeft worstelingen van de ziel voor u gehad en heeft ze nog. Zeer onderscheiden zijn de werkzaamheden geweest, die ten uwen behoeve zijn aangewend. Heerlijk en

harmonisch de stemmen, welke getracht hebben een bekoorlijke invloed op u uit te oefenen. Indien deze u niet bereiken, dan zou u ook niet tot bekering komen, als er iemand uit de doden opstond. Indien Jezus zelf hier weer onder de mensen was, hoe zou zelfs Hij u kunnen bereiken? Indien al de middelen, die Hij reeds in het werk heeft gesteld, bij u zonder uitwerking zijn gebleven, dan weet ik niet wat er nog aan u gedaan kan worden. De zaligmaker zelf zal, vrees ik, u verlaten. Met een blik vol droefheid en vol toorn zal Hij Zich van u afwenden vanwege de hardheid van uw hart. Toef, Heere Jezus, toef nog een weinig! Mogelijk dat zij op een volgende maal worden gewonnen. Zeg niet tot Uw Geest, dat Hij voor goed de vlucht moet nemen. Zweer niet in Uw toorn, dat zij in Uw rust niet zullen ingaan, maar heb nog een kleine tijd geduld met hen, om Uwer goedertierenheid wil.

III.

Wij moeten nu sluiten. Och, dat mijn armzalige pleitredenen niet tevergeefs aan u mogen zijn besteed! In onderscheiden dingen, die ik gesproken heb, is er een luide stem tot velen van u geweest; luistert nu naar mij, wanneer ik de vraag opwerp: HOE MOETEN WIJ ONS GEVOELEN IN BETREKKING TOT DIT ONDERWERP?

In de eerste plaats, *laat ons voor altijd afzien van de gewoonte om te vitten en te bedillen*. Deze Schriftgeleerden en Farizeeën waren grote woordzifters, beoordelaars, bedillers. Zij hadden aanmerkingen te maken op de Zaligmaker, omdat Hij op de Sabbatdag genas. Hij had de wet van God omtrent de Sabbat niet verbroken; Hij had alleen hun dwaling op dat punt in het licht gesteld. Indien de Sabbat geen gelegenheid tot tegenstand had geboden, zouden zij wel spoedig een andere aanleiding gevonden hebben; want het was er hun om te doen om zich tegen Hem te kanten; ging het op de ene manier niet, dan op de andere. Zij hadden bij zich zelf het vaste besluit genomen om Hem tegen te spreken. Tal van lieden verhardden in deze dagen op de meest krachtadige wijze hun hart door die gewoonte om te vitten en te bedillen. Terwijl anderen getroffen worden door de schoonheid van het evangelie, dat zij horen, merken deze lieden alleen een verkeerde uitspraak op bij de prediker. Wanneer zij op deze manier een begin gemaakt hebben, gaan zij vervolgens de vierschaar spannen over het evangelie, dat gepredikt wordt. En het duurt niet lang of de Schriften zelf worden aan hun oordeel onderworpen en ondergaan verschillende wijzigingen en zogenaamde verbeteringen. De eerbied is weg, en de zelfvoldaanheid heerst zonder enige beperking. Zij stellen zich boven het Woord van God. Ieder dwaas kan dat doen, maar het is dan ook alleen een dwaas, die het doet. Zij laten het voorkomen alsof zij geletterde mannen zijn. Zij zijn geen gewone, alledaagse hoorders, wel neen, zij moeten iets hebben, dat letterkundige waarde bezit. Zij zien met verachting neer op mensen, die zich over het evangelie verblijden en de kracht daarvan door hun leven bewijzen. Zij, zij juist zijn personen met wier oordeel rekening moet worden gehouden; verlichte mannen, die de toon moeten aangeven. En het geeft hun een zekere onderscheiding de rol van twijfelaar te spelen. Hun grote geleerdheid tonen zij door de neus op te trekken voor de eenvoudige waarheden, die in de Bijbel beschreven staan. Het schijnt heden ten dage een kenmerkende eigenaardigheid te zijn van een man van beschaving, dat er een spottende trek op zijn gelaat zichtbaar is, wanneer hij mensen ontmoet, die nog aan de inspiratie of goddelijke ingeving geloven. Een idioot, iemand die maar zeer weinig verstand heeft, kan in vijf minuten wel zover komen, dat hij een hoge mate van verachting van anderen bezit. Maakt u niet aan zulk een dwaasheid schuldig. Hovaardij van deze aard voert degenen, die zich daaraan overgeven, ten verderve. Ongelovig te zijn met het doel om daarmee zijn meerderheid

te tonen is een zaak die geen voldoening geeft. Laat ons nooit die boze geest navolgen, die in de hof van Eden zich als de beschermheer en het voorbeeld van alle twijfelaars heeft doen kennen. Bedenk, hoe hij de vraag opwierp: "Is het ook dat God gezegd heeft?" Vergeet niet, hoe hij verder ging. En als een schrandere wijsgeer liet doorschemeren, dat er uitzicht bestond op iets hogers: "Gijlieden zult de dood niet sterven," zei hij. Daarop schreed hij verder om een stoute grondstelling uit te spreken, waar hij fluisterde: "Maar God weet, dat, ten dage als u daarvan eet, zo zullen uw ogen geopend worden, en u zult als God wezen. Deze oude slang heeft zijn spoor nagelaten op vele geesten van de tegenwoordige tijd, hetwelk u kunt zien aan de glibberige vraagstukken en de giftige inblazingen van deze eeuw. Onthoudt u van het vitten en bedillen. Het is van alle bezigheden die, welke het minste voordeel geeft.

Laat ons verder een innige begeerte gevoelen om ons aan de Heere Jezus te onderwerpen. Als Hij in de synagoge is, laten wij Hem dan vragen om ons te genezen, en dit te doen op Zijn eigen wijze. Laat ons Zijn discipelen worden en Hem volgen, waar Hij ook heengaat. Stelt u geheel in de hand van God. Zijt als gesmolten was voor het zegel. Wees als het water van het meer, hetwelk door iedere ademtocht van de wind bewogen wordt. Alles wat Hij wil, is onze zaligheid. Heere Jezus, dat Uw wil geschiede!

Laat ons zorg dragen, dat wij alle verhardende invloeden mijden, hetzij van boeken, van mensen, of gewoonten; of van genoegens. Indien er een gezelschap is, hetwelk dodend op ons inwerkt ten aanzien van geestelijke dingen, hetwelk onze gebeden verhindert, ons geloof schokt, of onze ijver dempt, laat ons er dan uitreden en er ons verre van houden. Indien enig vermaak onze haat tegen de zonde vermindert, laten wij er ons dan niet mee ophouden; indien enig boek ons gezicht op Jezus verdonkert, laten wij het dan toch volstrekt niet lezen. Wij worden spoedig genoeg hard door de nodige aanraking met de wereld, welke voortkomt uit het leven in de dagen van de week en het behartigen van onze zaken. Laat ons het kwade, dat met deze noodzakelijkheid verbonden is, niet vergroten. Mijdt de gesprekken van ijdele lieden, het gestoelte der spotters en de weg van de goddelozen. Weest op uw hoede voor valse leer, wereldsgezindheid en twist. Wacht u voor lichtzinnigheid en beuzelarij. Weest ernstig, zijt rein, leeft nabij God en houdt u verre van de troon der ongerechtigheid.

Tenslotte, maakt gebruik van alle verzachtende invloeden. Vraagt, dat uw hart dagelijks gevoelig mag worden gemaakt door de inwoning van de levendmakende Geest. Gaat dikwijls heen om het Woord te horen: het is gelijk een vuur, en gelijk een hamer, die de steenrots te morzel slaat. Vertoeft aan de voet van het kruis; daar is het, dat er tederheid in het menselijke hart ontstaat. Jezus maakt alle harten week en stempelt er dan Zijn beeld op. Smeekt de Heilige Geest, dat Hij u een zeer levendig besef van de zonde geve en dat u met grote vreze daarvoor vervuld mocht worden. Bidt dikwijls in de geest van het lied van Charles Wesley, waarin hij roept:

*Gevoelig als het tere oog
 Zo zij mijn hart, o God!
 Steeds wakend zie mijn ziel omhoog
 Tot U in heel mijn lot.
 Dat iedere struik'ling van mijn voet
 Tot smart zij voor mijn geest;
 Mijn toevlucht zij gestaâg het bloed,
 Dat iedere wond geneest.*

Als dit de toestand van ons hart is zal onze Heere niet op ons vertoornd zijn. Hij zal ons rondom met blijdschap aanzien en een welgevalen in ons hebben.

Tot zover heb ik mij aan de tekst gehouden, al die tijd de last van de Heere dragende. Als het geen zwaar horen is voor u, het is wel moeilijk prediken voor mij. Diezelfde liefde, welke de liefhebbende Jezus bedroefd maakte, heeft mij er toe gedreven om op deze wijze te spreken. Niet dat ik de mensen evenzeer liefheb als Hij hen liefhad. Maar een sprank van Zijn vuur is er in mijn ziel ontstoken en brandt daar naar de mate van de ontvangene genade. Maar laat mij nu, mijn waarde hoorders, mij zelf en u verkwikken met een woord van het evangelie. Er zijn voorzeker sommigen onder u bij wie de begeerte levendig is, dat uw hardheid verdwijnt. U roept tot u zelf:

*"Stenen hart, verdwijn! verdwijn!
Opdat voor 't vleses plaats mocht zijn."*

Voor u is er een overvloedige grond van hoop. Hij, Die het hart gemaakt heeft, kan het ook veranderen. Job zeide: "God maakt mijn hart week." Het is het bijzondere ambt van de Heilige Geest onze natuur te vernieuwen. Inderdaad, Hij is het, Die maakt, dat wij worden wedergeboren, werkende ten behoeve van onze Heere Jezus, Wiens koninklijk woord is: "Ziet, ik maak alle dingen nieuw." De Heilige Geest kan in ons werken overtuiging van zonde, wedergeboorte, geloof in de Heere Jezus, diepgaande verbrijzeling en heilige tederheid. Is het uw begeerte dat dit geschiedt? Wilt gij uzelf met mij verenigen in een stil gebed, dat Zijn vertederende werkingen op dit ogenblik in uw ziel mogen worden gevoeld?

Tot u is het woord der zaligheid gezonden. De Heere God heeft op Zich genomen Zich te verheerlijken door de verlossing van Zijn volk van alle ongerechtigheid. Hij is met Zijn uitverkorenen - en allen, die in Zijn Zoon geloven, zijn in dat getal begrepen - in een verbond getreden. Het verbond spreekt op deze wijze: "En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwe geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen en zal u een vleses hart geven." Ezechiël 36: 26. Ziet hoe deze belofte juist op uw toestand past. Een zodanig hart als waaraan u zo grote behoefte hebt, zal u worden gegeven, ofschoon het inderdaad een wonder der wonderen is, dat zulks geschiedt. Een nieuwe arm of een nieuw been zou een wonder zijn; maar wat zal er van een nieuw hart wel niet gezegd worden! De geest, welke u eveneens zo zeer nodig hebt, zal u worden geschonken: uw ganse levenstroom, uw temperament, uw genegenheden, dat alles zal op een buitengewone manier veranderd worden. De Heere kan de boze geest uitdrijven, en daarna kan Hij uw geest vernieuwen, en uw wezen met Zijn eigen Heilige Geest vervullen. Wat aangaat die natuur, welke weigert te gevoelen of toe te geven, te buigen of te breken, de Heere is machtig om dit alles weg te nemen. Welk een bewerking valt hier te volbrengen, en toch blijft de aldus behandelde in leven! "En Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen." Niemand anders dan Hij, die het hart maakte, zou zulk een bij uitstek kunstige operatie kunnen verrichten. Denkt u dat ze, wat u aangaat, niet kan geschieden? Bedenkt, dat de Heere nimmer zegt wat Hij niet bij machte is te volbrengen. Bij Hem is geen grootspraak. Zijn arm is niet verkort; Hij kan nog volkomen zalig maken. Wanneer het oude, stenen hart weg is, kan de Heere de ledige ruimte met de tederste en gevoeligste genegenheden aanvullen, gelijk Hij zegt: "En ik zal u een vleses hart geven." Door middel van dat nieuwe hart zullen wij met ontzag voor het Woord van God vervuld zijn; wij zullen voor Hem beven; wij zullen ook van een kinderlijke dankbaarheid, een kinderlijke liefde en een heilige gehoorzaamheid doordrongen zijn. In plaats van dat

het nodig is, dat wij door een hamer worden getroffen, zullen wij de geringste aanraking van de goddelijke vinger gevoelen. En op de zwakste klank van de goddelijke stem antwoorden. Welk een verandering!

Dit nu is een en al belofte. Ziet hoe het vers glinstert van het goddelijke: "Ik zal." De Heere, Die machtig is Zijn woord te volbrengen, heeft op deze wijze gesproken. En Hij zal niet weer van Zijn belofte terugtreden. En leest nu ook eens het zeven en dertigste vers van dit zes en dertigste hoofdstuk van Ezechiël, en let daar wel op. Alzo zegt de Heere HEERE: Daarenboven zal Ik hierom van het huis Israëls verzocht worden dat Ik het hun doe." Wilt u er niet om verzoeken? Wilt u de Heere niet vragen, dat Hij dit wilt doen? Zo ja, dan is uw gebed in beginsel reeds beantwoord. Uw begeerte is een teken, dat het stenen hart wijkt en dat er een vleser voor in de plaats komt. O Heere, geef, dat het alzo moge geschieden! Geloof in de Heere Jezus, dat Hij machtig is u dit te doen en u zal geschieden naar uw geloof. AMEN.

Overgenomen uit het boek: "De wonderen van de Heiland"

2. Het zaad op de steenachtige grond

"En het andere viel op het steenachtige, waar het niet veel aarde had en het ging terstond op, omdat het geen diepte van aarde had. Maar als de zon opgegaan was, zo is het verbrand geworden, en omdat het geen wortel had, zo is het verdord."
Markus 4 : 6.

Volgens de gelijkenis valt het zaad van het Evangelie op allerlei grond. Sommige van de kostelijke korrels vallen op de harde weg, sommige op de rots, sommige onder de doornen en slechts één deel, misschien wel in nog kleinere verhouding dan die van één tot vier, valt op goede grond, waarin het een geschikte verblijfplaats vindt. De prediker zal dus niet overal onvermengde voorspoed hebben. Hij kan op een volledig loon rekenen voor zijn werk als een geheel; maar hij moet niet denken, dat het goede woord overal ingang zal vinden, want voor velen zal het een reuk des doods zijn ten dode, en niet des levens ten leven. Zelfs toen Jezus predikte hebben slechts weinigen Hem ontvangen, en van Paulus' dienstwerk lezen wij: "Sommigen geloofden wel hetgeen gezegd werd, maar sommigen geloofden niet". Het is voor de eerstbeginnende in de dienst van de Heere de roeping om voorwaarts te gaan met billijke, doch niet al te hoog gespannen verwachtingen, opdat hij niet eerlang het werk moede wordt en het in zijn bittere teleurstelling geheel opgeeft.

Merkt wel op, dat de zaaier in de gelijkenis niet gelaakt wordt voor zijn uitstrooien van zaad op een grond, die onvruchtbaar bleek te zijn. Geen woord van afkeuring hieromtrent staat van hem geschreven. Hieruit kunnen wij nu redelijkerwijs afleiden, dat hij niet meer en niet minder dan zijn plicht gedaan heeft; en dat de dienstknecht van Christus het zaad van het Evangelie onder geheel het mensdom heeft uit te strooien. Het is Gods werk het zaligmakend woord te doen doordringen tot de harten, die Hij toebereid heeft om het te ontvangen; maar wat ons betreft; wij moeten het Evangelie prediken aan alle creaturen; en uitgaande in de straten en stegen van de stad, moeten wij allen, die wij vinden, nodigen om tot het Avondmaal des Heeren te komen. Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren. De bedoeling is nooit geweest, dat de uitwendige roeping even beperkt zou zijn als de uitverkiezing; toch zijn er sommige leraren, wier prediking veel meer bestaat in een ontleding van de grond, dan in een zaaien van het zaad. De ontleding van de grond aan God overlatend, neem ik mijn opdracht aan uit zijn handen, en wens haar ten uitvoer te brengen. Hoorder van de steenachtige grond, er is een handvol zaad voor u; gij, die een hart hebt, zo hard als een begane weg, er is een handvol voor u; en zelfs onder de doornen, die in onze eeuw zo overvloedig gevonden worden, zal het goede zaad als een kostbare regen van de hemel neerkomen. En zo God in zijn genade het heenleidt naar zijn uitverkorenen, en dezen het, evenals de goede aarde, ontvangen, dan zal dat *zijn* werk zijn, want door mijn macht of bekwaamheid zal het nooit tot stand komen. Het is aan Mij het aan alle wateren te zaaien, aan zijn is het de wasdom te geven. Het beste schot, dat ooit met pijl en boog gedaan was, werd gedaan, toen een man de boog spande "in zijn eenvoudigheid", en Achab, de koning van Israël schoot tussen de gespen en tussen het pantsier. En terwijl ik mijn boog span om het Evangelie te prediken aan alle creaturen gevoel ik in het geloof de zekerheid, dat de Heere de pijl zal besturen en zijn bedoelingen der genade tot stand zal brengen.

Ik gevoel, dat mij een hoog ernstig werk op de hand is gezet. Het is mij altijd een genot over een bemoedigend onderwerp te prediken, maar heden morgen zal ik moeten spreken over onderzoeken en toetsen. Wij hebben te handelen over mensen, die zeer goed schijnen te zijn; en wij zullen moeten aantonen, dat zij niet zijn wat zij schijnen. Wij zullen het koren van de dorsvloer in de zeef moeten doen; en nu zou het wel kunnen zijn, dat er veel kaf is, dat weggeblazen moet worden. Dit is een werking die niet aangenaam is voor het vlees; en wij hebben de Geest van God nodig om haar op de rechte wijze te verrichten, opdat de zwakken niet grotelijks beroerd worden, hetgeen wij verre zijn van te wensen. Een ernstige rede moet voortkomen uit een ernstig hart, en moet met ernst in het hart worden gehoord. God geve, dat dit heden zo zijn moge, dat het woord ten zegen mocht zijn voor een iegelijk van ons, hetzij wij al of niet belijders van het Evangelie zijn.

Wij zullen

1. ten eerste *de geschiedenis lezen van de hoorders van de steenachtige aarde;*
2. in de tweede plaats zullen wij op *het radicaal gebrek wijzen van hun karakter,*
3. om dan in de derde plaats uit het geheel *een lering te vinden voor ons zelf.*

I.

Wij hebben hier dan, ten eerste, EEN KORTE LEVENSBESCHRIJVING VAN ZEKERE BELIJDEERS VAN DE GODSDIENST. Laat ons haar met opmerkzaamheid lezen. Er wordt in de eerste plaats van hen gezegd, *dat zij het woord hoorden.*

"Welke, als zij het woord gehoord hebben, terstond hetzelfde met vreugde ontvangen". Zij hadden het grote voorrecht van Gods Woord te horen. Zij hoorden het wezenlijke Evangelie; zij woonden geen kerkdienst bij, waar het woord Gods vervalst wordt door rooms bijgeloof of filosofische bespiegelingen; het was *het* woord, dat zij hoorden.

De zaaier zaaide geen onkruid, maar deugdelijk koren. Hoe gelukkig zijn zij, die een zuivere Evangelieverkondiging kunnen horen! Mocht het God behagen zodanige leraren overal te vermenigvuldigen, en de harten van de mensen te neigen om hen gaarne te horen. Hoe kunnen wij verwachten, dat de zaligheid tot ons zal komen, indien wij het Evangelie van de zaligheid niet horen? Indien wij slechts luisteren naar meningen, en denkbeelden, en wijsgerige redeneringen en bijgelovigheden, en niet naar het eigen Woord van God, dan kunnen wij geen zaligheid verwachten.

De Heilige Geest behoudt de mensen niet door middel van leugens; maar zo wij de waarheid horen, gelijk zij is in Jezus, dan kunnen wij hopen, dat Hij er kracht van zal doen uitgaan tot onze bekering.

Herinnert u voorts, dat horen niet genoeg is. Die alleen maar hoorders zijn van het woord, zullen de hemel niet binnengaan; er moet een doen zijn van het woord, zowel als een horen er van. Deze mensen waren goede, uitnemende hoorders, want zij gingen nog verder dan horen *-zij hebben het ontvangen;* niet in de goddelijke kracht en bovennatuurlijke uitwerking er van; maar toch hebben zij het ontvangen, dat is: zij hebben er niet op geuit, zij hebben er mee ingestemd gelijk zij het hoorden, en het erkent als de waarheid van God. Het woord ontvangende, heeft het ook een zekere uitwerking op hen gehad. Zij waren enigermate onder de indruk er van gekomen. Als er in de prediking gesproken werd van Gods toorn vanwege de zonde, dan werden zij verschrikt. Zij hebben niet altijd met droge ogen gehoord; zij waren niet altijd als de banken, waarop zij zaten, onbewogen en stompzinnig. Neen, zij ontvingen het woord, het wekte gewaarwordingen bij hen op; zij gevoelden er de uitwerking van en werden

aldus geleid om in veel van hun leven verandering te brengen. Zij gingen naar huis en reinigden de kamers, die vol van onreinheden waren geweest.

Zij reinigden ten minste de buitenzijde van schotel en drinkbeker; en zorgden dat het graf, indien al niet ontdaan werd van de dorre doodsbeenderen, ten minste betamelijk wit gepleisterd was, zodat de voorbijganger er zich niet aan ergerde. Door hetgeen zij hadden gehoord waren zij voor het uitwendige veranderd en verbeterd. En in zoverre hebben zij het ontvangen.

En dan wordt, in de derde plaats, van hen gezegd, *dat zij het terstond hebben ontvangen*. Het heeft in hen geen strijd, geen twijfelingen of moeilijkheden opgewekt. De prediker zei: "dit is het Woord van God" en zij waren tevreden om hem te geloven, schoon zij niet wisten waarom. Terwijl anderen vroegen naar het gezag, waaraan hij zijn boodschap ontleende; en na dit gezag erkend te hebben, met duizend moeilijkheden hadden te kampen, hebben deze lieden zich alle moeite bespaard door maar nergens over te denken.

Het was de godsdienst van hun vader en moeder, en daarom geloofden zij er in. Zij slikten de pil met gesloten ogen en bekommerden er zich niet om of het de waarheid van God of de leugen van Satan was. Aan een geestelijk, innerlijk verwerken van de leer; daaraan dachten zij niet eens; alles wat men hen leerde namen zij voetstoots aan. De priesters zelf zouden geen volgzamer leerlingen kunnen wensen. Deze hoorders hadden geen zware worstelingen om tot de Zaligmaker te komen, geen bewustheid van schuld om hen terug te houden, geen gewetenswroeging om hen te beangstigen, geen ongerustheid door de vraag of zij wel waarlijk tot Gods volk behoorden, geen toetsing en geen zifting om te zien of zij oprecht berouw en een Gode welgevallig geloof hadden. "Gewis," zeiden zij, "dit is een goede zaak, en wij willen haar hebben". En in zekere zin hebben zij haar ook gehad, niet met enigerlei diepte van nadenken of met enig gewicht van oordeel, maar onmiddellijk hebben zij het woord ontvangen.

Er wordt nog bijgevoegd: *zij hebben het met vreugde ontvangen*. Het onmiddellijk gevolg van hun ontvangen van het woord was, dat het hen zeer gelukkig maakte; en er zijn niet weinigen, die geloven, dat zeer gelukkig geworden te zijn een stellig bewijs is van bekeerd te zijn. Geloof mij: dit is een zeer twijfelachtig bewijs. Ongetwijfeld is één groot gevolg van het ontvangen van het Evangelie in het hart, dat men blijdschap en vrede ontvangt door te geloven; maar er zijn vele soorten van blijdschap, en vele soorten van vrede; en er is een blijdschap, die niet de vrucht is van genade, maar een voortbrengsel van de natuur; en een vrede, die voortkomt uit zelfbedrog en niet uit de Geest van God. Wij moeten ons wachten voor de gevolgtrekking, dat wij verlost en behouden zijn, omdat wij "zo gelukkig" zijn.

De rijke man, die naar de hel ging, was gelukkig, toen hij alle dag vrolijk en prachtig leefde. De man, die zei, dat hij zijn schuren wilde afbreken en grotere bouwen, was gelukkig, terwijl hij zijn goederen aan zag.

Ook de verloren zoon was gelukkig, terwijl hij zijn goed doorbracht en overdadig leefde. Maar hun blijdschap was van een geheel andere aard dan die, welke de vrucht van de Geest is. De mensen van onze tekst zagen uitsluitend op de gelukkige zijde van de godsdienst. "Daar is mijn moeder," zei de hoorder van de steenachtige grond, "welk een gelukkige christin is zij!" Ik heb haar onder zware beproeving ondersteund gezien door de Geest van God; ik heb haar gadesgeslagen als er een sterfgeval bij ons was; en ik heb gezien hoe kalm en vredig zij er onder geweest is. Ik zal Christus aannemen, want dan zal ik even gelukkig zijn als zij." Die hoorders van de steenachtige grond

dachten, dat het zeer gelukkig moet wezen om vergiffenis te hebben verkregen; en zo is het ook; maar zij bleven alleen daarbij staan. Begnadigd te zijn, een kind van God te wezen, aangenomen te zijn in de Geliefde, hoe kostelijk en heerlijk moet dit wezen!

Hoe heerlijk om tot Gods heiligen te worden gerekend, aan de tafel des Heeren aan te zitten en een geacht lid van de gemeente te zijn tot wie men hoog opziet! Zijn dat niet alle wegen van de liefelijkheid? En dan eindelijk naar de hemel te gaan, juichend te sterven, opgenomen te worden om met Jezus te zijn in het midden der heerlijkheid, wat vreugdevolle zaken! Wie twijfelt er aan? Maar deze mensen bleven alleen bij deze beschouwing van de zaak; en zij gedachten niet, dat er tussen hier en de hemel velerlei verzoeking is te bestrijden en te overwinnen. Dat er beproevingen zijn te verduren, zware beproevingen, die wij niet anders dan door Gods hulp en ondersteuning kunnen dragen. Rechterarmen zullen afgehouden, rechterogen uitgerukt moeten worden. Er zullen kosten te overrekenen zijn, er zal een rekening moeten worden opgemaakt om te zien of de toekomst tegen de arbeid en de moeite van heden zal opwegen. Jeugdige lieden vol hoop in het hart doen de gelofte, dat zij bezit zullen nemen van het schone land Kanaän, maar zij bedenken niet hoe ruw de weg is, die er heen voert.

Evenals "Meeloper" begeven zij zich op weg naar de hemelse stad; maar zij hebben niet gerekend op de "Poel der Wanhoop." En daarom willen zij, zodra zij een weinigje slijk in de mond krijgen, maar liever terugkeren, en het schone land overlaten voor hen, die er om geven. Wat hen betreft, zo zij slechts hun beenderen heel kunnen houden in hun lichaam, willen zij de toekomst gaarne overlaten voor wat zij is.

Deze lieden hebben alzo het woord terstond met blijdschap ontvangen. Hoe hoopvol moet dit de zaaier hebben toegeschenen! Bemerkt u niet hoe gemakkelijk leraren bedrogen kunnen worden? Als u slechts hebt te prediken, en als de mensen gewillig zijn om te horen; slechts te prediken en de mensen bereid om aan te nemen, - het Evangelie aan te nemen, en dat wel terstond, zonder dat zij u lastig vallen en u moeite veroorzaken door met hen te moeten redeneren; als zij het woord terstond met vreugde ontvangen, en gij uzelf de moeite niet hoeft te geven om hen er toe aan te moedigen en op hun vragen en twijfelingen te antwoorden, hen in hun angst en benauwdheid te vertroosten met duizenderlei beloften die u uit Gods woord moet kiezen, is dat dan geen heerlijk werk, dat de zaaier rijkelijk zal belonen? Helaas! Wij moeten onze vruchten niet tellen naar de knoppen!

Alles wat blinkt is geen goud, en niet alle eieren zullen uitgebroed worden.

Wij lezen ook, dat deze lieden *snelle vorderingen maakten*, "het ging terstond op, omdat het geen diepte van aarde had." Omdat de aarde zo ondiep was, kon het snel opwassen. Deze mensen hoorden eens op een dag het Evangelie, zij ontvingen het en hielden zich er van overtuigd, dat zij verlost en behouden waren. Zij waren terstond vol van blijdschap en haastten zich om dadelijk openlijk belijdenis te doen. Zij hadden geen tijd nodig om neer te zitten en eens te zien of zij die belijdenis gestand zouden kunnen doen, of om genade te zoeken, opdat zij niet zouden lopen voor en aleer zij geroepen zijn; maar voort gingen zij, alsof er een vonk in een hoop buskruit was gevallen. Zij deden belijdenis, en een week daarna gaven zij al onderwijs in de zondagsschool. Zij waren er zó zeker van op de rechte weg te zijn, dat zij zich vertoonden op andere pelgrims, die niet zo snel reisden. Toen zij hoorden van christenen, die ongerust waren over hun toestand, zeiden zij: "welk een onzin! Wat reden hebt u hiervoor?"

Als zij een wèl onderwezen christen zagen, die sidderend zijn eigen hart onderzocht, dan zeiden zij: "o, u moet volstrekt niet op uzelf zien en geen acht geven op hetgeen er in u omgaat." Zij hadden slechts een eenzijdig Evangelie ontvangen, en dat bevredigde hen volkomen; maar het werk van de Geest in de ziel, en de heilige jaloersheid, die één der beste vruchten is van een levende godsvrucht, daar hielden zij zich niet mee op. Zij wilden de kerk achter zich aan slepen, en de wereld voor zich uit drijven; en zeer snel zouden zij ook de prediking, die, naar zij voorgaven, het middel was van hun bekering, voorbij streven.

Van hysop op de muur werden zij opeens cederen van de Libanon. Zij waren nu eens mannen; en met hen zou de wijsheid uitsterven. Heerlijk om met zulke mensen van doen te hebben, niet waar? Wij zullen zien, en dan zullen wij bemerken, dat niet alle ranken, waaraan bladeren ontspruiten, ook vruchten zullen dragen.

Ter bestemder tijd kwam, volgens de gelijkenis, de beproeving. Het zaad was opgekomen; maar ook de zon was opgekomen, en begon het te verschroeien. Niemand zal in de hemel komen zonder op de weg derwaarts beproefd te zijn. Vraagt eens omtrent hen, die in hun witte klederen voor de troon van God staan: wie zijn zij, en van waar zijn zij gekomen? En het antwoord zal wezen: "dezen zijn het, die uit de grote verdrukking komen; en zij hebben hun lange klederen gewassen, en hebben hun lange klederen wit gemaakt in het bloed van het Lam." Er is niet het minste goud in de gehele tempel van God, dat niet door het vuur gegaan is. Een onbeproefd geloof is geen geloof; onbeproeft genade is geen genade. God zal zijn volk toetsen en zal het kostelijke van het snode uittrekken.

Volgens de verklaring van de tekst van de Heiland kwam de beproeving in de vorm van vervolging. Ach! Hoe velen zijn er, die het woord met blijdschap ontvangen hebben, en die, zo de brandstapels weer opgericht werden, zeer spoedig hun belijdenis van het christendom zouden verzaken!

Of, zo er een gevangenis was, waarin zij moesten liggen totdat er mos groeide op hun oogleden, spoedig de waarheid zouden verlaten om de zijde van de dwaling te kiezen. Wij behoeven niet zeer bevreesd te zijn voor de herleving van zodanige beproevingen; maar er zijn andere vormen van vervolging die bloot uitwendige belijders niet in staat zijn te ondergaan.

Een smalend woord in de voorname kringen van de maatschappij; een aanmerking op het christendom van iemand, die u gewoon zijt te eerbiedigen; een blik van iemand, die rijker is dan gij, terwijl hij u minacht om uw belijdenis van een volgeling van Christus te zijn; onvriendelijke woorden van een vader; tegenstand van een echtgenoot; het verlaten worden door een jonge metgezel, aan wiens leven u hoopte verbonden te worden; zulke dingen - die volstrekt niet gelijken op brandstapel of gevangenis - zijn toch volkomen voldoende om op zwakke belijders de overhand te verkrijgen, zodat zij geërgerd worden en de rug toekeren aan de godsdienst, die zij eens zo snel en zo bereidvaardig hadden aangenomen.

Dikwijls gebeurt het, dat het vasthouden aan zijn beginsel groot verlies in zaken meebrengt; en zulk een verlies kunnen zij niet dragen. Indien Christus goedkoper te krijgen was, dan zouden zij Hem wel graag hebben; maar al de schatten van Egypte prijs te geven! Neen, dat zouden zij niet kunnen; en zo doen zij dan wederom afstand van die Christus, die zij eens hun Alles in allen hebben genoemd.

Voor anderen was het niet dusdanige beproeving, maar nood en ellende door de weg van Gods voorzienigheid met hen. Ik gedenk met smart aan een man met zijn vrouw,

die leden van onze gemeente geweest zijn; en van wie volkomen waar was, wat zij zeiden, dat zij van het ogenblik, dat zij de godsdienst openlijk hebben beleden, in moeilijkheden zijn gekomen; en daarom hebben zij vanwege die smart en benauwdheid toen ook maar afstand gedaan van de vertroosting; want zij kwamen tot de gevolgtrekking, dat zij gewis niet tot het volk van God konden behoren; want dat God hun dan niet zoveel beproevingen zou kunnen opleggen; een gevolgtrekking, die lijnrecht in strijd is met de Schrift. Velen willen Christus wel hebben, als Hij hen liefkoost; maar niet als Hij hen kastijdt. Zij willen de Heere volgen, zolang Hij geeft; maar zij kunnen niet geloven in een God, die ontnemt.

Zij kunnen Hem loven, zolang Hij hen verrijkt; maar zij weten niets van een geloof als dat van Job, toen hij uitriep: "de HEERE heeft gegeven, en de HEERE heeft genomen; de naam des HEEREN zij geloofd."

Het kan ook wezen, dat zij, toen zij voor het eerst de godsdienst hebben beleden, niet heel veel wisten van de verzoeken van het leven. Maar nu hebben zij het ouderlijk huis verlaten; en een betrekking verkregen, waar zij omgaan met jonge lieden, die hen bekend maken met plaats en zondig genot.

Of wèl, zij hebben de kring van de Godvruchtigen waarin zij eens verkeerden hebben verlaten, en zijn nu onder de goddelozen; en helaas! Zij hunkeren naar de genoegens van de wereld. De basilisk van zondige genoegens heeft hen betoverd, en nu verlaten zij Christus voor Belial, de ware godsdienst voor wereldsgezindheid; het volgen van God voor het bevredigen van het vlees. O, hoe dikwijls is dit het geval!

Of wellicht is een ander schijnsel van de zon over hen gekomen. Zij dachten in het Evangelie te geloven, maar zij zijn onder twistredenaars geraakt. Zij zijn omringd van twijfelaars van wie zij argumenten horen, die zij nooit tevoren gehoord hebben. Daar zij nu nooit gewoon waren iets te wege, of zich rekenschap te geven waarom zij in God geloofden en in Christus, staan zij geheel verschrikt en verbaasd.

Zij hebben geen diepte van aarde; zij zijn niet geworteld in de waarheid door overtuiging. Niet zodra zullen zij dus een atheïst (Godloochenaar) of een deïst (Godist, d.i. iemand, die alleen door de rede aan een God gelooft) of een twijfelaar, in welke vorm dan ook, ontmoeten; of zij zijn als distelwol voor de wind. Daar zij geen ballast in hun schip hebben, zal de eerste de beste windvlaag hen doen omslaan, en dan zijn zij verloren.

Welk een grote zaak is het bevestigd te zijn in de waarheid, geworteld, gefundeerd en vast te zijn. Ik heb eens van iemand gelezen, die zei: "Als ik de argumenten lees, die door de ongelovigen tegen het Evangelie worden aangevoerd, dan kan ik niet anders dan de spot met hen drijven, omdat zij hoegenaamd niet zo lastig zijn of zo moeilijk te beantwoorden, als de argumenten, die mijn eigen hart in vroeger jaren tegen de Heere heeft ingebracht. En daar dezen beantwoord en omver geworpen zijn, gevoel ik mij meer dan opgewassen tegen de nietige tegenstand van de goddelozen." Het is heerlijk om in deze tijden van twijfelzucht niet bewogen te worden, maar de Heere te kennen door de verborgen omgang met Hem; zijn waarheid te kennen door een innerlijke bewustheid en een godvruchtig lezen van zijn woord met ogen, die van bovenaf geopend zijn. Helaas! Veel hoorders en ontvangers van het Woord zijn door vittende ongelovigen naar het verderf gevoerd. Zij hebben niets grondig geweten, en zo werden zij gemakkelijk bedrogen.

Er wordt van die mensen van de steenachtige grond gezegd, *dat zij terstond geërgerd worden*. Hun liefde voor het Evangelie is even snel bekoeld als opgekomen. "Terstond

worden zij geërgerd." Zij hebben zich bij de aanvang niet opgehouden met de vraag, waarom zij christenen moesten zijn; en nu houden zij zich niet op om redenen bij te brengen, waarom zij maar afstand moeten doen van hun belijdenis. Iemand zei hen: "Geloof! Geloof! Geloof!" En toen waren zij opgewonden; en nu zegt een andere spreker: geloof niet, geloof niet!" En zij zijn opgewonden in de tegenovergestelde richting. Bij een opwekking gingen zij mee met de menigte; en nu gaan zij met de menigte mee in de tijd van de lauwheid.

De leraar liet hen binnenkomen door de voordeur, en nu moet hij hen weer laten gaan door de achterdeur. Zij hebben hem teleurgesteld, zij hebben ergernis gebracht over de gemeente en een dubbele verantwoordelijkheid over henzelf, en nu zijn zij even begerig om hun godsdienst te verzaken, als zij eerst waren om hem te belijden. Ongelukkige zielen, vluchtig in alles, beuzelachtig omtrent de ontzaglijke dingen van de eeuwigheid, bereid om recht te lopen, als zij recht geleid worden; en even bereid om verkeerd te gaan, als zij in de verkeerde richting gedreven worden. Zij hebben geen eigen mening, schepselen als de weekdieren, zonder merg of gebeente, niets dan geleijachtige vis; er is niets substantieels, geen zelfstandigheid in hen te vinden. Hun huizen van zand zijn niet zodra opgebouwd, of zij worden door de vloed weggespoeld. Zij hebben geen rotsfondament; zij hebben de waarheid niet aangegrepen; zij hebben geen beginselen.

De beweegredenen, die hen beheersen, zijn onderwerping aan overreding, bewondering van welsprekendheid, en begeerte om geprezen te worden. Ongelukkigen! *God geve, dat wij niet tot deze klasse van mensen behoren!*

II.

Ik zal nu HET RADICAAL GEBREK aantonen van hun karakter.

Het bestond in de eerste plaats in *een onverbroken hart*. De gelijkenis spreekt niet van een grond met stenen er in, niet van wat wij gewoonlijk een steenachtige grond noemen; want daar kan wel koren in groeien; maar van een bodem, met een harde rots tot ondergrond, en slechts een zeer dunne bedekking van aarde. Een harde laag van ijzeren rots was op de bodem, nauwelijks verborgen door een weinig aarde, ontstaan uit wat mos; juist genoeg om het zaad op te vangen en te doen ontkiemen; maar niet genoeg om er op de duur de wortelen mee te voeden. Het hart van deze lieden was nooit verbroken. "Is mijn woord niet als een hamer, spreekt de Heere?" Zij weten het niet, want zij hebben de hamerslagen er van nooit gevoeld. Zij hebben zonder slag of stoot hun vrede en blijdschap verkregen. Wat moet er geschieden met een stuk grond, waarin de rots zo dicht bij de oppervlakte is? De mens kan er niets mee doen.

Het enige, dat geschieden kan, is, dat God tussenbeide treedt; en als God in zijn oneindige genade de rots in goede grond verkeert, dan zal de tarwe groeien; maar ook niet eerder. "Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwe geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlezend hart geven." Er moet een werk van de Heilige Geest zijn, waardoor de harde rots van de natuur in de goede aarde der genade wordt verkeerd, want anders zal al het zaaien van de wereld nooit een oogst voortbrengen. Deze mensen zagen dit voorbij; zij wilden er ook liever niet van horen. Zij hielden van predikers, die altijd het eenvoudig geloof in het werk van Jezus predikten, maar nooit van het werk van de Heilige Geest spraken, - eenzijdige predikers, die slechts de helft van Gods boodschap brengen tot de mensen. Onder zulk een prediking vonden zij vrede zonder benauwdheid van de ziel, en vertroosting zonder wedergeboorte. Bekering en de ouderwetse genade - daarop zagen zij minachtend neer. Voor God te wenen vanwege de zonde,

verschrikking en benauwdheid onder de bewustheid van Gods toorn, vrees dat het vonnis van de wet aan hen ten uitvoer zal worden gelegd, daarvan wisten zij niets. Zij gingen het Land der Hope binnen zonder de weg van het Wenende Kruis genomen te hebben, en met elke dag groeit mijn wantrouwen aan in iemands godsdienst, als hij die weg niet heeft betreden. Iemand, die genezen werd, vóór hij nog gewond was; gekleed werd, vóórdat hij nog was ontbloot; vervuld werd, vóórdat hij nog was ontledigd; levend gemaakt werd, vóórdat hij nog was gestorven, heeft wel reden om te twijfelen of hij door Gods vrije en vrijmachtige genade ooit is aangeraakt.

Deze mensen van het onverbroken hart hadden een blijde hoop en vrolijk betrouwen; maar het kwam alles tot een einde, gelijk dit ook geschieden zal met u en met mij, als wij vreemd zijn gebleven aan berouw over de zonde. Laat het nooit worden vergeten, dat hoe waar het ook zij, dat een iegelijk, die in Jezus Christus gelooft, zalig zal worden, het even waar is dat u "wedergeboren moet worden." "Indien gij uzelf niet verandert en wordt gelijk de kinderkens, zo zult u in het koninkrijk der hemelen geenszins ingaan"; "hetgeen uit het vlees geboren is, dat is vlees; en hetgeen uit de Geest geboren is, dat is geest"; en "vlees en bloed kunnen het koninkrijk van God niet beërven." Alleen die uit de Geest is geboren kan inkomen in geestelijke zaken en in het bezit komen van ware geestelijke blijdschap. Een onverbroken hart is een noodlottig gebrek.

En dit leidde tot een tweede gebrek, namelijk gebrek *aan diepte*. De hoorder van de steenachtige grond was een en al oppervlakte; alles in hem was oppervlakkig. Daar de rots nooit verbroken was, was er geen diepte van aarde om in te ploegen. Zo is er in velen, die zeggen bekeerd te zijn, nooit een waar begrip geweest van de zonde. "Ja, wij zijn allen zondaars," zeggen zij; maar te gevoelen wat het is een zondaar te zijn, dat is geheel wat anders. Neergebogen te zijn en als verpletterd onder de bewustheid van de heilige wet van God te worden verbroken, dat is door velen nooit gekend.

En Jezus Christus - ja, Hij is een Zaligmaker, en zij zeggen, dat zij Hem aannemen als *hun* Zaligmaker; maar wat het is verlost te zijn, wat Hij geleden heeft, waarom het nodig was, dat Hij leed; wat de ontzettende schuld was, die zulk een offer noodzakelijk maakte, daar hebben zij nooit over nagedacht; ja zij hebben eigenlijk nergens over nagedacht, en zij zijn ook niet voornemens ergens over na te denken. De bijen strijken neer op de bloemen en halen er de honing uit; maar vlinders zitten voor een ogenblik op de leliën, en gaan dan weer weg, als ware zinnebeelden van de onbezonnen mensen, die voorwenden genade te hebben; maar nooit genade hebben gekend. Velen, die belijden christenen te zijn, zijn onbekend gebleven met de plaag van hun hart. Zij geloven, dat er daar binnen iets niet recht is; maar zij weten niet, dat hun hart "arglistig is, meer dan enig ding, ja, dat het dodelijk is." Hoewel zij dus erkennen genade nodig te hebben, weten zij toch niet, hoe zeer zij haar behoeven.

Zij stemmen in met de waarheid "Zonder mij kunt u niets doen," maar zij weten dit niet door eigen ervaring. Zij weten niets van de fouten en innerlijke teleurstellingen, die er de mens toe brengen, zijn nietigheid te gevoelen. Het blijft alles bij de oppervlakte; er is niets, dat bij hen naar de diepte gaat. Toen zij belijders werden van de godsdienst van Christus, hebben zij de waarheid nooit gewogen; zij hebben nooit de Schriften onderzocht om te zien of die dingen wezenlijk alzo waren. Zij waren Calvinisten, omdat de prediker Calvinist was; zij zouden even geredelijk Arminianen geweest zijn, indien de prediker Arminiaan was geweest; ja, zij zouden alles geweest zijn, wat men hen geleerd had te zijn, want zij oordeelden niet, zij wogen niet. Zij

dachten niet na over de dingen. Toen zij zich verklaarden voor de waarheid gelijk zij in Jezus is, hebben zij nooit aan de moeilijkheden van een godsdienstig leven gedacht. Het kwam niet bij hen op, dat zij te strijden zouden hebben met zonde van binnen en zonde van buiten.

Zij hebben nooit een blik geworpen op de machtige drie-eenheid: de wereld, het vlees en de duivel, waarmee zij hun leven lang te strijden zouden hebben. Zij namen het zoete, en dachten aan geen bittere kruiden; zij waren vluchtig, en zijn dit nog. Zij kunnen niet denken; en men kan hen er niet toe bewegen om dit eens te beproeven. Dit voorwaar! Is een gebrek.

En dan was er nog een derde gebrek: *het verborgen deel van hun godsdienst deugde niet*. Het zaad in de steenachtige grond bleef niet in gebreke uit te spruiten, of in halmen boven de grond te komen; maar het had geen wortel. Als u sommige belijders in hun woningen kon zien, dan zou u geen gebed in het verborgene ontdekken. Laat dit woord heengaan door deze vergadering, zo er onder u zijn, die het gebed in de binnenkamer verzuimen. Geen bidden in het verborgen, geen lezen van Gods Woord in het verborgen; geen nadenken er over, ten einde er het sap en het wezen uit te halen; geen levende aanraking met Christus in het verborgen; geen verborgen gemeenschap van de ziel met de levende God!

Dit is een dodelijk teken! Zij waren in de openbare bijeenkomst; zij waren luidruchtig genoeg in de bestuursvergadering; zij waren de eersten en de voornaamsten als er gezongen moest worden, of als er een prediking nodig was; maar ach! Het gebed in het verborgene; het verborgen leven met God, het onderzoeken van het eigen hart; het beproeven van de nieren om te zien of zij op de rechte of verkeerde weg waren - dit alles hadden zij maar opgegeven. Zij hielden het er voor, dat hun staat goed moet zijn, omdat zij een soort van geloof hebben; en daarom beschouwen zij elke twijfel aan hun behoudenis als even zo veel ongeloof en het werk van Satan; en zo blijven zij zich zelf bedriegen. Zij denken, dat zij kinderen van God zijn, omdat zij zeggen, dat zij het zijn; maar zij hebben nooit uitgezien naar de vrucht, die door elke rank van de ware wijnstok gedragen moet worden.

En ten vierde was er nog iets dat hun ontbrak, hetwelk u niet door Markus vermeld zult vinden, maar wel door één van de andere evangelisten *-er ontbrak hun vochtigheid*. (Luc.8:6) Een plant nu moet vochtigheid hebben, dauw, regen, of een ander soort van bewatering moet tot haar komen. Op dat beetje aarde met de harde rots op de bodem was er zeer veel hitte als de zon scheen; het beetje vochtigheid, dat er was, deed het zaad terstond uitspruiten; maar meer vochtigheid was er niet; en daarom moest het zaad verdorren. Evenzo verkrijgen sommige hoorders weinig vochtigheid, als het ware, door hun aanraking met een ernstige prediker. Zij komen onder dat woord, hetwelk druipt als de regen, en vloeit als de dauw, maar zij hebben de levenwekkende Heilige Geest niet aan hun wortel om de eeuwige bron van hun leven te zijn. Zij hebben hun lampen, maar zij hebben geen olie in hun vaten om ze brandende te houden. Hun ontbreekt de vochtigheid van de Heilige Geest. Hij is het, die in het verborgen tot zijn eigen volk komt, aan de wortelen van hun leven, zodat zij door Hem het leven Gods tot zich nemen en aldus zelf leven. Maar de bekeerling van de steenachtige grond heeft de Heilige Geest niet. En ach, laat mij tot een iegelijk, hier tegenwoordig ernstig mogen zeggen; indien wij niet méér hebben dan de natuur onder haar beste omstandigheden ons gaf, dan hebben wij niet meer dan de Farizeeën hadden; en dat heeft hen ter helle gevoerd. Wij moeten de Geest van God hebben; en

van het begin tot het einde moet de godsdienst van ons hart door de Geest zijn gewerkt, en door de Geest worden onderhouden; want zo niet, hoe eerder wij ons dan van die godsdienst ontdoen, hoe beter, want hij zou ons slechts bedriegen. Ik gevoel de noodzakelijkheid om op die wijze tot u te spreken, omdat ik bemerk dat leden van de gemeente ter zijde afwijken en in openlijke zonde vallen, en anderen ter zijde afgewend worden door de een of andere begoocheling van de eeuw, waarvan schier met elke maand een nieuwe komt. Sommige dwaze lieden staan met open mond gereed om iedere nieuwigheid in te drinken. Zij zijn als droog stro; er behoeft slechts de een of andere bedrieger te komen, die de vonk in hen werpt, en dan noemen zij zich christenen. Er zijn heden ten dage zo velen, die niet weten wat zij geloven, en daarom ten prooi worden van Rooms en Ritualisten en Atheïsten, of van andere bedriegers. Er is een plantje in de hof, en nu komt een dief, die het met wortel en al weg rooft. Dat zou hij met een vast gewortelde eik niet kunnen; en zo wij, evenals de eik, vast geworteld waren, dan zouden wij geloven, wat wij geloven en weten wat wij weten; en dan zouden wij beginselen hebben om ons standvastig te houden.

De oude afgescheidenen werden zonder moeite naar de gevangenis of naar de brandstapel gesleept; maar hen hun beginselen te doen verzaken, dat was niet mogelijk. Hoe treurig is het de ontaarde kinderen te zien van zo stoere vaders. Indien hetgeen u gelooft niet waar is, werpt het weg; maar indien het waar is, zo stelt uw aangezicht als een keisteen tegen alle verzoeken van deze boze, voortdurend veranderende eeuw, die nu eens hier, en dan daar gaat, maar altijd in de richting, die van God weggaat. O, wanneer zal het zijn, dat zij die de Heere kennen, vast zullen staan; en, alles gedaan hebbende, nog blijven vast staan.

III.

Ik wens nu ten besluite u DE LERING te doen zien, DIE IN DE TEKST LIGT OPGESLOTEN. Die lering is vierderlei.

Ten eerste. Tot een iegelijk van ons zegt de tekst: *laat het u zeer ernst wezen*. Speel niet met de godsdienst. Denk niet aan de godsdienst als aan het kleed, dat u aan kunt doen en af kunt leggen. Bid God een werk in uw ziel tot stand te brengen voor de eeuwigheid. U moet sterven; u zult voor Gods rechterstoel moeten verschijnen: heb een godsdienst, die deze vuurproeven zal kunnen doorstaan. Bid, dat u zodanig een werk in uw ziel zult hebben, dat geen dood of oordeel u zal kunnen verschrikken. Roep tot God, dat berouw en bekering diep tot uw hart doordringen, dat uw geloof geen nagemaakt geloof zij; maar dat gij uw ziel geheel en al overgeeft in de handen van Christus, dat uw liefde voor Christus geen opwinding is maar een zaak van wezenlijke genegenheid van het hart; dat uw godsdienstige wandel niet is om door anderen gezien te worden, maar een wandel voor Gods aangezicht; dat al uw daden het uitvloeisel mogen zijn van beginselen; en dat u niet geleid wordt door het verkeer met de wereld; maar dat u veeleer invloed ten goede zult uitoefenen op de wereld en dat u een levende kracht in u zult hebben, die u door God zelf ingeplant werd, waardoor u wandelt op de smalle weg, *welke* weg door anderen ook gevolgd mocht worden. Wederom zeg ik; laat het u diepe ernst wezen met alles wat de godsdienst betreft, en bid God, dat Hij u vergeven zal, zo u op enigerlei wijze oppervlakkig en beuzelachtig hieromtrent geweest bent.

Ten tweede: *let op de uitwerking van uw dagelijkse beproevingen*. Als een boot reeds zinkt in de Theems, dan moet zij stellig niet naar zee gezonden worden. Indien uw

godsdienst u thans reeds begeeft, wat zal hij dan naderhand voor u doen? U werd uitgelachen, en u waart al half geneigd om alles maar op te geven: wat zult u dan doen, indien u een strenger vervolging had te verduren? U waart reeds bereid terug te gaan; uw hart heeft gewankeld: wat zult u dan doen, zo u door heftiger verzoeking wordt aangevallen? U bent reeds schrikkelijk in verlegenheid gebracht door de argumenten van een dwaas: wat zoude u dan doen, als sommigen van de diepzinnige denkers met u gingen redeneren? "Als u loopt met de voetgangers, zo maken zij u moe; hoe zult gij uzelf dan mengen met de paarden? Zo u alleenlijk vertrouwt in een land van vrede, hoe zult u het dan maken in de verheffing van de Jordaan?" Ik heb er niets tegen, dat u langzaam wast en toeneemt, indien dit dan wel een langzame doch zekere toeneming is. Indien het bouwen van mijn huis lang duurt, dan wil ik de bouwer liever de tijd laten dan hem aan te sporen het in een paar weken klaar te krijgen. Wanneer het dan echter zo slecht in elkaar zit, dat de eerste de beste windvlaag het als een kaartenhuis omblaast. U zult in dit huis eeuwig moeten wonen; bid God, dat het stevig gebouwd zij. Maar het snelle bouwen, daar is volstrekt niets aan gelegen. O gij, die nauwelijks een stap naar de hemel doen kunt zonder vertwijfeling of tegenspraak, om u ben ik niet zo bekommerd als om sommigen, die nooit vertwijfeling kennen, omdat zij eigenlijk nooit nagedacht hebben, maar alles licht opnemen, omdat zij zorgeloos en luchthartig zijn. Ziet dan, hoe gij uzelf onder uw tegenwoordige beproevingen gedraagt.

U bent rijker geworden: hebt u de Heere even lief als vroeger? Uw zaken zijn uitgebreid: kunt u nog altijd de wereld uit uw hart houden? U hebt in de laatste tijd meer lof ontvangen van mensen: kunt gij uzelf nog steeds vastklemmen aan Christus zoals in de tijd toen u nog maar weinig vrienden had? U hebt in de laatste tijd een goede gezondheid genoten: hebt u even nabij God geleefd als toen u krank waart? Of wel: u zijdt achteruitgegaan in de wereld en wordt gerekend met de armen: hebt u de Heere even lief, als toen Hij u heeft verrijkt? U hebt onlangs de opmerkingen gehoord van een listige vijand van het Evangelie; waart u in staat te gevoelen, dat gij, ofschoon u hem niet met woorden kon antwoorden, uw hart hem toch wel geantwoord heeft, en zijn leugens afgeworpen heeft, gelijk het dak de regen afwerpt? Zo neen, let er dan op. Indien uw vaartuig reeds in kalm water zinkt, wat zal het dan doen in een storm? Indien u het thans niet vrij kunt houden van water, wat zult u dan doen, zo het door een orkaan wordt overvallen? Ik vrees, dat het dan geheel met u gedaan zal zijn.

En wat u er nog verder uit te leren hebt is *dat u voortdurend uzelf moet onderzoeken*. Vele kooplieden gaan bankroet, maar voor zover ik mij herinner is dit nog nooit met iemand gebeurd door dat hij *te veel* acht gaf op zijn zaken. Ik heb nog nooit gehoord van een landbouwer, die zijn oogst verloor doordat hij al te vlijtig het land bewerkte; en van al de zielen, die verloren zijn gegaan, is er geen enkele omgekomen door al te veel ernst bij het zelfonderzoek. Waarde broeders, kiest u een getrouwe, hartontdekkende prediking van het Woord. Ziet niet uit naar een leraar met gladde tong, die altijd roept: "troost, troost mijn volk". U behoeft vertroosting en moet haar ontvangen; maar u hebt ook hartontdekking nodig, en ook deze moet u ontvangen. Bidt, dat er getrouw met u gehandeld wordt; dat er geen bemanteling zijn zal van de zaken, geen bedekken van de wonden; maar dat er een oprecht handelen zij tussen u en de leraar, tussen u en uw God. God geve, dat wij bereid zijn om ons te laten onderzoeken, want als wij daar onwillig voor zijn, dan kunnen wij er gerust op

rekenen, dat er iets verkeerd is in ons is. Als wij roepen: "ik vrees, dat ik een huichelaar ben", dan is er weinig reden om dit te vrezen; maar de aanmatiging van de valse gerustheid is noodlottig.

Eindelijk: laat dit alles ons tonen *hoe noodzakelijk het is, dat wij het ganse gewicht van onze verlossing geheel en al op de Heere Jezus Christus leggen*, want wie dat doet, heeft goede aarde verkregen in zijn ziel; en daar is het zaad behoorlijk opgewassen. Wanneer de mens waarlijk zeggen kan: "ik rust alleen in Jezus." Dan is dit het grote geheim van de ware hoop: Jezus heeft voor ons geleefd en is voor ons gestorven; en zo wij volkomen en alleen op Hem steunen, dan is het wel met onze ziel.

Het is goed voortdurend te leven aan de voet van het kruis opziende tot Jezus, onze hoop vindende in Hem en niet in ons zelf. Geliefden, het is het werk van de Geest van God om ons daar te brengen en daar te houden. Indien wij ons zelf onderzoeken in het licht van het kruis, dan zullen wij gaarne ons zelf oordelen, opdat wij niet geoordeeld worden. Bij het aanschouwen van die dierbare wonden, waaruit het bloed van de verzoening vloeit, zullen wij roepen: "toets mijn nieren en mijn hart." Maar zo iemand zegt: "ik geloof in Jezus, daarom wil ik geen onderzoek; ik vertrouw op Jezus, en daarom wil ik leven naar het mij goeddunkt," dan heeft hij door zijn roekeloze redenering het kruis ontheiligd; en dan mag hij er wel over nadenken hoe God hem zal oordelen; want dat zal voorwaar! Het zwaarste oordeel zijn, hetwelk komen zal over de mens, die de leer van het kruis tot voorwendsel nam voor een slordig leven; en de genade en de reinigende kracht van de Verlosser tot een verontschuldiging maakte van zijn achteloze wandel voor God en voor zijn volharden in zijn ijdele aanmatiging. God schenkt ons de genade het zaad in goede aarde te ontvangen, om Jezus wil. Amen.

Uit "De gelijkenissen van de Heiland"

3. Christus' hulpprediker in Dekapolis

"En zij begonnen Hem te bidden, dat Hij van hunne landpalen wegging. En als Hij in het schip ging, bad Hem degene, die bezeten was geweest, dat hij met Hem mocht zijn. Doch Jezus liet hem dat niet toe, maar zeide tot hem: Ga heen naar uw huis tot de uwen, en boodschap hun, wat grote dingen u de Heere gedaan heeft, en hoe Hij Zich over u ontfermd heeft." Markus 5:17-19.

Dat is een opvallende naam voor een mens: "degene, die bezeten was geweest." Die naam zou hem bijblijven, zolang als hij leefde. Hij zou een voortdurende prediking zijn, in welke richting hij zich ook begaf. Men zou hem vragen het verhaal mee te delen van wat hij geweest was en hoe de verandering had plaats gevonden. Welke verhalen kon die man niet doen! Het zou ons niet mogelijk zijn, zijn leven als een door de duivel bezetene te beschrijven die middernachtelijke tonelen te midden van de graven, dat verwonden van zichzelf met stenen, dat akelige gehuil, dat verschrikt op de vlucht jagen van al de reizigers die in zijn nabijheid kwamen, het binden met ketenen, het losknappen van de handboeien, het verbreken van de kluisters. En een groot aantal bijzonderheden, waarin hij alleen zou kunnen afdalen, wanneer hij het verhaal aan zijn bijzondere vrienden ging opdissen. Met welk een vuur zou hij meedelen, hoe Jezus die weg langs kwam en hoe de boze geest hem noodzaakte zich tegenover Hem te plaatsen! Hij zou zich aldus laten horen: " Dat was het beste wat mij overkomen kon zijn, tot de Meester gebracht te worden van dat verwoede legioen van duivelen, dat zich binnen mij had gelegerd en mijn ziel tot zijn woonplaats had gemaakt." Hij zou dan verder gaan verhalen hoe op het woord van Christus het ganse legioen in een ogenblik van hem uitging.

Er zijn sommige mensen, die een verhaal zouden kunnen doen, dat wel iets met dat van deze man overeenkomt, een verhaal van slavernij en gebondenheid aan Satan. En verlossing door de macht van Christus. Als u zulk een verhaal kunt meedelen, houdt het dan niet voor u zelf. Als Jezus grote dingen voor u gedaan heeft, wees dan altijd bereid er over te spreken, totdat alle mensen weten wat Christus doen kan. Het is mijn gedachte, dat grote zondaars, die gered zijn, in het bijzonder zijn geroepen om de goede tijding, het evangelie van de genade Gods, bekend te maken. Indien u dapper tegen de waarheid gestreden hebt, strijdt dan ook dapper voor de waarheid. Indien u niet lauw waart in de dienst van Satan, wees dan ook niet lauw, nu gij in de dienst van Christus getreden zijt. Er zijn er hier onder ons sommigen, die de naam zouden kunnen dragen van "de mens die blind geboren werd," of van "de melaatse die genezen werd," of van "de vrouw, die een zondares was;" en ik hoop dat wij allen gewillig zullen zijn om iedere naam en iedere titel aan te nemen, die tot verheerlijking van Christus kan strekken. Ik lees er nergens van, dat deze man een vervolging tegen Markus heeft ingesteld wegens laster of eerroof, omdat deze van hem schreef als van "degene, die bezeten was geweest." O nee! Dat erkende hij, dat hij eens van de duivel was bezeten geweest. En hij verheerlijkte God er voor, dat hij door de Heere Jezus weer was bevrijd.

Ik zal enige opmerkingen maken omtrent dat gedeelte van het verhaal, hetwelk ik tot mijn tekst gekozen heb.

1. De eerste opmerking is deze: ZIET, HOE DE BEGEERTEN VAN DE MENSEN VERSCHILLEN.
2. HOE CHRISTUS' HANDELINGEN VERSCHILLEN
3. ZIE, WELK EEN GOEDE ZAAK HET IS MET JEZUS TE ZIJN.
4. ZIE, DAT ER IETS KAN ZIJN, HETWELK ZELFS NOG BETER IS DAN DIT.
5. Tenslotte ZULLEN WIJ NOG OVERWEGEN DAT ER NOG EEN GEVAL BESTAAT, HETWELK HET ALLERBESTE IS.

I.

ZIET, HOE DE BEGEERTEN VAN DE MENSEN VERSCHILLEN.

In het zeventiende vers lezen wij: "En zij begonnen Hem te bidden, dat Hij van hun landpalen wegging." En in het achttiende vers: "Degene, die bezeten was geweest, bad Hem, dat hij met Hem mocht zijn." De mensen verlangden dat Christus van hen zou weggaan; de man, die Hij had genezen, verlangde te gaan, in welke richting Hij mocht gaan. Tot welke klasse behoort gij, mijn waarde vriend?

Ik hoop, dat u niet behoort tot de eerste klasse, de klasse van *de velen, die Jezus bidden om van hen weg te gaan*. Waarom wensten zij, dat Hij wegging?

Dat kwam, naar mijn gedachten, in de eerste plaats omdat zij gaarne met rust gelaten wilden worden en daar ongestoord wilden wonen. Het was een grote ramp wat daar geschied was: de zwijnen waren in de zee geplonsd. Zij wensten voor het vervolg van zulke rampen verschoond te blijven. En de Persoon Die Zich onder hen vertoond had, bezat klaarblijkelijk buitengewone macht. Had Hij niet de van de duivel bezetene genezen? Welnu, zij hadden geen behoefte aan Hem. Zij hadden aan niets buitengewoons behoefte. Het waren mensen, die op hun gemak gesteld waren, die niet van drukte hielden, maar liefst een effen pad bewandelden; daarom vraagden zij Hem of Hij zo goed wilde zijn om van hen weg te gaan. Er leven nog wel mensen van die soort. Zij zeggen: "Wij hebben hier geen behoefte aan een opwekking; wij zijn achtenswaardige lieden. Op zulk een ontroerende prediking zijn wij hier niet gesteld; wij nemen het wat gemakkelijker op. Verstoor onzen vrede toch niet." Zulke lieden, als zij denken dat God op een plaats aan het werk is, zijn al half geneigd om ergens elders heen te gaan. Zij wensen met rust gelaten te worden; hun leuze is: "Er gaat niets boven een rustig leven. Houd af van ons, laat ons op onze oude weg voortgaan," is het geroep van deze dwaze lieden, gelijk het geroep van de Israëlieten was toen zij tot Mozes zeiden: "Houd af van ons en laat ons de Egyptenaren dienen."

Mogelijk verlangden deze lieden wel dat de Zaligmaker wegging, omdat zij het oog hadden op hun zaken. Dat houden van zwijnen was een slechte zaak. Als Joden hadden zij daar niets mee nodig. Zij zullen wel gezegd hebben dat zij er zelf niet van aten en dat zij ze alleen hielden voor andere mensen, dat die er van eten konden. En nu hadden zij de gehele kudde verloren. Wie weet wat al die zwijnen voor hun eigenaars zouden hebben opgebracht! En als zij nu aan het narekenen gingen, hoeveel zij al verloren hadden, kwamen zij tot het besluit, dat de Zaligmaker Zich toch volstrekt van hun landpalen verwijderen moest vóór zij nog meer verliezen leden. Het verwondert mij niet, dat wanneer er bij voorbeeld mensen zijn, die bedwelmende dranken verkopen, of in het algemeen wanneer zij een bedrijf hebben, waarmee ze geen geld kunnen verdienen zonder hun medemensen nadeel toe te brengen, dezulken niet gaarne hebben, dat Christus die kant uit komt. Misschien zouden sommigen van u er niet op gesteld wezen dat Hij er bij tegenwoordig was en toezag, als u die arme vrouwen uitbetaalt die hemden of iets anders voor u maken. Ik vrees er wel voor dat

als Jezus Christus hier eens rond kwam en de huizen binnenging van onderscheiden mensen, die zaken drijven, de man tot zijn vrouw zou zeggen: "Krijg gauw dat boek, waar ik het loon in opteken en stop het weg. Ik zou niet graag willen, dat Hij dat te zien kreeg."

O, waarde vriend, indien er een reden bestaat, waarom u niet wenst, dat Christus tot u komt, is het mijn bede, dat Zijn Heilige Geest u moge overtuigen, dat u aan zijn komst grote behoefte hebt. Degene, die het meest tegen Christus heeft in te brengen is de man, die de meeste behoefte aan Christus heeft. Zijt hiervan verzekerd, indien u niet begeert bekeerd te worden, indien u niet wenst wedergeboren te worden, zijt u meer dan alle anderen de persoon, die behoefte heeft aan bekering en wedergeboorte. Is het niet een aller onverstandigst besluit, wanneer wij, ter wille van de zwijnen, genegen zijn ons van Christus af te scheiden. "Want wat baat het een mens zo hij de gehele wereld gewint en lijdt schade aan zijn ziel?" Er zal een plaatsje voor hem worden ingeruimd in het nieuwsblad, wanneer men bij de vermelding van zijn dood lezen kan, dat zijn waarde geschat kan worden op zo en zoveel duizend pond. En dat is dan nog niet eens waar, want zelf is hij nooit het kleinste geldstukje waard geweest. Wie zou nog iets voor hem willen geven nu hij dood is? Het zal nog geld kosten om van hem af te komen, maar hij kan het niet meenemen. Hij bezat in het geheel geen waarde: hij gebruikte zijn geld voor zelfzuchtige doeleinden en volstrect niet tot verheerlijking van God. O, die armoede van een goddeloze rijke man!

Het verwondert mij niet dat deze lieden, met zich zelf ingenomen en volop in de wereld, Christus baden, dat Hij van hun landpalen wegging. Is het te verwachten dat Hij, als u Hem in het geheel niet begeert te horen, bij u zal vertoeven? Neen; wanneer de mensen vijandig worden tegen de godsdienst, dan brengen ze het al heel ver in hun pogingen om die gehate godsdienst uit hun midden te verdrijven. Menig arme heeft zijn geringe woning, waar bijeenkomsten of bidstonden gehouden waren, moeten ontruimen omdat de eigenaar van zijn huis niet alleen zelf geen behoefte had aan Christus, maar, evenals de hond in de etensbak, ook niet wilde hebben dat anderen, die wel behoefte aan Hem hadden, deel aan Hem kregen. Zijn er onder u, die van die geest zijn?

Ik hoop, dat er hier ook zijn, die tot de andere soort behoren, evenals *deze arme man, die Hem bad dat hij met Hem mocht zijn*. Waarom wenste hij met Jezus te zijn? Mijn gedachte is dat hij Hem wenste te vergezellen om zijn dankbaarheid te tonen. Indien Hij Christus slechts van dienst kon zijn door de riemen van Zijn schoenen te ontbinden, Zijn voeten te wassen of Zijn maaltijden te bereiden, zou hij zich de gelukkigste man op aarde gevoelen. Het zou hem een groot genot zijn iets te doen voor Degene, Die een legioen duivelen uit hem geworpen had.

En verder wenste hij Jezus niet alleen te vergezellen om zijn dankbaarheid te tonen, maar hij wenste ook als een discipel meer van Hem te leren. Wat hij van Christus wist was zo heerlijk. Persoonlijk had hij zulk een ervaring van Zijn genadige macht genoten dat Hij voortdurend iets wenste te leren uit ieder woord van die dierbare lippen. En iedere handeling van die gezegende handen. Hij bad Hem, dat hij met Hem mocht zijn als een discipel die door Hem wenste onderwezen te worden.

Hij wenste ook met Hem te zijn als deelgenoot in Zijn lot, want nu Christus, van Dekapolis verbannen, moest weggaan, scheen hij te gevoelen, dat er geen reden bestond waarom hij zelf daar zou blijven. "Heere, indien u deze Gadarenen moet verlaten, laat mij de Gadarenen dan ook verlaten. Gaat u heen, o Herder? Laat mij dan

met U gaan. Moet u de zee oversteken en U ergens heen begeven, ik weet niet waar? Ik zal met U gaan, ik zal Uw lotgenoot zijn in gevangenschap en in de dood." Hij gevoelde zich zozeer aan Christus verbonden, dat hij Hem bad dat hij met Hem mocht zijn

Mogelijk was er daarbij ook wel een reden van vreze die hem deze bede deed slaken. Het zou kunnen gebeuren, dat één uit dat legioen van duivelen weer kwam. En als hij zich nu maar bij Christus kon houden, dan zou Christus de duivel weer uitwerpen. Het zou mij niets verwonderen of hij gevoelde een huivering over zich komen als hij zich voorstelde dat hij zich niet meer in de nabijheid van de grote Geneesmeester bevond, Die hem van zulk een jammerlijk kwaad bevrijd had. Ik zou wel tot allen, hier tegenwoordig, willen zeggen dat wij alleen dan veilig zijn, wanneer wij ons met Christus bevinden. Indien de verzoeking tot u komt om ergens heen te gaan waar u Christus niet met u zou kunnen hebben, gaat dan niet. Hebt u dat verhaal wel eens gehoord van de duivel, die een jongeling meenam, welke zich in de schouwburg bevond? Er wordt verteld, dat John Newton een boodschap naar Satan stuurde. En wel deze: "Die jongeling is lid van mijn gemeente. Zo," hernam de duivel, "daar geef ik niets om waar hij lid van is; ik vond hem op mijn terrein. En nu heb ik recht op hem! En de prediker wist niet wat hij daarop zou antwoorden. Als u op het erf, op het terrein van de duivel gaat en hij voert u mee dan kan ik er niets tegen zeggen. Gaat nergens heen waar u Christus niet mee kunt nemen. Zijt aan deze man gelijk, die verlangt te gaan waar Christus gaat.

II.

Ziet dan nu, in de tweede plaats, HOE CHRISTUS' HANDELINGEN VERSCHILLEN en hoe buitengewoon deze zijn.

Wij hebben hier een boze bede: "Ga weg van onze landpalen," en Hij staat ze toe. Wij hebben hier een vroom gebed: "Heere! Laat mij met u zijn." Doch Jezus liet hem dat niet toe. Is dat nu Zijn wijze van doen, het verzoek van Zijn vijanden in te willigen en de bede van Zijn vrienden af te wijzen? Ja, zo is het soms.

In het eerste geval, *toen zij Hem baden weg te gaan, ging Hij*. O waarde vrienden, als Christus ooit in uw landpalen komt en u wordt een weinig getroffen in uw consciëntie en u gevoelt een zucht als van iets dat op geestelijk leven lijkt, bidt Hem dan niet om weg te gaan; want als Hij weggaat, als Hij u aan u zelf overlaat en nimmer weer komt, dan is uw verdoemenis gewis. Uw enige hoop ligt in Zijn tegenwoordigheid. En als u bidt tegen uw enige hoop dan zijt u een zelfmoordenaar, dan staat u schuldig aan het vermoorden van uw eigen ziel.

Jezus ging van deze lieden weg, omdat het nutteloos was daar te toeven. Als zij er naar verlangden dat Hij wegging, wat voor goeds kon Hij hen dan doen? Als Hij sprak, zouden zij niet luisteren. Als zij Zijn boodschap hoorden, zouden zij er geen acht op geven. Wanneer het gemoed van de mens zich tegenover Christus plaatst, wat kan er dan anders gedaan worden dan Hem te verlaten?

Hij kon op een andere plaats Zijn tijd beter besteden. Als u van mijn Heere niet wilt weten, dan zullen er wel anderen zijn, die er anders over denken. Als u daar in uw hoogmoed neerzit en zegt: "Ik heb geen behoefte aan de Zaligmaker," dan is er wel een arme ziel in een ander deel van het gebouw, die naar Hem verlangt en uitroept: "O, dat ik Hem mocht vinden als mijn Zaligmaker!" Christus wist dat als de Gadarenen Hem afwezen, de lieden aan de andere zijde van het meer Hem bij Zijn terugkomst zouden verwelkomen.

Door weg te gaan behoevde Hij hen zelfs nog voor groter zonde. Als Hij niet weggegaan was, hadden zij wel kunnen trachten Hem in het meer te storten. Wanneer de mensen Christus beginnen te bidden om van hun landpalen weg te gaan dan zijn zij overal toe in staat. Er zou waarschijnlijk geweldpleging geschied zijn ten aanzien van Zijn gezegende persoon. Zo maakte Hij dan, dat Hij van hen vandaan kwam. Is het niet een verschrikkelijke zaak, dat als de evangeliebediening voor u niet tot behoudenis strekt, zij u helpt verdoemen? Wij zijn een reuke voor God, altijd een aangename. Maar voor sommige mensen zijn wij een reuke des doods ten dode, terwijl wij voor anderen zijn een reuke des levens ten leven. O mijn hoorders, als u niet tot Christus wilt komen, dan beantwoordt de zitplaats, die u bezet houdt, niet aan haar bestemming. Het zou kunnen zijn dat daar een ander zat, voor wie het evangelie zeer dierbaar was. En onze gelegenheden om het te prediken zijn al niet te veel. Wij houden er niet van onze kracht te verspillen op steenachtige grond, op harde brokken rots die het zaad terugwerpen. O rots, zult u nooit breken. Moeten wij u al maar bezaaien, al komt er van u ook nooit een oogst? God verandere u, rots; Hij make u tot goede aarde, opdat de waarheid nog in u moge opgroeien! Het boze gebed vond dus verhooring.

Het goede gebed werd niet verhoord. Hoe kwam dat zo? De voornaamste reden was, omdat de man thuis nuttig kon zijn. Hij kon God beter verheerlijken door onder de Gadarenen en onder zijn eigen familieleden te gaan en hun te vertellen wat God voor hem gedaan had, dan door enigerlei opmerkzaamheid die hij jegens Christus kon bewijzen. Het is wel opmerkelijk, dat Christus gedurende Zijn aardse bediening niemand tot Zich nam om Zijn lijfknecht of persoonlijke bediende te zijn. Hij kwam niet om gediend te worden, maar om te dienen. Hij verlangde niet dat deze man bij Hem zou zijn om het Hem gemakkelijk en aangenaam te maken. Hij gelastte hem terug te gaan naar zijn familieleden, hen met de macht van Jezus Christus bekend te maken en te trachten hen voor God te winnen.

Misschien werd zijn gebed ook wel niet verhoord omdat het daardoor de schijn had kunnen krijgen, dat er grond voor zijn vrees bestond. Indien hij vreesde, en ik gevoel mij zedelijk zeker dat hij het deed, dat de duivelen zouden terugkeren, dan verlangde hij natuurlijk met Christus te zijn. Maar Christus neemt die vrees van hem. En het is even goed alsof Hij zegt: "Gij hoeft niet met Mij te zijn; Ik heb u zodanig genezen dat u niet weer door die plaag zult worden overvallen." Het zou wel gebeuren dat een pas genezene tot zijn geneesheer zei: "Ik ben zo erg ziek geweest en door uw bekwaamheid heb ik de gezondheid weer gekregen, maar nu zou ik toch wel gaarne in uw nabijheid zijn, zodat ik, als de oude kwaal zich maar enigszins weer vertoonde, mij terstond weer tot u kon vervoegen." Als de arts dan ten antwoord gaf: "Gij kunt, als u dat wilt, gerust naar Zwitserland of naar Italië gaan," zou dit het beste bewijs zijn, dat die geneesheer in het geheel geen vrees omtrent hem koesterde. En dan moest dit wel zeer geruststellend op hem werken.

U ziet dus hoe Christus' handelingen met verschillende mensen verschillen. Heb ik niet sommigen gekend die in de zonde volhardden en toch voorspoed hadden in hun zaken. Die rijkdom op rijkdom stapelden en alles bezaten wat hun hart kon wensen? Heb ik niet anderen gekend, die met berouw vervuld waren en zich tot God wendden en die van die dag af meer tegenspoed hadden dan ooit te voren en wier weg buitengewoon hobbelig was? Ja, dat heb ik aanschouwd. En ik heb de gemakkelijke wegen van de goddelozen niet benijd. Ook heb ik niet gevoeld dat er iets zeer

wonderlijks was in de hobbelige wegen der rechtvaardigen. Want als het er op aankomt is het niet de weg die de allesbeheersende zaak is; dat is het eind van de weg. En als ik op een gemakkelijke en aangename wijze de weg naar het verderf kon afwandelen, zou ik dat toch niet verkiezen te doen. Terwijl, al is de weg naar het eeuwige leven ook hobbelig, die weg met al zijn hobbeligheid de keuze van mijn hart is. Aan de voet van de heuvel Moeilijkheid laat Bunyan zijn pelgrim zeggen: "Die heuvel, hoe hoog hij zij, wens ik te bestijgen. De moeilijkheid schrikt mij niet af. Want ik bemerk dat de weg die daarover gaat tot het eeuwige leven leidt."

III.

In de derde plaats hebben wij dit te overwegen: ZIET WELK EEN GOEDE ZAAK HET IS MET JEZUS TE ZIJN. Deze man smeekte de Heere, dat hij met Hem mocht zijn.

Indien u pas gered zijt, verwacht ik, dat er een verlangen in uw hart aanwezig is om altijd met Christus te zijn. Ik zal u zeggen welke vorm dat verlangen waarschijnlijk zal aannemen. U gevoelt u zo gelukkig, zo vol blijdschap, het was zulk een gezegende ontmoeting, dat u tot u zelf zei: "Het spijt mij, dat het voorbij is. Ik had wel gaarne gehad dat het zijn met Jezus de ganse nacht en de volgende dag voortgeduurd had, ja dat er geen eind aan gekomen was." U was van dezelfde geest als Petrus, toen deze wenste, dat er drie tabernakelen op de heilige berg zouden worden gebouwd om daar het overige van zijn levensdagen door te brengen; maar dat kan toch niet; het helpt niet of u dat al wenst. U moet naar huis toe gaan, naar die drinkende man of naar die scheldende vrouw, naar die goddeloze vader of naar die onvriendelijke moeder. U kunt dat samenzijn met Christus niet altijd genieten.

Misschien hebt u er wel een ander denkbeeld van wat het is met Christus te zijn. U zijt zo gelukkig wanneer u alleen kunt zijn om in uw Bijbel te lezen, u met overpeinzingen bezig te houden en uw ziel in het gebed uit te storten. En u zegt: "Heere! Ik zou wensen, dat ik dat altijd kon doen; ik zou altijd wel gaarne in deze bovenkamer willen zijn om de Schriften te onderzoeken en gemeenschap met U te oefenen." Ja, dat geloof ik wel; maar dat kan niet. De kousen van de kinderen moeten gestopt worden, er moet wel eens een knoop worden aangezet, allerlei kleine huishoudelijke bezigheden moeten verricht worden. En daar moogt u niets van achterwege laten. Alles wat er in de huishouding gedaan moet worden, moet u met toewijding verrichten. U zou wel gaarne willen dat u morgen niet naar de stad moest. Zou het niet aangenaam wezen de ganse nacht bijeen te zijn voor het gebed. En daarna de ganse dag bezig te zijn in het onderzoek van de Schriften? Zeker zou het dat; maar de Heere heeft het niet zo verordend. U moet u met uw zaken bezig houden, daarom moet u alledaagse kleren aandoen. En er u niets minder gelukkig om achten, dewijl u in uw dagelijks leven uw godsdienst ten toon hebt te spreiden.

"Alles goed en wel," zegt er een. En dit hoor ik zeer dikwijls. "Maar ik geloof dat ik altijd met Christus zou zijn, als ik zo maar uit mijn zaken kon stappen en mij geheel aan de dienst van de Heere kon overgeven." En wel voornamelijk, zo is uw gedachte, zou dit het geval wezen indien u evangeliédienaar waart. Natuurlijk heb ik niets tegen de bediening van het evangelie in te brengen. Indien de Heere u daartoe roept, gehoorzaam dan aan de roeping en wees dankbaar dat Hij u getrouw heeft geacht, u in de bediening stellende. Maar indien u veronderstelt dat u dichter bij Christus zult zijn enkel en alleen door in de bediening werkzaam te wezen, dan vergist gij uzelf zeer. Ik

durf wel zeggen dat er deze morgen, nadat ik de predikatie geëindigd had, wel zoveel moeiten van andere mensen tot mij gebracht werden als met de meesten in een maand het geval is. Wij moeten ons ophouden met ieders moeiten, met ieders twijfel, met ieders behoefte aan vertroosting en raad. U zult u, ook in de dienst van de Heere, door het vele dienen overstelpt vinden. En het is zeer gemakkelijk de Meester in het werk van de Meester te verliezen. Wij hebben veel genade nodig, opdat deze verraderlijke verzoeking ons niet ook in onze bediening overvalt. U kunt met Christus wandelen en een manufacturenwinkel hebben. U kunt met Christus wandelen en kruidenierswaren verkopen. U kunt met Christus wandelen en een werkman zijn en aan de dokken arbeiden. U kunt met Christus wandelen en schoorsteenveger zijn. Ik aarzel niet te zeggen dat gij, door de genade Gods, in de ene bezigheid zowel als in de andere met Christus kunt wandelen, namelijk als u werkzaam zijt in een eerbaar en eerlijk beroep. Het zou wel eens een grote vergissing kunnen blijken te zijn als gij uw zaken er aan gaf met de gedachte dat u meer met Christus zou zijn, indien u stadszending werd, of in de Bijbelverspreiding werkzaam waart, of dienst deed als colporteur of wel als kapitein in het leger des heils, of naar welke andere vorm van de heilige dienst zich ook uw begeerten mochten uitstrekken. Houdt u bij uw zaken. Als u het schoenenpoetsen goed verstaat, doet het dan. Als u niet de bekwaamheid hebt om te prediken, doe dat dan niet.

"Och," zegt er iemand, "ik weet wel op welke manier ik zou wensen met Christus te zijn." Ja, ik begrijp u wel; u zou wel gaarne in de hemel willen wezen. Nu ja, het is een prijzenswaardige begeerte te wensen met Christus te zijn, want dat is veel beter dan hier te wezen! Maar denkt er om, het kan ook wel een zelfzuchtige begeerte zijn, het kan ook wel een zondige begeerte worden als ze te ver doorgedreven wordt. Aan een heilige man Gods werd eens door een mededienaar van Christus gevraagd: "Broeder, hebt u geen begeerte om naar huis te gaan?" Hij zei: "Wat vraagt u mij daar?" Ik vraag u, of u niet gaarne naar huis wilt gaan. En hij kreeg dit antwoord: "Ik zal u ook eens een vraag doen. Als u eens iemand bij u in dienst had en die man had het er op woensdag al over: ik wou, dat het toch maar zaterdag was - zou u zo iemand graag in dienst houden?" De ander vond wel, dat er met zulk een persoon heel wat geduld geoefend moest worden. Nu, u weet wel hoe zo iemand er aan toe is die altijd het oog op Zaterdagavond gericht heeft, niet waar? U hebt er in 't geheel geen spijt van als hij vóór Zaterdag uw dienst verlaat, want de man deugt niet voor het werk. Heb ik wel het recht om te wensen naar de hemel te gaan, als ik hier nog iets goeds voor u kan verrichten? Is het niet meer hemels buiten de hemel te zijn dan daarbinnen, indien u er buiten meer voor God kunt doen dan er in? Verlangt heen te gaan wanneer de Heere het wil. Maar als in het vlees te blijven meer voor het welzijn van de kerk en de wereld is, en meer tot heerlijkheid van God, bedwingt dan uw begeerte en ergert u niet aan uw Meester, wanneer er ook van u, nadat u gebeden hebt om met Hem te zijn, evenals van de man in onze tekst geschreven kan worden: "Doch Jezus liet hem dat niet toe." Maar toch, het is een zeer heerlijke zaak, met Jezus te zijn.

IV.

In de vierde plaats echter, ZIET DAT ER IETS KAN ZIJN, HETWELK ZELFS NOG BETER IS DAN DIT. In de zin, door mij aangegeven, is er iets beters zelfs dan het zijn met Christus.

Wat is beter dan het zijn met Christus? Wel, het werken voor Christus! Jezus zei tot deze man: "Ga heen naar uw huis tot de uwen en boodschapt hun, wat grote dingen u de Heere gedaan heeft, en hoe Hij Zich over u ontfermd heeft."

Dit is *meer eervol*. Het is zeer genotvol aan Jezus' voeten te zitten. Maar als de meest eervolle post op het slagveld de plaats van het gevaar is, indien de meest eervolle zaak in de staat het bekleden van een koninklijk ambt is, dan is de meest eervolle zaak voor een christen niet neer te zitten en te zingen en genot te hebben, maar op te staan en zijn naam, het leven, ja alles te wagen om Christus' wil. Waarde vriend, laat het uw streven en uw hoogste begeerte zijn om de Heere te dienen; dit is een meer eervolle zaak dan het verkeren met Hem.

Het is ook *beter voor de mensen*. Christus gaat van de Gadarenen weg; zij hebben Hem gevraagd om heen te gaan. En Hij gaat. Maar Hij laat als het ware bij de genezene deze boodschap achter: "Ik ga heen, omdat zij Mij gevraagd hebben heen te gaan. Dat Ik hen verlaat heeft het aanzien van een oordeel over hen, omdat zij Mij verworpen hebben. Maar ik ga toch niet geheel en al weg. Ik zal bij u blijven. Ik zal Mijn Geest op u leggen en alzo bij u vertoeven. Zij zullen u horen, ofschoon zij Mij niet willen horen." Christus staat als het ware het herderschap over dat district af; maar Hij stelt een ander in Zijn plaats, niet zo goed als Hijzelf, maar iemand van wie zij daar meer zullen houden. Iemand die niet zo machtig is als Hij, maar die dan toch beter voor hen past. Wanneer Christus weg was zou deze man daar zijn. En de mensen zouden tot hem komen om te horen van die zwijnen en hoe die de zee instormden. En als zij niet tot hem kwamen, zou hij tot hen gaan en hun dat alles mededelen. En alzo zou daar een voortdurende prediking en bearbeiding van de zielen zijn. Ter volvoering van de heilige bediening, nu de grote Zielenherder was heengegaan. Die gedachte bekoort mij. Christus is naar de hemel gegaan, want Hij is daar nodig. En zo heeft Hij u, waarde broeder, hier achtergelaten om Zijn werk voort te zetten. U zijt in geen enkel opzicht met Hem te vergelijken; maar u hebt u slechts te herinneren wat Hij tot Zijn discipelen zei: "Die in Mij gelooft, de werken die Ik doe, die zal hij ook doen. En hij zal groter werken doen dan deze, want Ik ga heen tot Mijn Vader." Dat is de reden waarom Christus u voor het tegenwoordige nog niet toestaat met Hem te zijn. U moet blijven ter wille van de mensen, onder welke u leeft; evenals "degene die bezeten was geweest" blijven moest ter wille van de Gadarenen, om tegenover hen aangaande Christus te getuigen.

Zijn blijven was ook *beter voor zijn bloedverwanten*. Is het ook niet uw gevoelen, dat menigmaal een man Gods uit de hemel gehouden wordt ter wille van zijn familieleden? U moogt hier nog niet vandaan, vader; die jongens hebben nog behoefte aan uw voorbeeld en aan uw invloed. Christenmoeder, u moogt hier nog niet weg: ik weet, dat uw kinderen al volwassen zijn en dat zij u zeer veel verdriet aandoen. Maar toch, als er nog iets aan hen te doen is, dan moet het al komen van de kant van hun arme oude moeder. U moet hier blijven om hen door uw gebed tot God te brengen. En dat zal nog wel gebeuren. Heb goede moed. Ik geloof, dat er hier velen zijn die anders wel in de hemel konden wezen, zo er niet sommigen waren, die naar het plan van God door hen moeten worden toegebracht. En daarom moeten zij hier dan wat langer blijven. Ofschoon zwak van lichaam, aangetast in het zenuwgestel en dikwijls door hevige pijnen gefolterd, mogelijk wel met een dodelijke kwaal onder de leden, moogt u hier niet vandaan, vóór uw werk af is. Ofschoon het uw wens is om heen te gaan. "Doch Jezus liet hem dat niet toe." Deze man die bezeten was geweest, moest zich

huiswaarts begeven en zijn vrouw en kinderen boodschappen wat grote dingen de Heere voor hem gedaan had. Vele uitnemende predikers hebben het toneel van zijn thuiskomst geschilderd. Daarom zal ik maar niet beproeven dit te doen. U kunt u zelf wel voorstellen wat het zou zijn, indien u in zijn geval zou verkeren. Zo u in een asiel opgesloten was geweest, of misschien wel zo buitensporig geweest was dat men u daar nog niet eens kon gebruiken. Wat waren uw verwanten blij dat men u wegbracht. En hoeveel te meer blijdschap zouden zij dan niet gevoelen, zo zij u volkomen genezen mochten zien terugkomen Ik kan mij voorstellen hoe de vrouw van die man door het venster zag, toen zij zijn stem hoorde. Is hij in een vlaag van waanzinnigheid teruggekomen? Wat zullen de kinderen met schrik vervuld zijn geweest bij het horen van de stem van hun vader, totdat zij er zeker van waren, dat er inderdaad een verandering bij hem had plaats gevonden! Ach, arme zondaar die u hedenavond hier bevindt, Misschien hebt u het vergeten, dat uw kinderen dikwijls onder het bed moeten wegkruipen, wanneer hun vader thuis komt. Ik weet dat er zulke personen zijn. En het is zelfs wel mogelijk, dat zij in dit bedehuis zijn terechtgekomen. De Heere ontferme Zich over de dronkaard en kere zijn glazen onderstboven; Hij make een nieuwe mens van hem. Wanneer hij dan naar huis gaat om te spreken van vrije genade en van liefde tot de dood en van de wondervolle verandering die God in hem tot stand gebracht heeft, zal hij een zegen zijn voor zijn huisgenoten en voor allen die zich om hem heen bevinden. Het kan wel zijn, waarde vriend, dat u hier hebt moeten komen om bepaald te worden hij het kwaad, dat u in uw vroeger leven hebt aangericht. U moet sommigen tot God brengen van degenen die u verleid en van de rechte weg afgevoerd hebt, welker ondergang mede uw werk was.

Zo ziet gij, waarde vrienden, dat er iets bestaat, dat nog beter is dan het zijn met Christus. En wel, het werken voor Christus.

V.

Tenslotte ZULLEN WIJ NOG OVERWEGEN DAT ER NOG EEN GEVAL BESTAAT, HETWELK HET ALLERBESTE IS.

Wij moeten altijd drie trappen van vergelijking hebben. Wat is dan het beste van alles? Met Christus te zijn is goed; door Christus gezonden te worden om heilig werk te verrichten is beter; maar er bestaat nog iets dat wel het beste van alles is, namelijk voor Hem te werken en dan tegelijkertijd met Hem te zijn. Het is mijn wens dat het streven en de begeerte van ieder christen naar die toestand uitgaat. Is het mogelijk om met Maria aan de voeten van de Meester te zitten en toch gelijk als Martha heen en weer te lopen en de maaltijd gereed te maken? Ja, en dan zal Martha zich niet bekommeren en verontrusten over vele dingen en ook geen aanmerking maken op het gedrag van haar zuster Maria. "Maar wij kunnen toch niet tegelijkertijd stilzitten en ons bewegen." Neen, niet wat aangaat uw lichaam, maar wel ten aanzien van uw ziel. U kunt aan Jezus' voeten neerzitten of tegen Zijn borst aanleunen en toch de krijg van de Heere voeren en Zijn werk doen.

Om dit te doen *hebt u zowel uw inwendig leven aan te kweken als op uw uitwendig leven te letten*. Tracht niet alleen veel voor Christus te doen, maar ook veel met Christus te zijn, en geheel uit de hand van Christus te leven. Gaat bij voorbeeld op de Sabbatdag niet heen om driemaal onderwijs aan een zondagsschoolklas te geven, gelijk ik weet dat sommigen doen; maar komt eenmaal om de boodschap van de Meester aan te horen en voedsel voor uw ziel te ontvangen. En wanneer u in de voormiddagen een geestelijk feestmaal hebt genoten, wijdt dan het overige van de

dag aan de heilige dienst. Laten die twee zaken samengaan. Altijd te eten en nooit te werken zal een overvoeding teweegbrengen. En in geestelijke zin, een slechte spijsvertering veroorzaken. Maar altijd te werken en nooit te eten - wel, ik vrees er voor dat u die proef niet zo goed zult doorstaan als die mijnheer, die gisteren zijn eerste maal eten gebruikte nadat hij veertig dagen gevast had. Beproeft het maar niet om hem na te volgen. Dat is geen goede en verstandige manier van doen, maar iets zeer gevaarlijks. Voedt u met geestelijke spijs en doet daarbij geestelijk werk.

Ook dit heb ik u nog te zeggen: *laat het u een oorzaak van grote smart zijn indien er ook maar de minste wolk is tussen u en Christus*. Wacht niet totdat zij zich verdikt, zodat u een toestand krijgt als op een mistige Novemberdag. Als het nog maar een licht, wazig wolkje is moet u daarover reeds veel smart gevoelen. Wat George Müller zei, was een zeer verstandige opmerking: Gaat in de morgenstond nooit uw kamer verlaten, voordat alles tussen God en uw ziel terecht is." Blijft in voortdurende gemeenschap met Jezus. En zo kunt u met Hem zijn en Hem toch tegelijkertijd dienen.

En ook hierop hebt u acht te geven: *vóór u begint met het dienen van Christus, moet u altijd Zijn tegenwoordigheid en Zijn hulp zoeken*. Wijdt u aan geen enkel werk voor de Heere zonder eerst het aangezicht van de Koning in Zijn schoonheid te hebben gezien. En richt onder het werk dikwijls uw gedachten van hetgeen u doet naar Hem, voor Wie u het doet en door Wie u het doet. En als het werk afgelopen is, zegt dan niet tot u zelf: "Zie zo, dat heb ik nu eens goed gedaan." Anderen zullen over kortere of langere tijd, wanneer u het verdient, wel tot u zeggen: " Dat hebt u goed gedaan." Neemt hun de woorden niet uit de mond. Eigen lof is geen aanbeveling. Salomo zeide: "Laat u een vreemde prijzen en niet uw mond; een onbekende en niet uw lippen." Wanneer wij alles gedaan hebben zijn wij nog onnutte dienstknechten. Wij hebben dan nog niets meer dan onze plicht gedaan. Wanneer u alzo even nederig als werkzaam, even laaggevoelende als ijverig zijt, kunt gij uzelf nauw bij Christus houden en toch voor Hem heengaan tot de einden der aarde. En dit reken ik voor de heerlijkste ervaring die één van ons kan hebben aan deze zijde van de poorten van kristal. *De Heere zegene u en brenge u daar om Christus' wil*. AMEN.

"De wonderen van de Heiland"

4. Het wonder der broden

"Want zij hadden niet gelet op het wonder der broden." Markus 6:52.

Laat ons met stille aandacht letten op het wonder der broden, opdat wij niet in hetzelfde kwaad vallen als dat hetwelk de discipelen in de tekst overkwam. Toen zij Jezus op de zee zagen wandelen, "ontzetten zij zich boven mate zeer in zich zelf. En waren verwonderd. Want zij hadden niet gelet op het wonder der broden. Want hun hart was verhard." Harde harten en een smartvol ongelooft ontstaan in de woeste plaatsen, waar wij onze vergeten gunstbewijzen begraven. Op de wonderen van onze Heere Jezus Christus moet gelet worden. Het zijn geen beuzelingen. En men mag er niet over heen zien alsof zij niets meer waren dan de veelal onbetekenende berichten in een nieuwsblad. Alles wat in betrekking staat tot de Zoon van God is een geschikt onderwerp voor de diepste studie. En alles wat Hij gezegd en gedaan heeft moet worden nagevorst door hen die daarin hun lust vinden. Geen hemel of aarde, geen tijd of eeuwigheid bieden meer uitgezochte kostbaarheden ter overdenking, dan wat onze Heere volbracht heeft. Bedenkt, dat, aangezien Jezus Christus gisteren en heden, en tot in eeuwigheid dezelfde is, wat Hij eens deed. Met aandacht moet worden overwogen. Omdat het de aanwijzing is van wat Hij bereid is andermaal te doen, wanneer de nood het eist. Ook nu nog zou Hij Zijn schapen eerder door een wonder spijzigen, dan dat Hij het hun aan iets goeds zou laten ontbreken. De wonderen die Hij verricht heeft, hebben Zijn kracht niet uitgeput. De dauw van Zijn jeugd is nog op Hem. De haarlokken van onze Simson zijn niet afgeschoren, van onze Salomo is de wijsheid niet vergaan. Onze Immanuël heeft niet opgehouden te zijn "God met ons."

Indien de discipelen gelet hadden op het wonder der broden, zouden zij hebben opgemerkt, dat Christus Zijn grootheid betoont daar, waar geen uitkomst zichtbaar is. Toen er vijf duizend mensen waren die gespijzigd moesten worden, zonder dat er steden en vlekken in de nabijheid waren, waaruit hun brood kon worden toegevoerd. Zodat de mensen onderweg moesten bezwijken, eer zij de marktplaatsen konden bereiken. Toen stond Christus met volle handen in een tijd van schaarsheid gereed, bereid om Zijn mildheid te tonen. In staat om in zulk een volslagen uiterste uitkomst te geven. Dat de mensen wel zeer dankbaar hebben moeten zijn, dat zij in zulk een uiterste nood gekomen waren. En ongetwijfeld menigmaal gewent hebben, dat zij nogmaals in zulk een grote verlegenheid geraakten. Zo ook dan de Heere nabij hen was om hen uit te helpen. Hadden zij op het wonder der broden gelet, dan zouden de discipelen geweten hebben, dat Christus niet alleen groot is in tijden van benauwdheid, maar dat Hij Zijn macht uit en van Zich zelf ten toon spreidt zonder dat er behoefte aan is. Dat Hij daartoe geprest of ook zelfs maar aangezet wordt. Voor iemand anders zich om de schare had bekommerd, begon Hij navraag te doen omtrent de staat van de levensmiddelen, welke moesten dienen om de hongerigen te voeden. Hij was het, Die dacht over de wijze, waarop zij gespijzigd moesten worden. Het plan werd door Hem zelf bedacht en opgemaakt. Zijn volgelingen hadden gezien naar de geringe voorraad brood en vis. En de zaak als hopeloos opgegeven. Jezus echter, in

genen dele uit het veld geslagen en van geen verlegenheid wetende, had alreeds overwogen hoe Hij de duizenden zou onthalen en de bezwijkenden zou doen zingen van vreugde. De Heere der heirscharen had geen behoefte aan smeking om de Gastheer te worden van heirscharen van hongerige mensen. Wanneer zij hieraan dachten, moesten de discipelen in hun nieuwe nood bij zich zelf gezegd hebben: "Nu zal Hij Zijn macht openbaren." Het is nauwelijks nodig tot Hem te roepen, want eer wij roepen, zal Hij antwoorden. En terwijl de nood ons gemoed nog met angst vervult, zal Hij horen. Zij vergaten echter wat Hij bij die gelegenheid gedaan had. En daarom vervielen zij tot mistrouwen in betrekking tot hun nieuwe beproeving. Geliefden, is dit niet een zeer dikwijls bij ons voorkomend gebrek? Vergeten wij niet maar al te menigvuldig wat de Heere in verleden tijden voor ons gedaan heeft? Wij zingen zo terecht:

*Gods liefde en Gods gunst in verleden tijden
Is pand, dat Hij veilig tot 't eind ons zal leiden;
Elk Eben-Haëzer, waar 't oog op mag staren,
Getuigt, dat Hij doorhelpt in nood en gevaren.*

Maar vergeten wij die Eben-Haëzer niet? Gebeurt het niet menigmaal, dat Zijn weldaden uit ons geheugen zijn verdwenen? Wordt niet de bedruktheid van geest veroorzaakt door het feit, dat wij niet naar behoren letten op het wonder der broden of op het tegenbeeld daarvan hetwelk in de geschiedenis van ons leven heeft plaats gegrepen? Hoe menigmaal heb ik de Heere in het zwaarste verdriet gezocht. En Hij heeft mij er door en er uit geholpen. Welke lasten heb ik al niet tot Hem gedragen. Lasten, welke Hij geheel en al heeft weggenomen. Welke begeerten heeft Hij niet vervuld! Welke wonderen heeft Hij niet te mijnen behoefte gewrocht! Voorzeker, als ik denk aan hetgeen Hij voor mij gedaan heeft, zal ik, tenzij mijn hart verhard is, mij niet laten beangstigen. Kunnen niet velen van u hetzelfde zeggen? Zijn er geen oasen op uw pelgrimsreis door de woestijn, welke, wanneer u daarop terugziet, voor uw dankbare herinnering zeer groen en vol zonlicht zijn. Plekken, waar de Heere Zich aan u openbaarde en zeer machtige werken voor u verrichtte? Let dan op het wonder der broden gelijk het in uw leven zich heeft voorgedaan. En vreest niet, welke ook uw tegenwoordige moeite en onrust mag zijn.

Voor ditmaal zal ik het wonder der broden niet beschouwen in de vorm van een gewone predikatie, maar zal onze verhandeling meer de gedaante aannemen van een vriendschappelijke toespraak.

1. Laat ons in de eerste plaats een weinig onze aandacht vestigen op DE GASTEN,
2. Wij letten verder op DE ORDELIJKHEID VAN DE GASTEN.
3. En nu enkele woorden omtrent DE SPIJZE.
4. DE BEDIENAREN op dit feest.
5. Laat ons dan verder letten op DE ZEGEN.
6. Tenslotte het WERK
7. Tenslotte letten wij op DE OPRUIMING.

I.

Welaan dan, laat ons in de eerste plaats een weinig onze aandacht vestigen op DE GASTEN, die zich om de Heere verzamelden, toen Hij het wonder van de broden wrocht.

En dan worden wij het allereerst getroffen door *hun groot aantal*. Jezus had Zijn feestdagen, wanneer Hij vrije toegang verleende en Zijn gasten in een buitengewone menigte onthaalde. Tweemaal voornamelijk richtte Hij merkwaardige feestmalen aan. En Zijn maaltijden onderscheiden zich door het aantal disgenoten, die daaraan deelnamen. Hier waren er vijf duizend mensen. En bij een andere gelegenheid omstreeks vier duizend mannen, behalve de vrouwen en de kinderen. En mij dunkt, dat is nog al een zeer groot "behalve," want de vrouwen en kinderen hebben waarschijnlijk de mannen in aantal overtroffen. In onze vergaderingen, nu in deze tegenwoordige tijd, is zulks ten minste menigmaal het geval. Dat was nog eens feestmaaltijden aanrichten op een koninklijke schaal! In het tegenwoordige voorbeeld waren er vijf duizend bijeen. En allen werden met evenveel gemak voorzien alsof er slechts vijf geweest waren. Moeten wij niet op deze zaak *letten*. En daaruit afleiden, dat de Heere Jezus onze hongerige zielen zal voeden als wij tot Hem komen? Moet dan niet een ieder van ons zeggen: Indien ik een ziel ben die behoefte heeft aan Zijn liefde en genade, voorzeker, Hij kan mij zegenen? Zijn er reeds een groot aantal behouden? Naderen er op deze eigen stonde honderden tot de Zaligmaker? Waarom zou ik dan uitgesloten worden? Hij, Die er vijf duizend kon spijzigen, kon zeker ook wel vijf duizend en een spijze geven. Een meer of minder kon aan zulk een groot feestmaal geen verschil maken. Ja, ik ben er volkomen zeker van, dat Jezus in mijn behoefte kan voorzien, want er waren nog twaalf korven vol over, nadat Hij die gehele menigte gevoed had. Welaan dan, mijn ziel, zo u naar Christus hongert, blijf niet van verre staan, alsof u één te veel zou zijn. Hoe meer er zijn, hoe meer reden tot blijdschap. Hoe meer er tot zijn evangeliemaaltijd komen, hoe meer zulks Jezus welgevallig is. Sommige buitengewoon godsdienstige mensen zijn verrukt over de tekst: "Want eng is de poort, en nauw is de weg. En weinigen zijn er, die dezelve vinden." En zij leggen met grote zelfwaardering al de nadruk op de woorden: "en *weinigen* zijn er, die dezelve vinden."

Iets, wat klaarblijkelijk bijzonder naar hun smaak is. Zulke gedachten zijn niet in overeenstemming met de geest van Christus. Hij zei niet: "Ik wil vijfhonderd van deze mensen spijzigen, en de rest mag van honger omkomen." In de onbegrensde goedheid van Zijn hart echter werd Hij door de grootheid van hun aantal en het hooggaande van hun nood bewogen om hen te hulp te komen. En allen van het nodige te voorzien. Waren er vijftig geweest, mogelijk waren zij dan wel naar huis gegaan, evenals bij andere gelegenheden. Want vijftig hadden waarschijnlijk wel spijze in de vlekken kunnen vinden. De behoeften van vijfduizend echter eisten een Goddelijke voorziening. De grootheid van het aantal zondaren schijnt onze Heere niet slechts aan te sporen om in genade te handelen, doch het ook goddelijk geschikt te maken, dat Hij handelt. Want door Zijn kennis zal Hij *velen* rechtvaardigen. En *vele* kinderen tot de heerlijkheid brengen. Laat geen zondaar ooit verontrust worden door de vrees, dat hij één te veel zou zijn aan de maaltijd der genade. Laat hem ook niet vrezen, dat hij een indringer zal zijn. De feestzaal van Christus was een open veld. Er waren geen muren of deuren. En evenmin personen die de ingang moesten bewaken. Zo vrij is ook op dit ogenblik de toegang tot Zijn liefdemaaltijd. Die wil, die kome.

Wij letten verder op *de vreemde aard van Zijn gasten*. Wij weten niet wat voor soort van mensen zij waren. Doch dit weten wij wel dat Hij niemand uitsluit vanwege de een of andere eigenaardigheid in zijn karakter. Er wordt ons niets bijzonders van die schare vermeld. Weinig goeds kon er van hen worden gezegd, behalve dat zij gewillig

het oor leenden aan de prediking van Jezus. En in het bijzonder verheugd waren als de predikatie het eerste deel was en het tweede gevormd werd door de broden en de vissen. Zij waren een vleselijk volk. En hadden niets aan zich, hetwelk waard was dat onze Heere Zich met hen bemoeide. Maar wanneer heeft Jezus Christus gewacht totdat de mensen het verdienden? Voor Hij hen zegende? Wanneer wij aalmoezen uitdelen, oordelen wij het dienstig onderzoek te doen aangaande het karakter van degenen die zich om hulp tot ons wenden. Om te weten te komen of zij zulks verdienen. En ik neem aan dat wij dit wel moeten doen. Zo wij het kwaad niet in de hand willen werken. Doch onze hemelse Vader doet Zijn regen neerdalen op de rechtvaardigen en op de niet rechtvaardigen. En eveneens spijzigt onze Heere Jezus Christus deze mensen, ofschoon velen onder hen het alleen om het brood te doen was. En zij niet meer dan bijlopers waren. Bozen of goeden, de milde Zaligmaker spijzigde hen. Het kon hen niet deren dat zij een weinig brood en vis te eten kregen. Enig voedsel te verstrekken hetwelk de mensen voor onze ogen eten is over het algemeen een liefdadigheid die geen schade doet. En zo werden zij dan door de Meester gevoed. Laat mij dan tot mij zelf zeggen: ik mag zeer onwaardig zijn. En ben dit werkelijk. En mijn karakter mag zodanig zijn dat er niets in is om het de Heere Jezus Christus aan te bevelen. Waarom zou Hij mij nochtans niet voeden met de spijs, die nodig is voor mijn ziel? Is Hij niet in de wereld gekomen om zondaren zalig te maken? Heeft Hij deze wereld niet bezocht als een Geneesmeester om de zieken te genezen? Laat mijn onwaardigheid mij niet van verre doen staan. Gemis van verdienstelijkheid heeft niet één persoon uitgesloten van het wonder der broden. En behoeft mij ook niet uit te sluiten, want Hij nodigt mij uit om te komen. Onwaardig als ik ben, roept Hij mij vrijwillig, herhaaldelijk en dringend. Ja, Hij gebiedt mij te komen. Waarom zou ik dan aarzelen? Indien er velen zijn, zal ik één onder hen wezen. En indien zij van allerlei aard zijn, mag ik mij des te vrijer bij hen voegen.

Deze gasten hadden één zaak gemeen, welke, daaraan twijfel ik niet, ook onder ons gevonden wordt: *zij waren allen hongerig en zij waren allen arm*. Zij konden geen enkele schotel voor de dis aanbrenge. Niet één van hen had een brood of een visje als bijdrage om het de Meester voor dit feestmaal aan te bieden. Zij waren allen hongerende. Doch niet één kon een kruimeltje voor den dag brengen. En de Heere vroeg hun niet om een bijdrage te schenken. En wees hen niet af vanwege hun armoede. Ben ik dan heden avond een ledig zondaar die in mij zelf niets goeds bezit? Gevoel ik dat ik zelfs geen volmaakte gedachte, veel minder een enkele volmaakte handeling zou kunnen toebrengen aan de voorraad van de verdienste van de Verlosser? Desniettemin nodigt Hij mij uit om te komen. En komen zal ik. Hij is een grote Gever. Ik kan niets meer dan ontvanger zijn. En mijn volslagen gemis van alles goeds maakt mij geschikt om van Hem te ontvangen. Want hoe leger het vat is, des te meer kan het inhouden. Indien ik Hem kon helpen zou er voor Hem geen behoefte zijn om te mijnen behoefte een wonder te verrichten. Doch aangezien ik niets hoegenaamd kan toebrengen heb ik behoefte aan Zijn wondermacht. Waar ik Hem hongerende zielen zie spijzigen wil ik mij onder de schare mengen. En deel hebben aan de vrucht van Zijn mededogen. Zij waren een volk zonder geld en zonder spijs. En konden zich niet helpen. Doch er was Eén, Die hen allen kon helpen. En die met gemak hulp kon verschaffen. En zo ook heden avond. Wat het ook mag zijn waaraan ons hart behoefte heeft, Jezus is hier om ons te verrijken. En dit te doen op een wijze, welke de onbegrensde aard van Zijn liefde en genade in het licht zal stellen.

Bij een van deze gelegenheden lezen wij *dat er onder hen vrouwen en kinderen waren*. Nu moet ik bekennen dat ik er niet bijzonder op gesteld ben, dat er zeer kleine kinderen in de vergadering komen. Ik ben blij wanneer ik hun moeders zie. En als deze anders niet kunnen of zij moeten haar kindertjes meenemen, ben ik blij dat zij ze dan maar bij zich hebben. Doch in den regel wordt het er door hen voor een vergadering niet beter op. Doch hier waren zij. Hier waren vrouwen en kinderen. En ik veronderstel dat sommigen van de kinderen zeer nauw met de vrouwen verbonden waren doordat zij op haar armen gedragen werden. Omdat zij beschreven worden als "vrouwen en kinderen. Zij werden allen gespijzigt. En daardoor hielden zij van zelf met schreeuwen op. Allen werden zij voorzien, hoe klein ze ook mochten wezen. En moet dit voor mij niet een grote aanmoediging zijn, als ik Christus zoek dat al ben ik ook niet beter dan een klein schreeuwerig kind, hetwelk een lastpost mocht schijnen te zijn onder de huisgenoten van God. Of al ben ik dan ook een persoon, zo arm, zo slecht gekleed. Dat ik mij zelf mag voorkomen als evenmin op mijn plaats in een vergadering. Als een schreiend wicht, desnietteenstaande de overvloed van de goddelijke genade nochtans even goed voor mij als voor anderen is? Jezus wilde het niet gezegd hebben dat Hij geen spijze voor de kinderen had. Hij wilde niet dat de moeders naar huis gingen en zeiden: "De grote en sterke mannen die ontvingen spijze. Doch wij kregen niets van betekenis. En die arme kindertjes kregen in het geheel niets." Bij de feestmaaltijden van Christus rijzen er geen klachten van de zijde der weduwen. Gelijk in de dagen van de apostelen. Geen mens wordt in de algemene bediening overgeslagen. Wanneer Jezus voorzigt. Doch ieder die wil, mag komen om deel te hebben aan de weldaden, welke de Koning des hemels voor iedere hongerende en dorstende ziel heeft bereid.

Tot zover dan over de gasten. Mogen deze aanwijzingen door de Heilige Geest gezegend worden om de een of andere hongerende zondaar er toe te brengen zich bij de overigen van het gezelschap te voegen om zich te vergasten aan de vrije genade.

II.

De volgende zaak, welke wij in het wonder der broden willen beschouwen, is DE ORDELIJKHEID VAN DE GASTEN. Er waren er vijf duizend, en deze zaten neer in groepen van honderd en van vijftig. Het is verwonderlijk, dat zij zo keurig aangevoerd werden. Maar laten wij slechts bedenken, dat de Heere der heerscharen daar was. Die weet hoe de legers moeten worden aangevoerd. Doch hoe kwam het, dat zij zo gewillig waren om zich in groepen neer te zetten. De mensen zijn niet altijd zo gewillig om op bevel een bepaalde plaats in te nemen. En wanneer zij hongerig zijn, zijn zij dikwijls ook zeer ongezeglijk. Doch gingen zij dan toch zitten zoals hun bevolen werd. En zo zaten zij neer in rijen met gangen er tussen. Het oorspronkelijke woord, door Markus gebruikt, stelt hen voor als afgeperkt evenals bloembedden, met wandelpaden daar tussen in. Zodat de bedienden, evenals een hovenier bij al de planten, langs kon lopen om ze te begieten en zeer geschikt om aan iedereen zijn deel van het brood en zijn stukje vis te geven. Zonder dat er verwarring ontstond. Zij zaten neer in groepen, bij honderd te samen en bij vijftig te samen. De zaken hebben nu niet zulk een ordelijk aanzien, niet waar. Wanneer wij Christus gadeslaan, door Zijn kerk wandelende, om de scharen te spijzigen. Er heeft een goed werk plaats in het noorden van Engeland, er is een opwekking in Schotland, er is een ontwaking in Ierland. In een ander deel van het land is ook veel leven en beweging. Doch heeft dit nu niet het aanzien van wanordelijkheid? Schijnt het niet of wij door elkaar heen woelen in plaats van ons werk te doen volgens de orde die onder krijgslieden heerst? Plotseling

vertoont zich in de een of andere plaats een goed werk, terwijl in anderen delen de godsdienst aan het uitsterven is. Ginds worden de mensen verzadigd en slechts een klein eind verder lijden zij gebrek. Wij komen niet tot de massa's in haar geheel. En zien evenmin in alle plaatsen de voortgang van de kerk. Laat ons echter niet te haastig oordelen, want Jezus schept *Zijn* orde uit *onze* wanorde. Wij zien maar een stukje van de zaak. Wanneer het geheel echter samengevoegd is en wij het einde van het begin kunnen onderscheiden dan verzeker ik u, zullen wij zien dat het grote feestmaal van Christus' genade, met zijn duizenden bij duizenden van gasten, geleid is volgens het beginsel van een regelmaat. Even groot en even stipt als die welke de hemelbollen geleidt op hun baan. God heeft in het boek van Zijn eeuwig voornemen, door Hem geschreven in de dagen der eeuwigheid, alles vastgesteld wat in de grote huishouding van Zijn genade zal plaats hebben. En nimmer wijkt Hij daarvan af. Zijn voornemens rijpen op de rechte tijd. En Zijn plannen worden met de grootste wijsheid uitgevoerd. De voorzienigheid, welke zo dikwijls ongeregeld en angstwekkend schijnt, is dit geenszins. Zij werkt in harmonie met de genade voor de zaligheid van zo velen als Christus gekocht heeft met Zijn dierbaar bloed. En voor de volvoering van de verheven bedoelingen der verkiezende liefde. De opwekking van deze en van gene evangeliedienaar, het bouwen van dit huis van het gebed en van het gindse, zelfs het toebrengen van een zeker aantal mensen op een bepaalde tijd om te luisteren. En het brengen van die en die personen, eerder dan anderen. Het bewegen van het hart van de prediker om op deze en niet op die wijze te spreken en om over een bepaald onderwerp en niet over een ander uit te weiden. Al deze dingen zijn zo verordineerd dat wanneer het verhaal van de grote genademaaltijd van de Heere zal worden bekend gemaakt, wij tot ons zelf zullen zeggen: "Het kon niet beter geweest zijn. Hij heeft alle dingen wel gedaan." Terwijl wij de grootheid van de werken der genade, gelijk die gezien worden in het aantal van de gezaligden, zullen moeten bewonderen, zullen wij ook vol bewondering zijn van het ordelijke daarvan. In de wijze, waarop deze gezaligden voor Jezus werden afgezonderd door de rechte middelen, op de rechte tijd. En in de rechte plaats. Langs een zodanige weg dat daardoor de meest mogelijke eer aan God wordt toegebracht.

Ik schep er bij tijden behagen in deze zaken te overdenken. Niet dat wij ons zelf mogen geruststellen wanneer wij niet tal van mensen gered zien. Noch ook dat wij ooit onverschillig mogen worden voor de grote scharen die onbekeerd blijven. Opdat wij echter verzekerd mogen zijn dat onze God niet teleurgesteld is dat Zijn plannen niet verijdeld zijn. En dat het evangelie tenslotte niet te vergeefs gepredikt wordt. U moet niet denken, waarde broeder, omdat u voor een korte wijle het evangelie ogenschijnlijk zonder succes gepredikt hebt dat er aan het einde van het hoofdstuk in de rekening van God ergens een tekort zal zijn. U moet u niet verbeelden, omdat in sommige landen het evangelielicht slechts flauw brandt, dat God in Zijn plannen gedwardsboomd en verslagen is. Wanneer het boek van Gods voornemens geheel ontvouwd wordt in werkelijke geschiedenis, zullen daar geen vlekken, vergissingen of misrekeningen gevonden worden. Hij onderscheidt het einde van het begin. En Zijn voornemens zullen in iedere jota en tittel vervuld worden. In niets zal aan de eer van God worden tekort gedaan. Ofschoon de Satan nu lacht. En zo nu en dan de lieden der wereld zich beroemen tegen het volk van God. Zal dit in het einde der zaak niet alzo zijn. Doch er zal van de gehele zaak gezegd worden dat het een groot feestmaal der genade was. Dat alles naar behoren was geregeld. En dat Christus, de grote Heere van het huis, een Goddelijk vertoon maakte van Zijn overvloedige barmhartigheid omdat

Hij de menigte van Zijn genade liet smaken. Onze plicht, geloof ik, is de mensen aan te sporen om zich neer te zetten en het woord te ontvangen. En de plicht van de zondaar is, voornamelijk wanneer hij komt om het evangelie te horen prediken, in een houding van afwachten te gaan zitten, begerende de zegen te ontvangen. Het is mij een bekoorlijke gedachte, al die mensen daar te zien neerzitten. Ofschoon het mij verwondert, dat niet sommigen onder hen zeiden: "Ik ga niet zitten. Hoe zouden wij gespijzigd kunnen worden met twee visjes en vijf broden? Dat zou ik alleen wel kunnen opeten. Moet op die manier die gehele schare gespijzigd worden? Neen, ik ga niet zitten. Het is bespottelijk Het is belachelijk!"

Men staat verbaasd dat niet de een of ander onder hen opstond en zei: "Neen, zo niet. Wij willen niet zo met ons de spot laten drijven. Wijs ons de tafel en toon ons iets dat er op staat, opdat wij kunnen aanschikken. En dan zullen wij gaan zitten, maar anders niet." Laat ons steeds het vaste vertrouwen hebben, dat wanneer God de harten der mensen over buigt om te komen ten einde een zegen te verwachten. En daarvoor naar Hem op te zien, de zegen dan ook werkelijk komen zal. Het zou mij niet mogelijk zijn, mij de vijf duizend mensen voor te stellen daar zittende in afwachting van te worden gespijzigd, zonder dat Christus hen van spijszorg voorziet. Zou u zo iets kunnen indenken? Dat zij daar wachtende neer zaten, legde een geheiligde dwang op het goddelijk mededogen, waaraan dit volgaarne toegaf. O u ziel, indien u in uw honger u voor Christus neerzet en zegt: "Heere, ik weet dat u mij kunt spijzigen. Ik verwacht, dat u mij spijszorg zult schenken. Door het geloof doe ik mijn mond wijd open, opdat ik moge eten van Uw vlees en drinken van Uw bloed," - dan zult u voorzeker gespijzigd en gelaafd worden.

Zulk een ziel werd nimmer ledig weggezonden. Zo u in Hem gelooft, zodanig dat u Hem aanneemt, zo *hebt u Hem*. Verheug u dan in Hem!

Tot zover dan over de orde, die er op het feestmaal heerste.

III.

En nu enkele woorden omtrent DE SPIJZE.

Zij ontvingen brood en vis. Het schijnt wel dat Jezus de vaste gewoonte had deze spijzen aan te bieden, wanneer Hij een feestmaaltijd aanrichtte -brood en vis. Eens gaven de discipelen *Hem* een stuk van honigraten, maar Hij schijnt hun altijd brood en vis te hebben gegeven. Brood was voldoende, niet waar? Ja, zeker voldoende voor Hem om te geven, want Hij vindt er behagen in om een weinig meer dan voldoende aan te bieden. Hij wilde hun niet alleen voldoende, maar ook iets bijzonder smakelijkst voorzetten: er was brood en *vis*. Wanneer Jezus Christus voor de zielen feestmalen bereidt, geeft Hij hun wat voldoende is, - brood, alles wat zij kunnen verlangen, alles wat er voor het leven van hun ziel van node is. Maar terwijl Hij geeft wat voldoende is, voegt Hij daar iets uitnemends bij: Hij geeft vis, Hij geeft Zich zelf te genieten. Zijn gunst wordt gesmaakt, er is vrede met God. U zult geen reden hebben om te zeggen: "Hij heeft mij werkhuis-kost gegeven. Hij deelt bij kleine porties uit juist zoveel als ik nodig heb. Doch Hij geeft mij geen zoete beten, geen vettigheden, die vol merg zijn." Neen, u zult meer ontvangen dan u strikt nodig hebt. U zult in uw schotel een verborgen iets vinden hetwelk aan alles geur en zoetheid zal geven. En daarnaast vele andere kostelijke dingen, waarvan u zingen zult: "Hij verzadigt mijn mond met het goede."

Jezus had ook sommigen onder het volk dicht bij Zich kunnen roepen en aan dezen brood en vis kunnen geven, om dan de daarop volgende rij met brood alleen te

spijzigen. Doch Hij handelde alzo niet. Hij deelde overal in het rond brood en vis uit. En het is een zeer lieflijke gedachte, dat alle zielen, welke tot Christus komen, dezelfde geestelijke spijze ontvangen. En wanneer zij niet in dezelfde mate daarvan eten, is het hun eigen schuld en niet de Zijne. Want iedere belofte, die er in het Woord Gods is, is voor iedere ziel, die in Hem gelooft, uitgezonderd alleen waar sommige beloften in het bijzonder betrekking hebben op geestelijk gevorderden. En dan die geestelijke vorderingen moeten worden gezocht en door al de huisgenoten kunnen worden bereikt. O, u voornaamste der zondaren, zo u tot Jezus komt, is er dezelfde liefde in Zijn hart voor u als voor de voornaamste der heiligen. O minste, en geringste, en zwakste van allen, die in Jezus geloven. Er is dezelfde verbondsgenade en verbondszegen voor u als voor Paulus en Petrus. Brood en vis gaf Hij aan allen, die tot Zijn tafel kwamen. En evenzo is er een eenvormigheid van geestelijke spijze voor al Zijn broederen. Jezus is dezelfde dierbare Christus voor al zijn volk.

Welk een gepaste spijze was het! Andere soorten van voedsel hadden smakeloos of onverteerbaar kunnen zijn voor een aanzienlijke menigte. Echter brood en vis zou voorzeker voor alle monden en voor alle gestalten passen. Zij konden allen verzadigd worden van zulk licht en toch degelijk voedsel. En waarschijnlijk waren zij dit allen. En dit was het heerlijke er van. Zij aten allen *en werden verzadigd*. Het was de rechte spijze. En een alleraangenaamste spijze. En er was zo veel van, schoon zij veel aten. Waaraan ik niet twijfel. Want zij waren zeer hongerig. In aanmerking genomen dat zij de gehele dag naar de prediking geluisterd hadden. En dat is hongerig werk. Er nochtans, niettegenstaande dat alles, genoeg voor hen was, ja, genoeg en overvloed.

De voorraad, die het evangelie biedt, is geschikt voor alle behoeften. Die voorraad is in overvloedige mate aanwezig. En wordt op een milde schaal uitgedeeld aan allen, die zich daarvoor aanmelden. Die voorraad is zoet en aangenaam voor degenen, die daarvan hun deel ontvangen. Door die voorraad zullen ook de sterkste begeerten bevrediging vinden.

Kom herwaarts, u hongerige ziel, gij, die u tot Mozes hebt gewend en bij hem niets anders hebt verkregen dan de stenen wet, kom en eet het brood des hemels. Kom, arme zondaar, gij, die u tot de genietingen der zonde hebt begeven. En daar niets hebt gevonden dan de draf, welke de zwijnen eten. Kom tot Jezus. En Hij zal u tot verzadiging voorzien van een heerlijker spijze.

Maar wij moeten verder gaan om, nadat wij onze aandacht gewijd hebben aan de gasten, hun ordelijkheid en hun spijze, te letten op de bedienden.

IV.

DE BEDIENAREN op dit feest waren de discipelen. Niet de apostelen alleen, naar mijn gedachten, doch de discipelen, zij allen. Ieder van hen kwam en ontving een deel. En reikte dit rond aan de honderden en de vijftigen. Welk een gezegende zaak is het, dat Jezus Christus niet op Zich heeft genomen al Zijn volk door Zijn genade te roepen, zonder van instrumenten gebruik te maken. Hij had dit kunnen doen, indien Hij zulks verkozen had. De gezegende Geest heeft in het geheel geen behoefte aan ons. Het is Zijn neerbuigende goedheid, welke Hem er toe leidt om ons te gebruiken. Hij had de Bijbel in de wereld kunnen zenden. En het enige werk, hetwelk ons in dezen te doen stond kon geweest zijn die te drukken, hem weg te geven of te verkopen, zonder dat wij er ons verder mee hadden te bemoeien. Maar in plaats daarvan gebruikte hij de levende stem, het levende voorbeeld en de welmenende overredingen van Zijn levend gemaakte discipelen. En welk een eer is dit, welk een voorrecht! Ik weet wel zeker dat

het mij op die dag een grote vreugde zou zijn geweest, indien ik er aan had mogen meehelpen om het brood en de vis rond te delen. Zou het ook u niet zo zijn gegaan? Het is één van de grootste genoegens die u in uw leven kunt smaken, een hongerige man te voeden. Indien u dit ooit gedaan hebt zult u weten dat er een glans uit zijn ogen straalt en er een blijdschap uit de manier van zijn eten spreekt welke u anderen doet toefluisteren: "Ik mocht lijden, dat u hierheen kwam om hem te zien eten. Het is een genot voor u te zien welk een genot hij heeft. Indien hij grote honger lijdt, is elke bete hem zoet. En u gevoelt u met hem verheugd, waar u ziet, dat zijn behoeften bevredigd worden. Welk een heerlijk werk moet het geweest zijn, dat brood en die vis uit te delen. Maar de evangelieprediking dan! Het evangelie te prediken, wanneer God het aan zondaren zegent! Ik heb juist een en twintig jaren voor deze gemeente gepredikt. En dat zijn een en twintig jaren van moeilijke bezigheid geweest, vooral doordien de preken iedere week gedrukt zijn. Ik zou echter dat werk met geen enkel denkbare bezigheid willen verruilen. Noch ook de blijdschap, voortvloeiende uit de prediking van het evangelie, willen verwisselen met enig andere blijdschap. Uitgenomen die van Jezus te zien van aangezicht tot aangezicht. En ik weet werkelijk niet dat mijn begeerte zich daarnaar uitstrekt. Voordat ik met het prediken van het evangelie gedaan, werk heb. Want indien er zielen moeten worden gered zou ik veel liever hier toeven om daaraan mee te helpen dan naar de hemel zelf te gaan. O welk een vreugde smaakt men, wanneer men mensen gered ziet! Heb ik hen niet meermalen in de kerkenraadkamer gezien, nadat ik met hen gesproken en met hen gebeden had, dat zij van hun knieën opstonden en zeiden: "Ik zie het, ik versta het nu. Ik heb het nooit te voren gezien. Ik ben gered en behouden. Ik geloof in Jezus. Ik weet, dat Hij mijn Zaligmaker is." Als een mens er zijn genot in vindt dat hij met zijn zaak een ontzaglijke som verdiend heeft, mag hij dat genot wel voor zich zelf houden. Ik smaak liever de zaligheid die er gelegen is in het winnen van één ziel voor Christus.

Er ligt een onbeschrijfelijke voldoening in het winnen van zielen. Dit zijn de dingen, zou George Herbert gezegd hebben die onze boezem met muziek vervullen, wanneer wij des nachts wakker liggen. Dit zijn de dingen, die het leven en zelfs het sterven zoet maken. Als wij arme, hongerige zielen met het brood des hemels mogen voeden. Het is ook mijn wens, dat u allen, die de Heere lief hebt en gesmaakt hebt van hetgeen Hij schenkt, u bezighoudt met anderen te voorzien. Ik zou wensen dat zich meer jongelingen kwamen aanmelden om in te gaan tot de christelijke bediening, dat er meer hun krachten en hun talenten gingen weiden aan de prediking des evangelies. Doch tegelijkertijd hebben wij meer personen nodig, die bezig zijn in de school. Meer die over Jezus Christus spreken onder hun familieleden. Meer vrienden die genegen zijn om hun huizen open te zetten voor bidstonden. Meer die op de een of andere wijze de hongerende wereld met het evangelie van Jezus Christus willen trachten te bereiken. "Maar," zegt er iemand, "wij moeten de zaak toch niet te sterk opdrijven en vooral niet iets opdringen." Het blijkt ons niet dat één van de discipelen door die vrees gekweld werd. Niemand maakt zich schuldig aan opdringerigheid, wanneer hij een hongerig mens te eten geeft. En als de hongerige zo onvriendelijk mocht zijn om dit opdringen te noemen, dan twijfel ik er niet aan of hij zal, nadat hij gespijzigd is, het zich zelf zeer kwalijk nemen, dat hij zo gesproken heeft. En degene, tot wie hij verwijten heeft gericht, zal de verontschuldiging geredelijk aannemen. Gaat heen, mijn broederen, te midden van de hongerigen. En dringt hun het brood des hemels op. Stelt u tussen de levenden en de doden, gelijk Aäron deed met zijn wierookvat. Dringt voorwaarts in de vallei der doodsbeenderen en roept hun luide toe: "Alzo zegt de

Heere: u dorre doodsbeenderen, leeft." Dringt vooruit gelijk Christus een wereld binnendrong, welke Hem verachtte en verwierp, ofschoon Hij voor haar toch de enige Zaligmaker is.

V.

Wij komen verder met onze beschouwing van het wonder, want wij hebben de spijze en de dienaars gezien. Laat ons nu nog één stap verder doen en letten op DE ZEGEN. Daar zitten zij, allen hongerende en de dienaren zijn geheel gereed. Doch onze Heere wil niet voortgaan, voordat Hij gebeden en gedankt heeft. Daar ligt iets in Zijn blik en houding - Hij zag op naar de hemel. Wat betekende dat? "O Vader, deze broden en visjes zijn de Uwe. U hebt ze ons gegeven. Wij danken u er voor. En nu, o Vader, de macht om deze voldoende te doen zijn voor de behoefte komt van de hemel. Verleen ze, wij smeken het U." Broeders, zendt altijd zo uw blik opwaarts, voordat u met uw werk begint. Zegt: "Heere, hier ben ik: ik ben niets, schoon ik tracht anderen te onderwijzen en zielen tot Christus te brengen. Voor wat ik ben dank ik U, want ik ben dat door Uw genade. Als ik echter tot nut zal zijn, moet u mij daartoe in staat stellen. Heere, ik zie opwaarts in de hoop dat u nederwaarts zult zien.

Nadat onze Heere had opgezien naar de hemel, vinden wij, dat Hij de broden zegende en ze daarna brak. Jezus moet onze arbeid zegenen of deze zal vruchteloos zijn. *Hij* kon het brood voor Zich zelf zegenen, doch *wij* moeten met het oog op de zegen van ons zelf afzien. Mocht Jezus u allen zegenen. En dat zal Hij doen, zo u opziet en zegt: "Heere zegen ons." Doet dat voornamelijk steeds op de Sabbatdagen, want dat zijn de grote vastgestelde feesttijden van de Heere. Vraagt de Heere om te zegenen wat de prediker zal gaan zegen. En dan zal dit voor u tot heil dienen.

Na de zegen komt de uitdeling, maar eerder ook niet. O, dat wij meer tot God mochten opzien, want in Hem ligt onze sterkte. O, dat er meer gebed mocht opstijgen want dat kan nooit te veel geschieden. Indien wij voor een wijle alle evangelische arbeid gingen stopzetten. En met alle onderwijs en prediking ophielden ten einde een tijdlang met kracht tot de Heere te roepen. Dan zou dit wel eens de vlugste wijze kunnen zijn om het werk van de Heere te doen. Pauzes voor het gebed veroorzaken geen uitstel van het werk. Haast, zonder dat er gebeden wordt, is niet bevorderlijk aan de spoed.

VI.

Daarna kwam het werk zelf - HET ETEN.

De discipelen deelden het brood en de vis uit zo haastig als zij konden. En de mensen begonnen te eten. Zij aten allen van de voorraad. En zij werden allen verzadigd. Welnu, wat moet iedere ziel, alhier tegenwoordig, anders besluiten dan dit: indien Jezus voor geestelijke spijze heeft gezorgd, zo heeft Hij dit niet gedaan, opdat wij alleen daarnaar zouden zien. Hij zet ons deze niet voor, opdat wij alleen daarvan zouden horen. Hij heeft ze bereid opdat al die spijze zou worden gegeten. Wat is daar voor mij? Heere, ik ben hongerig. Laat mij aanzitten aan Uw maaltijd. O u zielen, indien u komt om de predikatie aan te horen met het doel om gewaar te worden wat daarin voor u zelf gelegen is, opdat u daardoor gespijzigd zou worden, welk een gezegend werk zou het dan zijn tot u te prediken! Maar wij houden u het brood des hemels voor en weiden uit over de uitnemendheid daarvan. Wij spreken tot u over zijn zoetheid en raden u aan om het te proeven en te zien hoe goed het is. En dan hebben wij het verdriet u zowel dat brood als de grote Heere van het feest de rug te zien toekeren. En u gaat uws weegs, alsof gij uzelf noch om Hem noch om Zijn goedheid bekommert. De discipelen hadden deze smart, dit leed, niet te verduren. Niemand uit

de schare weigerde hetgeen de Heere aanbood. Het wonder van de broden en vissen zou een armzalige, vruchteloze bezigheid geweest zijn indien de scharen niet gegeten hadden van de spijze, die op zo wonderbaarlijke wijze hun werd aangeboden. Hoe, Jezus Christus Zaligmaker, en geen zondaar gezaligd! Christus Medicijnmeester, en geen kranke genezen! Dat was een allertreurigste zaak. De zondaren moeten gezaligd en de kranken genezen worden. Of Jezus komt niet tot Zijn eer. Moet dit niet ieder van u aanmoedigen om Christus aan te grijpen omdat Hij voorgesteld wordt met het doel om te worden aangegrepen? Moet u dit niet aanmoedigen bij Hem te gast te gaan, omdat het niet anders kan of het moet de bedoeling zijn dat u bij Hem verzadiging vindt? Als u van avond een paar kanarievogeltjes in een kooitje zet en die vogeltjes morgen bij het ontwaken een hoeveelheid zaad in een bakje zien, wat zullen zij dan doen? Zullen zij elkander afvragen waarvoor het zaad daar is? Neen, maar zij zullen, ieder voor zich, aldus gaan redeneren: "Hier is een hongerig vogeltje. En daar is zaad. Die twee behoren bij elkaar." En dan gaan zij terstond aan het pikken. Zo zou ook gij, indien u wel bij uw zinnen waart en uw verstand niet door de zonde was verduisterd, aldus spreken: "Hier is een Zaligmaker en daarnevens een zondaar. Deze twee passen bij elkaar. Lieve Zaligmaker, maak mij zondaar zalig. Hier is een feestmaal der genade en ook een hongerige zondaar. Waarvoor kan dan dat feestmaal anders bestemd zijn dan voor de hongerigen. En ik ben een zodanige. Heere, laat mij ook aan dat gezegende feestmaal mee aanzitten. En tenzij u komt en mij zegt, dat ik van daar moet weggaan, zal ik mij vergasten tot ik verzadigd ben." Hebt u ooit gehoord, dat Jezus tot een zondaar gezegd heeft: "gij hebt hier geen recht." Neen; maar daar staat geschreven: "Die tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen." Niemand ontving op die dag een berisping, omdat hij gegeten, of omdat hij te veel gegeten had. En evenmin zal ooit een zondaar worden berispt, omdat hij Christus heeft aangegrepen. Of omdat hij Hem te hartelijk heeft aangegrepen. Kom en neem Hem aan, o u beangstigde ziel. En hoe meer u Hem volkomen aanneemt, des te meer welgevallig zal zulks Jezus zijn. Waarom anders stroomt de rivier dan om aan uw velden een vrolijk aanzien te geven? Waarom anders springt de fontein dan om u gelegenheid te geven uw dorst te lessen? Waarom anders schijnt de zon dan opdat uw ogen zich aan haar licht zouden verkwikken? Gelijk u de lucht rondom u inademt, omdat u het gevoelt, dat zij voor uw longen bestemd is, zo ontvang de volle, de om niet aangeboden zaligheid van Jezus Christus, omdat zij wordt aangeboden. En omdat u er behoefte aan hebt. Geen besluit van de hemel bestaat er, waardoor u zou worden uitgesloten, doch de ganse leer van de Schrift is vol drangredenen om te komen, om welkom te zijn en Jezus om niet aan te nemen. De scharen aten allen; niemand was zo tegenstribbelende dat hij, wat om niet geschonken werd, van de hand wees. Hebben zij de spijze ontvangen die vergaat? Gaat u dan met blijdschap de spijze aannemen, die blijft tot in het eeuwige leven.

VII.

Toen zij nu allen gegeten hadden, kwam DE OPRUIMING.

Na ieder feestmaal moet er een opruiming plaats hebben. De discipelen gingen rond en verzamelden de brokken, die er overgebleven waren. En vonden twaalf korven vol. Dit leert ons, zoals dikwijls is opgemerkt, spaarzaamheid, in alles wat wij voor God doen. Geen spaarzaamheid in het geven aan Hem, maar ten aanzien van het gebruik van des Heeren geld. Breek uw albasten flessen en giet de geheiligde nardus uit met kwistige hand. Want juist in die kwistige overvloed ligt de liefelijkheid van de gave. Wanneer God u echter middelen toevertrouwt, welke het ook zijn mogen, om ze voor Hem te gebruiken, gebruik die middelen dan met bescheidenheid. Wanneer ons geld

gegeven wordt om te gebruiken voor de zaak van God, moeten wij daarmee voorzichtiger zijn dan wanneer het ons eigen geld was. En dezelfde regel geldt voor andere zaken. Wanneer God aan verkondigers van het evangelie in hun studeerkamer een goede tijd geeft en zij het Woord lezen en het zich voor hen opent, moeten zij goede aantekening houden van hetgeen hun toevloeit. De wind waait niet altijd gelijk. En het is verstandig uw koren te laten malen wanneer de molen gaan wil. U moet de zeilen hijsen en uw bark er van langs laten vliegen wanneer u een goede, een gunstige bries hebt. Dit kan de tijden van grote windstilte weer vergoeden. Berg de brokstukken die er overblijven, spaarzaamelijk op nadat u de gemeente voor de volgende Zondag gespijzigt hebt, opdat er nog iets mag zijn voor zware tijden, wanneer u door hoofdpijn gekweld wordt en het met de voorbereiding voor de predikatie niet vlotten wil.

Maar het schone dat wij hier opmerken is naar mijn oordeel dit, dat er, nadat zij allen verzadigd waren, nog *iets overgebleven* was. Heb ik niet een zwaarmoedig hart horen klagen: "Ik hoor van een grote opwekking en van een grote zegen, maar ik was er niet. Ik was juist de stad uit toen die zegen kwam. Wee mij, ik ben te laat." O neen, er is nog overvloedig overgebleven. Een berouwhebbend zondaar komt nooit te laat. Het gebeurt soms, dat er bij het einde van een maaltijd mensen binnenkomen en dat er niets dan de beentjes overgelaten zijn. Hier is echter bepaald genoeg voor u. Hier zijn twaalf korven tot de rand gevuld. U zijt niet te laat. Kom, en u zijt welkom. Petrus, brengt wat van dat brood en die vis. U hebt een hele mand vol, deel het uit. Laat deze arme man die zo laat komt, ook zijn deel ontvangen. Wat doet het er toe of de opwekking u voorbijgegaan is. En wat betekent het of de prediking op de Sabbat u geen zegen heeft aangebracht, ofschoon er zo velen een zegen uit hebben ontvangen! Dat maakt niet uit, kom maar hier, er is nog wel wat overgebleven.

En dan valt er dit nog op te merken, dat er *iets voor de dienaren overgebleven* was. De vijf duizend aten allen. Doch er waren twaalf apostelen die de uitdeling bewerkstelligden. En die hebben ieder voor zich zelf nog een mand vol. Dat was meer dan zij hadden toen zij begonnen. Zij hadden ieder een mand vol. Menigmaal ontvangen wij, die de dienaren zijn ten uwen behoeve, voor het feestmaal van het evangelie niet zoveel als u ontvangt. Ik heb mij op Sabbatdag wel eens vergeleken met een slager, die zijn vlees verkoopt. Deze komt om een ribstuk. En die klant gaat met een biefstuk naar huis. Terwijl een derde een lendenstuk krijgt. Zo heb ik het vlees van het evangelie ook wel eens uitgedeeld, terwijl ik zelf zeer hongerig was. Er scheen voor mij niets anders te zijn dan het hakmes en het blok. Is het bij tijden niet zo met u, onderwijzers in uw klas? Hebt u dat ook niet wel eens ondervonden, u straatpredikers? U slaat het koren uit, doch krijgt evenmin iets als gemuilbande ossen. Het zal niet altijd zo zijn. Gaat maar voort met de schare te spijzigen. En u zult naderhand neerzitten. Een grote mand vol zal er in het einde voor u overblijven. Ik herinner mij een aardig verhaal van een van onze jonge broeders uit de opleidingsschool. Hij predikte op een Zondagnamiddag en het kwam hem voor, dat hij een predikatie had geleverd zonder vuur en zonder kracht. Hij ging weer weg, zeer ontmoedigd, toen een bejaarde evangeliedienaar tot hem zei: "Waarde broeder, er zijn twee tekenen, die God u kan geven van uw roeping. En dat zijn de zodanige als Hij aan Gideon gaf. Hij kan het vlies natmaken, terwijl de dorsvloer overal in het rond droog is. Doch Hij kan het teken ook omkeren. En de gehele grond nat maken, terwijl het vlies droog blijft. Nu dan, welk teken zou u het liefst willen hebben?" "O, ik zie het al," zei de jonge man, "waar u naar toe wilt. Als ik slechts de hoop kon koesteren dat al het volk deze

namiddag nat was, zou ik er niet om geven dat ik zelf droog ben." Wij mogen wel de keuze doen, broeders, droge vliezen te zijn, indien al onze hoorders nat zijn van de dauw van de hemel. Ik houd van het teken het meest, wanneer het meteen komt als een nat vlies en als een natte dorsvloer. En wanneer de Heere dat geeft, is zulks inderdaad een grote gunst. Zodanig was de goddelijke mildheid in dit geval. Hij gaf de spijze voor de vijf duizend. En de twaalf korven voor degenen, die hen hadden bediend. Zodat niemand ontevreden van daar behoefde te gaan. Zij, die achteraan kwamen, konden geenszins zeggen: "Voor ons was er niets." En ook de dienaren ontvingen ruimschoots hun deel. Nu, broeders, kunt u niet geloven, dat zo er op dat ogenblik vijftig duizend mensen de heuvel waren opgegaan. Zo ieder grashalmpje op die berg plotseling in een mens was veranderd. En zo eensklaps uit het braakland en de heide, en de struiken, en het steenachtige, een gans grote menigte, zulk een als zich eens zal vergaderen op de oordeelsdag, te voorschijn was gekomen. En allen zich rondom de Zaligmaker hadden geschaard. Dat Hij ook dan staande te midden van die ontzaglijke schare de broden en de vissen zou hebben vermenigvuldigd. En voortgegaan zou zijn met aan Zijn discipelen te geven totdat allen verzadigd waren? Ik ben er zeker van, dat als alle inwoners van deze grote stad tot Jezus kwamen, zij genoeg voor zich bij Hem zouden vinden. Als al mijn landgenoten, ja zelfs het ganse menselijke geslacht, allen die op de oppervlakte van de aardbodem wonen, bewogen werden om op te gaan. En zich om de Zaligmaker te verdringen, dan behoefde men nog niet te vrezen dat Zijn macht om zalig te maken zou worden uitgeput. Wij zouden nog geen ogenblik hebben te aarzelen, doch steeds voort kunnen gaan met het evangelie te prediken aan alle creaturen. Ons, in de kracht van de Heilige Geest, zonder ophouden bedienende van hetzelfde woord: "Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden." Welaan dan, u vermoeide en hongerende zondaar, treedt toe. Niets anders hebt u te doen dan Christus aan te nemen. U hoeft het brood niet te bakken en de vis niet te braden. Het brood en de vis zijn gebroken, gezegend en gereed.

Open uw mond en geniet de spijze. Geloof om aan te nemen wat Christus aanbiedt is alles wat er nodig is. Heere, schenk dat. Neem de zaligheid aan om niet. Om niet schenkt Jezus ze u. Neem ze aan. En God zegene u. En zo u Christus te voren niet deelachtig geweest zijt en deze avond deel aan Hem krijgt, zal zich een gelukkige toekomst voor u openen op de wijze, waarvan wij in de Bijbel lezen, toen "zij begonnen vrolijk te zijn." Kom, want alle dingen zijn gereed. Wend u niet af. God zegene u om Christus' wil. AMEN.

Overgenomen uit het boek "De wonderen van de Heiland"

5. Ziende en niet ziende, of de mensen als bomen wandelende

"En Hij kwam te Bethsaïda; en zij brachten tot Hem een blinde, en baden Hem, dat Hij Hem aanraakte. En de hand van de blinde genomen hebbend, leide Hij hem uit buiten het vlek, en spoog in zijn ogen, en legde de handen op hem, en vroegde hem, of hij iets zag. En hij, opziende, zeide: Ik zie de mensen; want ik zie hen, als bomen, wandelen. Daarna legde Hij de handen wederom op zijn ogen, en deed hem opzien. En hij werd hersteld, en zag hen allen ver en klaar." Markus 8 : 22-25.

Onze Zaligmaker genas zeer dikwijls de zieken door een aanraking, want het was Zijn bedoeling ons de waarheid in te prenten, dat de krankheden van de gevallen mensheid alleen kunnen worden weggenomen door in aanraking te komen met Zijn eigen gezegende mensheid. Hij had evenwel andere lessen te geven, en daarom nam Hij ook andere handelwijzen te baat bij het genezen van de zieken. Daarenboven was het wijs om andere redenen, verscheidenheid te brengen in Zijn wijze van doen. Had onze Heer al Zijn wonderen in één vorm gegoten, zo zouden de mensen een onbetamelijk gewicht gehecht hebben aan de manier, waarop Hij ze tot stand bracht, en zij zouden op bijgelovige wijze meer *daaraan* gedacht hebben dan aan de Goddelijke macht, waardoor het wonder verricht werd. Dienovereenkomstig laat onze Meester ons een grote verscheidenheid zien in de vorm van de wonderen. Ofschoon zij altijd met dezelfde goedheid gepaard gaan en dezelfde wijsheid en dezelfde macht ten toon spreiden, draagt Hij er nochtans zorg voor, dat het een van het ander onderscheiden is, opdat wij de geopenbaarde goedheid Gods mogen aanschouwen, en niet op de gedachte komen, dat de Goddelijke Zaligmaker zo beperkt is in Zijn handelwijzen, dat Hij uit nood telkens in herhaling moet vervallen. Het is de doorgaande zonde van onze vleselijke natuur om te blijven hangen in hetgeen gezien wordt en het onzienlijke te vergeten; hierom verandert de Heere Jezus de uitwendige wijze van werken, opdat het duidelijk moge zijn, dat Hij aan geen enkele methode van genezing gebonden is, en dat de uitwendige bewerking in zichzelf niets is. Hij wil ons doen verstaan, dat zo Hij al verkoos door de aanraking te genezen, Hij het ook kon doen door het woord; en zo Hij genezing bracht door het woord, Hij het ook nog wel buiten dat woord kon doen en alleen door Zijn wil kon werken; dat een blik van Zijn ogen even krachtadig was als een aanraking met Zijn hand, en dat zelfs zonder zichtbaar tegenwoordig te zijn; Zijn onzichtbare tegenwoordigheid het wonder kon werken, terwijl Hij Zich nog op een afstand bevond.

In het geval, dat ons bezig houdt, week onze Zaligmaker van Zijn doorlopende praktijk af, niet bloot in de methode van genezing, maar ook in het karakter, dat deze genezing droeg. In de meeste wonderen van de Zaligmaker was de persoon, die genezen werd, terstond hersteld. Wij lezen van de man, die doof en stom was, dat niet alleen zijn mond geopend werd, maar, wat opmerkelijker was bij iemand die nimmer te voren een klank had gehoord, dat hij recht sprak, en alzo niet slechts de gave der taal ontving, maar ook het vermogen om verstaanbare klanken voort te brengen. In andere gevallen verliet de koorts de patiënt terstond: de melaatsheid werd op de plaats zelf terstond genezen, en het bloedvloeien werd gestelpt; maar hier ging de beminde Geneesmeester meer op Zijn gemak te werk en schonk in het begin slechts een deel van de zegen, om dan eerst op te houden en zijn patiënt te doen bedenken, hoeveel er

gegeven en hoeveel er nog onthouden was, en daarna door een tweede bewerking het goede werk te volmaken. Misschien werd de handeling van onze Heere in dit geval niet alleen bestuurd door de begeerte om ieder wonder weer anders te maken, opdat de mensen niet zouden denken, dat Hij, evenals een tovenaer, slechts één wijze van genezing had; maar mogelijk werd ze aan de hand gedaan door de bijzondere vorm van de kwaal en de geestelijke krankheid waarvan deze een type is. Jezus zoude sommige ziekten nauwelijks bij trappen hebben willen genezen; het scheen nodig een beslissende slag toe te brengen en er een einde aan te maken. Het uitwerpen van een duivel bij voorbeeld, moet geheel ineens worden volbracht, of anders geschiedt het in het geheel niet; en een melaatse is nog een melaatse als er maar een vlekje overblijft. Het is evenwel mogelijk de blindheid bij trappen te genezen, eerst een kleine schemering te geven en dan daarna op de oogappels het volle licht van de dag uit te storten; wellicht is het in sommige gevallen zelfs nodig een trapsgewijze genezing tot stand te brengen, opdat de gezichtszenew aan het licht gewend mocht raken. Daar het oog het zinnebeeld is van het verstand, is het zeer wel mogelijk, neen, is het de gewone weg, het menselijke verstand bij trappen te genezen. De wil moet terstond worden omgezet; de genegenheden moeten ogenblikkelijk worden omgekeerd; het merendeel van de vermogens der menselijke natuur moeten een sprekende en volkomen verandering ondergaan; maar de verlichting van het verstand kan langzamerhand plaats hebben. Het stenen hart kan niet van lieverlede verzacht worden, maar moet ogenblikkelijk in een vleses hart worden veranderd; maar dit is niet noodzakelijk ten aanzien van het verstand. Het vermogen om te denken en te beslissen kan langzamerhand in het rechte evenwicht, in de juiste verhouding gebracht worden. De ziel kan in het eerst slechts een geringe kennis der waarheid ontvangen, en daarin met betrekkelijke veiligheid rusten; naderhand komt zij er dan wel toe om klaarder de mening van de Geest te verstaan, en in die mate van verlichting kan zij zonder ernstig gevaar vertoeven, ofschoon niet zonder verlies; dit kan omschreven worden als ziende, maar niet ver ziende; en daarna kan de volkomen verlichting van het verstand bewaard blijven tot rijper ervaring. Waarschijnlijk zal het geestelijk gezicht, in volstrekte volmaaktheid, ons nimmer geschonken worden, totdat wij ingaan in het licht, voor hetwelk de geestelijke staat bestemd is; namelijk, de heerlijkheid van die plaats, waar men geen kaars van node heeft, noch het licht der zon, want de Heere God geeft daar het licht. Het wonder, dat ons bezighoudt, geeft ons een schildering van de voortgaande genezing van een verduisterd verstand. Het wonder kan niet gebruikt worden als een schilderij van het terugbrengen van de dwaling zijns wegs van een moedwillig zondaar, of van het terugkeren van de loszinnige en ongebondene uit het slijk der zonde; het is een beeld van de ziel, die in duisternis verkeert en langzamerhand door de Heilige Geest verlicht en door Jezus Christus in het heldere licht van Zijn koninkrijk gebracht wordt.

Deze morgen zal ik, in de overtuiging dat er vele halfverlichte zielen tegenwoordig zijn, onder de bijstand van de Heilige Geest, *het geval schilderen*; daarna zullen wij letten op *de middelen ter genezing*; vervolgens zullen wij ons een korte tijd ophouden met de beschouwing van *de hoopvolle toestand*; en dan besluiten met een korte opmerking aangaande de volkomenheid van de genezing.

1. HET GEVAL TE SCHILDEREN.
2. DE WIJZE VAN GENEZING ONZES HEEREN.
3. EEN HOOPVOLLE TOESTAND.
4. DE VOLKOMENHEID VAN DE GENEZING

I.

In de eerste plaats hebben wij HET GEVAL TE SCHILDEREN. Het is er zoals er heden ten dage bijzonder veel voorkomen; zeer algemeen vooral komt dit geval voor onder degenen, die zich nieuw bij deze gemeente voegen; want er komen zeer velen bij ons, die het voorgaande gedeelte van hun leven geestelijk blind waren, alleen voor de vorm naar de kerk gingen of voor het uitwendige zich alleen godsdienstig betoonden.

Merkt nauwkeurig op het voor ons liggende geval. Wij hebben te doen met een persoon met een verduisterd verstand. Het is geen man die vergeleken kan worden met iemand, die door de duivel bezeten is. Die door de duivel bezeten is, raast en tiert, en is gevaarlijk voor de maatschappij; hij moet met ketenen gebonden, bewaakt en opgepast worden, want het kan gebeuren, dat hij zich zelf verscheurt en anderen leed berokkend; maar deze blinde man doet niemand het minste kwaad. Het is hem er niet om te doen om anderen leed te berokkenen, er bestaat weinig gevaar, dat hij geweld pleegt jegens zich zelf. Hij is matig, rustig, eerlijk en vriendelijk, en zijn geestelijke krankheid kan ons medelijden opwekken, maar niet onze vreze. Indien deze niet verlichte personen in aanraking komen met het volk des Heeren, razen en tieren zij niet tegen de heiligen, maar zij betonen jegens hen hun eerbied en beminnen hun gezelschap. Zij zijn geen haters van het kruis van Christus; zij zijn op hun armzalige blinde wijze zelfs liefhebbers daarvan. Zij zijn geen vervolgers, smaders of spotters; ook lopen zij niet met boze opzet op de weg der goddeloosheid; integendeel, ofschoon zij de dingen Gods niet kunnen zien, voelen zij nochtans op een zeer bewonderenswaardige manier hun weg op de paden der zedelijkheid, zodat ze in sommige opzichten zelfs voorbeelden zouden kunnen zijn voor hen, die zien kunnen.

Verder nog, het vóór ons liggende geval is niet dat van een persoon, die bezoedeld is met een besmettelijke kwaal, vuil en walgelijk gelijk de melaatsheid. De melaatsch moet alleen gesteld worden; er moet een plaats voor hem worden afgezonderd, want hij steekt allen aan, met wie hij in aanraking komt. Niet alzo met deze blinde, die tot de Zaligmaker komt. Hij is blind, maar hij maakt anderen niet blind. Als hij zich te midden van andere blinden bevindt doet hij hun blindheid niet toenemen, en als hij in gemeenschap gebracht wordt met hen, die zien kunnen, brengt hij aan hun gezicht niet de minste schade toe; deze laatsten zouden er zelfs voordeel uit kunnen trekken door met hem om te gaan, want zij worden er toe geleid om dankbaar te zijn voor het gezicht der ogen, hetwelk zij bezitten, wanneer zij de duisternis opmerken, waarin hij op zo treurige wijze gehuld is. Het is derhalve niet het geval van een persoon met een losbandig leven, of van iemand die vuile taal uitslaat; in het geheel niet het geval van een man, die uw kinderen zou bederven, die uw zoon of uw dochter op het pad der zonde zou brengen. De niet verlichte lieden, van welke wij spreken, worden in onze familiekring geliefd, en daar bestaat alle reden toe, want zij verspreiden geen schadelijke leerstellingen en geven geen slechte voorbeelden; zelfs wanneer zij over geestelijke dingen spreken, zijn zij oorzaak, dat wij hen beklagen, omdat zij zo weinig weten en dankbaar zijn jegens God, wanneer wij er aan denken, dat Hij onze ogen heeft geopend om de wondervolle dingen van Zijn woord te aanschouwen. Het zijn geen verwoede haters van God en ook geen mensen, die een afschuwelijk leven leiden, waardoor zij kwaad zouden aanrichten onder hun geslacht; neen, deze lieden zijn niet eens onbekwaam in enig opzicht, uitgezonderd ten aanzien van het ene

orgaan van het oog des geestes; het is het verstand, hetwelk verduisterd is; maar in elke andere zin zijn de mensen, welke ik thans afschilder, hoopgevend, zo niet gezond. Zij zijn niet geheel en al doof, zij horen het evangelie met een aanmerkelijk genot en ernstige belangstelling. Het is waar, zij verstaan het niet helder; het is weinig meer dan de letter, welke zij ontvangen en slechts in een zeer geringe mate de geest; maar toch, zij horen het en zij bevinden zich in de weg om een grotere zegen te ontvangen, want "het geloof is uit het gehoor, en het gehoor door het Woord van God." En daarenboven, stom zijn zij tot op zekere hoogte ook niet, want op hun wijze bidden zij. Wel is waar is hun gebed nauwelijks geestelijk, maar er is toch een zekere mate van vurigheid in, die niet veracht moet worden. Van hun jeugd af aan hebben zij een plaats der samenkomst bezocht en nooit hebben zij de uitwendige vormen van de godsdienst veronachtzaamd. Helaas! dat wij van hen moeten getuigen, dat zij nog blind zijn. Maar zijn zij zeer begerig om te horen en te bidden, en wij vertrouwen, dat zij nog in staat zullen worden gesteld om beide te doen; zij zijn derhalve niet in volstreekte zin doof of stom. Ook schrijven zij in andere opzichten niet onbekwaam te zijn. De hand is niet verdord, zoals in het geval van iemand, die door Christus in de synagoge werd aangetroffen. Evenmin zijn zij neergebogen door een smartelijke gedruktheid en neerslachtigheid, gelijk die dochter van Abraham, die vele jaren achtereen een neergebogene was. Zij zijn vrolijk zowel als ijverig in de wegen des Heeren. Indien de zake Gods bijstand vordert, zijn zij gereed die bijstand te verlenen; en ofschoon zij tengevolge van het verlies van hun geestelijke ogen niet in de volle genieting van Goddelijke dingen kunnen treden, zo behoren zij toch onder de ijverigste mensen, die wij kennen, om een goede zaak vooruit te helpen; niet omdat zij de geest daarvan volkomen begrijpen of daarin kunnen doordringen, want ter oorzaak van hun natuurlijke blindheid zijn zij daaromtrent nog vreemdelingen; maar toch is er in hen iets gewrocht, hetwelk zeer lieflijk en zeer hoopgevend is, want zij zijn begerig zoveel aan hen ligt de zaak van Christus te bevorderen.

\In vereniging met alle Christelijke gemeenten hebben wij een hele massa mensen van deze soort, en in vereniging met sommige christelijke kerken zijn de meesten van de leden zelfs zeer weinige beter: zij hebben niet meer dan voldoende onderricht ontvangen om hen in staat te stellen in geestelijke zaken hun rechterhand van hun linker te onderscheiden. Bij gemis aan leerstellig onderricht verkeren zij in het duister, en omdat de klank der gezonde woorden hun niet wordt voorgehouden, bleven zij in een toestand van halve blindheid, nog niet in staat om de heerlijke vooruitzichten te genieten, welke het oog van de verlichte gelovige bekoren.

II.

Wij hebben nu te letten op DE WIJZE VAN GENEZING ONZES HEEREN.

Ieder deel van het wonder bevat een wenk, een aanrading, een voorslag. Het eerste, dat moet worden opgemerkt, is een *vriendelijke tussenkomst*. Zijn vrienden brachten de blinde tot Jezus. Hoevelen zijn er, die de fundamentele leer van het evangelie van Christus niet recht verstaan en de hulp van de gelovigen nodig hebben. Zij hebben in het afgetrokkene een zekere toegenegenheid tot de godsdienst, maar zij weten niet ten volle wat zij moeten doen om zalig te worden. De grote waarheid van de plaatsvervangende, welke het voornaamste stuk is in het evangelie, hebben zij nog niet gevat. Zij weten nauwelijks wat het is, geheel en al op de Heere Jezus te gaan rusten, vanwege de voldoening, welke Hij door de almachtige gerechtigheid heeft aangeboden. Zij hebben een soort van geloof, maar zij hebben zulk een geringe

kennis, dat hun geloof hun weinig of geen voordeel aanbrengt. Zulke mensen zouden dikwijls een zegen kunnen ontvangen, indien verder gevorderde christenen wilden beproeven hen tot een heldere kennis aangaande de Zaligmaker te brengen. Waarom kunt u zodanige zielen niet brengen onder het geklank van die bediening, welke voor uzelf tot lering is geweest? Waarom kunt u dat boek niet op hun weg leggen, hetwelk het middel was tot het openen van uw ogen? Waarom kunt u die tekst uit de Schrift niet voorhouden of dat deel uit Gods Woord, hetwelk het eerst voor u tot verlichting heeft gediend? Zou het niet een zeer hoopgevend werk voor ons zijn, ons er mee bezig te houden om dezulken op te sporen, die niet vijandig staan tegenover het evangelie, maar er alleen onkundig van zijn; die een ijver voor God hebben, maar niet met verstand; en die, indien zij maar het eerst door het licht konden worden bestraald, alsdan het ene nodige zouden gevonden hebben? Voorzeker, indien wij omzien naar de gezonkenen, de bedorvenen, de snoden, die onze stegen en achterbuurten verontreinigen, dienen wij met evenveel vuur en ijver er op uit te gaan om die hoopgevende mensen op te zoeken, die onder het geklank van een prediking zitten, welke geen evangelieprediking is of die het zuivere woord horen maar het niet bemerken. Broeders en zusters, u zoudt er goed aan doen, indien u voor de zodanigen ging bidden, en als u daarenboven die uitnemende jongelingen en die beminlijke jonge dochters ging opzoeken, en ging trachten de vraag van hun tedere consciëntie te beantwoorden: "O dat wij wisten waar wij Hem konden vinden!" Het zou in de hand Gods voor hen de eerste stap kunnen zijn tot het ontvangen van het geestelijk gezicht der ogen, indien gij uzelf om deze kinderen van de nevel en van de nacht wilde bekommeren.

Toen de blinde tot de Zaligmaker gebracht was, kwam hij eerst *met Jezus in aanraking*, want Jezus nam hem bij de hand. Het is een gelukkige dag voor een ziel, wanneer zij in persoonlijke aanraking met de Heere Jezus komt. Broeders, wanneer wij ons in staat van ongelooft bevinden, zitten wij in het huis Gods, en Christus schijnt voor ons op een afstand te zijn; wij horen van Hem, maar het is als van iemand, die vertrokken is naar de ivoren paleizen, en nu niet meer onder ons is. En zelfs als Hij voorbijgaat, hebben wij een gevoel, alsof Hij niet nabij ons komt; en zo zitten wij neer, en zuchten, en verlangen te gevoelen dat Zijn schaduw op ons valt, of als het ware de zoom van Zijn kleed aan te raken. Maar wanneer de ziel zich werkelijk met Jezus begint bezig te houden, wanneer Hij het voorwerp wordt van vrome opmerkzaamheid, wanneer wij gevoelen, dat er door Hem iets is te verkrijgen en te verwezenlijken, dat Hij geen verwijderde en ongrijpbare schaduw is, maar een wezenlijk bestaan heeft, een bestaan, dat invloed op ons uitoefent, dan is het, dat Hij ons bij de hand neemt. Ik weet, dat sommigen uwer dit gevoeld hebben. Het is menigmaal gebeurd op de Sabbat, dat u gevoelde, dat u moest bidden; u gevoelde, dat de prediking bestemd was voor u; de gedachte kwam bij u op, dat door een of ander de prediker mededelingen aangaande u had gedaan, zozeer was de waarheid op u toepasselijk, iedere bijzonderheid van de woorden van de prediker paste op de toestand van uw geest: dat was, naar mijn gedachten onze gezegende Heere, die u bij de hand vatte. De dienst was voor u niet bloot een spreken en een horen van woorden, maar een geheimzinnige hand raakte u aan, uw gevoel werd aangedaan en uw hart was zich bewust van bijzondere aandoeningen, voortvloeiende uit de tegenwoordigheid van de Zaligmaker. Natuurlijk komt Jezus niet lichamelijk met ons in aanraking; de aanraking is geestelijk, het is een aanraking van het gemoed; het gemoed van de Heere Jezus legt zijn hand op het gemoed van de zondaar en oefent door de Heilige Geest een zachte invloed op de ziel ten aanzien van heiligheid en waarheid.

Let op de volgende handeling, want er gebeurt iets eigenaardigs. De Zaligmaker bracht de man in de eenzaamheid, want Hij leidde hem uit buiten het vlek. Ik heb opgemerkt, dat wanneer er mensen bekeerd worden, die eerder geestelijk blind waren dan snood en roekeloos, die niet zozeer vijandig als wel onkundig waren, een van de eerste tekenen, dat zij christen zijn geworden, is, dat zij zich in de eenzaamheid terugtrekken en hun persoonlijke verantwoordelijkheid gevoelen. Broeders, ik heb altijd hoop voor de mens, die aan zichzelf begint te denken zoals hij alleen voor God staat, want er zijn tienduizenden in Engeland, die zich zelf beschouwen als delen van een natie van christenen en geboren als leden van een kerk, en zich alzo nimmer beschouwen als persoonlijk verantwoordelijk voor God. Ze doen belijdenis van zonden, maar het is altijd met de gehele gemeente. Ze zingen lofzangen, maar het is niet persoonlijk, het zijn algemene lofzangen. Maar wanneer een mens er toe gebracht wordt, al bevindt hij zich ook in de vergadering der gemeente, om te gevoelen alsof hij alleen was, wanneer hij het denkbeeld machtig wordt, dat de ware godsdienst een persoonlijke zaak en niet een zaak van de gemeenschap is en dat de belijdenis van zonden gepaster is van zijn lippen dan van iemand anders, dan is er een begin van een werk der genade. Er is hoop voor het blindste verstand, wanneer de geest over zijn eigen toestand begint na te denken en zijn vooruitzichten nagaat. Het is een zeker teken, dat de Heere in gunst met u handelt, wanneer Hij u buiten het vlek leidt; wanneer u alle anderen vergeet en nu alleen maar meer aan uzelf denkt. Noem dat geen zelfzuchtigheid; het is alleen zulk een zelfzuchtigheid als de hoogste wet van onze natuur voorschrijft. Ieder mens, die op het punt is om te verdrinken, moet aan zichzelf denken; en als het een veroordelenswaardige zelfzuchtigheid is, wanneer men tracht zijn eigen leven te behouden, veel meer is dit dan het geval, wanneer men in arbeid is om aan het eeuwig verderf te ontkomen. Wanneer uw eigen zaligheid verzekerd is, zult u niet meer aan u zelf behoeven te denken, maar u zult u om de zielen van anderen bekommeren; maar nu is het de hoogste wijsheid aan u zelf te denken in uw verhouding tegenover God, en uw blikken te richten naar de Zaligmaker, opdat u zelf het eeuwige leven moogt hebben. "En de hand van de blinde genomen hebbende, leidde Hij hem buiten het vlek."

Wat nu volgde was een zeer vreemde handeling; Hij bracht hem onder *verordineerde, maar verachtelijke middelen*: Hij spooog in zijn ogen. De zaligmaker gebruikte menigmaal het speeksel van Zijn mond als een middel tot genezing, naar men wel gezegd heeft, omdat het door geneesheren onder de ouden was aanbevolen. Maar ik kan niet denken, dat hun gevoelen bij onze wonderwerkende Heere veel gewicht in de schaal legde. Het schijnt mij toe, dat het gebruik van speeksel de opening der ogen in verband bracht met des Zaligmakers mond; dat wil zeggen dat het zinnebeeldig de verlichting van het verstand in verband bracht met de waarheid, welke van Christus uitgaat. Natuurlijk komt het geestelijk gezicht der ogen door middel van de geestelijke waarheid: en het oog van het verstand wordt geopend door de leer, welke Christus predikt. Het denkbeeld, dat wij van nature aan het speeksel verbinden, is dat van walging en afkeer. En zo schijnt het mij toe, dat het daarom opzettelijk door de Zaligmaker juist tot dat doel gebruikt werd. Het was niets anders dan speeksel, ofschoon het speeksel was uit de mond van de Zaligmaker. En merk alzo op, mijn vriend, dat het zeer wel mogelijk is, dat God u zegenen wil door diezelfde waarheid, welke u eens veracht hebt; en het zou mij niets verwonderen, dat Hij u juist zegende door dien man tegen wie u met de meeste bitterheid hebt gesproken. Het heeft God menigmaal behaagt aan Zijn knechten in de bediening een soort van genadige wraakneming te gunnen; tal van malen is het gebeurd, dat zij, die het vinnigst en het

meest verwoed waren tegen Gods eigen dienaren, de beste zegeningen ontvangen hebben uit de handen van hen, die zij het meest verachtten. U noemt het spuw of speeksel; maar niets anders dan dat zal uw ogen openen. U zegt: "Het evangelie is iets zeer alledaags", maar door zoiets alledaags zult u het leven ontvangen. U hebt honende verklaard, dat die en die man de waarheid verkondigt op een platte en onbeschaafde manier; maar u zult eens die platheid zegenen, en blijde genoeg zijn op nog onbeschaafder manier de waarheid te ontvangen, gelijk zijn Meester hem die geeft uit te spreken. Ik denk, dat velen van ons in onze bekering dit hadden op te merken, dat de Heere onze trots gekastijd heeft door tot ons te zeggen: "Die arme mensen, van wie u zulk een lage gedachte had, zullen voor u tot een zegen gesteld worden; en mijn dienstknecht, tegen wie u het meest met vooroordeel vervuld waart, zal de man zijn om u tot volmaakte vrede te brengen." Het treft mij, dat dit alles, en nog veel meer dan dit, in het denkbeeld van des Zaligmakers spuwen in de ogen van de blinde ligt. Geen poeders van de apotheker merkt gij, geen mirre en wierook, geen kostbare specerijen, maar niets anders dan een weinig speeksel op de lippen; en wanneer u de diepten Gods wilt zien, mijn hoorder, dan zal dit evenzo niet geschieden door de wijsgeren of de diepe denkers van onze tijd; maar die tot u zegt: "Stel uw vertrouwen op Christus en u zult leven", leert u een betere wijsbegeerte dan de wijsgeren, en die u zegt, dat in Hem, in de Heere Jezus, al de schatten zijn van wijsheid en van kennis, zegt u in die eenvoudige mededeling meer dan u zoudt kunnen leren, al was het, dat Socrates en Plato van de doden opstonden en u als leerling aan hun voeten kon zitten. Jezus Christus wil uw ogen openen, en dit zal door zulk een onaanzienlijk middel, het speeksel van Zijn mond, geschieden.

U zult verder opmerken, dat toen Hij in zijn ogen gespogen had, er bijgevoegd wordt, dat Hij de handen op hem legde. Deed Hij zulks bij wijze van *hemelse zegening*? Verleende Hij door het opleggen der handen de man Zijn zegen, en liet Hij daardoor kracht uit Zijn eigen persoon in de blinde overgaan? Ik denk het wel. Evenzo, broeders, is het niet het speeksel, is het niet het uitleiden van de mens buiten de menigte als het er op aankomt; het is niet de bediening, het is niet de prediking van het woord, het is niet de opmerkzaamheid van de hoorder, die de geestelijke zegeningen verwerft; het is de zegening van Hem, Die voor zondaars stierf, welke ons alles deelachtig maakt. Deze heeft God door Zijn rechterhand verhoogd om te geven bekering en vergeving der zonden. Het is door Hem die door de mensen veracht en verworpen werd, en door Hem alleen, dat zulk een onwaardeerbaar gunstbewijs als het gezicht voor de blinden aan de kinderen der mensen gegeven wordt. Wij moeten de middelen gebruiken, en ze niet verachten, nog daarop vertrouwen. Wij moeten alleen gaan want de afzondering is een grote zegen; maar wij moeten tenslotte opzien tot de Heere en Gever van alle goede gave, anders zou het speeksel wel met walging kunnen worden weggevaagd, en het alleen zijn zou slechts daartoe dienen, dat die blinde zijn weg nog meer bijster raakte en in nog diepere duisternis zonder hulp en voorlichting kwam te verkeren. Deze schets is de afbeelding van sommigen alhier. Ik geloof, dat hier personen zijn, die van hun jeugd af aan de plaatsen der godsdienstoefening hebben bezocht zonder het geringste besef van het geestelijk leven, en bij wie dit ook zo zou gebleven zijn, had het de Heere niet behaagd gebruik te maken van vrienden; gelukkige, vrolijke christenvrienden, die zeiden: "Komaan, ik geloof, dat ik u iets vertellen kan, wat u nog niet weet." Deze vrienden brachten u door gebed en onderricht in aanraking met Jezus. Jezus raakte u aan, deed Zijn invloed gelden op uw gemoed, maakte u nadenkend, deed u zien, dat er meer in de godsdienst is dan juist

het bloot uitwendige, deed u gevoelen, dat het gaan naar kerk of kapel niet alles is, ja, dat het niets is, tenzij u het geheim, het wezenlijk geheim leert van het eeuwige leven. Door dit alles zijt u begonnen te gevoelen, dat er een macht is in dat evangelie, hetwelk u eens veracht hebt; en datgene waarover gij uzelf zo smadelijk hebt uitgelaten als Methodisme en bombast, is nu voor u het evangelie van uw zaligheid. Laat ons God daarvoor danken, want het is door zulke middelen dat de ogen geopend worden.

III.

Wij zijn nu gekomen tot het derde punt, en wij willen een wijle vertoeven bij EEN HOOPVOLLE TOESTAND.

De Zaligmaker had 's mans oogappels het vermogen gegeven om te zien, maar Hij had nog niet volkomen het vliesje weggenomen, hetwelk het licht buitensloot. Hoort de man. Jezus zegt tot hem: "Kunt u iets zien?" Hij ziet op, en het eerste blijde woord is: *Ik zie!*" Wat een zegen! "Ik zie!" Sommigen van u, waarde vrienden, kunnen alzo spreken: Eens was ik blind, maar nu zie ik. Ja, Heere, het is nu geen totale duisternis. Ik zie niet zoveel als het wel behoorde, ook niet zoveel als ik wel zou wensen, maar ik zie dan toch. Er zijn vele, vele dingen, waar ik niets van af wist, waaromtrent ik nu toch enige kennis heb. De duivel zelf kan op dit punt, namelijk omtrent mijn zien, geen twijfel bij mij opwekken. Ik weet, dat ik zie. Ik placht volkomen voldaan te zijn met de uitwendige vorm; als ik aan het gezang en de gebeden maar deelnam, gevoelde ik mij bevredigd; maar nu, ofschoon ik gevoel, dat ik niet kan zien zoals ik gaarne zou willen zien, kan ik toch zoveel zien. Al kan ik het licht niet zien, de duisternis is toch in ieder geval zichtbaar. Al kan ik de zaligheid niet zien, mijn eigen verderf kan ik wel zien. Ik zie mijn eigen noden en behoeften; al zie ik dan ook niets meer, die zie ik wel." Nu dan, indien iemand iets zien kan, het doet er niet toe wat, heeft hij voorzeker het gezicht. Of het een schoon voorwerp of een lelijk ding is, dat hij ziet, doet er niets toe; bloot het zien van het een of ander is een stellig bewijs, dat er gezicht in zijn ogen is. Zo is ook het geestelijk besef van het een of ander een bewijs, dat het geestelijk leven aanwezig is; hetzij dat het besef u doet treuren, hetzij het u blijde doet zijn; hetzij het u maakt tot een gebrokene van hart, of uw hart verbindt; als u dat ziet, moet u het vermogen van het gezicht bezitten, dat is duidelijk genoeg, niet waar? Maar hoort de mens opnieuw. Hij zegt: *Ik zie de mensen.*" Dat is nog beter. Natuurlijk was de arme man eens in staat geweest om te zien, anders zou hij de gedaante van een mens niet gekend hebben. "Ik zie de mensen", zegt hij. En ook hier zijn sommigen, die genoeg gezicht hebben om hen in staat te stellen tussen de dingen te onderscheiden, zodat zij het ene van het andere kennen. Ofschoon zij eens zo blind waren als een mol, zou niemand u kunnen doen geloven, dat de wederbaring bij de doop hetzelfde zou zijn als de wederbaring door het Woord van God; u kunt het onderscheid tussen deze twee dingen in ieder geval zien. Men zou denken, dat iedereen dat wel kon; maar zeer velen kunnen dat niet. U kunt het onderscheid zien tussen het bloot formele en uitwendige dienen van God, en het geestelijke dienen van Hem; dat kunt u toch wel zien. U kunt genoeg zien om te weten, dat er een Zaligmaker is, dat u een Zaligmaker nodig hebt, dat de weg der zaligheid door het geloof in Christus is, dat de zaligheid, welke Jezus geeft, ons werkelijk van de zonde behoudt, en degenen, die haar ontvangen, veilig naar de eeuwige heerlijkheid brengt. Alzo is het duidelijk, dat u iets kunt zien, en u weet binnenkort wat dat iets is. Luistert evenwel naar de blinde, want hier krijgen wij een woord te horen, dat weer veel bederft: "Ik zie de mensen, *als bomen, wandelen*". Hij kon niet zeggen of het bomen

of mensen waren, behalve dat zij wandelden, en hij wist dat bomen niet wandelen en dus konden het geen bomen zijn. De voorwerpen waren voor zijn ogen een verwarde massa. Hij wist in hun beweging dat het mensen moesten zijn, maar hij kon niet nauwkeurig door het gezicht van zijn ogen zeggen of het mensen of bomen waren. Vele dierbare zielen wachten in deze hoopvolle, maar lastige staat. Zij *kunnen zien*. Dankt God daarvoor! Zij zullen nimmer weer geheel en al blind zijn. Want als zij de Mens Jezus kunnen zien, en de boom, het vloekhout waaraan Hij stierf, maken zij daarvan als het hun behaagt maar één voorwerp, want Christus en Zijn kruis zijn één. Ogen, welke Jezus niet duidelijk kunnen zien, zien Hem daarom mogelijk nog wel schemerende en zelfs een schemerachtig gezicht zal de ziel behouden.

Merkt op, dat het gezicht van deze man zeer *onduidelijk* was - een mens of een boom, dat kon hij niet zeggen. Evenzo is het met het eerste gezicht, hetwelk aan vele geestelijk blinden gegeven wordt. Zij kunnen tussen leer en leer niet onderscheiden. Het werk van de Geest en het werk van de Zaligmaker verwarren zij dikwijls in hun gemoed. Zij bezitten de rechtvaardigmaking en zij bezitten de heiligmaking, maar het is waarschijnlijk, dat zij u niet zouden kunnen zeggen, wat het ene en wat het andere is. Zij hebben medegedeelde gerechtigheid van het hart ontvangen, en zij hebben ook de toegerekende gerechtigheid van Christus ontvangen, maar tussen de meegedeelde gerechtigheid en de toegerekende gerechtigheid kunnen zij nauwelijks onderscheiden; zij bezitten ze beide, maar zij kunnen ze niet uit elkander houden, ten minste niet in die mate, dat zij in staat zijn er een bepaling van te geven of ze voor hun medemensen te omschrijven. Zij kunnen zien, maar zij kunnen niet zien zoals het behoort. Zij zien de mensen als bomen wandelen. Hun gezicht, behalve dat het onduidelijk is, leidt hen ook tot *overdreven voorstellingen*. Een mens is niet zo groot als een boom, maar zij vergroten de menselijke statuur tot de hoogte der bomen. En zo gaat het ook met half verlichte mensen: zij vervallen tot overdrijving ten aanzien van de leer. Indien hun de leer der uitverkiezing wordt voorgesteld, zijn zij er niet mee tevreden om zover te gaan als de Schrift gaat: zij maken van de mens een boom door de verwerping er bij te halen. Indien zij vat krijgen op het voorschrift, de doop of wat hier ook zijn mag, overdrijven zij zijn afmetingen en maken er alles en nog wat van. Sommigen gaan hier mank en anderen daar, en dat komt alles daarvandaan, dat zij een mens voor een boom aanzien. Het is een grote genade, dat zij een gezicht hebben op de leer en op het voorschrift, maar het zou nog groter genade zijn, als zij die konden zien gelijk zij zijn, en niet gelijk zij zich aan hen voordoen.

Deze overdrijving leidt gewoonlijk tot *verontrusting*, want als ik een man naar mij toe zie komen zo groot als een boom, ben ik natuurlijk bevreesd, dat hij op mij zal aanvallen, en dan ga ik uit de weg. Vele mensen zijn bevreesd voor Gods leerstukken, omdat die naar hun gedachten zo hoog zijn als bomen. Zij zijn volstrekt niet te hoog. God heeft ze van de rechte statuur gemaakt, maar hun blindheid overdrijft ze en maakt ze verschrikkelijker en hoger dan zij misschien wel zijn. Zij zijn bevreesd boeken te lezen over zekere waarheden, en zij zijn schuw ten aanzien van alle mensen, die ze prediken, alleen omdat zij die leerstukken niet in het rechte licht kunnen zien, maar door hun eigen verward gezicht, dat zij daarop hebben, verontrust worden.

In verband met deze overdrijving en deze vrees bestaat er voor zulke mensen een *volkomen verlies van de genieting*, welke daarvandaan komt, dat men in staat is schoonheid en liefelijkheid op te merken. Het edelste deel van een mens is tenslotte zijn gelaat. Wij houden er van de gelaatstreken van onze vriend in ons op te nemen; dat zachte oog, die tedere uitdrukking, die innemende blik, die bekoorlijke glimlach,

die u zo toesprekende glans van welwillendheid op het gelaat, dat hoge gewelfde voorhoofd, wij mogen ze gaarne zien; maar deze arme man kon niets van dat alles aanschouwen, want hij kon nauwelijks een mens van een boom onderscheiden; hij kon die zachtere lijnen van de grote meester in de kunst welke de ware schoonheid vormen, niet ontdekken. Hij kon alleen zeggen: "Het is een mens", maar of het een zwarte was, zwart als de nacht, of blond als de morgen, dat wist hij niet en dat kon hij niet zeggen; en of hij bits en gemelijk, dan wel vriendelijk en zachtmoedig was, dat kon hij niet onderscheiden. Zo is het ook met die mensen, welke enig geestelijk licht hebben ontvangen. Zij kunnen de bijzonderheden, de onderdelen van de leerstukken niet onderscheiden. U weet, broeders, dat het de onderdelen zijn, waarin de schoonheid ligt. Indien ik mij aan Jezus, aan mijn Zaligmaker toevertrouw, zal ik behouden worden, maar de genieting des geloofs komt hiervan, dat men Hem kent in Zijn persoon, in Zijn ambten, in Zijn werk, in Zijn heden, Zijn verleden en Zijn toekomst. Wij bemerken Zijn ware schoonheid door Hem nauwkeurig gade te slaan en met heilige waakzaamheid te beschouwen. Zo is het ook met de leerstukken; de leer in haar geheel, in onze gedachten als een eenheid samengevat, is heerlijk; maar de zuiverste genieting verkrijgen wij, wanneer wij de verschillende delen van de leer afzonderlijk beschouwen. "Ja," zegt een oningewijde, wanneer hij een schoon schilderij beziet, zoals bijvoorbeeld de beroemde Stier van Paulus Potter in den Haag, "het is gewis een zeldzaam schilderstuk", en dan gaat hij weg. Maar de kunstenaar gaat er bij zitten en bestudeert de onderdelen. Voor hem ligt in iedere tint en schaduw een schoonheid, welke hij verstaat en weet te waarderen. Vele gelovigen hebben licht genoeg om het geloof te kennen zo in zijn omtrekken, maar de opvulling, het fijne van de zaak, datgene waarin steeds de zoetste troost zal worden gevonden door het geestelijk opgevoede kind van God, dat merken zij niet op. Zij kunnen zien, maar zij zien de mensen, als bomen wandelen.

Ofschoon ik weet, dat de meesten van u, mijn broederen, dit station al lang voorbij zijn, zo weet ik toch ook, dat er honderden onder het volk van God zijn, die zich daar nog ophouden; en daar komt het ook vandaan, wanneer satan de overhand krijgt, dat sekten, en partijen en theorieën oprijzen. Als een aantal mensen met goede ogen elkander ontmoeten en naar een voorwerp staren, zullen zij vrijwel overeenkomen in beschrijving van hetgeen zij zien; maar als u een gelijk aantal mensen uitkiest met ogen zo zwak, dat zij nauwelijks een mens van een boom kunnen onderscheiden, dan is er een verwarring zonder einde, en alle kans, dat het op twist en tweedracht uitloopt. "Het is een mens", roept de een, "hij wandelt". "Het is een boom", roept een ander, "hij is te groot voor een mens". Wanneer halfblinde mensen eigenzinnig worden en hun leermeesters verachten, wanneer zij niet willen aannemen zoals de Heilige Geest heeft verordineerd dat er geleerd moet worden, geven zij hun onkunde voor kennis uit, en leiden wellicht andere half verlichte lieden met hen in de sloot. Zelfs waar een heilige bescheidenheid deze jammerlijke uitkomst verhoedt, moet dit ten halve zien toch nog betreurd worden; want het laat de mensen in zorg, waar zij reden hadden om blijde te zijn, het doet hen treuren over waarheden, die, indien zij verstaan werden, hun mond de ganse dag met lofliederen zou vervullen. Velen verkeren in onrust ten opzichte van de uitverkiezing; en wanneer er nu één leerstuk is, dat de gelovige behoorde de gehele dag te doen zingen, en de gehele nacht daarbij, is het juist het leerstuk van de verkiezende liefde en de onderscheidende genade. Sommige mensen zitten vol vrees en schrik over dit, en anderen over dat, terwijl zij, indien zij de

waarheid verstonden, in plaats van haar te ontvluchten als een vijandin, haar in de armen zouden snellen.

IV

Na u deze schets van de man in zijn staat van overgang te hebben gegeven, sluiten wij met DE VOLKOMENHEID VAN DE GENEZING op te merken.

Broeders, wees dankbaar voor iedere mate van licht. Zonder de genade van God konden wij geen straal daarvan deelachtig zijn. Een straal van licht is meer dan wij verdienen. Indien wij voor eeuwig in de duisternis waren opgesloten, hoe zouden wij kunnen klagen? Verdienen wij niet, aangezien wij onze ogen tegen God sluiten, naar de eeuwige duisternis verwezen te worden? Weest dus dankbaar voor de geringste flikkering van het licht, maar hecht u niet zozeer aan hetgeen u hebt, dat u *niet naar méér wenst*. Die mens is nog droevig blind, die er niet om geeft of hij meer ziet. Het is een slecht teken, een teken dat wij niet gezond zijn, wanneer wij geen begeerte hebben om te groeien. Wanneer wij er over voldaan zijn, dat wij de gehele waarheid kennen, en dat ons niets meer geleerd kan worden, is het waarschijnlijk, dat het nodig voor ons is *om weer bij het begin te beginnen*. Een van de eerste lessen in de school der wijsheid is te weten, dat wij van nature dwazen zijn, en *die* mens neemt toe in wijsheid, die zich hoe langs zo meer bewust wordt van zijn eigen gebrekkigheid en onkunde. Maar wanneer de Heere Jezus Christus een mens er toe brengt om een weinig te zien en om te begeren meer te zien, verlaat Hij de zodanige niet voordat Hij hem in alle waarheid heeft geleid.

Het blijkt ons, dat de Zaligmaker, om de genezing volkomen te maken, *Zijn patiënt opnieuw aanraakte*. Een vernieuwing van uw aanraking met de Zaligmaker moet het middel zijn tot uw volmaking, gelijk zij eerst het middel was tot uw verlichting. Nabij Christus te zijn, in nauwe kennis met Zijn gezegende persoon, in volstreekte afhankelijkheid van Zijn verdienste, met de begeerte om voor uzelf met Hem gemeenschap te oefenen en Hem met uw eigen ogen door het geloof te zien en niet met de ogen van een ander - dat zal het middel zijn om u helderder licht te geven. De Goddelijke aanraking, daar moet het van komen. Ik veronderstel, dat toen 's mans ogen ten volle geopend werden, *de eerste persoon, die hij zag, Jezus was*, want hij was mede weggevoerd uit de menigte, en kon de mensen alleen maar op een afstand zien. Gezegend visioen, het gezicht van dat gelaat in te drinken, de schoonheden op te merken van die weergaloze Liefhebber van onze ziel. O welk een vreugde! Men zou er mee tevreden kunnen zijn voor altijd blind te wezen, als *Hij* niet te zien was; maar wanneer Hij gezien wordt, o welk een hemels genot, verlost te zijn van de blindheid, welke Hem voor onze ogen verborgen hield. Gelovige, bid, boven alle dingen, dat u Hem moogt kennen en verstaan. Tracht bij al uw streven meer kennis te verkrijgen van Hem. Acht de leer kostelijk, alleen omdat ze een troon is, op welke Hij zit. Houdt het voorschrift in hoge waarde, maar maak er geen steen van om Hem in het graf te verbergen; beschouw het alleen gelijk het vertoond en voorgesteld is in Zijn leven; en zelfs uw eigen bevinding, tel ze weinig, indien zij niet als met de vinger naar Christus wijst. Bedenk, dat u slechts wast, wanneer u opwast in Hem. "Wast op in de genade", zegt de apostel, maar hij voegt er bij "en in de kennis van onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus". "Wast op," zegt hij, maar wat voegt hij er aan toe? "Wast op in alle dingen in Hem, Die het hoofd is, namelijk Christus Jezus." Vraag om te zien, maar kleed uw gebed in deze vorm in: "Heere, wij wilden Jezus wel zien." Bid om het gezicht, maar laat het een gezicht zijn op de Koning in Zijn schoonheid, opdat u eens

het vergelegen land moogt zien. U komt steeds nader tot de helderheid van het gezicht, wanneer u Jezus alleen kunt zien; u komt uit het land van nevelen in de helderheid van de zonneschijn, wanneer u, in plaats van de mensen als bomen te zien, de Zaligmaker aanschouwt. Dan kunt u de mensen en de bomen aan hun lot overlaten. Wij lezen, dat onze Heere Zijn patiënt deed opzien. Als wij zien willen, moeten wij niet naar beneden kijken; geen licht ontspringt er aan deze donkere aarde. Als wij zien willen, moeten wij niet naar binnen staren; het is daar een donker, zwart hol, vol van alles wat onrein en boos is. Wij moeten *opwaarts* zien. Alle goede gave en alle volmaakte gift komt van boven, en wij moeten daarnaar opzien. Over Jezus peinzende en op Hem rustende, moeten wij opzien tot onze God. Onze ziel moet de volmaaktheid haars Heeren overdenken en niet van haar eigen volmaaktheid dromen. Zij moet Zijn grootheid bepeinzen en niet enerlei gewaande grootheid van zich zelf. Wij moeten opzien - niet naar onze mededienstknechten, of naar de uitwendigheden van de godsdienst, maar tot God zelf. Wij moeten opzien, en waar wij opzien, zullen wij het licht vinden.

Er wordt ons gezegd, dat de man tenslotte iedereen ver en klaar kon zien. Ja, wanneer de grote Geneesmeester de patiënt huiswaarts zendt, kunt u er van verzekerd wezen, dat Zijn genezing volkomen is. Het was bovenmate wel met hem. Hij zag iedereen, hij zag iedereen duidelijk. Moge dit het gelukkig lot zijn van menig half verlichte hier tegenwoordig! **WEEST NIET VOLDAAN**, waarde vrienden, met uw behoudenis; begeert te weten *hoe* u behouden wordt, *waarom* u behouden wordt, *de methode* volgens welke u behouden wordt. Het is een rots waarop u staat, dat weet ik; maar denkt nu over de vragen na: hoe u op die rots gesteld werd, door wiens liefde u daar kwam en waarom die liefde zich tot u wendde. Gave God, dat al de leden van deze kerk niet slechts *in* Christus Jezus waren, maar Hem *recht kenden*, en door de verzekerdheid als gevolg van die kennis wisten, waartoe zij gekomen zijn. Weest altijd bereid om rekenschap te geven van de hoop, die in u is, met zachtmoedigheid en vreze. Bedenkt, dat er vele betekenisvolle onderscheidingen in de Schrift zijn, die, zo u ze kent en onthoudt, u een wereld van onrust zullen besparen. Tracht het onderscheid te verstaan tussen de oude natuur en de nieuwe. Verwacht nooit, dat de oude natuur zich zodanig verbetert, dat zij in de nieuwe opgaat; want dat zal nooit gebeuren. De oude natuur kan nooit iets anders doen dan zondigen, en de nieuwe natuur kan nooit zondigen. Het zijn twee onderscheiden grondbeginselen, verwacht ze nooit met elkander. Zorgt, dat u de mensen niet als bomen ziet wandelen. Verwacht de heiligmaking niet met de rechtvaardigmaking. Bedenkt, dat u op het ogenblik, waarop gij uzelf vertrouwen in Christus stelt, gerechtvaardigd zijt zo volkomen als dit het geval zal zijn in de hemel; maar de heiligmaking is een trapsgewijs voortgaand werk, dat van dag tot dag door God de Heilige Geest wordt voortgezet. Onderscheidt tussen de grote waarheid, dat de zaligheid geheel van God is, en de grote leugen, dat de schuld niet bij de mensen ligt, als zij verloren gaan. Weest wel verzekerd, dat de zaligheid van de Heere is; maar legt de verdoemenis niet aan de deur van God. Schaamt u niet, als de mensen u een Calvinist noemen; maar haat met uw ganse hart het Antinomianisme. Aan de andere zijde, vervalt nooit in dwaling, dewijl u gelooft aan de verantwoordelijkheid van de mens, van te veronderstellen, dat de mens door zijn eigen vrije wil zich ooit tot God zou wenden. Er is een nauwkeurige grenslijn tussen de twee dwalingen, vraagt om genade om die te zien. Vraagt om genade om niet in de draaikolk te vallen aan de ene zijde, en u eveneens te stoten tegen de rots; om geen slaaf te zijn van het ene of van het andere stelsel. Zegt nooit van een tekst uit

de Schrift: "Zwijg stil, ik kan u niet verdragen," noch ook van een andere: "U geloof ik, u alleen." Zoekt het gehele woord van God lief te hebben; in iedere geopenbaarde waarheid een inzicht te verlangen; en daar Gods woord u gegeven is niet als uit schijnbaar tegenstrijdige delen bestaande, maar als een geheel, zo zoekt de waarheid te grijpen, zoals zij in al haar beknoptheid en eenheid in Jezus is. Ik spoor u aan, indien u het gezicht ontvangen hebt, hetwelk u in staat stelt om aanvankelijk te zien, op uw knieën te vallen en tot de grote Gever van het gezicht uit te roepen in WARE oprechtheid des harten: "O Meester, ga steeds voort; neem ieder bedeksel weg; verwijder iedere hindernis; en al is het ook pijnlijk, dat mijn vooroordelen worden weggesneden of uitgebrand uit mijn ogen, Heere, doe het toch, totdat ik kan zien in het klare licht van de Heilige Geest en geschikt zal zijn om in te gaan door de poorten van de heilige stad, waar men u zal zien van aangezicht tot aangezicht." AMEN.

Uit het boek "De Wonderen van de Heiland".

6. De Heere en de melaatse

"En tot Hem kwam een melaatse, biddende Hem, en vallende voor Hem op de knieën, en tot Hem zeggende: Indien u wilt, u kunt mij reinigen. En Jezus, met barmhartigheid innerlijk bewogen zijnde, strekte de hand uit, en raakte hem aan, en zei tot hem: Ik wil word gereinigd! En als Hij dit gezegd had, ging de melaatsheid terstond van hem, en hij werd gereinigd." Markus 1 : 40-42.

Geliefden.

Wij zien uit het hoofdstuk, waarin onze tekst voorkomt, dat onze Heere Zich tot het gebed had afgezonderd. Hij was alleen gegaan aan de zijde van de berg om gemeenschap met God te hebben. Simon en de overigen zoeken naar Hem. En zij treffen Hem aan in de vroege morgen met de reuk van het veld aan Zich, van het veld, dat de Heere God gezegend had; Hij verschijnt onder het volk, aangedaan met kracht, welke Hij had ontvangen in de gemeenschapsoefening met de Vader. En nu mogen wij verwachten wonderen te zien. En wij zien ze, want de duivelen sidderen en vluchten, wanneer Hij het woord spreekt. En straks komt daar iemand tot Hem, een buitengewoon wezen, veroordeeld om afgezonderd van het overige mensdom te leven opdat hij geen besmetting in het rond verspreide. Een melaatse komt tot Hem, knielt voor Hem neer, en betuigt zijn geloof en vertrouwen in Hem, dat Hij hem gezond kan maken. Nu is de Zoon des mensen heerlijk in Zijn macht om te redden.

De Heere Jezus Christus heeft thans alle macht in hemel en op aarde. Hij is met een goddelijke kracht aangedaan om allen te zegenen, die tot Hem om genezing komen. O, dat wij op deze dag een groot wonder van Zijn macht en genade mogen aanschouwen! O, dat wij nu én hier ook een van de dagen van de Zoon des mensen mogen hebben! Tot dat einde is het volstrekt noodzakelijk, dat er een geval aanwezig is, waarop Hij Zijn geestelijke macht kan doen werken. Is hier niet iemand, in wie Zijn genade haar almacht kan betonen? U niet, u goeden, u rechtvaardigen! u laat geen plaats voor Hem over om daarin te werken. U, die gezond zijt, hebt geen medicijnmeester nodig; in u bestaat geen gelegenheid voor Hem om Zijn wondermacht ten toon te spreiden. Maar ginder zijn de mensen, naar welke wij zoeken. Rampzalig, verloren, vol van het kwade, u zelf veroordelende. U zijt de personen die wij zoeken. U die een gevoel hebt alsof u bezeten waart van boze geesten en u die melaats zijt van de zonde, u zijt de lieden in welke Jezus voldoende plaats en ruimte vindt voor de tentoonspreiding van Zijn heilige bekwaamheid. Van u zou ik kunnen zeggen gelijk Hij eens zei van de blindgeborene: u zijt hier, opdat de werken Gods in u mogen geopenbaard worden. U met uw schuld en uw verdorvenheid, u levert de ledige vaten, in welke Zijn genade kan worden uitgestort, de kranke zielen, aan welke Hij Zijn grenzeloze macht om te zegenen en zalig te maken kan betonen. Grijpt dan moed, gij, die vol van zonden zijt!

Ziet deze morgen uit naar de nadering van de Heere en verwacht dat Hij ook in u grote wonderwerken zal verrichten. Deze melaatse zal een schilderij, ja, naar ik hoop een spiegel zijn in welke gij uzelf zult zien. Het is mijn bede, dat velen alhier, onderwijl ik de bijzonderheden van dit wonder naga, zich in de plaats van de melaatse mogen stellen, en hetzelfde mogen doen wat de melaatse deed, om, evenals de melaatse, reiniging uit de hand van Christus te ontvangen. *O, Geest van de levende God, de*

duizenden van ons Israël smeken U nu om te werken, opdat Jezus, de Zoon van God, hier en thans verheerlijkt moge worden!

1. DAT HET GELOOF VAN DEZE MELAATSE HEM BEGERIG MAAKTE OM GENEZEN TE WORDEN.
2. DAT HET GELOOF VAN DEZE MELAATSE STERK GENOEG WAS OM HEM TE DOEN GELOVEN, DAT HIJ VAN ZIJN AFSCHUWELIJKE KWAAL KON WORDEN GENEZEN.
3. OP JEZUS CHRISTUS ALLEEN GEVESTIGD WAS.
4. HET GELOOF VAN DEZE MAN HAD HET OOG OP EEN WERKELIJKE, ZAKELIJKE GENEZING.
5. HET GELOOF VAN DEZE MAN GING GEPAARD MET IETS, DAT OP EEN WEIFELING GELIJKT.

I.

Ik zal mijn behandeling van dit evangelische verhaal beginnen met in de eerste plaats op te merken, DAT HET GELOOF VAN DEZE MELAATSE HEM BEGERIG MAAKTE OM GENEZEN TE WORDEN. Hij was melaats; ik zal mij niet ophouden om u te beschrijven welke verschrikkelijkheden in dat enkele woord vervat zijn; maar Hij geloofde, dat Jezus hem kon reinigen, en zijn geloof wekte hem op tot een vurige begeerte om terstond genezen te worden.

Helaas! Wij hebben het te doen met geestelijk melaatsen, die verteerd worden door de vuile krankheid van de zonde; maar sommigen *van hun geloven niet, dat zij ooit genezen kunnen worden*. En het gevolg is, dat de wanhoop hen op de meest gruwelijke wijze doet zondigen. "Ik word even goed gehangen voor een schaap als voor een lam," is de toon, die er in het hart van menige zondaar spreekt, wanneer hij vreest, dat er geen genade en geen hulp voor hem is. Omdat er geen hoop is, daarom duikelen zij al dieper en dieper in de poel van de ongerechtigheid. O, dat u van dat valse denkbeeld mocht worden verlost! Genade is nog altijd te verkrijgen. Er is hoop, zolang Jezus Zijn evangelie tot u zendt en u tot boete en berouw uitnodigt. "Ik geloof in de vergeving van de zonden." Dit is een lieflijk klinkende zin uit een ware geloofsbelijdenis. Ik geloof ook in de vernieuwing van 's mensen hart; want de Heere kan een nieuw hart en een rechte geest geven aan de snoden en de ondankbaren. Het is mijn begeerte, dat u zulks gelooft, want zo u dit doet, vertrouw ik, dat u dit zal aansporen om te zoeken, dat uw zonden mogen vergeven en dat uw geest vernieuwd mag worden. Geloof u het? Komt dan tot Jezus en ontvangt de zegeningen van de vrije genade.

Wij hebben een aantal melaatsen, welke zich hier in ons midden vertonen, wier kwaal op hun aangezicht te lezen staat en voor allen zichtbaar is, *en toch zijn zij onverschillig*; zij betreuren hun goddeloosheid niet, en wensen er ook niet van verlost te worden. Zij zitten neer te midden van het volk van God. Zij luisteren naar de leer van een nieuwe geboorte en de boodschap van schuldvergiftenis. En zij horen dat onderwijs aan, alsof zij er niets mee te maken hadden. Indien er nu en dan zo iets van een wens bij hen opkomt, dat de zaligheid ook hun deel moge worden, is die wens te flauw om stand te houden. Zij hebben nog geen zodanig gezicht gekregen van hun kwaal en van het gevaar, waarin zij verkeren, dat zij daardoor worden uitgedreven tot het gebed om daarvan bevrijd te worden. Zij slapen voort op het bed der traagheid, en bekommeren zich evenmin om de hemel als om de hel. Onverschilligheid ten aanzien

van geestelijke zaken is de zonde van deze eeuw. Het mensdom blijft onbewogen van hart omtrent de eeuwige dingen, die de grootste werkelijkheid inhouden. Een akelige gevoelloosheid heerst er onder de menigte. De melaatse in onze tekst was niet zo dwaas als de mensen van onze tijd. Hij begeerde vurig verlost te worden van zijn verschrikkelijke krankheid; met hart en ziel smachtte hij er naar om gereinigd te worden van die afschuwelijke onreinheid. O, dat het ook met u zo ware! Moge de Heere u doen gevoelen, hoe verdorven uw hart is en hoezeer al de vermogens van uw ziel door de zonde zijn aangetast! Helaas, waarde vrienden, *er zijn sommigen, die zelfs hun melaatsheid lief hebben!* Is het niet treurig aldus te moeten spreken? Voorzeker, de dwaasheid heerst in het hart van de mensen. De mensen begeren niet verlost te worden van het doen van het kwade. Zij hebben de wegen en het loon der ongerechtigheid lief. Zij willen wel naar de hemel, maar onderweg moeten zij van hun dartele vermaken kunnen genieten. Zij zouden zeer gaarne van de hel bevrijd willen worden, maar niet van de zonde, welke de oorzaak er van is. Hun denkbeeld van de zaligheid is niet verlost te worden van de liefde tot het kwade, om hiervan gezuiverd en gereinigd te worden. Maar dat is wel Gods bedoeling, wanneer Hij spreekt van de zaligheid. Hoe kunnen zij hopen slaven van de zonde te zijn en toch tegelijkertijd vrij te wezen? Het eerste waaraan wij behoefte hebben is van het zondigen verlost te worden. Zelfs de naam van Jezus zegt ons dat: Hij is genaamd Jezus, omdat "Hij Zijn volk zalig zal maken van hun zonden." Deze lieden hebben geen begeerte naar een zaligheid, welke zelfverloochening en het prijsgeven van ongoddelijke lusten zou insluiten. O, ellendige melaatsen, die hun melaatsheid voor schoonheid houden. En een behagen scheppen in de zonde, welke in het oog van God veel walgelijker is dan de ergste krankheid van het lichaam! O, dat Christus mocht komen om hun gezicht van die dingen zodanig te veranderen, dat zij van dezelfde gedachten zijn als God ten aanzien van de zonde; en u weet, dat Hij ze een afschuwelijke zaak noemt, welke Hij haat. O, indien de mensen hun liefde tot het verkeerde konden beschouwen als een kwaal, walgelijker dan de melaatsheid, hoe gaarne zouden zij gezaligd, en wel terstond gezaligd worden! Heilige Geest, overtuig van zonde, opdat zondaars begeerte mogen gevoelen om gereinigd te worden

De melaatsen waren genoodzaakt zich met elkander op te houden; melaatsen gingen met melaatsen om en moeten wel een afzichtelijke broederschap gevormd hebben. Hoe blij zouden zij zijn geweest er aan te kunnen ontkomen! Maar ik ken geestelijk melaatsen, die *het gezelschap liefhebben van hun broeders in de melaatsheid*. Ja, en hoe meer melaats een mens wordt, hoe meer zij hem bewonderen. Een stout zondaar is menigmaal de afgod van zijn makkers. Schoon vuil in zijn wandel, hechten anderen zich juist om die reden aan hem. Zulke lieden houden er van een nieuw stuk goddeloosheid te leren kennen, zij zijn begerig ingewijd te worden in een nog donkerder vorm van onrein genot. O, hoe verlangen zij dat laatste onkuise lied te horen, die laatste onreine roman te lezen! Het schijnt de begeerte van velen te zijn om zoveel kwaad te weten te komen als zij maar kunnen. Zij scharen zich bij elkander, en hebben een ijselijk genot in gesprekken en handelingen, welke voor ieder rein gemoed tot een afschuw zijn. Vreemdsoortige melaatsen, die de melaatsheid als een schat ophopen! Zelfs zij, die zich niet aan gruwelijke openbare zonden schuldig maken, vinden nochtans een behagen in ongelovige denkbeelden en twijfelzieke gedachten, welke een afschuwelijke vorm van verstandelijke melaatsheid zijn. O afgrijpselijke ziekte, welke de mensen doet twifelen aan het woord van de levende God!

De melaatsen mochten niet met gezonde personen omgaan, anders dan onder gestrengte beperkingen. Aldus waren zij gescheiden van hun naaste en dierbaarste vrienden. Welk een ellende! Helaas! Ik ken personen, die aldus gescheiden zijn die *niet met de godzaligen wensen om te gaan*; voor hen is heilig gezelschap saai en vervelend. In zulk een omgeving gevoelen zij zich niet vrij en op hun gemak en daarom vermijden zij het gezelschap van de vromen zoveel als maar met de welvoeglijkheid is overeen te brengen. Hoe kunnen zij hopen voor altijd met de heiligen te zullen leven, wanneer zij hen nu als vervelende en dromerige lieden schuwen?

O, mijn hoorders, ik ben hier deze morgen gekomen in de hoop, dat God het woord moge zegenen aan de een of andere arme zondaar, die gevoelt, dat hij een zondaar is en gaarne gereinigd zou worden. Zodanig is de melaatse welke ik zoek met mijn ganse hart. Ik bid God, dat Hij het woord moge zegenen voor hen, die aan het boze gezelschap wensen te ontkomen, die niet langer wensen te zitten in de vergadering van de spotters, noch te wandelen op de paden van de onheiligen. Tot degenen, die afkerig geworden zijn van hun zondige metgezellen, die van hen wensen ontslagen te worden, opdat zij niet in bundelen met hen worden opgebonden om te branden in de laatste grote dag - tot de zodanigen spreek ik thans met een begeerte, die zich vol liefde uitstrekt tot hun zaligheid. Ik hoop, dat mijn woord met een toepassing van Godswege tot het een of ander arme hart alhier zal komen, in hetwelk een toon gehoord wordt dan deze: "Och, dat ik toch onder het volk van God geteld mocht worden. Dat ik slechts geschikt mocht wezen om een deurwachter te zijn in het huis des Heeren. O, dat mijn verschrikkelijke zondigheid overwonnen ware, zodat ik gemeenschap met de godzaligen kon hebben en zelf een van hen kon zijn!" Ik hoop, dat mijn Heere juist zulke verlorenen naar deze plaats heeft gebracht, opdat Hij ze moge vinden. Ik zie naar hen uit met ogen vol van tranen. Maar mijn zwakke ogen kunnen niet tot het inwendige doordringen. En het is goed, dat de liefhebbende Zaligmaker, Die de geheimen van alle harten onderscheidt en alle inwendige begeerten leest, van de wachttorens des hemels neerziet, opdat Hij moge ontdekken degenen, die tot Hem komen, al zijn ze dan ook op het heden nog een heel eind weg. O, dat zondaars nu mogen bidden en smeken om van hun zonden verlost te worden! Dat degenen die aan het kwade gewoon zijn geraakt, er naar mogen verlangen om hun kwade gewoonten af te breken! Gelukkig zal de prediker zijn, als hij zich omringd ziet door boetvaardigen, die hun zonden haten en schuldigen, die om vergiffenis roepen, die begeren zodanig veranderd te worden, dat zij heengaan en niet meer zondigen.

II.

Laat ons in de tweede plaats opmerken, DAT HET GELOOF VAN DEZE MELAATSE STERK GENOEG WAS OM HEM TE DOEN GELOVEN, DAT HIJ VAN ZIJN AFSCHUWELIJKE KWAAL KON WORDEN GENEZEN.

De melaatsheid was een onuitsprekelijke walgelijke kwaal. Daar zij nog bestaat, wordt zij door hen, die haar gezien hebben, beschreven op zulk een wijze, dat ik uw gevoel niet wil kwetsen door al de weezinwekkende bijzonderheden te verhalen. De volgende aanhaling moge meer dan voldoende zijn. Dr. Thomson spreekt in zijn beroemd werk: "Het Land en het Boek" van de melaatsen in het Oosten en zegt: "Het haar valt uit het hoofd en uit de wenkbrauwen; de nagels raken los, verrotten en vallen af; het ene lid na het ander van de vingers en de tenen krimpt op en valt langzaam weg. Het tandvlees teert weg en de tanden verdwijnen. De neus, de ogen, de tong en

het gehemelte verteren langzamerhand." Deze kwaal verandert een mens in een walgelijk, afschuwwekkend wezen, een wandelende pesthoop. De melaatsheid is niets beter dan een afgrijselijke en langzame dood. De melaatse in het verhaal vóór ons had een treurige persoonlijke ondervinding hiervan. En toch geloofde hij, dat Jezus hem kon reinigen. Heerlijk geloof! O, dat u die door een zedelijke en geestelijke melaatsheid zijt aangetast, op deze wijze kon geloven. Jezus Christus van Nazareth kan ook u genezen. Over het afschrikwekkende van de melaatsheid triomfeert het geloof. O, dat het in uw geval de verschrikkelijkheid van de zonde mocht overwinnen!

De melaatsheid stond voor ongeneeslijk bekend. Er was geen geval aan te wijzen van een mens, die door de ene of andere geneeskundige of heelkundige behandeling van werkelijke melaatsheid genezen was. Dit maakte de genezing van Naäman in vroeger eeuwen zo merkwaardig. Merkt bovendien op, dat onze Zaligmaker zelf, zo ver als ik zien kan, nog nimmer een melaatse genezen had tot op het ogenblik, dat dit arme, beklagenswaardige wezen voor Hem verscheen. Hij had de koorts genezen, Hij had duivelen uitgeworpen, maar de genezing van de melaatsheid was tot nu toe een zaak zonder voorbeeld in het leven van de Zaligmaker. Toch geloofde deze man, waar hij het een met het ander in verband bracht en iets van de natuur en de aard van de Heere Jezus Christus verstond, dat Hij hem van zijn ongeneeslijke kwaal kon genezen. Hij gevoelde dat, al had de grote Heere nog niet van de melaatsheid genezen, Hij zeker bij machte was zulk een grote daad te verrichten. En hij besloot daarom zich tot Hem te wenden. Was dit geen verheven geloof? O dat zulk een geloof te dezer ure onder mijn hoorders kon worden gevonden! Hoor naar mij, o bevende zondaar: al zijt u deze morgen zo vol zonde als een ei vol voedsel is, Jezus kan het alles wegnemen. Al zijn ook uw genegenheden tot de zonde even ontembaar als de wilde beer van het woud, Jezus Christus, de Heere van alles, kan uw ongerechtigheden onderdrukken, en u tot een gehoorzame dienaar van Zijn liefde maken. Jezus kan de leeuw in een lam veranderen en dat kan Hij heden doen. Hij kan u overbrengen, daar waar u neerzit. U op gindse bank, terwijl ik het woord spreek, zalig maken. Alle dingen zijn mogelijk voor God de Zaligmaker. En alle dingen zijn mogelijk degene, die gelooft. Ik zou willen, dat u zulk een geloof had als deze melaatse, ofschoon, als het minder was het u ook nog van dienst zou kunnen zijn, aangezien u niet met al zijn moeilijkheden hebt te strijden, aangezien Jezus reeds vele zondaars, gelijk u zijt, heeft zalig gemaakt. En vele harten, even hard als het uwe, heeft veranderd. Indien Hij u wederbaart, zal Hij ten opzichte van u geen vreemde zaak doen, maar slechts een van de dagelijkse wonderen van Zijn genade. Hij heeft nu duizenden melaatsen, evenals u zijt, genezen. Kunt u niet geloven dat Hij de melaatsheid in u genezen kan?

Deze man had een wonderbaarlijk geloof, aldus te geloven, *terwijl hij persoonlijk het slachtoffer van die dodelijke ziekte was.* Het is heel iets anders een dokter te vertrouwen, wanneer u gezond bent, dan uw vertrouwen op hem te stellen, wanneer uw lichaam wegrot. Dat een zondaar, die zich werkelijk schuldig gevoelt en zich zijn zonde bewust is, op de Zaligmaker vertrouwt, is geen geringe zaak. Wanneer u hoopt, dat er nog iets goeds in u is, is het gemakkelijk om vol vertrouwen te zijn. Maar wanneer gij uzelf bewust zijt, dat het geheel en al verkeerd staat en dan toch in het goddelijk geneesmiddel gelooft, dat is werkelijk geloof. In de zonneschijn te zien is bloot een natuurlijk gezicht; maar om in het duister te zien is er een oog des geloofs nodig. Te geloven dat Jezus u heeft zalig gemaakt, wanneer u de tekenen daarvan ziet, is het uitvloeisel van het redenerend verstand. Maar op Hem te vertrouwen dat Hij u

zal reinigen terwijl u nog met de zonde besmet zijt, dat is het wezen van het zaligmakend geloof.

De melaatsheid had zich in deze man vastgezet en was in hem ten volle ontwikkeld. Lukas zegt, dat hij "vol melaatsheid" was: hij had zoveel van het vergif in zich als één armzalig lichaam kon bevatten. De kwaal was bij hem op het ergst. En toch geloofde hij, dat Jezus van Nazareth hem kon reinigen. Heerlijk vertrouwen! O, mijn hoorder, als u vol zonde zijt, als uw genegenheden en uw gewoonten zo slecht zijn geworden als zich maar denken laat, is het mijn bede, dat de Heilige Geest u in staat stelt om te geloven, dat de Zoon van God u vergiffenis kan schenken en u kan vernieuwen en dat Hij dit terstond kan doen. Met één woord van Zijn mond kan Jezus uw dood in leven uw bederf in bevalligheid veranderen. Veranderingen, welke wij niet in anderen, en nog veel minder in ons zelf tot stand kunnen brengen, kan Jezus, door Zijn onoverwinlijke Geest, in de harten van de goddelozen werken. Uit deze stenen kan Hij Abraham kinderen verwekken. Zijn zedelijke en geestelijke wonderen worden dikwijls verricht in gevallen, welke buiten alle hoop schijnen. Gevallen, welke het medelijden zelf tracht te vergeten, omdat zijn pogingen zolang vergeefs geweest zijn. Wat mij het meest aantrekt ten aanzien van het geloof van deze man is het feit dat hij niet slechts geloofde dat Jezus Christus een melaatse kon reinigen, maar dat Hij *hem* kon reinigen! Hij zei: "Heere! indien u wilt, u kunt *mij* reinigen." Het is zeer gemakkelijk voor andere mensen te geloven. Er is in werkelijkheid geen geloof in zulk een onpersoonlijk vertrouwen, waar wij zelf buiten staan. Het ware geloof gelooft eerst voor zich zelf en dan voor anderen. O, ik weet het, hoe sommigen van u zeggen: "Ik geloof, dat Jezus mijn broeder kan zalig maken. Ik geloof, dat Hij de snoodste onder de snoden kan zalig maken. Als ik hoorde, dat Hij de grootste dronkaard uit de hele buurt had zalig gemaakt, het zou mij niet verwonderen." Kunt u dit alles geloven, en toch vrezen, dat Hij u niet kan zalig maken? Dat is een zonderlinge tegenstrijdigheid. Als Hij de melaatsheid van een ander geneest, kan Hij *uw* melaatsheid dan niet genezen? Als de ene dronkaard gered wordt, waarom de ander dan niet? Als in de ene mens een hartstochtelijk temperament ten onder gebracht wordt, waarom dan niet in de andere? Als de wellust, de begeerlijkheid, het liegen en de hoogmoed in vele mensen genezen zijn, waarom dan niet in u? Zelfs als gij een godslasteraar zijt, de godslastering is genezen, waarom zou het met u niet gebeuren? Hij kan u genezen van die bijzondere vorm van de zonde, welke zich van u heeft meester gemaakt tot welk een hoge mate haar macht ook gestegen is; want niets is voor de Heere te moeilijk. Jezus kan u heden veranderen en reinigen. In een ogenblik kan Hij een nieuw leven mededelen en u een nieuwe natuur instorten. Kunt u dit geloven? Dit is het geloof, hetwelk Jezus verheerlijkt en deze melaatse genezing aanbracht; en het is ook het geloof, hetwelk u terstond zal behouden, indien u het heden in beoefening brengt. O, Geest van de levende God, werk dit geloof in de harten van mijn geliefde hoorders, opdat zij aldus de pleitzaak bij de Heere Jezus mogen winnen en van de plaag der zonde genezen hun weg mogen gaan!

III.

Merkt nu in de derde plaats op, dat het geloof, van deze man OP JEZUS CHRISTUS ALLEEN GEVESTIGD WAS.

Laat mij u de woorden van de man nogmaals voorlezen. Hij zei tot Jezus: "Indien u wilt, u kunt mij reinigen." Legt de nadruk op de *voornaamwoorden*. Ziet hem knielen voor de Heere Jezus en hoort hem zeggen: "Indien u wilt, u kunt *mij* reinigen." Hij denkt er niet aan om het van de discipelen te verwachten; neen, niet van een van hen,

en ook niet een van hen allen te samen. Er was geen sprake van, dat hij op enigerlei wijze zijn vertrouwen stelde op de artsenijen, welke de geneesmeesters hem zouden willen voorschrijven. Dat is alles weg. Geen zweem van andere hoop blijft er over; maar met het oog strak gericht op de gezegende Wonderwerker van Nazareth, roept hij: "Indien u wilt, u kunt mij reinigen." Op zich zelf had hij geen zweem van vertrouwen; alles wat hij zich mocht hebben voorgespiegeld was door een wrede ervaring, met zijn kwaal opgedaan, voor goed verbannen. Hij wist, dat niemand op aarde hem kon verlossen, en dat Hij door geen inwendige kracht van zijn gestel het vergif kon uitwerpen; doch hij geloofde met een volkomen vertrouwen, dat de Zoon van God door Zich zelf de genezing kon bewerken. Dit was het door God bewerkte geloof, het geloof van Gods uitverkorenen. En Jezus was het uitsluitend voorwerp daarvan.

Hoe kwam deze man aan zulk een geloof? Ik kan u het uitwendige middel niet mededelen, maar ik geloof, dat wij, zonder ons te veel aan te matigen, het wel kunnen gissen. *Had hij onze Heere niet horen prediken?* Mattheüs plaats dit verhaal onmiddellijk na de bergrede en zegt: "Toen Hij nu van de berg afgeklommen was, zijn Hem vele scharen gevolgd. En zie, een melaatse kwam, en aanhad Hem, zeggende: Heere! Indien u wilt, u kunt mij reinigen." Was deze man er in geslaagd een plaats te krijgen aan de buitenkant van de schare en Jezus aldaar te horen spreken en hadden die wondervolle woorden hem overtuigd, dat de grote Leraar meer was dan mens? Heeft hij, lettende op de stijl, en de wijze, en de inhoud van die merkwaardige rede, bij zich zelf gezegd: "Nooit heeft een mens alzo gesproken gelijk deze mens. Voorwaar, Hij is de Zoon van God. Ik geloof in Hem. Ik vertrouw Hem. Hij kan mij reinigen?" Moge God de prediking van de gekruisigde Christus zegenen aan u, die mij heden hoort! Wordt deze niet door de Heere gebruikt als een kracht Gods tot zaligheid een iegelijk, die gelooft?

Wellicht had deze man *de wonderen van de Heere gezien*. Ik gevoel mij er zeker van, dat hij ze gezien had. Hij had gezien, dat de duivelen uitgeworpen werden; Hij had gehoord van de moeder van Petrus' vrouw, die ziek gelegen had aan de koorts en in een ogenblik genezen was. De melaatse had alle reden om aldus te redeneren: Om dit te doen is er een almachtige kracht nodig; en nu alzo blijkt, dat de almacht aan het werk is, kan die almacht even goed de melaatsheid als de koorts onder handen nemen. Redeneerde hij niet zuiver, wanneer hij aldus bij zich zelf overlegde: Wat de Heere gedaan heeft, kan Hij wederom doen; als Hij in het ene geval Zijn almachtige kracht heeft tentoongespreid, kan Hij diezelfde kracht ook in een ander geval openbaar doen worden? Aldus zouden de handelingen van de Heere met Zijn woorden samenwerken en een vaste grondslag leveren voor de hoop van de melaatse. Mijn hoorder, hebt u niet gezien, dat anderen door Jezus gered werden? Hebt u ten minste niet van Zijn wonderen der genade gelezen? Geloof Hem dan om Zijner werken wil en zegt tot Hem: "Heere! Indien u wilt, u kunt mij reinigen."

Daarenboven heeft deze man mogelijk wel *iets gehoord van het gerucht aangaande Christus* en kan hij wel bekend zijn geweest met de Oudtestamentische profetieën omtrent de Messias. De een of andere discipel heeft hem mogelijk wel het getuigenis van Johannes aangaande de Christus meegedeeld en tot hem gesproken over de tekenen en wonderen, welke dat getuigenis tot steun dienden. Hij kan aldus in de Zoon des mensen de Messias Gods, de vlees geworden godheid ontdekt hebben. In ieder

geval, daar de kennis er moet zijn vóór het geloof, had hij kennis genoeg ontvangen om te gevoelen, dat hij deze heerlijke Persoon kon vertrouwen. En te geloven, dat Jezus, indien Hij wilde, hem kon reinigen. O, waarde hoorders, kunt u de Heere Jezus Christus niet op deze wijze uw vertrouwen schenken? Geloofst u niet ik hoop, dat u dit doet - dat Hij de Zoon van God is? En zo ja, waarom Hem dan niet te vertrouwen? Hij, Die te Bethlehem uit Maria geboren werd, was God boven alles, gezegend tot in eeuwigheid! Geloofst u dit niet? Wel, verlaat gij uzelf dan niet op God in onze natuur? U gelooft in Zijn overgegeven leven, Zijn lijden en dood, Zijn opstanding, Zijn hemelvaart, Zijn zitten in macht aan de rechterhand des Vaders; waarom vertrouwt u Hem dan niet? God heeft Hem hoog verheven en gemaakt, dat alle volheid in Hem woont. Hij kan volkomen zalig maken. Waarom komt u niet tot Hem? Geloofst, dat Hij het kan. En met al uw zonden vóór u, rood als scharlaken, met al uw zondige gewoonten en uw boze genegenheden, u inklevend als de vlekken van de luipaard, gelooft, dat de Zaligmaker der mensen u ineens witter kan maken dan sneeuw ten aanzien van de verleden schuld en vrij kan maken van de tegenwoordige en toekomstige heerschappij van het kwade. Een goddelijke Zaligmaker moet u van alle zonde kunnen reinigen. Alleen Jezus kan het doen, maar Hij kán het doen; Hij kan het zelf alleen doen. Hij kan het nu doen. Hij kan het doen in u, Hij kan het doen met één woord. Indien Jezus het wil, dat is alles wat er geëist wordt; want Zijn wil is de wil van de almachtige Heere. Zegt: "Heere! Indien u wilt, u kunt mij reinigen." Het geloof moet alleen op Jezus gericht zijn. Geen andere naam is er onder de mensen gegeven, waardoor wij zalig moeten worden. Het is mijn bede tot de Heere, dat Hij deze morgen dat geloof aan al mijn dierbare vrienden alhier moge geven, die alsnog geen reiniging uit de handen van de Heere hebben ontvangen. Jezus is ons van God tot volkomen zaligheid geschonken; Hij is de enige hoop voor de schuldigen zowel ten aanzien van de schuldvergiffenis als van de vernieuwing van het hart. Neemt Hem als zodanig aan en dat wel heden.

IV.

Laat mij nu nog een stap verder gaan: HET GELOOF VAN DEZE MAN HAD HET OOG OP EEN WERKELIJKE, ZAKELIJKE GENEZING.

Hij beschouwde de Heere Jezus Christus niet als een priester, die zekere ceremoniën over hem zou volvoeren en voor de vorm zou zeggen: "Gij zijt rein;" want dat zou niet het ware geweest zijn. Hij verlangde in werkelijkheid van de melaatsheid te worden bevrijd, zodat die droge korsten, waarin zijn huid onophoudelijk veranderde, alle werden weggenomen en zijn vlees gelijk werd aan het vlees van een klein kind; hij verlangde, dat de verrotting, die zijn lichaam verteerde, gestuit werd en dat de gezondheid hem metterdaad werd teruggegeven. Vrienden, het is gemakkelijk genoeg te geloven in een bloot priesterlijke absolutie of vrijspreking, indien u maar lichtgelovigheid genoeg bezit; maar wij hebben meer nodig dan dat. Het is zeer gemakkelijk te geloven in de wederbaring door de doop, maar wat is het nut er van? Welk praktisch resultaat brengt dit voort? Een kind blijft, nadat het de wederbaring door de doop heeft ontvangen, dezelfde, die het vroeger was en het groeit op om het te bewijzen. Het is gemakkelijk te geloven in de kracht van het sacrament als zodanig, alleen op zich zelf beschouwd, als u dwaas genoeg daartoe zijt. Maar er steekt niets in, wanneer u daarin gelooft. Geen geheiligde kracht komt er met de uitwendige ceremoniën in en van zich zelf ook niet. Te geloven, dat de Heere Jezus Christus kan maken, dat wij liefhebben de goede dingen, welke wij eens verachtten, en schuwen die boze dingen, in welke wij eens behagen schepten - dat is inderdaad en in waarheid in

Hem te geloven. Jezus kan de natuur gans en al veranderen, en een zondaar tot een heilige maken. Dat is geloof van een praktische soort. Dat is een geloof, hetwelk de moeite waard is om het te bezitten.

Niemand van ons zou zich verbeelden, dat deze melaatse bedoelde, dat de Heere Jezus hem een gevoel van rust en bevrediging kon schenken wanneer hij melaats bleef. Sommigen schijnen zich te verbeelden, dat Jezus gekomen is om ons met een gerust geweten in onze zonden te laten voortgaan; maar daar is niets van aan. Zijn zalig maken is reiniging van de zonde, en als wij de zonde liefhebben zijn wij er niet van zalig gemaakt. Wij kunnen de rechtvaardigmaking niet deelachtig worden zonder de heiligmaking. Het geeft niets om zich daaromtrent met woordenspel of spitsvondigheden op te houden; er moet een verandering zijn, een verandering in de levenswortel, een verandering van het hart, anders zijn wij niet zalig gemaakt. Ik stel u de vraag nu zo: "Begeert u een zedelijke en een geestelijke verandering, een verandering van leven, gedachte en beweegreden? Dit is het wat Jezus geeft. Juist zoals deze melaatse een volkomen lichamelijke verandering nodig had, zo hebt u een volkomen vernieuwing van uw geestelijke natuur nodig, zodat u een nieuw schepsel wordt in Jezus Christus. O, dat velen alhier dit mochten begeren, want dit zou een moedgevend teken wezen. De mens, die rein begeert te worden, begint rein te worden; de mens, die in oprechtheid verlangt de zonde te overwinnen, heeft reeds de eerste slag toegebracht. De macht van de zonde is aan het wankelen gebracht in die mens, die om bevrijding daarvan zich naar Jezus wendt. De mens, die onder het juk van de zonde in verzet komt, zal er niet lang een slaaf van zijn. Indien hij kan geloven dat Jezus Christus in staat is hem in vrijheid te stellen, zal hij zijn slavenboeien spoedig verbreken. Sommige zonden, welke ingeroest en tot gewoonten geworden zijn, verdwijnen nochtans in een ogenblik, wanneer Jezus Christus op een mens in liefde neerziet. Mij zijn vele voorbeelden bekend van personen, die jaren lang niet konden spreken zonder te vloeken of vuile taal uit te slaan en van wie, nadat zij bekeerd waren, nooit weer zulk een taal gehoord werd, en die ook bijna nooit weer in verzoeking kwamen om zich aan dergelijke zonden schuldig te maken. Dit is een van de zonden, welke bij het eerste schot dood schijnen neer te vallen. En dat dit zo is, is iets zeer wonderlijks. Anderen heb ik gekend, die opeens zo geheel en al veranderd werden, dat juist die neiging, welke in hen het sterkst was, hen naderhand het minst kwelde: er kwam bij hen zulk een omkering in de werkzaamheden van hun geest, dat terwijl andere zonden hen jaren achtereen benauwden, en zij een nauwlettende wacht daartegen moesten plaatsen, hun geliefkoosde en heersende zonde evenwel nimmer weer de geringste invloed op hen heeft gehad, tenzij dan om een uitbarsting van afschrik en diep berouw op te wekken. O, dat u het geloof in Jezus mocht bezitten, dat Hij aldus uw heersende zonden kan neerwerpen en uitwerpen! Geloof in de overwinnende arm van de Heere Jezus en Hij zal het doen. De bekering is het voortdurend wonder in het midden der gemeente. Waar zij van de echte stempel is, is zij even duidelijk een bewijs van de met het evangelie gepaard gaande goddelijke macht als het uitwerpen van de duivelen of zelfs het opwekken van de doden in de dagen des Heeren. Wij aanschouwen nog steeds deze bekeringen. En hebben het bewijs, dat Jezus bij machte is om ook nu nog grote wonderen op zedelijk gebied te verrichten. O, mijn hoorder, waar zijt gij? Kunt u niet geloven, dat Jezus bij machte is om een nieuwe mens van u te maken? O broeders, die gered zijt, ik smeed u heden een gebed op te zenden voor hen, die nog niet gereinigd zijn van de vuile kwaal der zonde. Bidt, dat zij genade mogen ontvangen om in de Heere Jezus te geloven ter reiniging van het hart, ter vergiffenis van de zonde en ter inplanting van het eeuwige leven. Dan

wanneer het geloof geschonken is, zal de Heere Jezus hun heiligmaking bewerken, en niets of niemand zal hun in de weg staan. Laat ons in stilte enige ogenblikken bidden. (Hier was een pauze en ging een stil gebed opwaarts naar de hemel.)

V.

En nu willen wij weer een stap verder doen: HET GELOOF VAN DEZE MAN GING GEPAARD MET IETS, DAT OP EEN WEIFELING GELIJKT.

Maar nadat ik er vrij wat over nagedacht heb, gevoel ik weinig neiging het als zulk een weifeling te beschouwen, waarvoor velen het hebben aangezien. Hij zei: "Indien u wilt, u kunt mij reinigen." Er was een "indien" in zijn woorden, en dat "indien" heeft de argwaan van vele predikers opgewekt. Volgens sommigen ligt daarin de veronderstelling, dat hij de gewilligheid van de Heere in twijfel trok. Ik denk, dat zulk een uitlegging zich nauwelijks laat rechtvaardigen. Wat hij bedoelde, zal wel dit geweest zijn: "Heere! Het is mij niet bekend, dat u gezonden bent ook om de melaatsen te genezen; ik heb nog niet gezien, dat u zulks gedaan hebt; maar toch, als het binnen de grenzen van Uw opdracht ligt, geloof ik, dat u het wilt doen. En voorzeker kunt u het doen, indien u wilt. U kunt niet slechts sommige melaatsen, maar mij in 't bijzonder genezen; u kunt mij reinigen." Het komt mij voor, dat het ook verstandig van hem geredeneerd was, daar hij nog geen melaatse had zien genezen, om zo te spreken: "Indien het binnen de grenzen van Uw opdracht ligt, geloof ik, dat u mij gezond kunt maken."

Daarenboven bewonder ik in deze tekst *het ontzag, hetwelk de melaatse betoont aan de soevereiniteit van Christus' wil ten opzichte van het uitdelen van Zijn gaven.* "Indien u wilt, u kunt mij reinigen" - daarmee zegt hij zoveel als: "Ik weet, dat u het recht hebt om die grote gunsten juist zo uit te delen als het U behaagt. Ik kan geen aanspraken op U doen gelden; ik kan niet zeggen, dat u verplicht zijt mij rein te maken; ik beroep mij op Uw mededogen en Uw vrije gunst. De zaak hangt af van Uw wil." De man had nooit de tekst gelezen, welke aldus luidt: "Zo is het dan noch desgenen, die wil, noch desgenen, die loopt, maar des ontfermenden Gods," want deze was nog niet geschreven; maar in zijn gemoed was de nederige geest aanwezig, welke door die grote waarheid wordt aangewezen. Hij erkende de genade als een vrije gave van Gods welbehagen, toen hij zei: "Heere! Indien u wilt." Geliefden, wij behoeven nooit te vragen of de Heere gewillig is om genade te verlenen, als wij maar de wil hebben om ze te ontvangen. Maar toch dient ieder zondaar wel te gevoelen, dat hij geen aanspraak op God kan doen gelden ten opzichte van enig ding. O zondaar, zo de Heere u aan u zelf mocht overgeven, zoals Hij deed met de heidenen die beschreven worden in het eerste hoofdstuk van de brief aan de Romeinen, dan verdient u het. Zo Hij nooit met een oog van liefde op u mocht neerzien, wat zou u dan nog tegen Zijn rechtvaardig oordeel kunnen inbrengen? U hebt willens en wetens gezondigd, en u verdient in uw zonde te blijven. Dit alles belijdende, houden wij nochtans vast aan ons onwrikbaar geloof in de macht der genade, en roepen: "Heere! indien u wilt, u kunt." Wij beroepen ons op de medelijdende liefde van onze Zaligmaker, waar wij ons op Zijn grenzeloze macht verlaten.

Ziet ook hoe de melaatse, volgens mijn gevoelen, *werkelijk zonder enige weifeling spreekt*, als u hem maar goed verstaat. Hij zegt niet: "Heere! Indien Gij Uw hand uitstrekt, Gij kunt mij reinigen;" nog ook: "Heere! indien U spreekt, U kunt mij reinigen;" maar alleen: "Heere! *Indien Gij wilt, Gij kunt mij reinigen.*" Uw wil alleen kan het doen. O, schitterend geloof! Indien u geneigd zijt daarin nog een kleine mankheid op te merken, vorder ik toch van u, dat u het zult bewonderen, omdat het zo

goed loopt met een lamme voet. Indien er in dit geloof ergens nog een zwakheid lag, was het toch zo sterk, dat de zwakheid slechts zijn sterkte in het licht stelt. Zondaar, zo is het - en ik bid God, dat uw hart het moge grijpen - indien de Heere wil, Hij kan u reinigen. Geloof u dit? Zo ja, voer dan praktisch uit wat uw geloof u aan de hand doet, namelijk, dat u tot Jezus komt, bij Hem pleit, en van Hem de reiniging ontvangt, welke u nodig hebt. Tot dat einde hoop ik u te leiden, waartoe de Heilige Geest mij in staat mag stellen.

VI.

Merkt in de zesde plaats op, DAT ER UIT HET GELOOF VAN DEZE MAN EEN KRACHTIGE HANDELING VOORTVLOEIDE. Gelovende, dat indien Jezus wilde, Hij hem kon reinigen, wat deed de melaatse nu? Hij kwam terstond tot Jezus. Ik weet niet van welk een afstand, maar hij kwam zo dicht bij Jezus als hij maar kon. Vervolgens lezen wij, dat hij Hem bad; dat wil zeggen, dat hij bij Hem pleitte. En wel, dat hij onophoudelijk pleitte. Hij riep: "Heere! Reinig mij Heere! Genees mijn melaatsheid!" En dit was nog niet alles: hij viel op zijn knieën en aanbad Jezus; "vallende voor Hem op de knieën," lezen wij. Hij knielde niet slechts, hij knielde voor Jezus. Hij had er geen moeite mee om Hem goddelijke eer te bewijzen. Hij aanbad de Heere Christus, Hem eerbiedig hulde toebrengende. Hij ging daarna voort met Hem te eren door een openlijke erkenning van Zijn macht, Zijn wondervolle macht, Zijn oneindige macht, door te zeggen: "Heere! indien u wilt, u kunt mij reinigen." Het zou mij niet verwonderen of sommigen van degenen die daarbij stonden begonnen te glimlachen om wat zij beschouwden als de dweepzieke lichtgelovigheid van de arme man. Zij zullen wel gemompeld hebben: "Wat een arme dwaas is toch die melaatse, naardien hij meent, dat Jezus van Nazareth hem van zijn melaatsheid kan genezen." Zulk een belijdenis van het geloof was er zelden gehoord. Maar wat ook beoordelaars en twijfelzuchtige lieden mochten denken, deze moedige man verklaarde stoutweg: "Heere! dit is mijn geloofsbelijdenis: Ik geloof, dat, indien u wilt, u mij kunt reinigen." Welnu dan, arme ziel, gij, die vol schuld en in de zonde verhard, maar nochtans begerig zijt om genezen te worden, zie rechtstreeks naar de Heere Jezus Christus. Hij is hier nu. In de prediking van het evangelie is Hij altijd bij ons. Aanschouw Hem met de ogen van uw gemoed, want Hij aanschouwt U weet, dat Hij leeft, al ziet u Hem ook niet. Geloof in deze levende Jezus, geloof tot volkomen reiniging. Roep tot Hem, aanbid Hem, vereer Hem, vertrouw Hem. Hij is waarlijk God; buig u voor Hem en werp u neer op Zijn genade. Ga huiswaarts en zeg, terwijl u voor Hem zijt neergeknield: "Heere! Ik geloof, dat u mij kunt reinigen." Hij zal uw geroep horen en u redden. Er zal geen tussenruimte zijn tussen uw gebed en het genadeloon van het geloof, waarover ik nu zal spreken.

VII.

Tenslotte, ZIJN GELOOF ONTVING ZIJN BELONING. Hebt slechts een ogenblik geduld met mij. Het loon van het geloof van deze man was, in de eerste plaats, *dat de eigen woorden van hem werden opgetekend*. Mattheüs, Markus, Lukas, alle drie vermelden zij nauwkeurig de woorden, welke deze man gesproken heeft: "Heere! indien u wilt, u kunt mij reinigen." Klaarblijkelijk hadden zij er niet zoveel op aan te merken als sommigen; integendeel, zij beschouwden ze als juwelen, die in hun evangelie een plaats moesten ontvangen. Tot driemaal toe vinden wij ze vermeld, omdat zij zulk een heerlijke geloofsbelijdenis bevatten voor een arme, ellendige, door de melaatsheid aangetaste man. Ik geloof, dat God evenzeer verheerlijkt wordt door die ene zin van de melaatse als door het lied van de Cherubim en Serafim, waar zij aanhoudend hun geroep doen horen: "Heilig, heilig, heilig, Heere God van Sebaôth!"

De lippen van een zondaar, van welke de betuiging komt van zijn geloofsvertrouwen in Gods eigen Zoon, kunnen Gode lofzangen opzenden, lieflijker dan die van de hemelse koren. De eerste uitingen van het geloof van deze man worden opgevouwen in het schone linnen van drie evangelisten en in de schatkamer van het huis des Heeren neergelegd. God stelt de taal van een ootmoedig vertrouwen op hoge prijs.

Zijn verdere beloning was, *dat Jezus een echo gaf op zijn woorden*. Hij zei: "Heere! Indien u wilt, u kunt mij reinigen;" en Jezus zei: "Ik wil, wordt gereinigd! Gelijk een echo antwoordt op de stem, zo beantwoordde Jezus Zijn smekeling. De Heere Jezus vond zulk een groot behagen in de woorden van deze man, dat Hij ze, terwijl ze zijn mond ontvloeiden, opving en ze zelf gebruikte, zeggende: "Ik wil, word gereinigd!" Indien u het dus maar zover kunt brengen als de belijdenis van deze melaatse, geloof ik, dat onze Heere Jezus van Zijn troon daarboven op uw gebed zal antwoorden.

Zo machtig waren de woorden van deze melaatse, *dat zij op zeer wonderlijke wijze onze Heere bewogen*. Leest het een en veertigste vers: "En Jezus, met barmhartigheid innerlijk bewogen zijnde." Het Griekse woord, dat hier gebruikt wordt, heeft een betekenis, welke hier nog maar ten halve wordt uitgedrukt. Het geeft een aandoening van de gehele mens te kennen, een beweging in al de inwendige delen. Het hart en al de levensdelen van de mens zijn in werkzame beweging. De Zaligmaker was grotelijks bewogen. U hebt wel eens een mens bewogen gezien, niet waar? Wanneer een sterke man niet in staat is zich langer in te houden en genoodzaakt is aan zijn gevoel lucht te geven, ziet u hem beven over zijn gehele lichaam. En dan kan het gebeuren, wanneer de uitbarsting komt, dat hij zo maar ineenzinkt. Zo was het met de Zaligmaker: Zijn medelijden bewoog Hem, Zijn welgevallen in het geloof van de melaatse overmeesterde Hem. Toen Hij de man met zulk een vertrouwen over Hem hoorde spreken, werd de Zaligmaker door een heilige hartstocht, een heilig medelijden bewogen, hier aangeduid met de naam van barmhartigheid. Welk een gedachte dat een arme, melaatse man zulk een macht heeft over den Zoon van God! Doch ook gij, mijn hoorder, zo u in Jezus kunt geloven, kunt met al uw zonde en ellende het hart van uw gezegende Zaligmaker bewegen. Ja, ook nu strekt Zijn medelijden zich tot u uit.

Niet zodra was onze Heere Jezus aldus bewogen, of *Hij strekte Zijn hand uit*, raakte de man aan en genas hem onmiddellijk. Er was geen lange tijd nodig voor het bewerken van de genezing: het bloed van de melaatse werd in een enkele seconde afgekoeld en gereinigd. Onze Heere kon dit wonder tot stand brengen en in die man alle dingen nieuw maken; want "alle dingen zijn door Hetzelve (Woord) gemaakt, en zonder Hetzelve is geen ding gemaakt, dat gemaakt is." Hij herstelde het arme, verderende, verrottende lichaam van deze man. En op eenmaal was hij gereinigd. Om hem volle zekerheid te geven, dat hij gereinigd was, beval de Heere Jezus hem naar de priester te gaan ten einde een getuigenis van volkomen gezondheid te verkrijgen. Hij was zo rein, dat hij door de met gezag beklede personen, die aangewezen waren om op de gezondheid toe te zien, kon worden onderzocht. En dezen zouden moeten verklaren, dat er niets verdachts aan hem was te vinden. De genezing, welke hij had ontvangen, was een wezenlijke en grondige. En daarom kon hij terstond heengaan en het getuigenis daarvan deelachtig worden. Indien onze bekeerlingen geen praktische toetsing kunnen doorstaan, zijn zij niets waard; laten zelfs onze vijanden oordelen of zij geen betere mannen en vrouwen zijn, sedert Jezus hen heeft vernieuwd. Indien Jezus een zondaar zalig maakt, kunnen gerust alle mensen de verandering, die er heeft plaats gevonden, onderzoeken. Jezus zoekt geen vertoon, maar wat Hij zoekt, is een

onderzoek door degenen, die tot oordelen in staat zijn. Onze bekeerlingen kunnen de toets doorstaan. Komt herwaarts, u engelen! Komt herwaarts, u reine geesten, die in staat zijt de mensen in het verborgen gade te slaan! Hier ziet u een ellendige zondaar, die deze morgen herwaarts kwam. Hij scheen nauw verwant aan de duivel; maar de Heere Jezus Christus heeft hem veranderd en bekeerd. Ziet nu naar hem, u engelen; ziet naar hem thuis in zijn binnenkamer. Bespiedt hem in zijn verborgen leven. Wij kunnen uw uitspraak lezen. "Er is blijdschap voor de engelen Gods over één zondaar, die zich bekeert ;" dat bewijst wat uw oordeel is. Het is zulk een wondervolle verandering. En de engelen zijn er zo zeker van, dat zij terstond hun getuigenis uitspreken. Op welke wijze leggen zij getuigenis af? Wel, ieder hunner openbaart zijn blijdschap, wanneer hij de zondaar van zijn zondige wegen ziet afkeren. O, dat de engelen deze morgen werk van dien aard mogen hebben!

Waarde hoorder, mocht u één zijn van degenen, over wie zij zich verheugen! Indien u gelooft in Jezus Christus, indien u volkomen en met geheel uw ziel u aan Hem vertrouwt, als de van God Gezondene, zal Hij u reinigen. Aanschouw Hem aan het kruis en zie de zonde weggedaan. Aanschouw Hem van de doden opgestaan en zie het nieuwe leven geschonken. Aanschouw Hem met macht bekleed op Zijn troon, en zie het kwade overwonnen. Ik ben bereid voor mijn Heere in te staan, de verzekering van Hem te geven, dat als gij, mijn hoorder, tot Hem wilt komen, Hij u zal reinigen. Geloof uw Zaligmaker en uw genezing is volbracht. God helpe u, om Jezus Christus' wil. AMEN.

Overgenomen uit het boek "De wonderen van de Heiland"

7. Het zaad, groeiende in het verborgen; of, wat de arbeiders kunnen, en wat zij niet kunnen

"En hij zei: alzo is het koninkrijk Gods, gelijk een mens het zaad in de aarde wierp, en voorts sliep, en opstond, nacht en dag; en het zaad uitsproot en lang werd, dat hij zelf niet wist hoe. Want de aarde brengt van zelf vrucht voort: eerst het kruid, daarna de aar, daarna het volle koren in de aar. En als de vrucht zich voordoet, terstond zendt hij de sikkel daarin, omdat de oogst daar is." Markus 4:26-29.

Onlangs was het onderwerp van onze prediking de arbeiders op Gods akker en hun grote Meester. En toen hebben wij u trachten aan te tonen in hoe verre de menselijke werkzaamheid nodig is voor de arbeid van het Evangelie. Wij hebben toen ook gezien, hoe alle heilige vruchten van die arbeid volkomen afhankelijk zijn van God, want noch hij, die zaait, noch hij, die nat maakt is iets, maar God, die de wasdom geeft. Wij zullen heden ongeveer hetzelfde onderwerp behandelen, slechts gaat het wat dieper, en toont het nog meer ten volle aan, hoe ver de arbeider gaan kan, en hoe ver hij niet kan gaan; *waar* de mens met heilige naarstigheid mag komen, en waar geen menselijke arbeid zich bij mogelijkheid kan indringen. Ons onderwerp voor heden zal voornamelijk wezen de mate en de grens van het menselijke medearbeiden in het koninkrijk der genade. Indien de Geest Gods ons onderwijst, dan zullen wij uit deze schriftuurplaats zeer veel omtrent deze aangelegenheid kunnen leren.

Het is opmerkelijk, dat deze gelijkenis alleen bij Markus gevonden wordt. Geen ander Evangelist maakt er melding van. Doch dat vermindert er voor ons de hoge waardij niet van. Indien zij ons vier keer was verhaald, wij zouden er de herhaling gaarne van aangehoord hebben en er een viervoudige aandacht aan hebben verleend. Daar zij ons echter slechts één maal is medegedeeld, zullen wij met te meer ernst horen naar een stem, die slechts eens tot ons spreekt. Wij verheugen ons, dat de Heilige Geest Markus er toe geleid heeft uit de vele voortreffelijke dingen, die onze Heere gezegd heeft, en die verloren zijn, deze parel voor ons te bewaren. Johannes zegt ons, dat, zo de vele dingen, die Jezus gedaan heeft, elk bijzonder geschreven werden, de wereld zelf de geschreven boeken niet zou bevatten. Vele van de dingen, die Jezus gezegd heeft, zijn ongetwijfeld nog gedurende enige tijd bewaard gebleven, maar werden toen langzamerhand vergeten. En wij behoren dankbaar te zijn, dat de Geest van God door de hand van zijn dienstknecht Markus deze keurige gelijkenis te boek heeft doen stellen, want zij is van onschatbare waarde.

Hier is een les voor zaaiers, - voor de arbeiders op de akker van God. Het is een gelijkenis voor allen, die belang hebben bij het koninkrijk van God. Voor hen, die in het rijk der duisternis zijn, zal zij weinig waarde hebben, want hun is niet bevolen het goede zaad te zaaien. "Tot de goddeloze zegt God: wat hebt u mijn inzettingen te vertellen?" Maar alle trouwe onderdanen van Koning Jezus, allen, die de opdracht ontvangen hebben het zaad voor de koninklijke Landman uit te strooien, zullen verblijd zijn te weten, hoe het koninkrijk bevorderd wordt en de oogst bereid wordt voor Hem, die zij dienen. Luistert dan, u allen, die aan alle wateren zaait, u die met heilige werkzaamheid de graanschuren van uw God zoekt te vullen, luistert! *En moge de geest Gods in uw oren spreken naar de mate u in staat bent het te dragen.*

1. WAT WIJ DOEN KUNNEN EN WAT WIJ NIET DOEN KUNNEN.
2. WAT WIJ KUNNEN WETEN, EN WAT WIJ NIET KUNNEN WETEN.
3. WAT WIJ, ZO WIJ ARBEIDEN VOOR GOD, KUNNEN VERWACHTEN, EN WAT WIJ NIET KUNNEN VERWACHTEN.
4. HOE VEEL SLAAP DE ARBEIDERS MOGEN HEBBEN EN HOEVEEL ZIJ NIET MOGEN HEBBEN.

I.

Wij zullen ten eerste uit onze tekst leren, WAT WIJ DOEN KUNNEN EN WAT WIJ NIET DOEN KUNNEN.

"Alzo het is koninkrijk van God, gelijk of een mens het zaad in de aarde wierp." Dat is dus iets, hetwelk de godvruchtige arbeider doen kan. "En het zaad uitsproot, en lang werd, dat hij zelf niet wist hoe." Dat is iets, hetwelk hij niet doen kan; het behoort tot een hogere macht. De mens kan het zaad noch doen uitspruiten, noch doen opgroeien; in dat opzicht kan hij gerust het veld verlaten en naar huis gaan, om "te slapen en op te staan nacht en dag." Is het zaad eens gezaaid, dan behoort het niet meer tot de rechtsmacht van de mensen, maar is onder de zorg van God. Eerlang komt de arbeider echter weer: "Als de vrucht zich voordoet, terstond zendt hij de sikkel daarin." Ter bestemder tijd kunnen wij oogsten. En het is beide onze plicht en ons voorrecht dit te doen. U ziet alzo, dat er voor de arbeider een plaats is bij het begin, en schoon er in het midden tijdperk geen plaats voor hem is, wordt hem daarna toch weer gelegenheid gegeven tot arbeiden, wanneer het zaad, dat hij gezaaid heeft, vrucht draagt.

Wij kunnen dus zaaien. Ieder, die de kennis van de genade Gods in zijn hart heeft ontvangen, kan anderen onderwijzen. Wij kunnen niet allen gelijkelijk onderwijzen, want allen hebben niet dezelfde gaven; aan de een is één talent gegeven, aan een ander tien. En evenmin hebben wij allen dezelfde gelegenheden, want de een leeft stil en onbekend, en een ander heeft een verreikende invloed. Toch is er in het huisgezin van God geen enkele kinderhand, die haar zaadkorreltje niet in de grond kan laten vallen. Er is geen man onder ons, die ledig op de markt behoeft te staan, want er is werk, dat berekend is voor zijn krachten. En er is geen enkele vrouw, die door genade verlost is, aan wie geen heilige taak wordt opgedragen; dat zij haar vervul en aldus het goedkeurend woord van de Meester verwerft: "Zij heeft gedaan wat zij kon." Er is het een of ander heilig werk, dat binnen het bereik is van ieders gave of vatbaarheid, of het de moeder is in haar gezin, of het kindermisje, dat voor een klein kind heeft te zorgen; de knaap in de school, de ambachtsman in zijne werkplaats, of de verpleegster aan het leger der zieken. Zij, die de minste gelegenheid hebben kunnen toch nog iets doen voor Jezus en zijn zaak. Het kostbare zaad van het Woord Gods is klein als een mosterdzaad, en kan door de zwakste hand heengedragen worden naar de plaats, waar het honderdvoudige vrucht voortbrengt.

Wij behoeven nooit met God te twisten, omdat wij niet alles kunnen, indien Hij ons slechts vergunt dat ene te doen; want het goede zaad te zaaien is een werk, waarvoor wij al ons verstand, al onze kracht, al onze liefde, al onze zorg nodig hebben. Heilig zaad te zaaien kan wel door ons worden aangenomen als het hoogste doel, dat wij moeten najagen, en dat volstrekt niet beneden de waardigheid is van het edelste leven, dat men kan leiden. U zult hemels onderwijs behoeven ten einde de tarwe zorgvuldig te kiezen en vrij te houden van het onkruid van de dwaling. Wij moeten er zelfs onze eigen gedachten en meningen uit weg wannen, want zij zouden wel eens in strijd

kunnen zijn met de bedoelingen van God. De mensen worden niet behouden door *ons* woord, maar door Gods woord. Wij zijn verplicht te zorgen, dat wij zelf het Evangelie kennen en het geheel en al te onderwijzen. Aan verschillende mensen moeten wij met voorzichtig beleid dat gedeelte van het Woord van God brengen, dat het best tot hun geweten spreekt, want heel veel kan er van afhangen, dat het een woord *op zijn tijd is*, en niet een volzin, die, als bij geval, onverschillig daarheen wordt geworpen. Wij zullen genoeg te doen hebben, als wij acht geven op de zaadkorf, opdat wij wellicht niet even goed onkruid als tarwe zaaien, of het goede zaad wegwerpen ter plaatse waar het slechts boze vogels kan voeden.

Het zaad gekozen hebbende, zullen wij werk genoeg hebben, als wij uitgaan om het met volle handen overal te zaaien, want elke dag en ieder gezelschap brengt zijn gelegenheden. "Zaai uw zaad in de morgenstond, en trek uw hand aan de avond niet af." "Zaait aan alle wateren." Doet als de zaaier in de gelijkenis, die niet de verkeerde zuinigheid heeft betracht van alleen maar te zaaien, waar, naar zijn mening, goede aarde was, maar die, gevoelende, dat hij behalve voor het kiezen van de grond zijn oordeel nog voor andere zaken kon gebruiken, rechts en links het zaad strooide terwijl hij over de weg ging. En zelfs aan de steenachtige en met doornen begroeide grond geen handvol zaad heeft geweigerd. U, waarde medearbeiders, zult ten alle tijde en aan alle plaatsen genoeg te doen hebben, als gij, beide met ijver en voorzichtigheid het levende woord van de levende Heere bekend maakt.

Evenwel, verstandige zaaiers ontdekken gunstige gelegenheden tot zaaien, en grijpen ze met blijdschap aan. Er zijn tijden, wanneer zaaien duidelijk een verspillen zou zijn van het zaad, want de aarde zou het niet in zich op kunnen nemen, zij is er niet voor in de geschikte toestand. Na een regenbui, of vóór dat de regenbui komt, of op zulk een tijd, als hij, die de landbouwkunde heeft bestudeerd, goed acht, dan is het de tijd om aan het werk te gaan. Terwijl wij dus immer voor God arbeiden, zijn er toch tijden, wanneer het parels voor de zwijnen geworpen zou zijn om over heilige dingen te spreken. En er zijn andere tijden, wanneer traagheid een schandelijk verwaarlozen van gunstige gelegenheden zou zijn. Wie traag is in de tijd van ploegen en zaaien, is in waarheid traag, want hij verspilt niet slechts de dag, maar het gehele jaar. Indien u uitziet naar zielen, en de gunstige uren, en de ogenblikken van heilige vertedering gebruikt, dan zult u niet hebben te klagen over de weinige ruimte, die u voor uw arbeid gegeven is. Zelfs al zou u nooit geroepen worden tot "nat maken", of tot oogsten, is uw arbeid nog omvangrijk genoeg, als u het werk van een zaaier doet.

Want, gering als het schijnt om de eenvoudige waarheid van het Evangelie te onderwijzen, toch is dit onontbeerlijk. Hoe zullen de mensen horen zonder iemand, die hen onderwijst? De akker zal nooit koren opleveren, als het niet gezaaid werd. Onkruid zal wel van zelf groeien, zonder dat wij er iets voor behoeven te doen, maar geen tarwe of gerst. Het menselijk hart is zó verdorven, dat het geheel natuurlijk overvloedig kwaad voortbrengt. En Satan zorgt er voor het niet te laten liggen, zonder kwaad zaad te zaaien; maar indien de ziel van de mensen Gode ooit vrucht zal voortbrengen, dan moet het zaad der waarheid er van buiten af ingebracht worden. Dienstknechten Gods, het zaad der waarheid is niet gelijk distelwol, dat door elke wind voort gedragen wordt, noch gelijk aan sommige zaden, die zich zelf zaaien. Neen, het koren van het koninkrijk behoeft een menselijke hand om gezaaid te worden. En zonder deze medewerking zal het in het hart van de mensen niet komen en kan het geen vruchten voortbrengen tot Gods eer. De prediking van het Evangelie is

de noodzakelijkheid van iedere eeuw. God geve, dat ons land er nooit beroofd van mocht worden. Zelfs als de Heere het nodig voor ons oordeelde ons gebrek aan brood en water te doen hebben, zo mocht Hij ons toch nooit een hongersnood zenden van Gods Woord. Het geloof is uit het gehoor. En hoe kan er een horen zijn, zo er geen prediking is? Zaaït, o! Zaaït dan het zaad van het koninkrijk, want dit is onmisbaar voor de oogst. De verspreiding van het Evangelie is niet iets, dat u kunt doen, of niet kunt doen, al naar u dit welgevallig is. Neen, het is een volstrekt noodzakelijke plichtsbetrachting om het te doen, en er zal u streng rekenschap van gevraagd worden, zo u die plicht verzuimt. U *kunt* het zaad zaaien, en het zaad *moet* gezaaid worden.

Dit zaad moet dikwijls gezaaid worden, want in de tijd, waarin wij leven, kan één enkel zaaïsel niet volstaan. Het zaad moet ook overal gezaaid worden, want er zijn in de wereld geen keurige, kostelijke plekjes, waaraan u niets behoeft te doen, wijl u hoopt, dat deze wel van zelf een oogst zullen opleveren. U moet niet denken, dat u aan de rijken en ontwikkelden niet behoeft te arbeiden, wijl zij toch zeker wel met het Evangelie bekend zullen zijn, want het is niet zo; de grootsheid van het leven leidt hen af van God. U mag de armen en ongeletterden niet aan zich zelf overlaten, zeggende: "Deze zullen gewis wel zelf hun grote behoefte aan een Zaligmaker gevoelen." Niets is minder waar: zij zullen al lager en lager zinken, tenzij u hen opheft door het Evangelie. Geen mensengeslacht, geen mensen met een bijzondere gemoedsaard mogen door ons veronachtzaamd worden; overal moeten wij het Woord prediken, tijdig en ontijdig.

Ik heb gehoord, dat Kapitein Cook, de beroemde reiziger rondom de wereld, in één opzicht een bewonderenswaardig voorbeeld voor ons was. In welk deel van de wereld hij aan land ging, overal nam hij een pakje met verschillende Engelse zaden met zich. En dan zag men hem dat zaad op geschikte plekjes zaaien. Hij verliet de boot en wandelde een eind van de kust af, en zonder aan iemand iets te zeggen, zaaide hij het Engelse zaad, waar hij ook heenging, zodat hij de wereld omgordde met de bloemen en kruiden van zijn geboorteland. Volg hem na, overal waar u heen gaat. Zaaï geestelijk zaad aan alle plaatsen, waar gij uw voet zet. Sommigen van u zult u eerlang in de een of andere zeebadplaats bevinden, of te midden van de Zwitserse bergen, of in andere streken van de aarde, om wat afwisseling te hebben en van de schoonheden van de natuur te genieten. Draagt het hemelse zaad met u, en rust niet, vóórdat u overal enige zaadjes hebt laten vallen, die voor God vrucht kunnen voortbrengen. Dit *kunt u* doen, ziet toe, *dat u* het doet.

Laat ons thans denken aan hetgeen u *niet* kunt doen. *Als het zaad uit uw hand is, kunt u het geen leven doen voortbrengen.* U kunt het niet doen groeien, want u weet niet hoe het groeit. De tekst zegt: "en het zaad uitsproot en lang werd, dat hij zelf niet wist, hoe." Hetgeen buiten het bereik van onze kennis is, is zeer gewis ook buiten het bereik van onze macht. Kunt u een zaadje doen ontkiemen. U kunt er warmte en vochtigheid aan geven, waardoor het zwelt en uitbot, maar de kieming zelf is buiten uw macht. Hoe geschiedt zij? Wij weten het niet. En als de kiem daar is, kunt u haar dan verder doen groeien, en haar leven ontwikkelen in blad en stengel? Neen, ook dit staat niet in uw macht. En als de groene, grasachtige halm gevolgd wordt door de aar, kunt u haar dan doen rijpen? Zij zal rijpen, maar kunt u het? U weet, dat u het niet kunt. U kunt aan die werking volstrekt niet mee doen, al kunt u iets bijdragen tot bevordering van de toestand, onder welke zij voortgebracht wordt. Het leven is een verborgenheid, de

wasdom is een verborgenheid, het rijpen is een verborgenheid, en deze drie verborgenheden zijn fontein, die voor alle indringers gesloten en verzegeld zijn. Hoe komt het, dat er in het rijpe zaad de toebereiding is voor een ander zaaisel en een andere groei? Wat is dit levensbeginsel, deze verborgen voortbrengingskracht? Weet u er iets van? De wijsgeer mocht zeggen, dat hij leven en groei kan verklaren, en dan zal hij naar de gewone manier van de filosofie u overstelpen met termen, die minder verstaanbaar zijn dan de gewone praat van kleine kinderen. En nu zegt hij: "Ziedaar de gehele zaak! Het is zo duidelijk mogelijk!" Hij omhult zijn onwetendheid met allerlei hoogdravende termen van geleerdheid en noemt het wijsheid. Tot op de huidige dag blijft het waar van het groeien van de gewoonste zaden: "Hij weet niet hoe." De man van wetenschap kan spreken over chemische verbindingen en fysische omzettingen. En hij kan op gelijksoortige gevallen wijzen, maar het groeien van het zaad een verborgenheid blijft; het ontspruit en "hij weet niet hoe." Dit is voorzeker even waar van de opkomst en de voortgang van het Woord van God in het hart. Het treedt de ziel binnen, en schiet er wortels; u weet niet hoe. Van nature haten de mensen het Woord, maar het komt in het hart en verandert het hart, zodat zij er toe komen het Woord lief te hebben; maar *hoe* weten wij niet. Geheel hun natuur is vernieuwd, zodat zij, in plaats van zonde voort te brengen, bekering, geloof en liefde voortbrengt; maar *hoe* weten wij niet. Hoe de Geest van God werkt op de geest van de mensen, hoe Hij het nieuwe hart scheidt en de vaste geest, hoe wij wedergeboren worden tot een levende hoop, hoe wij geboren worden uit de Geest, dat weten wij niet. De Heilige Geest komt tot ons in; wij horen zijn stem niet, wij zien zijn licht niet, wij gevoelen zijn aanraking niet, en toch werkt Hij een krachtadig werk in ons, dat niet lang zal voortgaan eer wij het bemerken. Wij weten, dat het werk van de Geest een nieuwe schepping is, een opstanding uit de doden, maar al deze woorden zijn slechts bedekte zaken van onze volkomen onbekendheid met de wijze van zijn werking, waar wij ons niet kunnen inmengen. Wij weten niet, hoe Hij de wonderen van zijn liefde tot stand brengt, en, niet wetende hoe Hij werkt, kunnen wij er zeker van zijn, dat wij Hem het werk niet uit de hand kunnen nemen. Wij kunnen niet scheppen, wij kunnen niet levend maken, wij kunnen niet wederbaren, wij kunnen niet zalig maken.

En als nu dit werk Gods tot de groei van het zaad is gekomen, wat dan vervolgens? Wij *kunnen de rijpe aren inzamelen*. Na een wijle zal God, de Heilige Geest, zijn dienstknechten wederom gebruiken. Zodra het levende zaad in de allereerste plaats de halm van de gedachte heeft voortgebracht, en toen de groene aar der overtuiging van zonde en daarna het geloof, dat als het volle koren in de aar is, dan kan de Christenarbeider weer dienst doen, want *hij kan maaien*. "Als de vrucht zich voordoet, terstond zendt hij de sikkel daarin." Dat is niet het oogsten van de laatste grote dag, want dat komt niet binnen de kring van deze gelijkenis, die blijkbaar heen wijst naar een menselijke zaaier en maaier. Het soort van oogst, dat de Zaligmaker hier op het oog heeft, is die, welke Hij bedoelde, toen Hij tot zijn discipelen zei: "Heft uwe ogen op, en aanschouwt de landen, want zij zijn alreeds wit om te oogsten." Nadat Hij het zaad in de harten van de Samaritanen gezaaid had en het ontsproten was, zodat zij geloof in Hem begonnen te tonen, riep de Heere Jezus: "De landen zijn alreeds wit om te oogsten." De apostel zegt: "De een zaait, een ander maait." Onze Heere zegt tot de discipelen: "Ik heb u uitgezonden om te maaien, hetgeen gij niet gearbeid hebt." Is er niet de belofte: "*Te zijner tijd zullen wij maaien, zo wij niet verslappen?*"

Christenarbeiders beginnen hun werk met zorgvuldig op te letten, wanneer de mensen tekenen van geloof in Christus tonen. Zij verlangen het halmpje te zien, en verlustigen er zich in de rijpende aar gade te slaan. Zij hopen dikwijls, dat de mensen gelovigen zijn, maar zij verlangen er zeker van te wezen; en als zij oordelen, dat de vrucht van het geloof eindelijk voortgebracht is, dan beginnen zij aan te moedigen en te vertroosten. Zij weten, dat de jonge gelovige het nodig heeft ingebracht te worden in de schuur van de christelijke gemeenschap, ten einde beschermd te worden tegen duizenderlei gevaren. Geen verstandig landbouwer zal de veldvruchten lang blootgesteld laten blijven aan de hagel, die er de korrels uit kan slaan, of aan de honigdauw die ze kan verwoesten, of aan de vogels des hemels, die ze kunnen roven. Blijkbaar moet geen gelovige buiten de korenschuur van de heilige gemeenschap gelaten worden, hij moet in het midden van de gemeente gebracht worden met al de blijdschap die de inzameling van de oogst kenmerkt. De arbeider voor Christus ziet zorgvuldig uit. En als hij ontdekt, dat zijn tijd is gekomen, dan begint hij terstond de bekeerden in te halen, opdat zij door de broeders verzorgd, afgezonderd van de wereld, beschut tegen verzoeking en voor de Heere bewaard kunnen worden. Hij beijvert zich dit terstond te doen, want de tekst zegt, "terstond zendt hij de sikkel daarin." Hij zal niet maanden lang wachten in koude achterdocht; hij is niet bevreesd te spoedig aan te moedigen, als het geloof wezenlijk daar is. Hij komt met het woord der belofte, en de glimlach van de broederlijke liefde, en dat wel terstond. En hij zegt tot hem: "Hebt u belijdenis afgelegd van uw geloof? Is de tijd niet gekomen, dat u de Heere openlijk belijdt? Heeft Jezus niet geboden, dat de gelovige gedoopt zal worden? Zo u Hem lief hebt, bewaar Zijne geboden." Hij rust niet, voordat hij de bekeerde ingeleid heeft tot de gemeenschap van de gelovigen. Want ons werk, geliefden, is nog maar half gedaan, als de mensen tot discipelen gemaakt en gedoopt zijn. Dan hebben wij hen te bemoedigen, te onderwijzen, te versterken, te vertroosten. En in tijden van moeilijkheden en gevaar bij te staan en te ondersteunen. Wat zegt de Zaligmaker? "Gaat dan henen, maakt discipelen (zie kanttekening Statenvertaling Matth.28:19) onder alle volken, dezelve dopende in de naam van de Vader, en de Zoon, en van de Heilige Geest; lerende hen onderhouden alles, wat ik u geboden heb."

De maaier is de man, die de bekeerden inbrengt. En hij bekleedt een eervol en nuttig ambt. Indien ik heden het Evangelie verkondig, en er worden mensen bekeerd, dan ben ik de zaaier; maar indien gij, die als vreemdelingen hier in dit kerkgebouw zijt gekomen, weder huiswaarts keert naar de verschillende steden en dorpen, waar u woont, en door uw leraars opgenomen wordt in de gemeenten, dan zullen zij maaien, wat ik gezaaid heb. Ik benijd mijn medebroeder in de bediening zijn voorspoed niet in het inzamelen van de bekeerden, maar ik verblijd mij met hem. De zaaier en de maaier kunnen zich wel te samen verblijden, want ons werk is één, en wij hebben gearbeid voor de Heere.

Let dan op de sfeer van werkzaamheid. Wij kunnen de waarheid brengen tot de mensen, maar die waarheid moet de Heere zelf zegenen. Het leven en groeien van het Woord binnen in de ziel is de werking van God alleen. Als de verborgen werking van het groeien geschied is, dan zijn wij in staat de verlost en te leiden in de gemeente. Hen in gemeenschap te brengen met de gelovigen is ons werk. En wij moeten niet verzuimen het te doen. Want dat Christus in de mensen gewrocht is, Christus de hope der heerlijkheid, dat is niet ons werk, dat blijft overgelaten aan God. Maar als Jezus Christus in hen gevormd is, dan is het onze plicht en onze zielsverlustiging om dat

beeld van de Heere in hen te onderkennen, en tot hen te zeggen: "Kom in, gij gezegende des Heeren, waarom zoudt gij buiten staan?" Het goddelijk leven te scheppen is aan God, het te koesteren is aan ons. Het verborgen leven in stilte te doen groeien is het werk van de Heere; het opkomen en het volkomen worden van dat leven te zien en er zich in te verblijden, is het werk van de gelovigen, gelijk geschreven is: "Als de vrucht zich voordoet, terstond zendt hij de sikkel daarin omdat de oogst daar is."

Dit is alzo de eerste les: wij zien wat wij kunnen, en wat wij niet kunnen.

II.

Ons tweede punt is gelijk aan het eerste, en bestaat in WAT WIJ KUNNEN WETEN, EN WAT WIJ NIET KUNNEN WETEN.

Ten eerste: *wat wij kunnen weten*. Wij kunnen weten, dat, als wij het goede zaad van het Woord gezaaid hebben, het zal groeien; want dat heeft God beloofd. Niet iedere zaadkorrel in elke plaats, want sommige graankorrels zullen naar de vogels gaan, en sommigen naar de wormen, en sommigen zullen verschroeid worden door de zon; maar in algemene zin zal Gods Woord niet ledig tot Hem weerkeren, het zal voorspoedig zijn in hetgeen waartoe Hij het gezonden heeft. Dit kunnen wij weten. En wij kunnen weten, dat het zaad, wanneer het eens wortel geschoten heeft, voort zal gaan te groeien; dat het geen droombeeld is, dat verdwijnt, maar een zaak van werkelijkheid en kracht, dat voortgaat van de grashalm naar het koren in de aar, en onder Gods zegen zich zal ontwikkelen tot werkelijke zaligheid, en dan "het volle koren in de aar" zijn zal. Als God ons helpt en zegent, dan zal ons werk van onderwijzen de mensen niet slechts leiden tot nadenken en tot overtuiging van zonde, maar tot bekering en het eeuwige leven.

Wij weten ook, omdat het ons gezegd is, dat de voornaamste reden hiervan is, dat er leven is in het Woord. Er is in het Woord Gods zelf leven, want er is geschreven: "Het Woord Gods is levend en krachtig." Het is het "onvergankelijk zaad, het levende en eeuwig blijvende Woord van God." Het is in de natuur van levend zaad te groeien. En de reden, waarom het Woord Gods groeit in het hart van de mensen, is, omdat dit het levende woord is van de levende God. En waar het woord van een koning is, daar is heerschappij. Wij weten dit, omdat de Schrift het ons leert. Is er niet geschreven: "Naar zijn wil heeft hij ons gebaard door het woord der waarheid?"

En voorts: de aarde, die hier het type is van de mens, "brengt van zelf vrucht voort." Wij moeten zeer voorzichtig zijn in de verklaring van deze woorden, want het menselijk hart brengt niet van zelf geloof voort, het is zo hard als de rots, waarop het zaad verloren gaat. Maar het betekent dit: dat gelijk onder de zegen van dauw en regen Gods verborgen werking de aarde het zaad in zich doet opnemen, zo wordt ook het hart van de mensen toeberaid om het Evangelie van Jezus Christus in zich te ontvangen. Er is iets in de aarde, dat overeenstemt met het zaad, dat er in gezaaid is, zodat het zaad door de grond wordt opgenomen en gevoed. Evenzo is het hart van de mensen, als God het tot goede grond heeft gemaakt. Het ontwaakte hart van de mensen heeft juist behoefte aan hetgeen het Woord Gods geeft. Door goddelijke invloed bewogen zal de ziel de waarheid omhelzen, en er door omhelsd worden; en zo leeft dan de waarheid in het hart. En het hart zal er door levend gemaakt worden. De liefde van de mensen neemt de liefde aan van God; het geloof van de mensen, dat door de Geest van God in hem gewrocht is, gelooft de waarheid van God; de hoop van de mensen, die de Geest van God in hem gewerkt heeft, grijpt de dingen aan, die

geopenbaard zijn, en aldus groeit het hemelse zaad in de ziel. Het leven komt niet van u, die het woord predikt, maar het is door de Heilige Geest gelegd in het woord, dat u predikt. Het leven is niet in uw hand, maar in de mens zelf, die door de Geest van God er toe geleid wordt de waarheid aan te grijpen. De zaligheid is niet door het persoonlijk gezag van de prediker, maar door de persoonlijke overtuiging, het persoonlijk geloof en de persoonlijke liefde van de hoorder. Aan u, de zaaier, wordt door de gelijkenis geleerd, dat het geestelijk leven en de wasdom van God zijn. En door het zaad en de grond komen, veel meer dan door u. Voor zoveel het de waarheid betreft, is haar innerlijke kracht dezelfde, wie haar ook predikt. Het is niet, omdat deze of die godgeleerde, die door God werd gezegend, het Evangelie verkondigt, dat het in het hart van de mensen leeft. O neen! Het is vanwege de waarheid zelf, en vanwege de harten zelf, die door de verborgen werking van Gods gezegende Geest de waarheid ontvangen. Zo veel weten wij. En is dit voor alle praktische doeleinden niet genoeg?

Evenwel, *er is iets, dat wij niet kunnen weten*, een verborgenheid, waar wij niet in kunnen komen. Ik herhaal wat ik reeds heb opgemerkt: u kunt in het hart van de mensen niet lezen, niet zien hoe de waarheid tot hem doordringt, noch hoe het hart de waarheid aangrijpt. Velen hebben zó lang op hun eigen gewaarwordingen gezien, dat zij verblind werden door vertwijfeling. En anderen hebben de gewaarwordingen van jonge mensen bespied en hebben hen door hun streng toezicht meer kwaad dan goed gedaan. In Gods werk is meer plaats voor geloof dan voor aanschouwen. Het hemelse zaad groeit in het verborgen. U moet het begraven van voor uw ogen, of er zal geen oogst wezen. Maar al zou u het zaad boven de grond houden, als het uitspruit, kunt u toch niet ontdekken *hoe* het groeit, al zou u het zwellen en uitbotten ook door een microscoop gadeslaan, u kan toch de innerlijke levenskracht niet zien, die het zaad beweegt. Onder de sluier, die de verborgen werking van God in de geheimenissen van het natuurlijk leven en groeien bedekt, kunt u niet gluren. En zo moet ook het goddelijk leven in de mens voor altijd voor alle sterfelijke ogen verborgen blijven. De vrucht er van zult u in staat zijn te zien, en iets van de wijze van ontwikkeling er van zult u kunnen weten, maar de wezenlijke, de eigenlijke wijze van werking, de verborgen, de meer inwendige geheimenis van de nieuwe geboorte zal u niet gegeven worden te bemerken. U weet de weg van de Geest niet. (Pred.11:5) Zijn werk geschiedt in het verborgene, en u weet niet, van waar Hij komt, of waar Hij heen gaat. "Verklaar mij de nieuwe geboorte," zegt iemand. "Wees zelf wedergeboren," is mijn antwoord, "en u zult weten wat het is." Er zijn verborgenheden, waar wij niet in kunnen komen, want haar licht is te hel voor sterfelijke ogen. U kunt niet alwetend worden, o mens, want u zijt een schepsel, en niet de Schepper. Voor u zal er altijd een gebied overblijven, dat niet slechts onbekend is, maar ook niet gekend kan worden. Tot zo ver zal uw kennis gaan, maar ook niet verder; en u kunt God danken, dat dit zo is, want aldus laat hij plaats overblijven voor het geloof en geeft Hij ons reden tot gebed. Roep sterk tot de grote Werker, vraag Hem te doen, wat u niet kunt volbrengen, zodat u het heil, de verlossing ziende van de mens, Hem voor eeuwig de eer er van zult geven.

III.

Ten derde. Onze tekst zegt ons, **WAT WIJ, ZO WIJ ARBEIDEN VOOR GOD, KUNNEN VERWACHTEN, EN WAT WIJ NIET KUNNEN VERWACHTEN.**

Volgens deze gelijkenis kunnen wij verwachten vruchten te zien. De landman strooit zijn zaad in de aarde, en het zaad ontkiemt en groeit, en zo kan hij een oogst

verwachten. Ik wenste wel een woord te kunnen spreken, om bij christenarbeiders verwachting op te wekken; want ik vrees, dat velen arbeiden zonder geloof. Indien u een hof hebt, of een akker, en u zaait er zaad in, dan zoude u zeer verbaasd en teleurgesteld zijn, zo het niet opkomt; maar vele christenen schijnen volkomen tevreden te zijn om maar altijd voort te werken, zonder ooit vrucht te verwachten. Dit is een erbarmelijk soort van werken - het is alsof men jaar in jaar uit ledige emmers optrekt uit een waterput. Voorwaar! Indien ik een trouw dienstknecht ben van mijn grote Meester, dan moet ik òf vrucht zien op mijn arbeid, òf diepe smart hebben, omdat ik haar niet zie. Wij moeten vrucht verwachten op onze arbeid; indien wij meer hadden verwacht, wij zouden meer gezien hebben, maar het niet verwachten is een grote oorzaak van het niet slagen van Gods arbeiders.

Wat wij echter niet mogen verwachten, dat is al het zaad, dat wij zaaien, terstond te zien uitspruiten. Geloofd zij God! Soms gebeurt het, dat wij het woord hebben te spreken en er zullen terstond mensen zijn, die zich bekeren. In zulke gevallen volgt de maaier de zaaier als op de voet, doch het is niet altijd zo. Er zijn zaaiers, die jaren lang met grote ijver in deze of die akker gezaaid hebben, maar het scheen te vergeefs, totdat eindelijk de oogst daar was, een oogst, die, menselijker wijze gesproken, nooit ingezameld zou zijn, indien zij niet volhard hadden tot het einde toe. Deze wereld zal, naar ik geloof, tot Christus bekeerd worden; maar niet heden, en niet morgen, ja wellicht niet in vele eeuwen; maar het zaaien, de eeuwen door, is niet verloren. Het werkt voort, totdat het grote einddoel bereikt is. Een oogst van paddestoelen kan wel spoedig worden voortgebracht, maar een woud van eiken zal de planter niet belonen, voordat vele elkaar opvolgende geslachten van zijn kinderen tot stof zijn vergaan. Aan ons is het te zaaien en te hopen op een spoedig oogsten; maar wij behoren ons tevens te herinneren, dat "de landman de kostelijke vrucht van het land verwacht, lankmoedig zijnde over dezelve, totdat het de vroege en spade regen zal hebben ontvangen," en dat ook wij dit moeten doen. Wij moeten vrucht verwachten, maar wij mogen niet ontmoedigd zijn, zo wij ze heden of morgen nog niet zien.

Wij moeten verwachten het goede zaad te zien groeien, maar niet altijd op onze manier. Wij zijn bijna allen als kinderen, want er zijn nog niet vele vaders. En evenals kinderen zijn wij licht geneigd ongeduldig te worden. Uw zoontje heeft gisteren mostaard en waterkers in zijn tuintje gezaaid. Heden zal hij reeds gaan zien, of het nog niet opkomt. Er is niet veel waarschijnlijkheid, dat zijn mostaard en waterkers iets geven zullen, want hij laat ze niet lang genoeg met rust om te kunnen groeien. Zo is het ook met haastige arbeiders; zij moeten terstond het resultaat zien van de Evangelieprediking, want anders houden zij er mee op, en wantrouwen het gezegend Woord. Sommige predikers zijn zó gehaast, dat zij, ofschoon de mensen het Woord in zich ontvangen hebben en er over nadenken, hun geen tijd gunnen om te denken, geen ruimte om de kosten te berekenen, en geen gelegenheid om hun weg te overdenken en zich met een vast voornemen van het hart tot de Heere te wenden. Alle andere zaden hebben tijd nodig om te groeien; maar het zaad van het Woord moet als bij toverslag voor de ogen van de sprekers opkomen, of hij denkt, dat niets geschied is. Die broeders zijn zó gretig om terstond halmen en aren voort te brengen, dat zij hun zaad roosteren op het vuur van de dweepzucht, zodat het niet in het leven kan blijven. Zij laten de mensen denken, dat zij bekeerd zijn, en aldus verhinderen zij hen om tot de zaligmakende kennis der waarheid te komen. Ik ben er ten diepste van overtuigd, dat sommige mensen verhinderd zijn om tot verlossing te komen, wijl hun gezegd wordt,

dat zij reeds verlost zijn, en opgeblazen worden door het denkbeeld van volmaaktheid en zondeloosheid, terwijl zij nog niet eens verbroken van hart zijn. Indien aan deze mensen geleerd was naar iets meer diepte uit te zien, zij zouden zich wellicht niet tevreden hebben gesteld niet het zaad in een steenachtige grond te ontvangen; terwijl zij zich thans vergenoegen met hetgeen voortkomt uit zaad, dat op onbeploegde rotsen gezaaid is. Zij tonen een zeer snelle ontwikkeling, en een even snelle kwijnen en verval. Laat ons gelovig verwachten het zaad te zien groeien; maar laat ons daarbij verwachten de voortgang te zien naar de wijze van de predikers, -ten eerste, ten tweede, ten derde: eerst het kruid, daarna de aar, vervolgens het volle koren in de aar.

U bent haastig, mijn broeder, maar het zou veel beter zijn, het geduld te betonen van beginsel, dan de hitte van hartstochtelijkheid. Laten alle mensen haast hebben om behouden te worden, maar laten zij, die de waarheid prediken, er zich mee vergenoegen de mensen overtuigd te zien van zonde, verlost van het betrouwen op zich zelf, verlicht omtrent de genade Gods, om aldus met vaste tred op weg te zijn naar het geloof. Sommigen van de beste christenen weten het juiste ogenblik niet te noemen, toen zij bekeerd werden. Het was een traspgewijze werking: van het groene kruid tot de rijpe aar, en zij kunnen niet met juistheid en nauwkeurigheid zeggen, wanneer de werkelijke vrucht van het geloof in hen gevormd was. Sommigen van hen, die het diepst denken, komen niet plotseling, niet met een ruk, als het ware, tot het inzicht van de godsdienst, zij komen langzaam en traspgewijze tot het licht, even als ook de middaghoogte van de zon langzaam en traspgewijze bereikt wordt. Bij velen is er in den beginne niets dan een grasscheutje; u weet niet, of het al of niet enkel gras, en niets dan gras is. Wat zij gevoelen, lijkt zeer veel op een natuurlijke gewaarwording, veroorzaakt door vrees voor de hel, en dit zou wel eens op niets kunnen uitlopen. Daarna komt een klein beetje geloof, dat wel op de korenaar van het geloof lijkt, maar toch wel eens niets dan een denkbeeld, een begrip kan wezen. Er is voor zulke mensen tijd nodig, eer zij het volle koren in de aar tonen van een welverzekerd geloof in Jezus. De groei is dikwijls, zo niet altijd, langzaam en traspgewijze; en zullen wij verandering wensen te brengen in Gods wijze van werken? Wij kunnen verwachten, dat het zaad zal groeien, maar elke grond is niet even welig. En wij moeten van God niet eisen, dat Hij altijd en bij iedereen met dezelfde mate van spoed zal werken.

Wij kunnen ook verwachten, dat het zaad rijp zal worden. Ons werk zal door Gods genade tot waar geloof leiden in hen, in wie Hij door zijn woord en Geest een werk begonnen heeft, maar wij moeten niet verwachten, het terstond tot volkomenheid te zien komen. Hoe vele vergissingen heeft men te dezen opzichte niet begaan! Hier is een jeugdig persoon, die diepe indrukken ontvangen heeft. En nu komt een broeder en legt die jonge mens allerlei diepzinnige vragen voor. Hij schudt zijn wijs hoofd, en fronst zijn wenkbrauwen. Hij gaat op het korenveld om te zien, hoe het met de oogst staat, en schoon het nog vroeg is in het jaar, klaagt hij, dat hij nog geen korenaren ziet, ja, dat hij nog niets dan gras kan ontdekken. "Ik kan nergens een spoor van koren gewaar worden," zegt hij. Neen, broeder, natuurlijk kunt u dat niet; want u zijt niet tevreden met het kruid als blijk van leven, u staat er op alles terstond rijp te zien. Indien u had uitgezien naar het kruid, u zou het ontdekt hebben. En het zou hebben aangemoedigd. Ik voor mij ben al zeer blij, als ik in iemand een flauwe begeerte mag bespeuren, een zwak verlangen, een zekere mate van onrust en van afkeer van zonde,

of van behoefte aan genade. Zal het ook niet verstandig zijn in u, als u de dingen laat beginnen van het begin, en er mee tevreden te zijn, als dit begin klein is? Ontdek het kruidje van de begeerte, en zie dan uit naar meer. Weldra zult u iets gewaar worden, dat meer is dan begeerte, want er zal overtuiging zijn van zonde en een vast besluit om in Gods kracht er tegen te strijden. En daarna zult u een zwak geloof bemerken, klein als een mosterdzaadje, maar dat bestemd is te groeien. Veracht niet de dag van de kleine dingen. Ga het pasgeboren kleine kind geen examen afnemen over de verschillende schakeringen in de Calvinistische geloofsleer, ten einde te zien of het, naar uw idee van gezondheid, gezond is. Tien tegen één, dat het er nog heel ver van af is van gezond te zijn. En dan zult u zulk een klein kind in het geloof slechts kwellen met uw moeilijke vragen. Spreek tot hem van het feit, dat hij een zondaar is, en dat Christus de Zaligmaker is, dan zult u hem op die wijze bevochtigen, zodat zijn genade tot het volle koren in de aar zal groeien. Het kan wezen dat er in, of aan hem nog niet veel te bespeuren is, dat op koren gelijkt, maar weldra zult u zeggen: "Tarwe, o gewis, indien ik weet, wat tarwe is, dan is dit tarwe. Deze mens is zeer stellig een echte kenner van korenaren. En met blijdschap zal ik hem bij de schoven van mijn Meester plaatsens." Indien u het kruid vertreedt, waar zullen de aren dan vandaan komen? Indien u de groene aren afsnijdt, waar zullen de rijpe dan wezen? Verwacht genade in uw bekeerlingen, maar verwacht niet nu reeds heerlijkheid in hen te ontdekken. Het is genoeg, zo u de hemel ziet begonnen. Denk niet, dat u hem hier beneden volmaakt in hen zien zult.

Verwacht dan, broeders, de oogst te zien, maar verwacht niet, dat elk zaadje opkomen zal. "Dat is een ontmoedigend woord," zegt iemand. "Het kan zijn, maar het is een waar woord. Er is een oud werelds spreekwoord, hetwelk zegt: "Zalig zij, die niets verwachten, want zij zullen nooit teleurgesteld worden." Ik houd niet van dat spreekwoord, maar ik vind er toch een zekere mate van waarheid in: "Zalig zij, die niet verwachten wat onredelijk is, want zij zullen het niet verkrijgen." Indien gij, jonge lieden, die begint te arbeiden voor God, verwacht, dat elk woord, dat u spreekt, nuttig en gezegend zal zijn voor hen, die het horen, dan zal dat niet gebeuren, en zo zult u ontmoegd worden. Daarom zou ik uw verwachting zo hoog willen spannen als de waarheid het toelaat, maar niet hoger. Ik zou tot de hoogste sport van de ladder willen laten klimmen, maar zo ik u aanmoedig om nog hoger te gaan, dan zult u zeer spoedig, terwijl u nog denkt te klimmen, aan de andere zijde naar beneden tuimelen. Ik houd er nooit van iemand iets te zien verwachten, dat hij niet zal verkrijgen. Nu weet ik, dat een deel van ons zaad onder de doornen zal vallen, en een ander deel op steenachtige plaatsens, en als dit gebeurt, dan wanhoop ik daarom niet. Als ik het Evangelie predik, dan verwacht ik niet, dat ieder, die het hoort, het ook zal ontvangen, want ik weet, dat het voor sommigen een reuk des levens ten leven, en voor anderen een reuk des doods ten dode zal wezen. Ik zal het net optrekken, en dat wel met alle macht; maar ik weet, dat als het op de oever komt, er allerlei vreemde dingen in zullen wezen, die geen vissen zijn, en die weggeworpen zullen moeten worden. En ik ben blij, dat er ook een bemoedigend aantal goede vissen in zullen zijn. Het resultaat van ons dienstwerk in deze dagen zal van gemengde aard zijn, gelijk als toen Paulus predikte: sommigen geloofden, en anderen geloofden niet. Daarop moeten wij voorbereid zijn. En toch vermaan ik u zeer grote verwachtingen te koesteren, want zo God met u is, kunt u zestig of honderdvoudige vrucht hebben van het zaad. En dat zal u overvloedig belonen, al zullen dan de kraaien en de wormen hun deel van het graan opeten.

IV.

Ons laatste punt is: HOE VEEL SLAAP DE ARBEIDERS MOGEN HEBBEN EN HOEVEEL ZIJ NIET MOGEN HEBBEN; want er is van deze zaaier gezegd, dat hij sliep, en opstond nacht en dag, en het zaad uitsproot, en lang werd, en hij zelf niet wist hoe. Men zegt, dat het bedrijf van een landman winstgevend is, wijl het immer doorgaat, ook terwijl hij te bed is en slaapt. En gewis, ook ons bedrijf is kostelijk, als wij onze Meester dienen door goed zaad te zaaien, want ook dat groeit, terwijl wij slapen. Maar hoe mag een goed arbeider voor Christus wettig gaan slapen? Ik antwoord, ten eerste, dat hij de slaap van de gerustheid mag slapen, die geboren wordt uit vertrouwen. U vreest, dat het koninkrijk van Christus niet zal komen? Wie heeft u gevraagd bevreesd te zijn, dat de ark des Heeren zal vallen? Bevreesd, dat de raadsbesluiten van de oneindige Jehovah niet uitgevoerd zullen worden? Schande over u! Uw bezorgdheid onteert God. U beledigt Hem door uw vreze, dat Hij zal falen. Zal de Almacht verslagen worden? U deed beter te slapen dan te waken, zo u de rol van Uzza wilt spelen. Hebt geduld. Gods wil zal geschieden. En zijn koninkrijk zal komen. En zijn uitverkorenen zullen behouden worden. En om de arbeid van zijn ziel zal Christus het zien. Slaapt de zoete slaap, die God geeft aan zijn beminden, de slaap van het volkomen vertrouwen, gelijk Jezus die genoot in het achterdeel van het schip, toen het door de storm heen en weer werd geslingerd. De zaak Gods is nog nooit in gevaar geweest. En zal het ook nimmer wezen. Het gezaaide zaad is door de Almacht tegen schade of ramp verzekerd, en moet zijn oogst opleveren. Bezit uw ziel in uw lijdzaamheid, en wacht tot de oogst daar is, want door Jezus hand zal het welbehagen des Heeren gelukkig voortgaan.

Geniet ook de slaap, die tot het zalig ontwaken leidt van een blijde verwachting. Staat des morgens op met de bewustheid, dat de Heere alles bestuurt tot de vervulling van zijn eigen doeleinden. Ziet daar naar uit. Indien u niet slaapt, dan zult u des morgens gewis ook niet verkwikt opstaan en bereid zijn voor meer werk. Indien het mogelijk voor u was de gehele nacht op te blijven en het brood van de bezorgdheid te eten, dan zou u ongeschikt zijn voor de dienst die de Meester u voor de morgenstond aanwijst. Zo neemt dan rust, en arbeidt met kalme waardigheid, want in de hand van de Heere is de zaak volkomen veilig.

Neemt rust, omdat u wel bewust het werk in de hand van de Heere hebt overgegeven. Neemt, na het Woord gesproken te hebben, de toevlucht tot God in het gebed. En beveelt het in Gods handen. En tobt er dan niet over. Nergens kan het beter bewaard zijn; laat het daar.

Maar de slaap van het niet waakzaam zijn mag u niet slapen. De landman zaait zijn zaad; maar na het gezaaid te hebben vergeet hij het niet. Hij moet de heiningen in orde brengen, ten einde het vee buiten te houden. Hij moet wellicht ook vogels verjagen, onkruid wieden, of overstromingen zien te voorkomen. Hij zit niet neer om de groei gade te slaan, hij heeft vrij wat anders te doen. Nooit zal hij de slaap van de onverschilligheid, of van de werkeloosheid slapen, want ieder jaargetijde eist werkzaamheid van hem. Hij heeft de ene akker bezaaid, maar nu moet hij nog een andere akker bezaaien. Hij heeft gezaaid, maar hij moet ook maaien; en als het maaien afgelopen is, dan heeft hij weer wat anders te doen. Nooit heeft hij afgedaan; want het een of ander deel van de akker zal hem nodig hebben. Zijn slaap is slechts een tussenspel, dat hem kracht geeft, om zijn arbeid voort te zetten. Bedenkt, dat de gelijkenis ons leert, dat wij ons in het domein van God niet hebben in te dringen, maar

dat wij met betrekking tot de verborgen werking van de waarheid in het hart der mensen, rust moeten nemen, onze weg moeten gaan, en, overeenkomstig de wil van God, onze tijd en ons geslacht moeten dienen.

Ik wens, waarde broeders en zusters, dat u heden morgen nog tot dit punt komen zult. "Heere, dit is uw eigen werk. Heere, u kunt uw eigen werk doen. Heere, doe uw eigen werk - wij bidden en smeken U, doe het.

"Heere, help ons ons werk te doen, beide aan het begin en aan het einde, vertrouwende, dat U het in het midden niet zult verlaten maar dat Gij Uw werk zult doen. Help ons geloof te oefenen in U, en onze arbeid te verrichten in het vertrouwen, dat u met ons zijt, en dat wij uw medewerkers zijn."

Staat op, mijn broeders, verheft u, beklimt nog heden de Karmel, en bidt God, dat Hij door zijn Geest een hemelse regen doe neerdalen. Verhef u, Elia, roept tot God, totdat u er zeker van zijt, dat de wolk, schoon zij in den beginne niet groter is dan eens mans hand, de ganse aarde zal bedekken en het land zal bevochtigen met regen. Sta op en bid, dat God alle twijfelingen weg zal vagen, alle twijfelingen die heden, evenals sprinkhanen, de kerk verslinden, en alle liefde tot de zonde, en alle verwerping van Christus; dat God nog heden, ja te dezer ure, zich door de zwakke hand van de zaaier, terwijl hij het zaad zaait, mocht verheerlijken. Bidt, waarde vrienden, bidt heden namiddag, en heden avond, dat het Woord des Heeren goddelijk mocht overwinnen. Ik stel mij ter zijde, ik treed terug, opdat God mocht werken. En dan treed ik voorwaarts, opdat God mocht werken door mij. En Hem zij de lof tot in eeuwigheid! Amen.

Overgenomen uit het boek "De gelijkenissen van de Heiland"

8. Christus slapende in het schip

"Meester! Bekommert het U niet, dat wij vergaan?" Markus 4 : 38.

Een zeer doorluchtige dag was achter de rug. Onze Heere had op merkwaardige wijze Zijn onderwijs gegeven en Zijn kracht ter genezing geopenbaard. Grote scharen waren er toegestroomd en Hij had kostelijke gelijkenissen tot hen gesproken en wonderbare genezingen in hun midden tot stand gebracht. Doch hoe verheven en gewichtig de dag ook was, hij kon zijn einde niet bereiken zonder een storm. Naar dezelfde wijze zal het u in de geschiedenis van de kerk Gods blijken, dat grote zegeprelen door grote beproevingen worden afgewisseld. Het Pinksterfeest wordt gevolgd door vervolgingen, de prediking van Petrus door Petrus' gevangenschap. Schoon een kerk heden overvloedig moge bloeien, kan zij binnen een zeer korte tijd door zware tegenspoeden worden bezocht; zij kan er niet des te minder, maar zoveel te meer om beproefd worden, wijl God in het midden van haar is en haar zegent. Toen onze Heere sloop, schijnt het weer zeer schoon te zijn geweest, en vele kleine boten, welke zich nauwelijks op de zee zouden hebben gewaagd, zo haar oppervlakte oneffen was geweest, zetten koers op het meer onder begeleiding van het schip van de grote Leraar. Het vlaggenschip van de admiraal was het Zijne. En die andere scheepjes vormden de vloot, die gedachten opwekte van blijdschap en geluk. Zij maakten een bekoorlijk flottielje uit, dat zachtjes daarheen gleed, gelijk zeevogels, wanneer de oceaan kalm en in rust is. Alle harten hadden een gevoel van geluk, alle gemoederen waren kalm gestemd en de slaap van de Meester was niets anders dan een type van de vrede die er in het rond heerste. De natuur rustte; het meer was als een effen spiegel; alles ademde kalmte en vrede. Daar komt plotseling, gelijk meer gebeurt bij die diep in het binnenland gelegen watervlakten, de stormwind uit zijn schuilhoek midden tussen de bergen te voorschijn, alles voor zich uit zwepende. Het kleine vaartuig had het hard te verduren, het was bijna vol water en in gevaar van te zinken door de kracht van de jagende orkaan. Aldus kunnen ook voor ons de tijden van de lieflijkste kalmte opgevolgd worden door overweldigende stormen. Een Christen heeft zelden lang aaneen een leven van rust en gemak. Ons leven, evenals het weer in April, bestaat uit zonneschijn en regenvlagen. Wanneer wij zeer veel genietingen hebben, moeten wij al weer vrezen, dat een naderend gevaar zich voor ons opdoet. Niets in dit ondermaanse, waarop men zich verlaten kan. Alle dingen zijn onveranderlijk veranderlijk. "Beroemt u niet over de dag van morgen," zegt de wijze man. En hij mocht er wel bijgevoegd hebben: "Beroemt u niet over de dag van heden, want u weet niet hoe de avond sluiten zal, hoe schitterend de morgen dan ook mag hebben ingezet." Laat ons bij de aanvang deze les leren: laat ons niet rekenen op de voortduur van de tegenwoordige rust, noch ons geluk verwachten van de ongestadigheden van deze wereld, maar laat ons op veranderingen voorbereid zijn, zodat wij, wanneer zij komen, niet voor boze tijdingen vrezen, daar ons hart vastheid heeft, dewijl het op de Heere vertrouwt.

Het schijnt, dat de discipelen, toen de storm opstak, niet terstond de Meester wekten. Zij hadden een zeker ontzag voor Zijn buitengewone vermoeidheid, want Hij had de gehele dag in zeer vermoeiende bezigheden doorgebracht. En Zijn menselijke kracht was uitgeput. Mogelijk dachten zij wel, dat het gehuil en gebulder van de storm Hem zou doen ontwaken. Hoe kon Hij slapen te midden van de gierende winden en de

bruisende golven? Zij hadden er weinig besef van hoe uiterst kalm Zijn hart was, zodat Hij te midden van storm en onweer zeer goed kon slapen, want dat noodweer raakte Zijn ziel niet. Toen het hun tenslotte voorkwam, dat zij zich in groot gevaar bevonden, want het leek er wel naar dat hun scheepje spoedig zou zinken, begonnen zij hun Heere te beoordelen en ongelovige en onvriendelijke gedachten omtrent Hem te vormen. Zij dachten, dat zij zouden omkomen en verwonderden zich hoe Hij zulks kon toelaten. En daarom gingen zij naar Hem toe, roepende, zoals Lukas het zegt: "Meester! Meester ! Wij vergaan," of zoals het bij Markus luidt: "Meester! Bekommert het U niet, dat wij vergaan?" Velen van hen riepen en schreeuwden; de een zei dit, de ander dat, maar het kwam alles hierop neer, dat zij klachten uitten over hun Heere. Zij wisten, dat Hij hen liefhad en toch kwam de gedachte bij hen op, dat Hij wreed tegenover hen handelde. Zij vertrouwden Hem en hadden toch smartelijke twijfelingen. Zij noemden Hem Meester en toch waren zij al half tegen Hem in opstand. Zij erkenden wel is waar Zijn heerschappij, maar waren op het punt om tegen Hem te muiten, omdat Hij Zijn macht niet tot hun bevrijding aanwendde.

Wij zullen de tekst nemen tot grondtoon van ons onderwerp.

1. En in de eerste plaats onze gedachten vestigen op de *schijnbare onverschilligheid van de Heere tegenover Zijn volk*;
2. in de tweede plaats zullen wij aanwijzen, *dat die onverschilligheid slechts schijn is*;
3. in de derde plaats, *dat Hij werkelijk zorg voor hen draagt in tijden, dat Hij onverschillig schijnt te zijn*;
4. en in de vierde plaats, *dat het hun spoedig duidelijk zal worden, dat dit zo is*.

I.

In de eerste plaats dan, wij, zowel als de discipelen op het Galilese meer, klagen soms over DE ONVERSCHILLIGHEID VAN DE HEERE TEGENOVER ONS.

Het is echter slechts een schijnbare onverschilligheid. Soms neemt de klacht deze vorm aan. God laat de natuurwetten in hun voorgeschreven loop doorwerken, ook wanneer Zijn eigen kinderen daardoor zullen worden verpletterd. Er bevindt zich een schip op zee. Het is door een dikke mist omgeven. Door godzalige lieden, die zich aan boord bevinden, worden gebeden opgezonden voor de rechte besturing van het schip. Maar als het langer zo gestuurd wordt als nu het geval is, zal het op een rots komen. En het komt werkelijk op een rots, niettegenstaande de gebeden. Bekommert God er Zich niet om, dat er een schip vergaat met mensen aan boord, die om bestuur en uitredding bidden? Op een andere tijd zijn de ruwe winden losgelaten en het schip vliegt voor hen uit. Het zal spoedig zinken, het kan het in dat noodweer niet lang uithouden. Vele smekingen en gebeden worden tot God opgezonden, doch de storm blijft aanhouden en er is niet te merken, dat hij ook maar iets in zijn woede vermindert. De wetten van de natuur schijnen op zulke tijden even grimmig en harteloos te zijn alsof zij werden bestuurd door de overste van de macht der lucht. Gelijk God het verordineerd heeft, zo beweegt zich de natuur. Voor ons staan de wateren niet overeind als een hoop en ook verdrinken wij er even goed in als anderen. Of het een martelaar of een moordenaar is, het vuur verslindt met evenveel woede en het zwaard valt voor de een met een even dodelijke slag als voor de ander. Hetzelfde wedervaart de rechtvaardige als de goddeloze. Uit dit feit ontstaat menige klacht, en wij roepen uit: "Bekommert het U niet, dat wij vergaan?" Een van onze dierbaren, die Jezus liefheeft, is krank; dag en nacht smeken wij om zijn herstel, maar de koorts

verandert haar gewone loop niet. Of wel het gebroken lid heeft zijn volle tijd nodig om te genezen. God wijzigt de natuurwetten in betrekking tot het lichaam in het belang van Zijn uitverkorenen niet; vergif is voor hen vergif, en krankheid is krankheid. Zeer dikwijls laat de Heere degenen, die wij liefhebben, een lange tijd lijden, en het schijnt wel of Hij geen acht slaat op onze gebeden en smekingen. Ja zelfs gebeurt het menigmaal, dat de toestand al erger en erger wordt. Wij zijn zeer geneigd, wanneer wij ons onder een beschikking bevinden, die ons een beproeving oplegt, de wetten van de natuur als zeer onbarmhartige ordinantiën te beschouwen die geen medelijden kennen. En wij zeggen: "Meester! Bekommert het U niet, dat wij vergaan? Wij dienen ons echter wel te herinneren, dat wij maar al te licht vergeten, dat de tegenwoordige klacht op een dwaling gegrond is; want de wetten der natuur doen niets hoegenaamd. En er bestaat evenmin reden om haar hard te vallen als de geboden aan de wand van de kerk. Zulk een macht als een wet der natuur die uit zich zelf handelt, is er niet.

Alle macht ligt in God. En een wet der natuur is niets meer of minder dan een beschrijving van de wijze, waarop de Heere gewoonlijk werkt. Het schip, dat slecht bestuurd wordt, komt op de rots, omdat God de schepen doorgaans doet gehoorzamen aan hun stuurpennen en de rotsen haar hardheid laat behouden. En de mens, die aan een ziekte sterft, sterft niet uit hoofde van de ene of andere onbestuurbare kracht in de natuur, maar omdat God voortgaat kracht te verlenen aan vernielende werkingen. De wetten der natuur zijn niets meer dan een krachteloze letter; God werkt alle dingen. Hij zelf heeft gezegd: "Ik maak het licht en schep de duisternis." Geen zaadkorrel zwelt er in de bodem, geen knop ontplooit zich in zijn schoonheid, geen korenaar rijpt er voor de oogst zonder God. Hij is in de dauw en in de zonneschijn, in het licht en in de warmte, welke de planten tot voedsel strekken en tot groei brengen. Gelukkig is hij, die in alle dingen een daarin aanwezige godheid opmerkt. Ik zie de wetten der natuur en ik weet, dat God daarnaar handelt, maar ik zie het best de God, Die achter de wet staat. De wet, welk een kracht heeft die? Het is God, Die naar de wet werkt, Hij doet het alles. Deze waarheid stelt de zaken in een ander licht, want zo het de Heere is, Die de beproeving over ons brengt, hebben wij onzen mond niet te openen, maar ons te buigen voor Zijn wil. Zijn wegen en handelingen moeten goed zijn. En indien zij ons smart veroorzaken, gevoelen wij nochtans, dat Hij, ons niet van harte bedroeft, of ons niet zonder oogmerk pijn veroorzaakt. Wanneer wij Zijn hand opmerken, kussen wij de roede. In plaats van te zeggen: "Meester! Bekommert het U niet, dat wij vergaan?" roepen wij in berusting uit: "Hij is de Heere, Hij doe wat goed is in Zijn ogen."

Soms nemen onze klaagtonen een andere vorm aan. Wij beschouwen de moeiten, welke ons overkomen, als het gevolg van de strenge, de hardvochtige lotsbeschikkingen en huiveren, omdat het ons ongeloof toeschijnt dat God weinig rekening met ons heeft gehouden en de zaken zo heeft geregeld zonder veel te letten op de zwakheid, de ellendigheid en de gebrekkigheid van Zijn volk. Broeders, de meesten van ons, alhier tegenwoordig, geloven aan de voorverordining en zijn overtuigd dat de Heere alle dingen werkt naar de raad van Zijn wil. Wij geloven, dat alle dingen, grote en kleine, zijn vastgesteld in het eeuwig voornemen en voorzeker zullen geschieden zoals zij verordineerd zijn. Deze leer wordt aanleiding om in verstrikking en verwarring te geraken. Wij staren op de geweldige raderen van de voorbeschikking in hun verschrikkelijke omwentelingen en vrezende, dat zij ons tot poeder zullen vermalen. Bij het voorgevoel van onze moeiten vrezende wij, dat wij in dat ontzaglijke raderwerk verward zullen geraken en dat wij, aangezien het om ons

geroep niet blijft stilstaan, daardoor in stukken gescheurd zullen worden. Dat rad vervult ons met angst en ontzetting. Maar wij behoren te bedenken, dat er zo iets als een blind noodlot in het geheel niet bestaat - de voorbeschikking is een geheel andere zaak. Het noodlot is een blindeman, die dolzinnig voortholt, omdat hij moet. De voorbeschikking is vol ogen en gaat te werk in één richting omdat deze het beste pad is, dat zou kunnen worden ingeslagen. Het noodlot is een tiran, die verklaart, dat dit of dat zal geschieden, omdat hij het wil; de voorbeschikking is een vader die alle dingen verordent tot heil voor zijn huishouding. God heeft Zijn bedoeling en Zijn wijze van uitvoering. En Zijn bedoelingen zijn zowel tot Zijn eigen verheerlijking als tot welzijn van Zijn volk. Wie onder ons zou wensen, dat de Heere ter zijde afweek van Zijn heilig en genadig voornemen? Hij heeft het beste verordineerd. Zouden wij dan willen, dat Hij veranderingen maakte? Hij heeft alle dingen met wijsheid besloten; zouden wij willen, dat Hij anders ging besluiten? Datgene, hetwelk ons overkomt, geschiedt, omdat het naar het oordeel van de oneindige wijsheid en goedheid over het geheel het best is, dat het zo geschiedt. Zouden wij dan wensen, dat de Heere het anders beschikte? Zou u de Heilige Israëls willen verzoeken? Zou u Hem willen vragen om iets anders te doen dan hetgeen wijs en rechtvaardig, en goed, en heilig, en tot Zijn eigen verheerlijking is? Laat ons, in plaats van tegen onze lotsbeschikking onze stem te verheffen, ze met een blij gemoed aannemen, omdat de Heere er in is. Zegt niet: "Bekommert het U niet, dat wij vergaan?" maar geloof, dat in plaats van te vergaan uw volkomen zaligheid zal worden bevorderd door al de gebeurtenissen, welke de voorzienigheid van God over u brengt.

Het is ook mogelijk, dat wij ons in een andere gemoedstoestand bevinden. En ons heden kwellen, omdat het ons toeschijnt, dat de beproeving toegezonden wordt aan mensen, op wier karakter in het geheel niets valt aan te merken. En dat de godzaligen meer moeten lijden dan de bozen. Indien u de vraag van de apostelen leest met de nadruk op het woord wij "Bekommert het U niet, dat *wij* vergaan?" zal u zulks mijn bedoeling verduidelijken. Wat zij zeiden, kwam hierop neer: "Wij zijn Uw apostelen, wij hebben U lief, wij wijden ons leven aan U; bekommert het U niet, dat *wij* vergaan? Wij zouden het wel kunnen verstaan, dat het schip, hetwelk een vracht tollenaars en zondaars draagt, naar de kelder gaat. Maar bekommert het U niet dat *wij* vergaan?"

Soms hebben wij ons wel eens in moeitenvolle omstandigheden verwonderd waarom wij zo zwaar bezocht worden, want wij droegen toch een gevoel bij ons om, dat de Heere ons voor bekende zonde had bewaard en ons op de weg der heiligheid had geleid. En daarom konden wij geen bijzondere oorzaak ontdekken voor Zijn geselslagen. Onze uitroep was alsdan: "Wijs mij aan waarom u met mij twist;" en zo er waren, die zich wreed genoeg betoonden om, evenals de troosters van Job, te zeggen dat ons lijden voortkwam uit een bijzondere zonde, hielden wij vast aan onze gerechtigheid. En verklaarden, dat wij niet goddeloos waren in de zin, in welke zij ons beschuldigden. Laat ons nu enige ogenblikken hieraan onze aandacht wijden. En wij zullen ontdekken, dat God de beproeving toezendt naar de behoeften van het karakter, maar niet naar de regel, welke vlees en bloed zouden willen voorschrijven. Er staat niet geschreven: "Zo velen als Ik haat, die kastijd Ik," verre van dat: Hij laat de goddelozen uitspruiten als het gras en bloeien als een boom aan frisse waterbeken. Als ossen zijn zij wel doorvoed, opdat zij bereid mogen zijn ter slachting. Zij worden vetgemest, maar hun einde is nabij. Er staat evenwel: "*Zo velen als Ik liefheb*, die bestraf en kastijd Ik." De gunstelingen van de hemel zijn erfgenamen van de roede. Er

wordt niet gezegd: "De takken, welke geen vruchten voortbrengen, zullen besnoeid worden." Neen, deze zullen te rechter tijd geheel en al weggenomen en in het vuur geworpen worden; maar er staat geschreven: "Elke rank, *die vrucht draagt*, die reinigt Hij, opdat zij meer vrucht drage." Wanneer er dus een bezoeking komt over onze geliefde nabestaande, die een zeer voorbeeldig leven heeft geleid, of wanneer een pijnlijke dood een mens treft, die op buitengewone wijze door de genade is begiftigd, moeten wij geen onvriendelijke gedachten van de Heere vormen, alsof Hij onrechtvaardig was, maar in dat alles Zijn liefhebbende hand zien en Hem danken dat Hij met onze geliefden handelt zoals Hij gewoon is met zonen te handelen. Want wat zoon is er, die de Vader niet kastijdt? Hij geselt een iegelijke zoon, die Hij aanneemt. Het goud wordt in de smeltoven gebracht, omdat het goud is; er zou geen baat of voordeel bij te vinden zijn, zo er puin en stenen in gedaan werden. Het koren wordt gedorst, omdat het koren is; zo het onkruid was, zou het niet door de vlegel worden aangeraakt. De grote Eigenaar van de kostelijke stenen des hemels acht het de moeite waard op de stenen van de meeste waarde een nauwkeuriger en scherper bewerking toe te passen. Een diamant van het eerste water ondergaat gewis meer snijding en slijping dan een van mindere soort, omdat de Koning begeert, dat hij vele facetten, vele vakjes heeft, welke de eeuwigheid door met groter glans het licht van de heerlijkheid van Zijn Naam kunnen terugkaatsen.

Het kan zelfs wel gebeurd zijn, waarde broeders, dat wij van oordeel waren, dat Jezus Zich om ons niet bekommerde, omdat Hij geen wonder verrichtte tot onze bevrijding en niet op een in het oog vallende wijze tussenbeide kwam om ons te helpen. U bevindt u bij tijden in zulk een angst en verlegenheid, dat u wel zou willen uitroepen: "O, dat Hij de hemelen scheurde en nederdaalde tot mijn verlossing!" Maar de hemelen zijn niet gescheurd. U hebt in levensbeschrijvingen van heilige mannen bijzonderheden gelezen van een zeer buitengewoon ingrijpen van de voorzienigheid; maar zulke buitengewone handelingen van de voorzienigheid zijn niet tot uw redding komen opdagen. U wordt van lieverlee al armer en armer, of wel, u wordt hoe langer hoe meer bezocht in uw lichaam. En nu had u gehoopt, dat God op een buitengewone wijze met u had gehandeld. Maar er is niets bijzonders voorgevallen. Waarde broeder, weet dit, dat God somtijds een groter wonder werkt, wanneer Hij Zijn volk in moeiten en wederwaardigheden staande houdt dan Hij zou doen, indien Hij hen er uit leidde. Het is voor Hem een veel verhevener zaak, dat het braambos doorbrandt en niet verteerd wordt, dan dat Hij de vlammen blust en alzo het braambos voor de ondergang behoedt. God wordt in uw wegen van moeite verheerlijkt. En indien u hiervoor een oog krijgt, zult u bereid zijn om te zeggen: "Heere, maak de last nog maar zwaarder, als het tot Uw verheerlijking strekt, geef mij slechts kracht naar de mate van hetgeen ik te dragen heb. En stapel dan de vracht nog maar hoger op; ik zal er niet onder verpletterd worden, maar Uw macht zal in mij tot glans en heerlijkheid geraken. Mijn zwakheid zal Uw macht verheerlijken."

Mogelijk neemt het harde vermoeden, dat Jezus Zich om u niet bekommert, nog wel een andere vorm aan. "Ik vraag de Heere niet om een wonder te verrichten, maar ik vraag Hem om mijn hart op te beuren. Het is mijn begeerte, dat Hij de beloften aan mijn ziel toepast. Het is mijn verlangen, dat Zijn Geest mij bezoekt, zoals ik weet dat dit met sommige mensen het geval is, zodat ik mijn pijn mag vergeten door de genieting van de tegenwoordigheid van de Heere. Ik wens zulk een volkomen verzekerdheid te gevoelen van de tegenwoordigheid van de Zaligmaker, dat de

tegenwoordige beproeving als het ware verzwolgen wordt in een veel meer uitnemend gewicht van blijdschap. Maar, helaas! De Heere verbergt Zijn aangezicht voor mij. En dit maakt mijn beproeving zoveel zwaarder." Geliefden, kunt u niet geloven in een zwijgende God? Wenst u altijd tekenen van God te ontvangen? Moet u vertroeteld worden evenals een bedorven kind? Is uw God van een zodanige geaardheid, dat u Hem volstrekt moet wantrouwen, als Zijn aangezicht omsluit is? Kunt u Hem niet verder vertrouwen, dan u Hem zien kunt? Daarenboven, u verliest wat u hebt, terwijl u smacht naar hetgeen u niet hebt.

U zegt: "Ik verlang naar beloften;" maar ik vraag u: "Wat kan Hij meer zeggen, dan Hij tot u reeds gezegd heeft. Tot U, die tot Jezus de toevlucht hebt genomen?" u zegt, dat u behoefte hebt aan een teken ten goede - wat groter tekenen verlangt u dan die Hij u reeds gegeven heeft in de ervaring, die achter u ligt, of dan Hij u heeft voorgesteld in de bloedende wonden van een stervende Zaligmaker? De tekenen ten goede, welke Jezus aan het kruis gaf, dienen genoegzaam en meer dan voldoende te zijn.

Nog zegt er iemand: "Als Hij niet tot mij komt en de duisternis door het licht van Zijn aanschijn verbreekt, zou ik toch wel wensen, dat Hij de pijn, die ik heb te dragen, een weinig matigde. Als Hij ze niet geheel en al wil wegnemen, zo zal Hij mij toch zeker niet vanwege de hevigheid geheel doen vergaan." "Vergaan," zegt gij, maar dat is juist de zaak, waarvoor u niet hebt te vrezen. En ik bid u, let toch op de onderscheiding: "Dat Hij ons beproeft, dat kunnen wij wel verstaan; maar dat Hij ons zou laten vergaan, dat kunnen wij niet begrijpen." Neen, waarde broeder, het wordt ook niet van u gevraagd, dat u dat begrijpt, want u zijt nog niet vergaan. Slecht als uw toestand is, hij kan nog wel erger. Het is bij u zeer laag aan de grond, maar het kan nog wel lager, u zou in de kerkers der hel kunnen zijn. Welk een genade is het, dat u nooit lager kunt zinken dan het graf; u zult nooit uw bed opmaken in de hel. Dank God daarvoor. Wanneer u op het allerlaagste komt, dan treedt God tussenbeide. Het getij verandert, als u bij het laagste punt van de eb aangekomen zijt. En het donkerste gedeelte van de nacht is dat, hetwelk aan het opkomen van de zon voorafgaat. Houdt goede moed, u zijt nog niet vergaan, en laat dit voor u een wonder zijn.

*Heere, ik ben nog in leven,
Aan de hel niet prijsgegeven.*

Waarom zou een levend mens klagen? Zou hij geen hoop blijven koesteren en verwachten dat God in de uiterste nood voor Hem verschijnen zal?

Aldus hebben wij verschillende vormen vermeld, onder welke de verzoeking om de Heere op dwaze wijze te beschuldigen zich aan de ziel voordoet.

II.

Maar nu, in de tweede plaats, DE ONVERSCHILLIGHEID VAN GOD TEGENOVER ZIJN VOLK MOET TEN ALLE TIJDE SCHIJNBAAR, EN KAN GEEN WERKELIJKHEID ZIJN.

Denk eens een weinig na. Vestigt uw gedachten op de natuur van de Drie-enige God, van Wie wij spreken. De Vader, kan Hij onvriendelijk zijn? "Zijn goedertierenheid duurt tot in eeuwigheid," Zijn naam, Zijn wezen is liefde. Hij vindt er Zijn lust in om barmhartigheid te bewijzen. Wij weten, dat Hij een onveranderlijk God is. En daarom worden wij niet verteerd. Kunt gij, o erfgenamen van de hemel, geloven, dat Hij onverschillig voor u, Zijn kind, is? U, die zondig bent, zijt met zorg voor uw kinderen vervuld. Hoeveel te meer zal uw Vader, Die in de hemelen is, met mededogen voor de

Zijnen vervuld zijn? Kunt u er bij tegenwoordig zijn, dat uw kind door pijnen gekweld wordt, zonder te wensen, het daarvan te ontheffen? Hebt gij, moeders, niet somtijds gevoeld, dat u met de grootste blijdschap het lijden van uw kinderen zou willen overnemen, indien u daardoor uw lievelingen er van kon bevrijden? En hebt gij, arme gevallen schepselen, zulk een gevoel van medelijden, zou uw hemelse Vader het dan niet hebben? O oordeelt toch niet zo over Hem. Zegt niet tot Hem: "Bekommert het U niet, dat wij vergaan?"

Denk aan de tweede Persoon in de goddelijke Drieëenheid, Jezus, de Zoon van God, uw broeder zowel als Gods geliefde Zoon, kan Hij Zijn volk vergeten? Heeft Hij uw natuur niet aangenomen? Is Hij niet in alle dingen verzocht geweest gelijk gij? Heeft Hij uw naam niet in Zijn beide handpalmen gegraveerd, heeft Hij de dierbare herinneringstekenen van Zijn liefde niet in Zijn zijde en het dichtst bij Zijn hart geschreven? Kunt u de Gekruisigde in het aangezicht staren en geloven dat Hij onverschillig omtrent u is? O, er is een tijd geweest in de min van uw eerste liefde, toen Zijn linkerhand onder uw hoofd was en Zijn rechterhand u omhelsde, dat u niet zulke harde gedachten van Hem zou hebben gekoesterd. Toen Hij u kuste met de kussingen van Zijn mond en u de ervaring opdeed, dat Zijn liefde beter is dan de wijn, toen kon u niet zulke gruwelijke dingen aangaande uw Welbeminde gezegd hebben. Neen, het is onmogelijk, dat Jezus ooit onverschillig zou zijn voor de jammer en de ellende van Zijn volk.

En de Geest, de dierbare en eeuwig gezegende Heilige Geest, Die in ons woont, kan Die zonder mededogen zijn? Hij verwaardigt Zich in ons te wonen en de bijzondere taak van Trooster op Zich te nemen. En dit is een weergaloze goedgunstigheid. Denkt u dan, dat Hij, Die de Trooster is, niet met ons mee gevoelt? Een trooster zonder medelijden zou inderdaad een vreemd wezen zijn, hij zou een bespotter zijn van de menselijke ellende. De Heilige Geest evenwel is vol van teder mededogen. Denkt aan de liefde van de Geest en laat nooit voor een enkel ogenblik het vermoeden bij u oprijzen, dat het Hem een onverschillige zaak is of u vergaat al of niet. De drie-enige God is liefde. "Gelijk zich een vader ontfermt over zijn kinderen, zo ontfermt Zich de Heere over degenen, die Hem vrezten." Hij kan niet onverschillig zijn omtrent de toestand van de Zijnen.

Vestigt vervolgens uw gedachten, geliefden, op de daden van de Goddelijke liefde van oude tijden her, waarvan de Schriften met nadruk melding maken. En het zal u duidelijk zijn, dat het niet anders kan of de Heere moet met zorg vervuld wezen ten opzichte van uw welzijn. Weet u niet, dat de eeuwige Jehova u liefhad, aler de wereld was? Zijt u het vergeten, dat de bergen met hun grijze toppen niet anders dan pasgeboren kinderen zijn, vergeleken met Zijn liefde tot u? Hij heeft u uitverkoren. Hij kon u voorbijgegaan zijn, maar Hij verkoos u om Zijn eigendom te wezen. "De Heere is mij verschenen van oude dagen af," zegt de profeet, "zeggende: Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde: daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid;" En heeft Hij u deze lange reeks van eeuwen liefgehad om Zich nu om uw zuchten niet te bekommeren? Kan dat mogelijk zijn? Indien het Zijn bedoeling was geweest u weg te werpen, dan zou Hij dat al lang geleden gedaan hebben. Indien het hem te doen was om redenen voor uw verwerping, Hij had redenen van alle eeuwigheid, want Hij wist wat u zou zijn. Geen zonde in u is voor Hem een verrassing geweest. Hij voorzag de hardheid van uw hart en de weerstrevigheid van uw ganse wezen. En als Hij u nu kon

verwerpen, zou Hij u nimmer verkoren hebben. Hij zou u dan geenszins tot Zich hebben genomen. O, laat dan de eeuwige liefde u behoeden voor de gedachte, dat Hij ooit onverschillig zou kunnen zijn hierover of u vergaat al dan niet.

Gaat vervolgens, wat ik u bidden mag, eens denken aan hetgeen Hij voor u gedaan heeft. Ik zal het slechts in het kort aanstippen. Denkt gij, dat Christus van de hemel op aarde gekomen is om u te redden en dat Hij nu onverschillig omtrent u is? Denkt gij, dat Hij hier dertig jaren van moeite en gezwoeg doorgebracht heeft om u vrij te kopen, en dat Hij u nu zal wegwerpen? En gelooft gij, dat Hij voor u opgegaan is naar het kruis, nadat Hij het verschrikkelijk toneel in de hof Gethsémané had ondergaan en Zijn bloedig zweet daar voor u had uitgestort en Zich toch om u niet bekommert? Denkt u dat Hij de ganse last van de toorn van God voor u gedragen heeft en gij uw zaligheid als zulk een beuzelachtige zaak beschouwt, dat Hij er Zich niet om bekommert of u vergaat of niet? Gelooft gij, dat Hij in het graf voor u gerust heeft en weer voor u opgestaan is, dat Hij voor u binnen het voorhangsel is gegaan en dat Hij bij God voor u pleit. En toch, als het er op aankomt, een geveinsde is, die geen werkelijke liefde voor u heeft? O mens! Zo datgene, wat Christus gedaan heeft, u niet kan overtuigen, wat is dan wel daartoe in staat? Vele wateren zouden Zijn liefde niet kunnen uitblussen, ook zouden de vloed en ze niet kunnen verzwelgen; wilt u voor het tegenwoordige en voor de toekomst niet op Hem vertrouwen, na alles wat Hij voor u gedaan heeft?

Bedenkt ook wat Hij persoonlijk aan u gedaan heeft en wat u in uw binnenste hebt ervaren en gevoeld. Jaren geleden waart u Zijn vijand en Hij heeft u gered en u tot Zijn vriend gemaakt. Herinnert u het u niet, hoe u in de angst van uw ziel als uit de onderste kuil tot Hem geroepen hebt en Hij tot uw redding opdaagde? Zal Hij u dan nu verlaten? Let er op hoe zeker dichter van de geschiedenis, die achter hem lag een pleidooi vormde en daarmee bij God aandrang - doet ook u alzo.

*Een zondaar kwam vol angst gevloën,
O God, tot Uw genadetroon:
Genade hoorde en stelde hem vrij,
Heer! Die genade kwam tot mij.
Veel is er sinds voorbijgegaan,
Al meen'ge wisseling zag ik aan:
Gij hield mij staande in mijn stand
Door Uwe trouwe Vaderhand.
Gij hielp mij uit in iedere nood,
Uw goedheid was oneindig groot,
En stroomde toe in volle maat
Kan 't zijn, dat u mij zinken laat?*

Zo is het. Indien God niet reeds zoveel voor ons gedaan had, zouden wij Zijn bedoelingen tegenover ons in twijfel kunnen trekken; maar na de goedheid en genade, die Hij heeft betoond, zal Hij voorzeker daarmee doorgaan en het werk dat Hij begonnen is, volmaken. Hij heeft al te veel aan Zijn werk ten koste gelegd om het nu te laten varen.

Bedenkt ook, geliefden - en dit is een zoete verkwikking voor de geest - bedenkt ook welk een betrekking er bestaat tussen u en uw God. Vaderschap en zoonschap, welk

een troost ligt daarin! Kan de Heere een onteder Vader zijn? Zal de Heere Zijn eigen kinderen verwerpen? "Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontfermt over de zoon van haar buik? Ofschoon zij vergat, zo zal Ik u toch niet vergeten, spreekt de Heere." Bedenkt ook, dat er tussen u en Christus, o gelovige, een betrekking bestaat als die van een man en vrouw. "Ik heb Mij u getrouwd," spreekt de Heere; en de profeet zegt ons, dat de Heere, de God van Israël, de verstoting haat. "Waar is de scheidbrief van uw moeder?" zegt Hij, alsof Hij iedereen uitdaagt om te bewijzen, dat Hij ooit Zijn geliefde had verstoten. "Ik zal Mij u voor eeuwig ondertrouwen," is de taal van onze onveranderlijke God. De Heere heeft Zijn volk, hetwelk Hij van te voren kende, niet verworpen. Waarom Hem dan te wantrouwen? O, bij de innige betrekking, welke er bestaat tussen onze harten en God, laat ons Hem niet van onverschilligheid verdenken.

Denkt ook aan de goddelijke beloften. Zal God Zich een leugenaar betonen te zijn en ons laten omkomen? Denkt aan Zijn eedzwering. Het is een gruwelijke godslastering, te denken, dat Hij Zich ooit van Zijn eed ontbonden zou achten. Denkt aan het plechtige zegel van het bloed der verzoening. Hoe kan de Heere het bloed van Jezus met onverschilligheid behandelen, of het verbond verzaken, hetwelk verzekerd en bekrachtigd werd door de dood van Zijn eigen Zoon? Een gelovige laten vergaan! Onverschillig zijn of Zijn vrijgekochten behouden worden of niet! Onmogelijk! Het kan niet zijn. Ver van hier, afschuwelijke gedachte! Laat de storm woeden zoals hij wil en laat Christus slapen zoals Hij verkiest, Hij moet een hart voor Zijn volk hebben. Zijn onverschilligheid kan niet anders dan denkbeeldig zijn.

III.

In de derde en laatste plaats, ER IS IN ONZE HEERE EEN WEZENLIJKE ZORG VOOR ZIJN VOLK TE MIDDEN VAN ZIJN SCHIJNBARE ONVERSCHILLIGHEID.

Dit was voorzeker het geval op de Galilese zee. Merkt er op in het verhaal, dat ofschoon Christus sliep, Hij Zich in het schip bevond; Hij had Zijn discipelen niet verlaten; en hoe God ook met Zijn volk moge schijnen te handelen, Hij is toch met en bij hen. "Vreest niet," zegt Hij, "want ik ben met u." Als er niets meer is, behoort de tegenwoordigheid van de Heere genoeg te zijn om ons op te beuren. Onze hemelse Vader kent onze behoeften. Verbannen te zijn van de tegenwoordigheid Gods zou de hel wezen; maar hoezeer ons schip ook door storm en onweer moge worden geslingerd, wij kunnen niet wanhopen, zolang de Heere onze metgezel is.

Bedenkt ook, dat ofschoon Christus sliep, Hij evenzeer als de discipelen heen en weer geslingerd werd en in hetzelfde gevaar verkeerde. Zij mochten wel zeggen: "Bekommert het U niet, dat *wij* vergaan?" Hem bij zich insluitende, want zij zouden gezamenlijk naar de diepte gegaan zijn, Hij zowel als zij. Als wij vervolgd worden, wordt Jezus vervolgd. Als wij lijden, lijdt het Hoofd in de leden. Onze zaak is Zijn zaak. Dit behoort ons moed in te boezemen. Toen de Romeinse veldheer Caesar tot de bevreesde kapitein zei: "Vrees niet, u vervoert Caesar met zijn ganse fortuin," leverde hij ons slechts een aards type van de grote hemelse waarheid, dat het vaartuig der zaligheid Christus en Zijn eer zowel als Zijn volk draagt.

Bedenkt ook, dat onze Heere Zijn volk weldadigheid bewees, toen Hij slapende was, want Hij stelde hun een goed voorbeeld, een voorbeeld van heilige gerustheid in tijden

van nood. Hij sliep niet alleen ter oorzaak van Zijn vermoeidheid als mens, maar ook omdat Hij Zich veilig wist in de handen van Zijn Vader. Toen de Meester Zijn voet aan boord van dat vaartuig zette, wist Hij dat er een storm zou opsteken. Het open neergaan verraste Hem niet, en toch ging Hij slapen, omdat Hij wist, dat het alles wel was. Niemand had met zulk een voorkennis kunnen slapen, dan iemand, wiens hart vol vertrouwen was op God. De Heere wil, dat Zijn Volk gerust en niet gemelijk zal zijn: "Hij geeft het Zijn beminden als in de slaap." Wij lezen er nergens van, dat onze Heere sliep, dan alleen bij deze gelegenheid, deze majestueuze gelegenheid, toen Hij een verkwikkende slaap genoot in een vaartuig, dat door de storm op en neer werd geworpen. Met Zijn hoofd op een peluw, omdat Zijn hart rustte aan de boezem van God. Hiermee gaf Hij aan al Zijn dienaren deze les: "Neemt rust in tijden van moeite en laat het alles over in de handen van Hem, Die voor u zorgt." Zijn slapen was een aanschouwelijke prediking over de tekst: "Uw hart worde niet ontroerd."

Daarenboven stelde Hij hen op de proef en maakte Hij hen met zich zelf bekend. Misschien waren velen onder hen in dezelfde gestalte als Petrus en dachten zij dat zij alles konden verdragen, maar nooit de Heere zouden wantrouwen. Hij liet de stormwind waaien, waardoor zij in een gemoedstoestand geraakten, waarbij de twijfel hen overheerste, opdat zij het boze hart vol ongeloof mochten aanschouwen, hetwelk nog in hen op de loer lag. Door deze beproeving sterkte Hij hen. Zij zouden hun gehele leven vissers van mensen zijn en vissers moeten met stormen kennis maken. Dit was een van de stormen in hun leerjaren, nu hun Aanvoerder nog bij hen was, opdat wanneer zij zelf aanvoerders werden, hun niet iets vreemds zou overkomen, als zij door een storm werden overvallen. Indien zij, toen Christus bij hen was, niets anders dan fraai weer hadden aanschouwd, zouden de orkanen hen naderhand hebben doen opschrikken, nadat Hij was heengegaan; maar nu zullen zij in tijden van vervolging en beproeving tot elkaar zeggen: "Heeft Hij ons zulks van te voren niet laten zien, op die dag toen Hij ons meenam naar Genesaret; Hij was toen bij ons in het schip en toch hadden wij een storm te doorstaan."

En wat nog het beste van alles was, Jezus zorgde voor hen, opdat Hij het gevaar, waarin zij verkeerden, te baat nam om Zich zelf aan hen te openbaren. Hij wenste hun Zijn almacht te tonen; maar hoe kon Hij zulks doen, indien er geen moeilijkheden waren, die Hij door Zijn goddelijke macht had te overwinnen? Hij had hun getoond hoe Hij duivelen kon uitdrijven en kwalen kon genezen; maar nu verlangt Hij, dat zij ook zullen zien, hoe de winden en de golven onderworpen zijn aan Zijn wil. En daarom ontketent Hij de woedende stormwinden. Het heeft weinig te betekenen of iemand tegenover een geketende leeuw staat; maar als het verschrikkelijke dier losgelaten is, dan moet het al een held zijn, die zich er aan durft wagen. De orkaan is losgelaten, de golven woeden, zij verslinden het vaartuig: nu zult u zien hoe groot de Meester is, waar Hij, op het schip staande, uitroept: "Zwijg, wees stil!" En alles beneden Hem is in rust. Zonder de storm konden zij de heerlijkheid van de Rustaanbrenger niet hebben aanschouwd. En alzo was de beproeving volstrekt noodzakelijk, opdat zij Zijn Godheid volkomen zouden leren kennen.

IV.

Wij komen nu tot onze laatste gedachte, welke deze is: **TE RECHTER TIJD ZULLEN AL DEGENEN, DIE OP GOD VERTROUWEN, ZIEN, DAT HIJ VOOR HEN ZORGT.**

Toen Jezus gewekt werd, was Hij niet toornig. Als Hij dat gewild had, had Hij wel van Zijn discipelen weg kunnen gaan: het stond volkomen in Zijn macht om over de golven heen te stappen en hen met weezin de rug toe te keren. En ook na de harde dingen, die wij van God hebben gedacht en gezegd, zou Hij ons wel aan ons zelf en aan het verderf kunnen overgeven, als Hij dat wilde; maar Hij wil zo iets niet. Jezus verwierp de onwaardige gebeden van Zijn zwakke volgelingen niet; Hij had Zich wel geërgerd kunnen betonen, dat zij woorden van Hem te horen kregen als deze: "Denkt u zo over Mij? Is dat de manier, waarop u over Mij spreekt?" Maar Hij nam hen niet op een dusdanige wijze onder handen. Op een zachte toon zette Hij hen terecht, uit liefde tot hen. Maar toorn was er niet te merken. Hij nam hun gebeden aan en Hij werd wakker en welk een ontwaken was dat! Hoe machtig waren Zijn werken! Een ogenblik nadat men Hem wakker gemaakt had, was er geen spoor van de storm meer te bespeuren. De alleronstuimigste van die ruk- en dwarrelwinden sliepen als een zuigeling aan de boezem van zijn moeder. De golven waren zo effen als een marmeren plaat. Verontruste ziel! u zult ook nog kalmte genieten.

Arm beproefd en verzocht kind van God! u zult dagen zien, op welke gij uzelf zult verwonderen waar toch uw moeite en onrust gebleven is; u zult tot uzelf zeggen: "Zij is geheel verdwenen, er is niets meer waarover ik mij ongerust maak; Christus heeft al mijn moeiten en zorgen verdreven." Misschien zult u dan wel een langdurige, onafgebroken kalmte genieten - geen gewone kalmte, maar een zodanige, zo vredig en zo diep, dat u tot u zelf zult zeggen: "Het is de moeite waard een storm te ondergaan, als men daardoor tot een vrede geraakt, zoals ik thans geniet." Na de woestijn te zijn doorgetrokken, zult u Kanaän binnengaan. De engelen zullen u bezoeken, wanneer de verzoeking van de duivelen een einde genomen hebben. U zult het strijdperk verlaten om het land der ruste in te gaan, waar u de hemelse koren zult horen zingen en de engelen u specerijen zullen brengen uit de hoven van de gezaligden. Alleen, schept moed! Blijft staande op uw post, vertrouwt op de Heere, denkt goed van Hem en rust in Hem, want daar de Heere leeft zal geen vaartuig, dat Christus aan boord heeft, ooit schipbreuk lijden. Degene die het geloof deelachtig is, is verzekerd tegen verderf en ondergang, Wacht op de Heere, ook zo Hij vertoeft te komen en een bekoorlijke zonneschijn en een aangename vaart zullen uw loon zijn.

Ik zal van het onderwerp afstappen, na nog in twee richtingen wenken te hebben gegeven, die tot toepassing kunnen dienen.

De eerste zaak is deze. Naar mijn gevoel is dit geval zeer wel van toepassing op de staat van de kerk in deze tegenwoordige tijd. Er bestaat in het gemoed van sommigen een grote onrust omtrent de kerk, want het gaat alles verkeerd en het een komt met het ander in botsing. De tekenen der tijden zijn somber. Voor mij is het de grootste reden tot ongerustheid, dat Jezus schijnt te slapen; er wordt niets gedaan, men hoort van geen grote godsdienstige opwekking en de bediening oefent weinig kracht uit. Ik vind evenwel troost in de gedachte, dat Jezus slaapt, maar dat Hij nooit te lang slaapt. Wanneer wij in slaap vallen, weten wij niet, hoe en wanneer wij zullen ontwaken; maar dat weet Jezus Christus wel: Hij slaapt, maar Hij slaapt niet over Zijn tijd. Ere zij Zijn naam. Hij slaapt, maar Hij is niet dood. En zolang als Hij in leven is, is onze blijdschap levendig. Aangezien er een levende Christus is, zal er steeds een levende kerk zijn. De mogelijkheid bestaat, dat zowel Christus als zijn kerk in slaap zijn; maar noch Christus, noch Zijn kerk kunnen vergaan. Indien onze Heere in slaap is, is Hij in de nabijheid van het roer in slaap: Hij behoeft Zijn hand slechts uit te steken om stuur

aan het schip te geven. Hij is in slaap; maar Hij slaapt slechts zolang, totdat wij luider tot Hem roepen. Wanneer wij zodanig in moeite geraken, dat wij ons zelf niet kunnen helpen en onze algehele afhankelijkheid van Hem gevoelen, dan zal Hij Zijn macht openbaren. Misschien zal gedurende de eerstvolgende twintig jaar de toestand op godsdienstig gebied in Engeland al erger en erger worden; het is zeer wel mogelijk, dat nog een reeks van jaren het ongeloof en het bijgeloof de boventoon zullen voeren; en dan zal Zijn kerk zich in een jammerlijke staat bevinden en uitroepen: "O God, de kaars is bijna uitgedoofd, het licht is bijna weggenomen!" Maar dan zal er zulk een buitengewoon groot en bitter geroep opstijgen, dat Christus het zal horen en zal komen om Zijn werk op recht heerlijke wijze met nieuw leven te bezielen. Het kan wel zijn, dat Hij de strijd tegen ons nog lange tijd zal doen voortduren en dat onze geringe kracht Zich in de grootste zwakheid zal oplossen, zodat wij bijna aan de goede uitslag gaan wanhopen. Dan zal Zijn Geest neerdalen en het geklank der bazuin zal worden gehoord; wij zullen Zijn stem vernemen: "Zijt goedsmoeds; wanneer u zwak zijt, dan zijt u machtig!" Dan zullen wij eensklaps in onze volslagen onmacht nogmaals op de vijand aanvallen. En gelijk Gideon's gerstebrood, hetwelk de tenten van de Midianieten sloeg en ter aarde deed vallen, zo zal het volk des Heeren grote heldendaden verrichten, omdat de Heere als een geweldige uit Zijn slaap is ontwaakt. Een plotselinge en heerlijke overwinning zal hemel en aarde doen weergalmen van Zijn lof. Zijt niet moedeloos en troosteloos. De storm is nog niet op zijn hevigst, het vaartuig is nog niet met water gevuld, het is nog drijvende. Wanneer het aan het zinken toe is en bijna in de golven onderduikt dan zal de Gezagvoerder Zich op het schip vertonen en de wateren tot kalmte brengen. Wanneer het bijna door de woedende baren wordt overweldigd, zal Hij Zijn stem laten horen. Zwijg, wees stil!" Het is ook mogelijk, dat de kalmte, de lange duizendjarige kalmte niet zover meer af is; wij weten niet, hoe nabij ze wel kan zijn; laat ons evenwel de hoop niet verliezen.

De andere toepassing is voor de zondaar. Het kan zijn, dat hier iemand is, die zich in een jammervolle toestand bevindt: hij voelt, dat zijn zonden, als hongerige golven gereed zijn hem te verslinden en hij weet geen weg ter ontkoming. Hij heeft zich evenwel in het gebed tot God gewend en dat verblijdt mij. Waarde vriend, houd nooit op met bidden! De arme ziel heeft haar geroep laten horen: "Heere, help mij!" Het is het rechte gebed. Broeder, houdt er mee vol. Maar het schijnt hem toe, dat Jezus slaapt, en hij zegt: "Bekommert Hij Zich niet om een arme zondaar? Wil Hij mij in de hel laten verzinken en Zich nergens aan storen? Wat zegt gij, mijn vriend, zou u een biddende zondaar naar de hel laten gaan, als u hem kon redden? "O neen!" Zegt gij, "als hij tot mij riep, zou ik hem helpen." Denkt u dan, dat u beter, dat u goedhartiger bent dan Christus? Ik zeg u, dat Zijn hart een en al tederheid is, dat Zijn binnenste smelt van liefde. Geloof in Zijn liefde, werp u op Zijn genade, en wanneer u in Hem gelooft, zijt u behouden. Koester geen harde gedachten van Hem. Raak de zoom van Zijn kleed aan en u zult gezond worden. Vertrouw uw schuldige ziel aan Hem toe en het is wel met u, nu en tot in eeuwigheid. Moge God u Zijn zegen geven om Jezus' wil. AMEN.

Overgenomen uit het boek: "De wonderen van de Heiland"

9. Niet dan bladeren

"Daarbij gekomen zijnde vond Hij niet dan bladeren." Markus 11 : 13.

De meeste van de wonderen van Mozes waren grote tentoonspreidingen van de Goddelijke gerechtigheid. Wat waren Zijn eerste tien wonderen anders dan tien plagen? Hetzelfde kan gezegd worden van de profeten, inzonderheid van Elia en Elisa. Was het niet karakteristiek beide van de aard en de zending van Elia toen hij vuur van de hemel deed neerdalen over de hoofdmannen van vijftigen? En ook hij, op wie zijn mantel was gevallen, was niet minder schrikkelijk, toen de berinnen wraak oefenden op zijn bespotters.

Het was weggelegd voor onze Heere, die in het vlees verschenen is om *het hart van God de Vader te openbaren*. De enig Geborene was vol van genade en waarheid. En in zijn wonderen wordt God bovenal voorgesteld als de God der LIEFDE. Met uitzondering van het wonder, hier vermeld, en wellicht een deel van een ander, waren alle de wonderen van Jezus volkomen weldadig van aard, ja zelfs is dit wonder slechts in schijn, niet in werkelijkheid, een uitzondering op die regel.

Het opwekken der doden, het spijzigen van de scharen, het doen bedaren van de storm, de genezing van kwalen en krankheden - wat waren zij anders dan een tentoonspreiding van de goedertierenheid Gods? Wat moest het ons leren, indien Jezus Christus niet dan op een boodschap van zuivere genade is uitgegaan van zijn Vader? Laten wij er ons in verheugen, dat God zijn *liefde* jegens ons bevestigt, dat Christus "te zijner tijd voor de goddelozen is gestorven."

Evenwel, als om te tonen, dat Jezus, de Zaligmaker, ook Jezus de Rechter is, moet er één enkele straal van gerechtigheid flikkeren. Waar zal de barmhartigheid haar op doen vallen? Ziet, mijne broeders, het is niet een mens, die er door getroffen wordt, maar een levenloos, voor geen lijden vatbaar voorwerp : een boom.

De vloek - indien wij het een vloek kunnen noemen - trof geen mens of dier, zelfs niet het geringste insect. Zijn pijl kwam zonder schade aan te richten op een vijgenboom aan de weg. Die boom droeg alle kentekenen van onvruchtbaarheid en was wellicht het eigendom van niemand. Het verlies was dus zeer gering, dat iemand door het verdorren van die boom kon lijden, terwijl een onderwijs, kostbaarder dan duizenden akkers, beplant met vijgenbomen, ons door alle tijden en eeuwen gebleven is. Het enige andere voorbeeld, waarop ik zo even zinspeelde, was het verlof aan de duivelen om in de zwijnen te varen. En de gehele kudde zich van de steilte in de zee wierp en omkwam. Welk een genade was het ook toen niet, dat de Heiland niet toeliet, dat mensen de slachtoffers werden van de boze!

Het was oneindig beter, dat de gehele kudde zwijnen omkwam, dan dat één mens door de invloed van de boze waanzinnig zou worden. De schepselen, die vermoorden in de zee, waren slechts zwijnen - zwijnen, die hun Joodse eigenaars het recht niet hadden om ze te houden. En ook zij kwamen niet om door de werking van Jezus Christus, maar door de boosheid van de duivelen, want zelfs zwijnen moeten lopen als zij door de duivelen gedreven worden.

Beschouwt dan met aandacht dit ene voorbeeld van streng recht, dat door de Heiland werd geoeffend. Indien Christus in heel zijn leven slechts één wonder heeft gedaan om een oordeel te volvoeren, dan moet die enige les wel vol van betekenis zijn.

Indien er slechts één vloek is, wat zal er door getroffen worden? Wat is de zinnebeeldige lering, die er in ligt opgesloten? Ik weet niet of ik ooit dieper en ernstiger de noodzakelijkheid heb gevoeld van wezenlijke vruchtbaarheid voor God, dan terwijl ik over deze wondere gelijkenis nadacht, want aldus kan dit met recht worden genoemd. De vloek treft - gelijk u terstond zult bemerken - in zijn zinnebeeldige en geestelijke betekenis hen, die een schone en krachtige belijdenis van geloof afleggen, maar ontbloot zijn van ware heiligheid; op hen, die zeer vele bladeren vertonen, maar Gode geen vrucht voortbrengen. Slechts één bliksemstraal, maar hij is voor hen, die voorwenden te hebben wat zij niet bezitten. Slechts een vloek, waar hij is voor de huichelaars. *O gezegende Geest, schrijf deze hartdoorgrondende waarheid op ons hart!*

1. DAT ER VELE BOMEN WAREN MET NIET DAN BLADEREN ER AAN, MAAR DAT GEEN VAN HEN, DAN ALLEEN DEZE VIJGENBOOM, DOOR DE VLOEK VAN DE HEILAND WERD GETROFFEN.
2. ER WAREN ANDERE BOMEN, DIE NOCH BLADEREN, NOCH VRUCHTEN DROEGEN, EN GEEN VAN DEZE WERD GEVLOEKT.
3. WIJ HEBBEN HIER EEN BIJZONDER GEVAL.
4. ZULK EEN BOOM MAG WEL VERDORREN.

I.

Wij zullen onze verklaring beginnen met de opmerking, DAT ER VELE BOMEN WAREN MET NIET DAN BLADEREN ER AAN, MAAR DAT GEEN VAN HEN, DAN ALLEEN DEZE VIJGENBOOM, DOOR DE VLOEK VAN DE HEILAND WERD GETROFFEN.

Het is in de aard van vele bomen om de mens niets dan hun schaduw te geven. De Heiland heeft zich, toen Hem hongerde, niet naar de eik begeven, of naar de olm, om er enige spijs aan te zoeken. En evenmin kon de spar of pijnboom hem enige verkwikking bieden. Hij heeft dan ook ten opzichte van die bomen geen enkel hard woord gesproken, want Hij wist wat in hen was. Dat zij geen vruchtbomen waren. En ook niet voorgaven het te zijn. En zo, mijne vrienden, zijn er vele mensen, welker leven bladeren voortbrengt, maar geen vrucht. En toch heeft God geduld met hen.

Het wordt hun vergund hun tijd uit te leven. En dan worden zij wel is waar uitgehouwen en in het vuur geworpen; maar zo lang hun toegelaten wordt staande te blijven, treft hen geen vloek. De lankmoedigheid van God wacht om hen genadig te zijn. Dat zijn sommige van de karakters, die bladeren, maar geen vruchten hebben. Er zijn duizenden, die wel *het teken* aanhangen, *maar niets kennen van het wezen van de zaak*. Wij, in Engeland, achten ons ver verheven boven de Roomse landen, maar hoeveel van het wezen van het pausdom vertoont zich nog in de aanbidding van velen! Zij gaan naar de kerk en zij denken, dat het blote gaan naar zulk een plaats van de aanbidding en het gedurende enige tijd daar neer zitten een Gode welbehaaglijke daad is.

Wat blote vorm is, wordt dus aangezien voor geestelijke aanbidding! Zij zorgen er voor, dat hun pasgeboren kinderen gedoopt worden, maar wat die plechtigheid

betekent, weten zij niet. En zonder eens in hun Bijbel te zien, of de Heere die ordinantie aldus werkelijk heeft ingesteld, bieden zij Hem hun eigenwillige aanbidding aan. En worden daarin geleid of door hun gehoorzaamheid aan gewoonte en gebruik, of door het bijgeloof van de onwetendheid. Wat de zaak is, of waarom zij moet geschieden, daar vragen zij niet naar. Zij verrichten die godsdienstige plechtigheid, zoals sommige papegaaien gebeden opzeggen. Van de innerlijke en geestelijke genade, waarvan de Catechismus spreekt, weten zij niets, indien ook inderdaad innerlijke, geestelijke genade ooit in verband kan staan met een onschriftuurlijk en uitwendig teken.

Als deze arme zielen tot des Heeren Avondmaal komen, dan gaan hun gedachten niet verder dan het brood en de wijn, of de hand, die het brood breekt en de wijn uitstort. Zij weten hoegenaamd niets van de gemeenschap met Jezus, van het eten van zijn vlees en het drinken van zijn bloed; hun ziel is tot aan het buitenste omhulsel genaderd. Maar tot aan de kern zijn zij niet gekomen om er de zoetheid van te proeven. Zij hebben de naam te leven en zijn dood. Hun godsdienst is een blote vertoning. Een uithangbord zonder herberg. Een fraai aangerichte tafel zonder spijzen. Een prachtige vertoning, waar niets van goud, maar alles verguld is. Waar niets werkelijkheid, maar alles schijn is.

Gehele menigten leven en sterven volkomen voldaan met het uitwendig kleet van de godsdienst, maar geheel en al vreemd aan innerlijke, levende godsvrucht. Toch zijn zulke mensen in hun aardse leven niet gevloekt! Neen, wij moeten medelijden met hen hebben, voor hen bidden, hen opzoeken, hen benaderen met woorden van liefde en trouwe waarheid. Wij moeten voor hen hopen; want wie weet of God hen niet nog tot bekering zal roepen, of zij niet nog het leven van God in hun zielen zullen ontvangen. Een andere, zeer talrijke klasse bestaat uit mensen, die wel *een denkwijze, een mening hebben, maar geen geloof, een geloofsbelijdenis zonder geloofsvertrouwen*. Wij ontmoeten hen overal. Hoe ijverig zijn zij voor het Protestantisme! Zij zouden niet slechts voor de orthodoxie willen sterven, maar ook anderen er voor willen doen sterven. Het is wellicht de Calvinistische leer, die zij hebben aangenomen. En dan zijn de "vijf artikelen" hun even dierbaar als hun vijf zinnen.

Deze mensen zullen - om niet te zeggen met ernst, maar met woede - strijden voor het geloof. Met grote heftigheid brandmerken zij iedereen, die in het minste of geringste met hen in gevoelen verschilt. En spreken met de uiterste vrijgevigheid het oordeel van de verdoemenis uit over allen, die in de schaal van hun Zoar, Rehoboth of Jireh te licht wordt bevonden, terwijl toch al die tijd de geest van Christus, de liefde van de Geest, de ingewanden van de barmhartigheid en de heiligheid van karakter evenmin van hen te verwachten zijn, dan men druiven van doornen, of vijgen van distels kan verwachten.

Mijn broeders, de leer is zeer hoog te waarderen! Wee de kerke van God, wanneer de dwaling als een kleinigheid wordt aangezien, want de waarheid zal dan licht geacht worden. En wat blijft ons over als de waarheid weg is? Maar toch zullen wij ons grotelijks vergissen als wij denken, dat wij door rechtzinnigheid van geloofsbelijdenis zalig zullen worden. Ik heb een afkeer van het geroep van "de waarheid", "de waarheid", "de waarheid" van mensen, van welke het leven verdorven en van welke het karakter onheilig is. Er is een orthodoxe, zowel als een heterodoxe, een

rechtzinnige, zowel als een onrechtzinnige weg naar de hel. En de duivel weet even goed met Calvinisten als met Arminianen om te gaan. Geen kerk kan de zaligheid verzekeren; geen vorm van leerstelling kan ons het eeuwige leven waarborgen. "Gijlieden moet wederom geboren worden." U moet vruchten voortbrengen der bekering waardig. "Alle boom dan, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen."

Als wij niet door wezenlijk geloof in levensgemeenschap komen met de Heere Jezus, dan ontbreekt ons de grote eigenschap om de hemel binnen te gaan. Toch is de tijd nog niet aangebroken, wanneer deze bloot verstandelijke gelovigen vervloekt worden. Deze bomen hebben niet dan bladeren. Maar geen vloek heeft hen nog hopeloos doen verdorren. Neen, zij moeten opgezocht worden. Zij kunnen er nog toe komen de Heere ook in hun hart te kennen. En de Heilige Geest kan van hen nog volgelingen maken van het Lam. O, mocht het zo zijn!

Een derde klasse van mensen hebben *woorden zonder gevoel*. De heer "Prater" in Bunyan's Christenreize is de vertegenwoordiger van een zeer groot heir. Zij spreken heel rad over de goddelijke zaken. Hetzij het onderwerp de leer betreft of de ervaring, of de praktijk, zij kunnen over alles even vloeiend spreken. Maar blijkbaar komt de gehele zaak slechts van de lippen. Er is geen opwelling van het hart.

Als de zaak uit het hart kwam, dan zou er gloed en warmte in wezen, maar nu hangt zij als een ijspegel aan de lippen. U kent hen - u kunt iets van hen leren. Maar onderwijl zijt gij uzelf bewust, dat, zo zij anderen zegenen door hun woorden, zij toch zelf ongezegend blijven. O, laat ons er toch zeer voor vrezen, dat dit met ons zo is.

Laat de prediker de angst gevoelen van de apostel Paulus, dat hij, na anderen gepredikt te hebben, niet zelf verwerpelijk wordt bevonden. En laten mijn hoorders die zelfde bezorgdheid gevoelen, dat zij, na over de dingen van God gesproken te hebben, niet blijken mooipratens, maar geen welbehaaglijke kinderen van de Allerhoogste te zijn.

Er is nog een ander geslacht, dat zich thans aan mijn ogen voordoet. Het zijn degenen, *die wel berouw hebben maar geen bekering kennen*. Velen van u zullen onder een hartontdekkende prediking smart gevoelen vanwege uw zonde, maar toch nooit de kracht van geest hebben om ze na te laten. U zegt berouw te hebben, maar u gaat voort op dezelfde weg.

Als de dood en het oordeel u voor ogen staan, dan gevoelt u werkelijk spijt, dat u zo dwaas hebt kunnen zijn. Maar de kracht van de verzoeking is zó groot, dat u de dag daarna van dezelfde dwaasheid de prooi wordt. Het is gemakkelijk de mens tot aan de oever van de rivier van het berouw te brengen, maar het water van het berouw der bekering kunt u hem niet doen drinken. Indien Agag door woorden kon worden gedood, geen Amalekiet zou in het leven blijven. Indien des mensen voorbijgaande droefheid over de zonde *werkelijk* berouw was, dan zou er niemand zijn, die niet nu en dan waarlijk boetvaardig geweest is. Maar hier zijn het slechts bladeren, geen vruchten.

En wederom *anderen komen wel tot besluiten en voornemens, maar niet tot de daad*. Zij *zullen!* Ach, dat zij *wilden!* Maar het is altijd in de toekomstige tijd. Zij zijn hoorders. En dikwijls hebben zij ook gevoel onder het horen, maar zij zijn geen *daders* van het Woord; daartoe komt het nooit bij hen. Zij wilden wel vrij zijn, maar

zij hebben het geduld niet hun boeien door te vijlen. Evenmin als de genade om ze aan de hamer te onderwerpen. Zij zien wat recht is, maar laten zich beheersen door hetgeen verkeerd is.

De schoonheid van de heiligheid bekoort hen en toch laten zij zich door de zonde misleiden. Zij zouden de weg van Gods geboden willen lopen, maar de weg is te ruw en het lopen is vermoeiend. Zij zouden voor God willen strijden, maar het is moeilijk de overwinning te behalen. En zo zijn zij nauwelijks uitgegaan ten strijde, of zij keren reeds weer terug. Zij slaan de hand aan de ploeg en dan blijken zij geheel en al het koninkrijk onwaardig.

De grote meerderheid van hen, die nog enigerlei godsdienst hebben, *brenghen wel bladeren, maar geen vruchten voort*. Ik weet, dat er zulk een soort van mensen hier zijn. En ik doe u de ernstige waarheid horen. Ofschoon u nog door geen vloek wordt getroffen. Ofschoon wij niet geloven, dat het wonder, hetwelk wij thans te samen overdenken, op enigerlei manier nog betrekking heeft op u, zo herinnert u toch dat er met bomen, die niet dan bladeren voortbrengen, niets gedaan kan worden, behalve ze ter bestemder tijd uit te houwen en in het vuur te werpen. *En dat dit Uw lot moet wezen.*

Zo waarlijk als u leeft onder het geklank van het Evangelie, maar er nog niet door bekeerd zijt, zo waarlijk zult gij uitgeworpen worden in de buitenste duisternis. Zo zeker als Jezus Christus u uitnodigt en u niet wilt komen, zo gewis zal Hij zijn engelen zenden om de dode ranken bijeen te verzamelen. En u niet haar, om ze in het vuur te werpen. O, zie toe, u onvruchtbare boom, u zult niet eeuwig blijven staan!

De genade bevochtigt u thans nog met haar tranen. Gods goedertierenheid graaft nog om u. Nog komt de landman, jaar op jaar, om te zien, of u ook vrucht gedragen hebt. Neem u in acht! De bijl is scherp. En het is de hand van de Almacht die haar zwaait. Zie toe, dat ook u niet in het vuur geworpen wordt!

II.

Ten tweede: ER WAREN ANDERE BOMEN, DIE NOCH BLADEREN, NOCH VRUCHTEN DROEGEN, EN GEEN VAN DEZE WERD GEVLOEKT.

De tijd van de vijgen was nog niet gekomen. En daar nu de vijgenboom òf vijgen voortbrengt voordat hij in blad komt, òf tegelijk vijgen en bladeren draagt, moeten de meeste bomen - wellicht wel alle - behalve die ene, geheel en al zonder vijgen en zonder bladeren geweest zijn. En toch heeft Jezus geen van hun gevloekt, want de tijd van de vijgen was nog niet gekomen.

Hoe groot is het getal van hen, die volstrekt ontbloot zijn van alles wat op godsdienst gelijkt. Zij wenden ook geen godsdienstigheid voor. Niet slechts brengen zij geen vruchten van de godzaligheid voort, zij hebben ook de bladeren niet van de uitwendige eerbied voor de godsdienst. Zij bezoeken de voorhoven niet van het huis des Heeren. Zij gebruiken generlei vorm van gebed. Zij nemen geen van de inzettingen waar.

Welke invloed oefent de godsdienst uit op de grote massa in deze stad? Het is treurig te denken, dat er mensen zijn, die in volslagen duisternis verkeren en toch vlak naast het licht wonen. Dat u in de eigen straat, waar het Evangelie gepredikt wordt, personen kunt vinden, die nog nooit het Evangelie hebben horen verkondigen. Zijn er niet tienduizenden van mensen in deze grote stad, die in zaken, de godsdienst betreffende, geen onderscheid weten tussen hun rechter- en hun linkerhand?

Hun kinderen gaan naar de Zondagsschool, maar zij zelf brengen de gehele zondag door met alles, behalve met de aanbidding van God. Er zijn in ons land steden en dorpen, waarop geen enkele kerk op de bevolking ook maar de minsten invloed uitoefent. Neem als voorbeeld het dorp Hedingham.

Daar zijn kerken van allerlei richting. En toch is het gebeurd, dat er een man gruwelijk vermoord werd, omdat men hem voor een tovenaars hield. Moeten de personen, die deze moord bedreven hebben, niet even onwetend zijn en even onverschillig voor gezond verstand als kaffers of hottentotten, die nooit door het licht van de godsdienst werden beschenen? Hoe kon dit geschieden? Was het niet omdat er geen genoegzame zendingsijver was onder de christenen om uit te gaan tot de onderste lagen van de maatschappij, zodat er gehele menigten zijn, die nooit met enigerlei godsvrucht in aanraking komen.

In Londen zullen de stadszendingen getuigen, dat, terwijl zij soms wel een woord kunnen spreken tot de vrouwen, duizenden van mannen noodzakelijk afwezig moeten zijn gedurende het bezoek van de zending. En dus nooit een woord horen van bestraffing of vermaning, van uitnodiging of bemoediging om tot Jezus te komen. Voor alle praktische doeleinden zouden die mensen even goed in het hart van Afrika als in de stad Londen geboren kunnen zijn, want zij zijn zonder God, zonder hoop, vervreemd van het burgerschap Israëls, verre zijnde, niet slechts door boze werken, maar ook door hun volslagen onwetendheid omtrent God.

Deze mensen kunnen wij verdelen in twee klassen, waarop geen van elk de verdorrende vloek valt in dit leven. Op de eerste zien wij met hoop. Het is waar, wij kunnen noch bladeren noch vruchten bij hen ontdekken, maar wij weten, dat het "*de tijd der vijgen nog niet is.*" Zij zijn door God *uitverkoren*, maar zij zijn *nog niet geroepen*.

Hun namen zijn geschreven in het Boek des Levens des Lams. En zij waren daarin van voor de grondlegging der wereld. Ofschoon zij dood zijn door de misdaden, zijn zij toch de voorwerpen van de goddelijke liefde en ter bestemder tijd *moeten zij* door onweerstaanbare genade worden geroepen en overgebracht worden van de duisternis tot het licht. "De Heere heeft veel volks in deze stad", en het behoorde voor een iegelijk van u een aanmoediging te zijn om te trachten goed te doen, dat God onder de meest snoden van de snoden, onder de meest verdorven dronkaards en doorbrengers en losbandigen zijn uitverkorenen heeft, die verlost *moeten* worden.

Als u tot hen gaat met het Woord, dan doet u dit, omdat God u verordineerd heeft om de boodschap van het leven te brengen tot hun ziel. En zij *moeten* het ontvangen, want aldus luidt het raadsbesluit der voorverordining: in de volheid van de tijd moeten zij geroepen worden om broederen van Christus en kinderen van de Allerhoogste te zijn.

Waarde vrienden, zij zijn vrijgekocht en verlost, maar *zij zijn nog niet wedergeboren* - maar toch even stellig verlost door het dierbaar bloed als de heiligen voor de eeuwige troon. Zij zijn het eigendom van Christus en toch staan zij wellicht thans nog aan de deur van de herberg te wachten tot zij geopend wordt - vrijgekocht door Jezus' dierbaar bloed, en toch wellicht hun nachten nog doorbrengende in een huis der ontucht, en hun dagen in zonde. Doch als Jezus Christus hen gekocht heeft, dan *zal* Hij hen hebben. Indien Hij zijn hartebloed voor hen gestort heeft, God is niet ontrouw om het rantsoen te vergeten, dat zijn Zoon voor hen heeft betaald.

Tienduizenden van verlost *zijn vooralsnog niet* wedergeboren; maar wedergeboren *moeten* zij worden. En dit is uw troost en de mijne, als wij met het levenwekkend Woord van God uitgaan, ja meer: voor deze ongodvruchtigen bidt Christus voor de troon. "Ik bid niet alleen voor dezen," heeft de grote Voorbidder gezegd, "maar *ook* voor degenen, *die* door hun woord *in mij geloven zullen.*" Zij zelf bidden niet, de arme onwetende zielen. Zij weten niets van bidden. Maar Jezus bidt voor hen. Hun namen zijn op Zijn borst en eerlang moeten zij hun wederstrevende knieën buigen en de zucht der boetvaardigheid slaken voor de troon der genade. "Het is de tijd nog niet van de vijgen."

Het tevoren vastgestelde ogenblik is nog niet gekomen; maar als het komt, dan *zullen zij komen*. Want God zal de zijnen hebben. *Zij móeten*, want de Geest is niet te weerstaan als Hij uitgaat met macht - *zij móeten* gewillige dienstknechten worden van de levende God. "Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag van uw heirkraft." "Hij zal velen rechtvaardig maken." "Om de arbeid van zijn ziel zal hij het zien en verzadigd worden." "Daarom zal Ik hem een deel geven van velen, en hij zal de machtigen als een roof delen."

Op dezen valt geen vloek; zij verdienen het; maar de eeuwige liefde voorkomt het. Hun zonden schrijven de vloek voor hen, maar het volbrachte zoenoffer wist dit schrift uit. Wèl mochten zij verloren gaan, omdat zij geen barmhartigheid zoeken te verkrijgen; maar Christus treedt voor hen tussenbeide. En zij zullen leven.

Maar helaas! Onder hen, die noch bladeren noch vruchten hebben, zijn er ook, die noch de ene noch de andere ooit zullen voortbrengen. Zij leven in zonde en sterven in onwetendheid. En komen hulpeloos om. Kunnen dezen, als zij de wereld verlaten, ons verwijten, dat wij hen veronachtzaamd hebben? Zijn wij onschuldig aan hun bloed? Zou niet het bloed van velen van hun tegen ons roepen van de aardbodem? Zouden zij, vanwege hun zonden veroordeeld zijnde, ons niet kunnen beschuldigen, dat wij hun het Evangelie niet hebben gebracht, maar hen gelaten hebben waar zij waren? Schrikkelijke gedachte! Maar wij moeten haar niet van ons af zetten. Er zijn dagelijks tien duizenden, die zonder verlost te zijn overgaan naar de wereld der geesten en de rechtvaardige toorn van God beërven. Maar u ziet; in dit leven valt nog geen vloek op hen. En dit wonder heeft geen bijzondere betrekking op hen, maar op een gans andere soort van mensen, van wie wij thans zullen spreken.

III.

WIJ HEBBEN HIER EEN BIJZONDER GEVAL.

Ik heb reeds gezegd, dat aan een vijgenboom de vrucht voorafgaat aan de bladeren, of wel, de bladeren en de vruchten komen tegelijk. Zodat men als algemene regel kan aannemen, dat, zo er aan een vijgenboom bladeren zijn, men er ook met recht vruchten aan kan verwachten.

Om dan nu met de verklaring van dit bijzondere geval te beginnen: *aan een vijgenboom komt de vrucht vóór de bladeren*. Evenzo zullen in een waar Christen de vruchten aan de belijdenis voorafgaan.

Neem iemand, waar het ook zij, die een waar dienstknecht van God is. Eer hij zich bij de gemeente heeft aangesloten, of in de openbare bijeenkomst voorgegaan is in het gebed, of zich met het volk van God heeft vereenzelvigd, heeft hij zich zelf beproefd om te zien of hij waarlijk smart heeft over de zonde. Hij begeerde te weten, of hij een

oprecht geloof had in de Heere Jezus Christus. En hij heeft wellicht ook een ogenblik vertoefd om te zien of er vruchten van heiligheid zijn in zijn dagelijks leven. Ik kan wel zeggen, dat sommigen al te lang wachten. Zij zijn zo bevreesd van een genade te belijden, die zij niet zelf bezitten, dat zij jaar op jaar - ja veel te lang - wachten en onverstandig worden, zodat zij, hetgeen een deugd in hen was, tot een ondeugd maken. Maar bij de christenen is dit de regel: zij geven zich zelf eerst aan de Heere en daarna aan des Heeren volk, door de wil van God. U, die dienstknechten van God zijt - veracht u het niet te roemen "buiten de maat?"

Zou u het niet schandelijk achten iets te belijden, dat u niet gevoeld, niet ervaren hebt? Gevoelt u geen heilige vrees als u anderen onderwijst, dat u hun niet méér leert dan God u geleerd heeft? Ja, bekruipt u zelfs bij uw gebed de vrees niet uitdrukkingen te gebruiken, die verder gaan dan de diepte van betekenis, die u verstaat? Ik houd er mij van verzekerd, dat de ware christen altijd bevreesd is voor alles wat maar enigszins gelijkt op het hebben van bladeren voordat de vrucht aanwezig is.

Hieruit volgt, dat *waar wij bladeren zien, wij het recht hebben vrucht te verwachten*. Als ik iemand zie, die lid is van de gemeente. Als ik hem in het openbaar hoor bidden, dan verwacht ik ook heiligheid in hem te zien, het karakter en het beeld van Christus. Ik heb het recht dit te verwachten, omdat die mens plechtig verklaard heeft deel te hebben aan de goddelijke genade. U kunt u niet aansluiten bij een gemeente zonder een ernstige verantwoordelijkheid op u te nemen. Wat verklaart gij, als u tot ons komt en vraagt om tot de gemeenschap met ons te worden toegelaten?

Gij zegt ons, dat u overgegaan bent van de dood in het leven, dat u wedergeboren bent, dat er een verandering in u heeft plaats gehad, die u nooit tevoren gekend hebt en alleen door God kan zijn gewrocht. U zegt ons, dat u de gewoonte hebt van in het verborgen te bidden, dat u de bekering wenst van anderen. Indien u dit niet beleet, dan zouden wij u niet durven aannemen. Welnu, dit alles beledende, zou het onoprecht in ons wezen, indien wij niet verwachtten, dat uw karakter, uw bestaan heilig, uw wandel zuiver en rein is. Uw belijdenis geeft ons het recht dit van u te verwachten.

Wij hebben het recht dit te verwachten van het werk van de Heilige Geest, dat u zegt in u te zijn geschied. Zal de Heilige Geest in iemands hart werken om niets dan een beuzeling voort te brengen? Denkt gij, dat de Geest Gods ons dit boek zou hebben geschreven, en dat Jezus Christus zijn dierbaar bloed zou hebben gestort om niets dan een huichelaar voort te brengen? Is een christen, die niet leeft naar zijn belijdenis, het hoogste werk van God? Ik denk, dat Gods plan van de verlossing zijn gedachten en zijn wijsheid meer in beslag heeft genomen dan het scheppen van werelden en de onderhouding van die werelden door zijn voorzienigheid. En zal dit beste, dit hoogste, dit enige werk van God niets anders dan zulk een armzalige, lage, pratende, werkeloze en onvruchtbare bedrieger voortbrengen?

U hebt geen liefde voor uw eigen ziel, geen verlangen om het koninkrijk van de Verlosser uit te breiden. En toch denkt gij, dat de Geest u gemaakt heeft wat u zijt! Geen ijver, geen ingewanden der barmhartigheid, geen roepen onder ernstige smeking, geen worstelen met God, geen heiligheid, geen zelfverloochening. En toch zegt u een vat te zijn, gewrocht door de Meester en geschikt om door Hem te worden gebruikt! Hoe kan dit? Neen, indien u belijdt een christen te zijn, dan hebben wij,

vanwege de noodwendigheid van het werk van de Geest, het recht vrucht van u te verwachten. En daarenboven: in echte belijders zien wij ook werkelijk de vruchten. Wij zien een trouwe verbondenheid aan de zaak van de Verlosser, een volharden tot het einde, in armoede en ziekte, in versmaadheid en vervolging. Wij zien, dat andere belijders vast houden aan de waarheid. Zij worden niet terzijde afgekeerd door verzoeking; zij brengen geen smaad over de zaak, die zij hebben omhelsd. En zo u belijdt tot hen te behoren, dan hebben wij het recht dezelfde gezegende vruchten van de Geest van u te verwachten. En zo wij ze niet zien, dan hebt u ons bedrogen.

Merkt voorts op, dat *de Heere hongert naar vruchten*. Iemand, die honger heeft, zoekt naar iets, dat hem kan verzadigen; naar vruchten, niet naar bladeren! Jezus hongert naar heiligheid. Dat is een sterke uitdrukking, zegt u wellicht. Maar ik twijfel volstrekt niet aan haar juistheid. Waartoe zijn wij uitverkoren? Wij werden verordineerd om het beeld van Gods Zoon gelijkvormig te worden. Wij zijn geschapen tot goede werken "welke God voorbereid heeft, opdat wij in dezelve zouden wandelen."

Wat is het doel van de verlossing? Waarom is Jezus Christus gestorven? "Die zichzelf voor ons gegeven heeft opdat Hij ons zou verlossen van alle ongerechtigheid; en zich zelf een eigen volk zou reinigen, ijverig in goede werken." Waartoe zijn wij anders geroepen dan om heilig te zijn? Met welk doel zijn de grote werkingen geschied van het verbond der genade? Wijzen zij niet allen naar heiligheid? Indien u denkt aan enig voorrecht, dat de Heere zijn volk schenkt door Christus, dan zult u bemerken, dat zij allen de heiligmaking van het uitverkoren volk bedoelen, bedoelen hen vruchten te doen voortbrengen opdat God de Vader in hen zou worden verheerlijkt.

O christen, daarvoor heeft Hij doodsbenauwdheid geleden en is Hem het bloedig zweet uitgeperst! Daarvoor heeft Hij zijn vijf doodwonden ontvangen! Daarvoor werd Hij begraven en is Hij opgestaan uit het graf, opdat Hij u heilig, ja volkomen heilig zou maken, gelijk Hij zelf heilig is. Kan het nu zijn, dat gij, als Hij hongert naar vruchten, voor het vrucht dragen onverschillig zijt? O belijder, hoe snood zijt gij, om u een door Christus bloed vrijgekocht kind van God te noemen en toch u zelf te blijven leven!

Hoe durft u, onvruchtbare boom, terwijl u zegt, dat u bewaterd bent door het bloedig zweet en dat er om u heen gegraven is door de smarten van de verwonde Zaligmaker - hoe durft u bladeren voort te brengen en geen vruchten? O heilig schendende bespottung van de hongerende Zaligmaker! O goddeloos tergen van de hongerende Heere! Dat u belijdt dat u Hem dit alles gekost hebt, en Hem toch niets oplevert! Als ik bedenk, dat Jezus hongert naar vruchten in mij, dan wekt dit mij op om meer voor Hem te doen. Heeft dit op u niet dezelfde uitwerking? Hij hongert naar uw goede werken. Hij hongert er naar u nuttig te zien en tot zegen voor anderen.

Jezus, de Koning der koningen, hongert naar uw gebed, hongert naar uw bezorgdheid voor de zielen van anderen. En niets zal Hem ooit voor de arbeid van zijn ziel voldoening schenken dan om u geheel toegewijd te zien aan zijn zaak.

Dit voert ons naar het middenpunt en de betekenis van dit wonder. *Er zijn sommigen, die een buitengewone belijdenis afleggen, maar de Heiland toch in zijn rechtmatige verwachting teleurstellen. De Joden hebben dit gedaan.* Toen Jezus Christus gekomen is, was het de tijd niet van de vijgen.

De tijd van de grote heiligheid was na de komst van Christus en de uitstorting van de Heilige Geest. Alle andere volken waren zonder bladeren. Griekenland en Rome

toonden geen tekenen van vooruitgang, maar hier was dit Joodse volk geheel bedekt met bladeren. Zij beleden de zegen reeds verkregen te hebben, die Hij kwam brengen.

Daar stond de Farizeeër met zijn lange gebeden. Daar waren de schriftgeleerden met hun diepe kennis van de dingen van het Koninkrijk. Zij zeiden, dat zij het licht hadden. De tijd van de vijgen was nog niet gekomen, maar toch hadden zij de bladeren, alhoewel geen enkele vrucht. En u weet welk een vloek er op Israël is gevallen. Hoe ten dage van de verwoesting van Jeruzalem de boom tot in zijn wortel verdord werd, omdat hij wel bladeren, doch geen vruchten droeg.

Hetzelfde zal geschieden met elke *kerk*. Er zijn tijden, wanneer al de kerken als in doffe gevoelloosheid zijn verzonken - zulk een tijd hadden wij nu zo wat tien jaren geleden - 1) maar er was misschien één kerk, die volkomen scheen te leven. De bijeenkomsten zijn groot. Er wordt blijkbaar veel gedaan om de uitbreiding van Christus' koninkrijk te bevorderen. Er wordt heel veel over gesproken, er gaat veel gerucht van uit, en het volk is een en al verwachting.

Zo er nu geen vruchten zijn, geen ware lust zich geheel over te geven en toe te wijden aan Christus, geen wezenlijke vrijgevigheid, geen ernstige en levende godsvrucht, geen heilige overeenstemming tussen leer en leven, dan kunnen andere kerken blijven bestaan, maar zulk een kerk, die zo schoon een belijdenis heeft en zo snel is in het voortbrengen van bladeren, zal door Gods vloek worden getroffen. Niemand zal er ooit enigerlei vrucht van ontvangen. En zij zal verdorren.

Voor *afzonderlijke personen* is de lering van dit wonder aldus: sommigen worden beschouwd als *jonge gelovigen*, die zich vroegtijdig bij de gemeente voegen. "Het is niet de tijd van de vijgen;" het is geen gewone zaak om kinderen bekeerd te zien, maar wij zien er sommigen en wij zijn er dankbaar voor. Maar wij zijn niet gerust, want wij vrezden wel bladeren, doch geen vruchten te zien.

Deze jongelieden zijn in een buitengewone positie en daarom verwachten wij hogere dingen van hen. Als wij teleurgesteld worden in hen, zal er dan geen vloek komen over hun vroegrijpheid, die hen leidde tot misleiding? Sommigen van ons werden bekeerd in onze jeugd, of zeggen dit ten minste. Als wij nu tot nu toe geleefd hebben en niets hebben voortgebracht dan woorden, besluiten, betuigingen, maar geen vruchten voor God, dan moeten wij de vloek verwachten.

Er zijn ook *belijders, die boven anderen uitsteken door hun positie*. Er zijn noodzakelijkerwijs slechts weinige predikanten en weinig ambtsdragers in de gemeente; maar als de mensen zich zó onderscheiden door hun ijver of door hun krachtiger belijdenis dan die van anderen, dat zij het oor hebben van het christelijk publiek en in betrekkingen van grote verantwoordelijkheid worden geplaatst en zij brengen geen vruchten voort, dan zijn dit de personen, op wie de vloek vallen zal.

Voor andere christenen is het wellicht "de tijd niet van de vijgen"; zij hebben die sterke betuigingen niet gedaan; maar daar dezen op hun belijdenis verkoren zijn tot een ambt, waarvoor in de eerste plaats vrucht vereist wordt, zo laat hen toezien, indien zij die vrucht niet voortbrengen.

Tot hen, die voorgeven grote liefde voor Christus te hebben, kan dezelfde waarschuwing worden gericht. Ik vrees te moeten zeggen, dat het voor de meeste christenen "de tijd van de vijgen niet is," want wij zijn maar al te veel gelijk de

gemeente te Laodicea. Maar u ontmoet sommigen, die o zo veel liefde voor Christus schijnen te hebben! Hoe lieflijk kunnen zij over Hem *spreken!* Maar wat *doen* zij voor Hem? Niets! Niets!

Hun liefde ligt in de wind, die uit hun eigen mond komt en dat is alles. Indien nu de Heere een vloek heeft, dan zal Hij de zodanigen er mee treffen. Zij zijn alle anderen voor geweest in een ontijdige betuiging van zeer vurige liefde. En nu leveren zij Hem geen vruchten op. "Ja," zegt iemand, "ik heb God zó lief, dat ik niet acht iets te hebben dat het mijne is. Het is alles des Heeren - alles des Heeren, en ik ben zijn rentmeester." Wel, deze lieve vrome man heeft zich natuurlijk aangesloten bij de gemeente. En na enige tijd was er een zendingswerk, dat hulp behoefde. Wat was zijn antwoord? "Als ik mijn plaats in de kerk betaald heb, dan is het genoeg. Ik ben niet voornemens meer te doen." Een rijk man! Na enige tijd vond diezelfde man het ongelegen om zelfs zijn plaatsgeld te betalen. En gaat nu naar een kerk, waar het niet zo vol is en waar hij een plaats kan krijgen en niets hoeft te doen om de dienst van het Woord te onderhouden. Indien er ergens een zeer bijzondere bliksemschicht is, dan zullen deze temende huichelaars, die zo fraai spreken over liefde tot Christus, maar zich intussen buigen voor de mammon, er door getroffen worden.

Of neem een ander geval. U ontmoet anderen, die wel niet zo veel liefde voorwenden, maar zeggen *veel ervaring* te hebben. O, welke bevindingen hebben zij gehad! Wat diepe bevindingen! O! *zij* kennen de verootmoediging van het hart en de plaag van de menselijke natuur! Zij kennen de diepte van het bederf en de hoogte van de gemeenschap met God, en zo voorts.

Ja, en als u in hun winkel komt, dan bevindt gij, dat het bederf voortwoekert achter de toonbank en het bedrog in het dagboek. Indien zij al de plaag niet kennen van hun eigen hart, zo zijn zij toch wel een plaag voor hun eigen gezin. Zulke lieden zijn een walging voor de mensen en nog veel meer voor God.

Nog anderen hebben *een berispande, vittende tong*. Welke deugdzaam mens moeten dit zijn; zij kunnen de gebreken van anderen zó heel duidelijk onderscheiden!

Die kerk is verkeerd en deze kerk is gebrekkig. En die leraar daar -wel sommige mensen vinden hem heel goed en vroom; maar *zij* delen hun gevoelens niet. Zij hebben een diepe blik in de tekortkomingen van al de verschillende sekten en kerken, en zij zien, dat er maar zeer weinigen zijn, die waarlijk de Schrift volgen, zoals zij gevolgd moet worden. Zij klagen over gebrek aan liefde. En zij zijn het juist, die dit gebrek doen ontstaan. Indien u deze zo berispande mensen eens van nabij gadeslaat, dan zult u bemerken, dat zij aan dezelfde fouten en gebreken, die zij in anderen laken, zelf maar al te veel toegeven. En terwijl zij de splinter uit het oog van hun broeder zoeken te verwijderen, een balk in hun eigen oog hebben.

Zij zijn het, die door deze vijgenboom worden voorgesteld, want naar hun eigen woorden en volgens het beginsel, dat zij zelf belijden, kunnen wij verwachten, dat zij beter zijn dan anderen. Indien, hetgeen zij zeggen, waar is, dan zijn zij bijzonder schitterende sterren. En dan behoorden zij een bijzonder helder licht over de wereld te verspreiden. Zij zijn zó bij uitstek vroom en heilig, dat Jezus Christus zelf vrucht van hen kan verwachten; maar zij zijn in waarheid niets dan bedriegers met hun hoogvliegen en hun trots roemen. Evenals Izebel met de verf op haar gelaat, die haar nog veel lelijker maakte, willen zij schijnen wat zij niet zijn.

Gelijk Thomas Adam zei: "Het zijn kaarsen met dikke pitten en geen smeer, en als zij uitgaan, verspreiden zij een walgelijke stank." Zij hebben het zweet van de zomer op hun voorhoofd en het ijs van de winter in hun hart." Laat ons ons eigen hart onderzoeken en zien, of wij ook tot hun getal behoren.

IV. Ten besluite: ZULK EEN BOOM MAG WEL VERDORREN.

Bedrog wordt door God verafschuwd. Daar was de Joodse tempel; daar stonden de priesters met statige pracht; daar waren de overvloedige offers op Gods altaar. Maar had God nu een welbehagen in zijn tempel?

Nee, want in de tempel had u al de bladeren; al de uitwendigheden van de goddelijke eredienst; maar er was geen waar gebed, geen geloof in het grote Paaslam van God, geen waarheid, geen gerechtigheid, geen liefde tot de naaste, geen zorg voor de heerlijkheid van God. En zo is de tempel, die een huis van het gebed was geweest, een moordenaarskuil geworden.

Het hart kan aan de wereld worden gegeven, terwijl toch de uitwendige plechtigheden waargenomen worden en gehandhaafd blijven. Hoeden wij ons hiervoor, want zulk een plaats kan niet lang zonder vloek blijven. Zij is in Gods oog een gruwel.

En wederom: *het is teleurstellend voor de mens.* Zie die tempel! Waarom gaan de mensen er heen? Om heiligheid en deugd te zien. Waarom betreden zij die heilige voorhoven? Om nader bij God te komen. En wat vinden zij er? In plaats van heiligheid, gierigheid; in plaats van nader bij God te komen, komen zij in het midden van een markt, waar men strijdt en kibbelt over de prijs van de duiven. En met elkaar twist over het wisselen van de sikkels.

Zo kunnen de mensen ook een goed woord verwachten van onze lippen. En in de plaats hiervan kwaad te horen krijgen. En gelijk die tempel gevloekt werd wegens zijn misleiding van de mensen, zo kan ook ons die vloek treffen, omdat wij de mensen bedriegen en hen teleurstellen in hun behoeften.

Meer nog: *deze onvruchtbare vijgenboom pleegde heiligschennis aan de Persoon van Christus.* Is het niet zo? Zou Hij er niet aan bespotting door kunnen blootgesteld zijn? Sommigen zouden hebben kunnen zeggen: "Hoe kunt gij, profeet, naar een boom gaan om spijze, waaraan geen vruchten zijn? Een valse belijder stelt Christus bloot aan bespotting.

Gelijk de tempel vanouds God onteerde, zo onteert een christen Hem, als zijn haat niet recht is. Hij onteert God en maakt dat zijn heilige zaak door de tegenstander wordt vertreden. De zodanigen hebben voorwaar wel reden om zich te wachten.

En wederom: deze boom kan wel vervloekt worden, want het feit, dat hij niet dan bladeren voortbracht, was het bewijs van zijn onvruchtbaarheid. Er was kracht en leven in, maar leven en kracht werden verkeerd aangewend. En zouden immer verkeerd aangewend blijven. De vloek van Christus was slechts de bevestiging van een reeds bestaande toestand. Het was even goed als zei Hij: "Die onvruchtbaar is, dat Hij onvruchtbaar blijft." En als nu Christus heden morgen in dit kerkgebouw kwam, en u en mij zou beschouwen en in iemand van ons luide betuigingen, grote pracht van bladeren, maar geen vrucht zou zien en Hij de vloek over ons zou uitspreken, wat zou dan de uitwerking zijn? Wij zouden verdorren, gelijk anderen verdord zijn.

Wat bedoelen wij hiermee? Wel, zij hebben zich plotseling tot de wereld gekeerd. Wij konden niet begrijpen, hoe zulke blinkende heiligen zo opeens in zwarte duivels

verkeerd zijn. Het feit was, dat Christus het woord had gesproken. En zij verdorden. Indien Hij het woord van de ontmaskering over iemand, hier tegenwoordig, die niets dan een belijder is, zou uitspreken en zeggen: "Niemand eet enige vrucht meer van u in der eeuwigheid", dan zult u in grove uitwendige zonde vallen en tot uw versmaadheid verdorren tot het einde daar is.

Dit zal waarschijnlijk plotseling geschieden. En als het geschiedt, dan zijt u onherstelbaar verloren. Het bederf, dat over u komt, zal eeuwig zijn. U zult leven als een blijvend gedenkteken van de schrikkelijke gerechtigheid van Christus, als het grote Hoofd van de gemeente. U zult gespaard worden om het te doen zien, dat iemand, die buiten de kerk staat, ongestraft kan ontkomen in dit leven, maar dat iemand, die binnen de palen der kerk is, reeds terstond gevloekt is, en daar staat als een boom, die door Gods bliksem werd getroffen.

Dit nu is een hart ontdekkende zaak. Dit trof mij tot in de ziel, toen ik dacht: ik heb beleden, dat ik door God tot de bediening van het Woord ben geroepen; ik heb mij vooraan gesteld in de Kerk van God. Ik heb vrijwillig een plaats ingenomen, waar een zeventvoudige verdoemenis mijn onvermijdelijk erfdeel zal wezen, indien ik niet waar en oprecht ben." Ik zou mij schier terug en buiten de kerk kunnen wensen, of ten minste op een plaats in haar gelederen, waar het minste licht op valt, ten einde aan de gevaren en de verantwoordelijkheid van mijn positie te ontkomen. En dit kunt ook u wensen, indien u het getuigenis van de Geest niet hebt, dat u Gode zijt wedergeboren. U kunt wensen nooit aan Christus te hebben gedacht. Dat het maar nooit in u opgekomen was zijn naam op uw lippen te nemen.

Indien gij uzelf door ijver en volharding een hoge positie hebt verworven onder Gods volk. Indien u slechts bladeren hebt zonder vruchten, dan zal de vloek u des te gewisser treffen naarmate de teleurstelling van de Heiland in u groter is. Hoe meer u belijdt, hoe meer er van u wordt verwacht, en - indien u die vrucht niet oplevert, hoe rechtvaardiger ook uw veroordeling zal zijn, als u daar voor eeuwig staan blijft, verdord door de vloek van Christus. O mannen broeders, laat ons sidderen voor het hartdoorzoekend oog van God; maar laat ons tevens gedenken, dat de genade ons nog vruchtbaar maken kan.

De weg der genade is nog open. Laat ons heden morgen de toevlucht nemen tot Christus' wonden. Indien wij nog nooit begonnen hebben, zo laat ons heden beginnen. Laat ons thans de Heiland omhelzen en Hem aannemen als de onze. En dit gedaan hebbende, laat ons goddelijke genade zoeken, opdat wij gedurende het overige van ons leven voor God mogen arbeiden.

O, ik hoop ernstig meer voor God te doen, en ik hoop dit ook voor u. *O Heilige Geest, werk krachtig in ons, want in U wordt onze vrucht gevonden. Amen.*

1) Dit werd gezegd in het jaar 1864.

Overgenomen uit het boek: "De gelijkenissen van de Heiland"